

သင်တိသရပဒဏ္ဏရှုံး
ကြံး

မုဒ္ဓ၏
မဟာလယ်တီတိဂု

ကျော်တော်ရှင် ကန္တာကျော်

လယ်တီဘရာတော်ဘရားကြီး

ပြစ်တော်မူသာ

ဓမ္မတွေ့သီပို

ဒုတိယ အကြံု

မုဒ္ဓ၏လယ်တီရောင်ခြည် ကွန်ပျူတာစာပေ
ရှင်ကုန်၏မိမိရောဝတီ စာအုပ်တိဂု

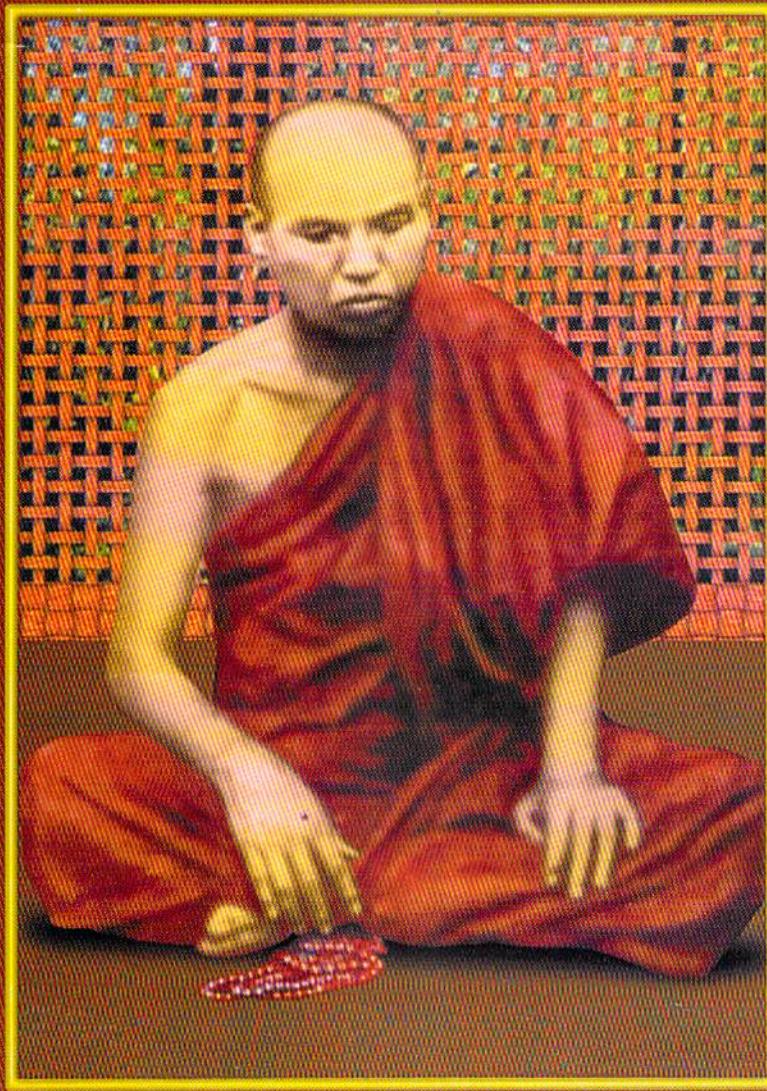
ဘောဂသမွဲတ္ထနေဂ်ကိုလိုက်နေလျှင် လူခန္ဓာပဒေသာပင် အညွှန်မပေါ်ကြ၊
မတ်တပ်သေ မတ်တပ်ခြောက်လိမ့်မည်။

ဘောဂသမွဲတ္ထကို စွန်ခါ၍ ကမ္မာန်းဘာဝနာ စီးပြန်းလေ့ကျက်ခဲ့လျှင်
ဘဝပဒေသာပင် ပွားစည်း၍ လူမင်းနတ်မင်းပြုဟွာမင်းအဖြစ် သာမက
ဗောဓိဉာဏ်ဆထူးရှင်များပင် ဖြစ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

လူပြစ်ရိုက် ဘဝပဒေသာပင် စိုက်ပျိုးစိုင်ရန် ကမ္မာန်းပိန့်ကို ယက်စွဲပြုသင့်၏။

အရှမဟာပဏ္ဍာတ ဒီလစ်၏ “တပေပါရဂု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပဋိမ လယ်တီသရာတော်ဘရားကြီးပုံ

မိခင်သည်လောကရှိ သီမြင်ဓေသည်

အမတ် စခေါ် စ သော ဟောတိ၊ ယော စမွှေ အနုသာသတိ၊
တရားအလူ၊ ယေးလျှေသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးလျှေသည် မည်၏။
မြတ်စွွဲ

✿ စေတနာ ဇာသီသ ✿

ဘာသာ သာသနာပြု စာပေများကို

- * တိမ်းပါးများယွင်းခြင်း မရှိစေရန် စောင့်ရှောက်ထုတ်ဝေမည်။
- * တိမ်ဖြူပျောက်ကွယ်ခြင်း မရှိစေရန် ဖော်ထုတ်မည်။
- * မိမိအမြတ်စာစွန်း ရရှိရေးသက်သက်အတွက် မဟုတ်၊ သာသနာ တော် ထွန်းကားရေးအတွက် မီစဉ်ထုတ်ဝေမည်။

မြတ်စရာဝတီစာအုပ်တိုက်

ဒိတ္ထဝန်ဆရာတုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြုကွဲရေး	နိုဘရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြုကွဲရေး	နိုဘရေး
အချုပ်အခြားအာဏာ တည်တဲ့ခိုင်မြေရေး	နိုဘရေး

ပြုသူသောယာ:

- ၁ ပြည်ပအားကိုး ပုဆိုနိုး အဆိုးမြင်ဝါဒများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
  - ၂ နိုင်ငံတော် တည်ပြုမေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို နောင့်ယှဉ် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
  - ၃ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နောင့်ယှဉ် သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
  - ၄ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ် ချေမှန်ကြ။
-

မျက်နှာတဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်

- * သသရာ၏လည်တတ်သော သဘောကို လှည်းသီးနှင့် ကိုယ်စားပြု၏...
- * ဓမ္မပြဿနာ ကံဝင့်ကြွေးသည် လှည်းသီးပမာ ထက် ကြပ်လိုက်၏...
- * ဝန်သံသရာ ပြတ်စေရန် ဝိပသာနာ ကမ္မာနာန်းအလုပ် စီးဖြန်းရမည်...

မြောင်ရောဝတီ

မုဒ္ဓဘာဝါရီ၊ မဟာဂလယ်တိတိက်

ကျေစ်းပြုစေကျော်

ကျေလျှော်စွဲ

လယ်တိဆရာတော်ဘရားကြီး

အသာပြုခေတ်မှုသာ

ကမ္မာနဒိပန်

မုဒ္ဓဘာဝါရီ၊ လယ်တိရောင်ခြည် ကွန်ဖူတာစာပေနှင့်

မိခင်ရောဝတီ၊ စာတည်းအဖွဲ့တိုက စာပြင် သန့်စင်သည်။

မိခင်ရောဝတီရာ အုပ်တို့

မိခင်ရာ အုပ်အဖွဲ့ (၃၃)

Mother Ayeyarwaddy Publishing House

စာမျက်နှာမျက်အမှတ်	- ၁၃၄ / J000 (၄)
မျက်နှာဖုံးခြင်းပြုချက်အမှတ်-	၂၉ / J00J (J)
အုပ်ရေ (၁၀၀၀)	- J00J ဖေဖော်ဝါရီ
တန်ဖိုး	- ၆၀၀ ကျပ်
စိတ်သူ	- မိဇ္ဇာဝရာဝတီစာအုပ်တိုက်မီလုပ် ဒေါ်ရွှေဝါရီ: (အထွေထွေတာဝန်ခံ) ဒေါ်ချယ်ရီသီန်း: (စီမံရေး) ဒေါ်မိုးမြင့်ဖိုး: (ထုတ်လုပ်ရေး) ဒေါ်ထားထားရီး: (ဖြန့်ချွဲရေး) ဒေါ်ခင်စန်းခေ (ကွန်ပြုတာစား)
မျက်နှာဖုံးအပြင်အဆင်	- ကိုဝင်းငွေ: (Graphic Design)
အတွင်းဖလင်	- ကိုအောင်ခံစိုး
မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်သူ	- အင်ကြွင်းဦးပုံနှိပ်တိုက် (မြ - ၀၆၄၂၆)
အတွင်းပုံနှိပ်သူ	- ရတနာဖူးပုံနှိပ်တိုက် (မြ - ၀၅၃၅၉)
ထုတ်ဝေသူ	- ဦးထွန်းထွန်းဦး၊ နှင်းဦးလွင်စာပေါ် အမှတ် (၅၃၃- A) (ဂ)ရပ်ကွက်၊ ပြည်လမ်း၊ ကမာရွတ်။

တစ်ပြည်လုံး ပြန်သီရေး - မိခင်စရာဝတီစာအုပ်တိုက်
တိုက် (၄)၊ တာန်း (၄၀၂)၊ တွေ့တော်ဘိပ်ရာ၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်ပြုးနယ်
ရန်ကုန်ပြုး၊ ၂၁၀၀၄၃၀
ဘုန်းမြင့်ပိုဂဲတတ်စာအုပ်ဆိုင်၊ ရွှေတို့ဘုရား၊ ရွှေးတော်ရဲ့ ရန်ကုန်ပြုး၊

လေပိတ္ထိပန္ဒိ ဓမ္မန်းကား ပြန့်ပွဲသရေးအဖွဲ့၏ ဘမ္မာစာ

ဗုဒ္ဓဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ

ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူ၏ ၄၅-ပါ တိုင်တိုင် တရားတော်များကို
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ပရිန්ତ္ဌာန် စံတော်မူသွားပါသော်လည်း
ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် “တရားတော်များ”ကိုပင် ဘုရားအရာ၏
ထားတော်မူခဲ့သဖြင့် ယခုအာခါ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အခါကဲ့သို့ပင်
ရှိနေပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏

အကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရား၏
သည် ဘုရားကိုယ်စား “ဘုရား” အမည်တော်ရ မမှုစေတို့ ခက်ခဲ နက်နဲ့
လှသော ပိဋကတ်တော်မှ ထုတ်နှစ်၍ လွှာအများ မမှာရသာ ခံစားနိုင်
ရန် ပုံစွဲအသနာတော်နှင့်အညီ ဒီပန်ကျေးပေါင်း တစ်ရာကျော်
ရေးသား၏ ဤကဗ္ဗာအား ပို့ကဗ္ဗာရောင် ပြန့်စေတော်မူခဲ့
သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏ ဆန္ဒတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရား၏ သည် ရေးသား
ထားသော ကျေးမားစာများကို ပြည်တွင်းပြည်ပ ပြန့်နှံစေလိုသော ဆန္ဒရှိ
တော်မူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားတော်များကို ဘာသာ
အမြန်မြန်ဖြင့် ရိုက်နိုပ်ကြကာ ကဗ္ဗာသို့ဖြန့်ရန် အချိန်ရောက်ပြီဟု နိုင်ဝြေား
ပုံစွဲဘာသာအသင်း၏ အြို့သိန့် အြို့သေးတော်မူခဲ့သည်။

လယ်တိဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့.

စစ်ကိုင်းတိုင်း မုဒ္ဓဘြိ၊ မဟာလယ်တိကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာန
နာယက နဝမလယ်တိဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတိ လယ်တိဘဒ္ဒန္တ
ကေလာသာ ရန်ကုန်မြို့၊ နာဂလိုဏ်ရှု ဘုရားကုန်းမြေ ကလေးဝတောရ^၁
စာသင်တိုက်၏ ပဓာနနာယက နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသား
ဗုဒ္ဓိုးရေး ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး အလယ်တန်းကျောင်း
ကျောင်းအုပ် စမ်းချောင်း လယ်တိပိပသနာကျောင်းတိုက်၊ လူည်းကူး
လယ်တိတောာရ ကျောင်းတိုက်တို့၏ ပဓာနနာယက နိုင်ငံတော်
သံယာမဟာနာယက ဒိုပိုင်ကဓရ ဒိုပိုင်ကကောရိဒ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတိ
လယ်တိဘဒ္ဒန္တ ဇာဝရာဘိဝသ ဆရာတော်တို့ ဦးဆောင်ပြီး လယ်တိ
နိုကာယဝင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် လူပညာရှိများ စုပေါင်းလျက်
လယ်တိဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဆန္တတော်ဖြည့်

ဖွဲ့စည်းထားသော လယ်တိဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့သည်
ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တိဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဆန္တတော်ကို ဖြည့်
နိုင်ရန် မီခင်ဇရာဝတီစာအုပ်တိုက်အား ဒီပနီကျမ်းမာများကို ရိုက်နှုပ်
ရန် ခွင့်ပြုသဘောတူခဲ့ပါသတည်း။

လယ်တိဒီပနီထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့.

မုန္ဒာပြီ

လယ်တိဓရာစတော်ဘုရားကြီး

ဆေရွှေဖွေ့ အကျဉ်းချုပ်

| အတိုက္ခာနှင့် မမည်းဓော်၊ မယ်တော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တိဓရာတော် ဘုရားကြီးသည် မြန်မာ သတ္တရာမ ၁၂၀၈ - ၁၃၀၇ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် အကိုနဲ့တွင် ဒီပုယ်၏မြို့နယ် စိုင်ပြင်ရွှေ့ဖွားမြင်တော်မှာခဲ့သည်။ မမည်းတော်မှာ ဦးထွန်းသာဖြစ်၍ ဖယ်တော်မှာ အောက်ပြုးဖြစ်သည်။

ဦးထွန်းသာ - အောက်ပြုးတို့တွင် သားသမီးခြောက်ဦး၊ ထွန်းကားခဲ့ရာ ယင်းတို့မှာ -

- (၁) ပထမ အကြီးဆုံးသား (ပယ်စဉ်ကု ကွယ်လွန်)
- (၂) ဒုတိယသား မောင်တက်ခေါင် (လယ်တိဓရာတော်)
- (၃) တတိယသား မောင်တက်စွာ (ရွှေဝတ်ကြောင်)
- (၄) စတုတွေသား မောင်တက်ပွား (ပထမပြန် ဦးကုမာရ)
- (၅) ပွဲမသား မောင်တက်စွား (ဆရာတော် ဦးကိုတို့)
- (၆) ဆဋ္ဌမသမီး မမြဲလေး တို့ဖြစ်ကြသည်။

သို့ဖြစ်ရာ သားသမီး ခြောက်ဦး ရှိသည့်အနက် ဒုတိယသား၊ စတုတွေသားနှင့် ပွဲမသားများမှာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။

၁။ အင် သုၢ် ဒီ စက်၊ သတ္တရာမ၊ ဖွားလစ် ကျမ်းသရာ့၊ (ပရမတ္တသံစိပ်နှင့်)၊ “လယ်တိဓရာရွှေ့ဖွေ့” စာအုပ်များနှင့် “လယ်တိဒီပန့် ကျမ်းဦးနှီး” များတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ လယ်တိဓရာတော်၏ မွေးချင်းငါးဦး မဟုတ်၊ မွေးချင်း ခြောက်ဦးသာ အမှန်ဖြစ်သည်။

လယ်တိဆရာတော် ထောပ္ပါတီအကျဉ်း

မဂ္ဂလာနိမိတ်ထူးနှင့် ငယ်နာမည်

လယ်တိဆရာတော် လောင်းလျာဖြစ်သူ ခုတိယသားကို ဖွားမြင်သဲ
အချိန်တွင် အိမ်ပဟနာတွင်ရှိ မန်ကျဉ်းယံ့ပြု၍ ကောင်ထားသော ပါးလုံးများ
ကြားထဲမှ စိုး(သက်တဲ့)ကြီး ပေါ်ထွက်လာကာ ကောင်းကင်သို့ ထိုးတက်
သွားပြီးမှ တစ်ဖန် ညျတ်ကိုင်းပြီး အိမ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာဖြစ်သည်။
တိုနောက်တစ်ဖန် ယင်းစိုး(သက်တဲ့)ကြီးသည် အိမ်တွင်းမှ အိမ်ခေါင်စိုးသို့
ပျောက်ပြီး အဝါတစ်တန်း အပြောတစ်တန်း အနိတစ်တန်းဖြင့် ရောင်ဗျားစုံ
ယုက်သန်းကာ ကောင်းကင်လမ်းသို့ ပျောန်းပျောက်ကျယ်သွားသည်။

ယင်းကဲ့သို့သော မဖြစ်ဖူးမြို့ ထူးကဲလှသည့် မဂ္ဂလာနိမိတ်ထူးကို
အခွဲပြု၍ လယ်တိဆရာတော် လောင်းလျာဖြစ်သော ခုတိယသားကို
မောင်တက်ခေါင် ဟူ၍ အမည်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအပ်ခြင်းနှင့် ရှင်သာမဏေဘဝ

မောင်တက်ခေါင် ၁၀- နှစ်သား အရွယ်တွင် စိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမ
ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်နှစ်ထဲ ပညာသင်ကြားရန် ကျောင်းအပ်နှစ်သားသည်။
ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေး၏ သင်ရိုးဖြစ်သော
မဂ္ဂလာသတ်၊ နမဂ္ဂာရာ၊ ရတနာအူရွှေချိုင်း၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြုံအောင်ခြင်း၊
လောကနိတ်၊ ဓမ္မနိတ်၊ ပရိတ်ကြီး စသည်တို့ကို သင်ကြားခဲ့သည်။

အသက် ၁၅- နှစ်သားအရွယ် ရှင်သာမဏေပြုရာ ဘွဲ့အမည်မှာ
ရှင်ညာကေစ္စ ဖြစ်သည်။ ရှင်ညာကေစ္စသည် သာမဏေဘဝဖြင့် ဆရာတော်
အရှင်နှစ်ထဲ၌ မြန်မာနိုင်းပါ့၌ပညာရေး၏ သင်ရိုးဖြစ်သော ကစွမ်းသွွှေ့ကြီး၊
အဘိဓမ္မတွေ သြို့ဟု၊ ဝိထိလက်ရိုး၊ မာတိကာ၊ ဓာတုကထာ၊ ယနိက်၊

၁။ 'မြှော လယ်တိ တောရပ်စီ၊ မထောရိ ဥာဏ်စော'ဟူသော 'ပရှမတ္ထာသံမို့'
နို့မှ ဥာဏ်စောဟူသော စကားရပ်ဖြင့် ကျောမူးရှင် ဆရာတော်ကြီး
ကိုယ်တော်တိုင် ယင်း၏ ဘွဲ့အမည်ကို ဥာဏ်စော' ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ထုတ်
သွားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု လယ်တိပဆ္ဗိုတာ ဆရာဦးမောင်ကြီးက သု၏
'ပရှမတ္ထာသံမို့' အမေးအဖြေ့၌ ဖြေဆိုရေးသားထားသည်။
မိခင်ဇရာဝတီ

လယ်တိဘရာတော် ထေရွာဖိုအကျဉ်း

ပဋိနှင့် စသော နေ့ဝါည်ဝါ ကျမ်းများကို သင်ကြားခဲ့သည်။

ဆယ်ကျော်သက်က ရေးသားဖွံ့ဖို့ခဲ့သော ကျမ်းနှင့်ကဗျာများ

၁၈- နှစ်အရွယ်တွင် ရဲတွက်ရွာ အရှေ့ဘက် ဝေဒပါရဂူဟရာတော် အရှင်ကန္ဒမှာအထိ၌ ဗောင်ဘက်ဆိုင်ရာ ပညာရပ်များကို သင်ယူခဲ့သည်။ ယင်းသို့ သင်ယူရင်း ကျည်းကန်ကိုရင်ကြီး၏ လက်ာကို နည်းယူဖြီးလျှင် မိုလ်၊ သုမိတာ၊ ပျော်တာ၊ အတာဖွဲ့ သကြံနှင့်တွက် လက်ရှိးလက်ာများကို ဖွံ့ဖို့ ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က သာမဏေဘဝဖြင့်ပင် မဟော်ဇာတ်ထပ်နှင့် မဟော်ကျေးဇူးစေခန်း ရတု၊ ရှင်လောင်းလည်း (သူ့ေးလိုက်)ရတုကဗျာများကိုလည်း ဖွံ့ဖို့ ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုပြင် သဒ္ဓဘက်ဆိုင်ရာ သဒ္ဓါဌယ်ကျမ်းများကို သင်ယူရင်း ဝါစ္စ ဝါစက အကောက်ကျမ်းဟောင်းကို အားမရသဖြင့် ဝါစ္စဝါစက အကောက် ကျမ်းသစ်'ကိုလည်း သာမဏေဘဝ ဆယ်ကျော်သက်ကပင် ရေးသားပြုစုံသေး သည်။

အားမရနိုင်သော စာကြည့်ဝါသနာ

သတ္တရာန ၁၂၂- ခ ကဆိုန်လဆန်း ၆ -ရက်နေ့တွင် သာမဏေ ရှင်ဉာဏ်စသော် နိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမကျောင်း ခဲ့ခဲ့သိမ်း ဆရာတော် အရှင်နှုန်းကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်စသေား အားရသည်ဟု မရှိလောက်အောင် စာကြည့်ဝါသနာ ပါလွန်းလှသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်နှုန်းက သူ၏စာတိုက်ကြီး ငါးလုံးရှိ မြန်မာနိသာယ်များကို ြည့်ရှုရန်

သို့သော် ဆရာတော်ကြီး၏ 'ပါရမိဒီပနိကျမ်း'နိုင်း ၄ -ဂါထာအန်း တတိယောက် ဂါထာတွင် 'မယာ ဉာဏ်ဘိုံသေန'ဟူ၍ ယင်း၏ ဘွဲ့အမည်ဗျာ ဥဉာဏ်ဘိုံသေ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိကြရသေးသည်။
မိခင်ဇရာဝတီ

လယ်တီဆရာတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

ခင့်ဖြူခဲ့သည်။ ဤမျှနှင့် အားမရသေး၍ စိုင်ပြင်ဆွာ မြင်တင်တိုက် ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မထဲပြုရှိသော စာတိက်ကြီး ငါးလုံးမှ မြန်မာနိသာယ ဟူသမျှကိုလည်း အားလုံး ကြည့်ရတော်မှုလိုက်သေးသည်။

ထို့နောက် စိုင်ပြင် J - ဆွာတွင် တည်ရှိသော ကျောင်းတိက်ကြီး ငါးတိက်မှ မြန်မာပြန် နိသာများကို အကုန်ကြည့်ရတော့မည်ဟု ကြိစည် တော်မှသေးသည်။ သို့သော် မန္တလေးမြို့သို့ ကြ၍ ပညာသင်လိုသောကြောင့် ယင်းအကြံမှာ အထမဓမ္မာက်ခဲ့ပေ။

မန္တလေးမြို့ စံကျောင်းတိက်၌ ပညာသင်ကြားခြင်း

သို့ဖြင့်ပင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓမ္မသေးသည် ၁၂၃ - ခုနှစ်တွင် မိမိများမြင်ရာ စိုင်ပြင်ဆွာမှ မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော် ဓမ္မာက်ပြင် မင်္ဂလာစံကျောင်းတိက်သို့ ပညာသင်ကြားရန် ကြရောက်တော်မှုသေးသည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓမ္မသေးသည် ရဟန်း ၁-ဝါမှု၊ ၁၆-ဝါ အထိ ၁၆- နှစ်တိုင်တိုင် စံကျောင်းတိက်၌ နေထိုင်ကာ ‘သူဒသုန ဝရ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မ ရာဇာနိရာဇာရာ’ ဘဲတံဆိပ်တော်ရ ခုတိယံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရား ကြိုးထံ၌ ဝိနည်း ပါ၌တော် အဋ္ဌကထာများနှင့် အသိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်းကို သင်ယူတော်မှုသည်။

ထိုအချိန်က ခုတိယံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးမှာ မန္တလေး နေမြို့တော်တွင် စာချု နာမည်အကျော်ကြားဆုံးဖြစ်၍ စာလိုက်သံယာ ၁၀၀၀-ကျော် အထိပင် ရှိခဲ့ဖူးသည်။

ထို့နောက် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓမ္မသေးသည် အဆိုပါ ဝိနည်း အသိဓမ္မာ ပါ၌ အဋ္ဌကထာများကိုပင် မကုဋ္ဌရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံ၌လည်း သင်ယူတော်မှုပြန်သည်။

လယ်တိဆရာတော် ထေရ့ပွဲနှင့်အကျဉ်း

‘လုံပဏ် - လင်းပဏ်’ ဘယ်ပဏ်သာ၍ တတ်သနည်း

ထိုအချိန်က ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ (၁) ‘ရာဇ္ဇရာ’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အလုံးမာတိ နိုင်းနိုင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍာတန့် (၂) ‘ရာဇ္ဇရာ’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် မရသော စလင်းမာတိ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍာစွဲ ဟူ၍ တတ်ပတ် ပထမစာချု တပည့်ကြီးနှစ်ပါးရှိရာ စံကျောင်းတိုက် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ‘လုံပဏ် - လင်းပဏ်’ သည်နှစ်ပဏ်တွင် ဘယ်ပဏ်သာ၍ တတ်သနည်း ဟု ကဗျာစပ်ဆို မေးခွန်းထုတ်ခြင်း ခံရသည်အထိ ပရိယဉ်း စာပေလောက၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော စာချေပည့်ကြီးနှစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓရသည် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထို့ အထက်ပါအတိုင်း ဝိနည်းနှင့် အဘိဓာမ္မ၊ ပါဋ္ဌာ၊ အငွကထာများကို သင်ယူခဲ့သည့်အပြင် အဆိုပါ လုံပဏ်၊ လင်းပဏ်ဟူသော ပထမစာချုကြီး နှစ်ပါးတွင် စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍာစွဲ၏ တပည့်ရင်းလည်း ဖြစ်သည်။ စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍာစွဲထံတွင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓရသည် ပါစိတ္ထာဒီအငွကထာ၊ သမ္မာဟပိန္ဒာဒီ အငွကထာ၊ ပွဲမကြိုက် အငွကထာ စသည်တို့ကို အာစရိယ ဟတ္တုမျိုး ဆုပ်စီ ကိုင်မိရှိအောင် ဆိုဝါ တက်ပါနှင့် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ထိုကြောင့်လည်း ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓရသည် လယ်တိ ဆရာတော် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ၌ ‘ငါ၏ဗိုက်ထဲမှာ ရှိသွားပညာများသည် စလင်း ဦးပဏ္ဍာစွဲ ဟာတွေချည်းပဲ’ဟူ၍ မကြာခဏ မိန့်ကြား တော်မူလေ့ရှိပေသည်။

၁။ လယ်တိဆရာတော်ဘုရားကြီးက လယ်တိုးပဏ္ဍာတ (..... လယ်တိပဏ္ဍာတ ဆရာဦးမောင်ကြီး)အား ပြောပြုထူးသော စကား။

လယ်တိဆရာတော် ထေရွှေဖွံ့ဖြိုးအကျဉ်း

ယောအတွင်းဝန်၏ ပြုဝါဒ

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓကား အစဉ်အလာသမား၊ သမားရီးကျသမား မဟုတ်ပေ။ ငယ်စဉ်ကပင် တော်လှန်သော အတွေးအခေါ်ရှိသူ ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က မန္တလေးခြေဖြောတော်ရှိ ထင်ရှားသော ပညာရှိကြီးများ ရှိသည့်အနက် ခြေဖြည့်ဝန်ကြီးခေါ် ယောအတွင်းဝန် ဦးဖီးလိုင်မှာ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆရှိသူ ဖြစ်သည်။

သိုဖြစ်ရာ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓကား ယောအတွင်းဝန် ဦးဖီးလိုင်၏ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို နှစ်သက် ခွဲလမ်းသလောက်၊ ဦးဖီးလိုင်၏ ခေတ်မိသော စာရေးနည်း စာရေးဟန်များ ကိုလည်း အားကျသည်၊ အတုယူလိုသည်၊ နည်းယူလိုသည်။

ထိုကြောင့် လည်း သီတင်းနဲ့များတွင် ယောအတွင်းဝန် ဦးဖီးလိုင်ထံသို့ ကြွေရောက်လာကာ ဂိုင်ကတ်တော်၌ ယူဆပုံနည်းများနင့် မြန်မာစာရေးနည်း ရေးဟန်များကို နည်းခံခဲ့သည်။ ထိုအခါ ယောအတွင်းဝန်က ဦးပွဲင်းကဗေား၊ စာတတ်ချင်သလား၊ စာတတ်ချင်ရင် ကထာဝတ္ထု အငွေကထာကို နိုင်နင်းအောင် သင်ကြားပါ 'ဟု ညာဝါဒစကားဖြင့် နည်းပေးညွှန်ကြား လျောက်ထားခဲ့သည်။ ထိုပြင် ယောအတွင်းဝန်က ဂိုင်ကတ်၌ တော်လှန်သည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆများကိုလည်း ပြောကြား လျောက်ထားလိုက်သေးသည်။

ထိုစဉ်က ပြောကြားလိုက်သော ယောအတွင်းဝန်၏ တော်လှန်သည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆများနင့် ပတ်သက်၍ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓက သည် လယ်တိဆရာတော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ၌ တပည့်ဖြစ်သူ လယ်တိ ဦးပဏီတာ (နောင် လယ်တိပဏီတာ ဆရာတိုးမောင်ကြီး)အား 'အီမံး ၎.. ယောဆိုတာ လူတတ်ကွယ်၊ သူဟာ ပထမတာန်း ပညာရှိကြီးပဲ၊ စကားဆန်း အင်မတာန် ပြောတတ်တဲ့သူ၊ သူ ပညာရှိမိန့် သူပြောတဲ့စကား ငါမှတ်ထားတာပဲ၊

မိခင်မရာဝတီ

လယ်တိဆရာတော် ထေရွာ့ပွဲတိအကျဉ်း

နိုဝင်ဘာ *** ကျမ်းတွေက္ခ အလှန်စိုင်မှာတဲ့ သက်းယနာတင်ကျမ်းတွေ
ဖြစ်တယ်'ဟူ၍ ပြန်လည် အဓိန်ရှိခဲ့ဖူးသည်။

ပဉာမ သက်းယနာပွဲမြှုပ် ကထာဝတ္ထုကို ပြန်ဆိုတော်မူခြင်း

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ပဉာမသက်းယနာ တင်ရန်အတွက်
ပထမဆင့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့် ၁၂၂၂ - ၉၄၆မှ စတင်ကာ ပိဋကတ်
တော်များကို ကျောက်ထက်အကွာရာ ထွင်းထွေးရာ ၁၂၃၀ - ပြည့်နှစ်တွင်
အလုံးစုံ ပြီးစီးခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ကျောက်ထက်အကွာရာ ထွင်းထွေးနောက် ပိဋကတ်တော်
များကို ပဉာမ သက်းယနာ တင်တော်မူခဲ့ရာ -

- သစ်ဆိတ်တိက်က ဝိဇ္ဇာတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊

- စလင်းတိက်က သုတ္တန် ဝိဇ္ဇာတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊

- စံကျောင်းတိက်က အသိဓမ္မပိဋကတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊

အသီးသီး တာဝန်ယူကာ ရွှေနန်းတော်ကြီးအတွင်း ပြတိက်တော်
ရာဝပည်ပေါ်၍ တစ်လှည့်စီ ပြန်ဆိုတော်မူကြရသည်။

၁။ ဤဘို့ (***)ဖြင့် မြှုပ်၍ထားသော ကျမ်းအမည်များနှင့် ယောအတွင်းဝန်က
ရွှေ့ကြတားသော ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ တော်လှန်သော အတွေးအင်း အယူအဆ
များကို 'လယ်တိဆရာတော် အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေရန် စိစည်ရေးသားလျက်
ရှိသော ဆိုက်ကြီး အရွယ်ကြီးနှင့် စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော်၊ အတွင်း
စာတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော်ရှိ အော့ဖြူ့လွှာ ကျမ်းကြီး၏ အကျယ်တာဝန်
မထိမ်းမချင့် ဖော်ပြထားသည်။
မိခင်ဇရာဝတီ

လယ်တီဆရာတော် ထော်ပွဲတိအကျဉ်း

ထိအခါ စံကျောင်းတိုက်သူး တစ်ပါးဖြစ်သော ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏ်ဓရသည် ကထာဝတ္ထု ပါဌီတော်ကို တာဝန်ယူပြန်ဆိုတော်မူခဲ့သည်။

ယောအတွင်းဝန်၏ ဉာဝါဒစကား လျောက်ထားချက်အရ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓရသည် ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာကို အထူး ကျမ်းကျင်နိုင်နှင်းအောင် သင်ကြားလေ့လာထားသည့်အတိုင်း ပြုတိုက်တော် ရာပေလှင်ထက်၍ ကထာဝတ္ထုပါဌီတော်ကို အောင်မြင်စွာ ပြန်ဆိုတော်မူ နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ ကထာဝတ္ထုပါဌီတော်မှာ အဘိဓမ္မာ ရန်ကျမ်းအနက် ၅- ရမြောက်ကျမ်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသီတ ဘုရားဟောမဟုတ်ပေ၊ အရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္ထတိသုမထောရ်က ဘိစ် ၃-ရာစတွင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ထားတော် မူခဲ့သော မာတိကာကို အကျယ်ချုပ် ဟောကြားထားသောကျမ်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကထာဝတ္ထု ပါဌီတော်သည် (၁) အန္တက၊ (၂) အပရသေလိယ၊ (၃) ဥဇ္ဈရာပထက၊ (၄) ကသသံက၊ (၅) ဂေါက်လိက၊ (၆) ပုံမ္မသေလိယ၊ (၇) ဘဒြယာနိက၊ (၈) မဟာသံလိက၊ (၉) မဟိသာသက၊ (၁၀) ရာအဂိရိက၊ (၁၁) ဝန္တပုတ္ထက၊ (၁၂) ဝတ္ထန္တ၊ (၁၃) သဗ္ဗာတိဝင်၊ (၁၄) သို့တိယ၊ (၁၅) သိဒ္ဓတိက၊ (၁၆) ဟောဘဝါဒ ဟူသော ရိုက်းကြီး ၁၆- ရိုက်းတို့၏ မိဇ္ဇာဝါဒ ၁၆- ချက်ကို ချေဖျက်ထားသောကျမ်း ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓယောသ ကလည်း ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာတွင် နှစ်အနကထား၌ ဒီပဝံသကျမ်းကို မို့ပြုးပြုကာ မျှော်ပို့ပို့ မဟာသံလိက ရိုက်းကြီး ကွဲသည်မှစ၍ ရိုက်း ၁- ရိုက်း ကွဲပြားသွားပုံကို ဖော်ပြုဖွင့်ဆို ထားသည်။

ယောအတွင်းဝန်၏ ဉာဝါဒအတိုင်း ကမ္မာကို ဗုဒ္ဓဘာသာသနာ ဖြန့်ချိ ပြုစလိသုတိုင်း ကထာဝတ္ထု ပါဌီတော်နှင့် အဋ္ဌကထာမှာ မလေ့လာလျှင် မဖြစ်သော ကျမ်းများဖြစ်သည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓရသည်လည်း ကထာဝတ္ထုကို လေ့လာရင်း ရဟန်းငယ်ဘဝကပင် ကိုတိုင်းကိုးစွာအ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင်လည်းဖြစ်၊ တတိယသက်းယနာ ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်သူ ကထာဝတ္ထုကျမ်းသရာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္ထတိသု ထောင်ကို အားကျခဲ့ဟန်တူသည်။

မိခင်မရာဝတီ

လယ်တိဆရာတော် ထေရွှေပွဲတိအကျဉ်း

ပထမစာချု ဖြစ်တော်မူခြင်း

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓသည် ရဟန်းသီကွာ ၈-ဝါအရတွင် စံကျောင်းတိက်၌ ပထမစာချုအဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓသည် တပည့်များအား နိရှုံးဉာဏ် ထက်သန် ရူးရှေးအတွက် အခြေခံအဖြစ်ဖြင့် “ပဒ္ဒရွှေပသိဒ္ဓ” သဒ္ဓါကျမ်းကို အောက် ချကာ အောင်းပေး ပိုချေတော်မူခဲ့သည်။

ပါရမီပွဲ ၂၀ -နှင့် ပါရမီဒိပန့်

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်ဓသည် ၁၄ -ဝါအရတွင် စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အမေးပွဲ ၂၀ -ထွက်ပေါ်လာသည်။ ဘုရား၊ ပစ္စကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့၏ ပါရမီနှင့် စပ်ဆိုင်ရာ အချက်ပေါင်း ၂၀ -ကို စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ပါဋ္ဌာသာဖြင့် အမေးပွဲ ၂၀ - ပြုလုပ်ကာ မေးခွန်းထုတ်ဆင့် မေးမြန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းအမေးပွဲများ၏ အဆုံးဖွံ့ဗုံး ‘မယ် စောဒကာ နာမ ကေဒသ ပေါ်ကာ’ စသည်ဖြင့် -

ထိုကြောင့်လည်း နောင်လယ်တိဆရာတော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုတော်မူရာတွင် ယင်းကထာဝတ္ထာကို စောစီးစာ လေးလာထားခဲ့သဖြင့် လယ်တိဆရာတော်၏ ကမ္မာအဖြင့် - သာသနာပြု အဖြင့်များမှာ ပြိုမာနိုင်ငံကို ကျော်လွှာကာ နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ပေါင် တန်းနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ခရစ်ယာန်ဝါဒလွှမ်းမိုးရာ အနောက် တိုင်းသို့ ဓာဒသာသနာပြုရာ၏ ကထာဝတ္ထာကို လက်နက်ကောင်းတစ်ခ အဖြစ်ဖြင့် ထက်ထက်မြှက်မြိုက် ကိုင်တွယ်အသုံးချိန်ခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုရမည်။

ယင်းအကြောင်းများနှင့်တကွ ကထာဝတ္ထာအပေါ် ကမ္မာပညာရှင်များ၏ အမြင်များကိုပါ ‘လယ်တိဆရာတော်’ အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ် ရေးသားလျက်ရှိသော စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော် အတွင်းသတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော်ရှိ အဇာဌာန်အကျယ်ကျမ်းကြီးမြှု တွေ့မြင်ဖတ်ရှုကြရမည်။

မိခင်ဇရာဝတီ

လယ်တိသရာတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

‘ငါတို့ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်ကား တစ်ဖက်တစ်စိတ်ကိုသာ ဖျော်ကုန် ကြည့်ကုန်၏။ အဓိုးခုကို အကုန်မကြည့်ကုန်၊ အကယ်၍ အလုံးခုကို ဖျော်ကုန်ကြည့်ကုန်ပါမှ ယခု ဤမေးခွန်းပုဇ္ဈာများသည် မပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ၊ ဤမေးခွန်း ပုဇ္ဈာများသည် ပေါ်လည်းပေါ်ခဲ့၏။ မွှေ့ဒီပါ၏ တံခွန်-သာသနာတော်၏ တံခွန်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့အတွက် သက်သက် ဤပုဇ္ဈာများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ရာ ပညာမရှိသော သူတို့သည် ကုပ်၍နောက်ဆုတ် ကြကုန်လော့၊ သင်တို့ ကြောင့်ကြစရာ မဟုတ်ကုန်၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော ပထမတန်း သာသနာတံခွန်များသည် ဤပုဇ္ဈာများကို ဖြေဆိုကြလိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။’ ဟူ၍ စံကျောင်းသရာတော်ဘုရားကြီးက ဖြေဆိုမည့်သူကို ဘဝင်သို့ တက်ရောက်ရတော့လုမထတ် မြောက်ပင့်ရောသားပြီး မဖြစ်နိုင်သူများအား လမ်းပေးခွဲ၍ တည်ရှိသော ရှားငွေတိနှင့်လည်းကောင်း၊ လူအများကျော်လွှားသွားလာရာ တံခါးအုနှင့် လည်းကောင်း နှိုင်းယဉ်း ဥပမာပေးကာ တုဏ္ဍာဘာဝ ဆိတ်ဆိတ်နေကြရန် တားမြစ်နှိမ်ချထားသည်။

ယင်းသို့ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိလိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်စသည် ‘ဤအမေးပုဇွာ ၂၀ -ကား ငါကိုစွဲ၍ ငါအတွက် သက်သက်ဖြစ်ပေါ်လာပြီတကား’ဟု အားတက်ဆွင်လန်း ဝင်းမြောက်စွာဖြင့် နိကာယ်ငါးရှင် ပိဋက္ကာတိကို မွေ့နောက် ချောက်ချားပြီး ယင်းအမေးပုဇွာ ၂၀ -ကို ပါ၌လို ရေးသားဖြေဆိုကာ စံကျောင်းသရာတော် ဘုရားကြီးအား ဆက်ကပ်လိုက်သည်။

မှန်းချက်နှင့် နှစ်းထွက်မကိုက်ခြင်း

ယင်းသို့ ရေးသားဖြေဆိုလိုက်သော်လည်း ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏ် အနေဖြင့် ‘မှန်းချက်နှင့် နှစ်းထွက်’မကိုက်အောင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏ်စွာ ဖြေဆိုချက်ကို စံကျောင်းသရာတော် ဘုရားကြီးက နှစ်သက်လိုလားတော် မမူသောကြောင့်

လယ်တိဆရာတော် ထေရ့ပွဲတိအကျဉ်း

ဖြစ်သည်။

အလုံးပဲနှိတ်နှင့် စလင်းပဲနှိမ့်ဟူ၍ တပည့်နှစ်ပါးရှိသည့်အနက် အလုံးပဲနှိတ်၏ တပည့်တပန်းများကိုသာ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ကြီးက ဖြစ်ဆုံးလိုသောကြောင့် မနှစ်သက် မလိုလားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အစဉ်အဆက် ပြောစမှတ်ရှိသည်။

ပထမဆုံး လယ်တိဒီပနီ

ယခုအခါ ပုန်းအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်မြင် ဖော်ရှုနေကြရသော ပါရမီ ဒီပနီကျမ်းစာအုပ်မှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဥက္ကာဓရ ဘဝက ဖြစ်ခဲ့သော ယင်းအမေးပွဲ၍ ၂၀.-၆၈၏ အဖြပ်ပင် ဖြစ်သည်။ လယ်တိဆရာတော်အနေဖြင့် ပထမဆုံးရေးသားသော ပထမဆုံး လက်ရာ ပထမဆုံး လယ်တိဒီပနီ ကျမ်းစာအုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

နားသားရှောင်ကြည်ရေးနှင့် လယ်တိတိုက်တည်ထောင်ခြင်း

၁၂၄၄ - ခုနှစ်တွင် ရဟန်းတော် အရှင်ဥက္ကာဓရသည် မဗ္ဗာလေး ဈေးမြှေ့တော်မှ မုဒ္ဓမြို့နယ် ဈေးစည်းခံကျောင်းတိုက်သို့ ကြရောက် သိတင်း သုံးတော်မူသည်။

၁၂၄၅ - ခုနှစ်တွင် ပြီတိသျုတို့သည် အထက်ပြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက် လိုက်ရာ ပြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး ပြီတိသျုတို့၏ ကိုလိုနိုဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ ပြီတိသျုတို့၏ ကုလားဖြူ၊ ကုလားမည်း စစ်သားများက နားများကို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ သတ်ပြတ်စားသောက်ကြရာ ပြန်မှုရှုနေမှုစနစ်နှင့်လည်းကောင်း

၁။ ထိစဉ်က အရှင် ဥက္ကာဓရအား စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား မိန့်ကြိုက်တော်မူသော စကားအပြည့်အစုံနှင့် အပြစ်အပျက် အစုံအလင်ကို 'လယ်တိဆရာတော်' အမည်ဖြင့် ထုတ်ပောရန် စီစဉ်ရေးသားလျှောက်ရှိသော စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော် အတွင်းစာတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော်၊ ဆိုက်ကြီး အရွယ်ကြီးနှင့် အဇ္ဈာဇ္ဇာ အကျယ်စာအုပ်၌ အကျယ်တစ်ဝါ ဖော်ပြထားသည်။
မိခင်ခရာဝတီ

လယ်တိဆရာတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

မြန်မာဘာသာရေး (ဗုဒ္ဓဘာသာ)နှင့် လည်းကောင်း ဖြော်ပြော်ပြီး ဆန်ကျင်နေသည်။

စုစုစု မြန်မာနိုင်ငံသည် ပကတိ ရပ်အခြေခံအားဖြင့် မြေယာနိုင်ငံသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းကို ပစာန် စီးပွားရေးအဖြစ်ဖြင့် အားထားမြှိမိနေရသော နိုင်ငံသာ ဖြစ်သည်။ စက်မှုသိပ္ပါးမထွန်းကားသော နိုင်ငံဖြစ်သဖြင့် လယ်ယာ နိုင်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ကျွန်းများကို အားကိုးကာ ထွန်ယက် နိုင်ပျိုးနောက်ရရှာ ကျွန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတွင် မရှိမဖြစ်သော ကုန်ထုတ်ကိရိယာ ဖြစ်သလောက် မြန်မာပြည်သူလူထုကြီး တစ်ရပ်လုံး၏ အသက်သစ်များလည်း ဖြစ်သည်။ ကျေးဇူးရှင်လည်း ဖြစ်ကြသည်။

သို့ဖြစ်ရာ အသက်သစ် ကျေးဇူးရှင်များဖြစ်ကြသော ကျွဲ့နားများကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ သတ်ဖြတ်စားသောက်ခြင်း မပြုထိက်ဟု ဆရာတော် အရှင်ဉာဏ်ကော ခံယူသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အရှင်ဉာဏ်သော် ကိုယ်တော်တိုင်လည်း နားသားကို ရှောင်ကြည့်တော်မူသည်။ တပည့်တပန်း ရဟန်းသံယာတော်များနှင့် ပြည်သူအများကိုလည်း နားသားရှောင်ကြည့်ရန် ‘နားမေတ္တာစာ’ကို ရေးသားကာ လျှော့ဆော်တော်မူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၂၄ - ခုနှစ်တွင် မုံရွာမြို့အနီး လယ်တိတော်ရုပ်ကြီး၌ ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်းသံယာမေတ္တာများအား စာပေ သင်ကြားပို့ချခဲ့ရာ ထိအခါမှစ၍ လယ်တိဆရာတော်ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာသည်။

ပရမလ္လာဒီပနီ သြို့ဟု မဟာနိုကာသစ်

ယင်းသို့ လယ်တိတိုက်တွင် စာပေပို့ချတော်မူသည်ကြားမှ အဘိဓာတ္ထ သြို့ဟုကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ‘ပရမလ္လာဒီပနီနိုကာ’ကို ပါမြို့

လယ်တီဆရာတော် ထောပ္ပါတီအကျင့်.

ဘာသာဖြင့် ၁၂၅- ခန့်တွင် အပြီးရေးသား ပြုစတော်မူသည်။

ယင်း ဋီကာမှာ ယခုအခါ 'လယ်တီဋီကာ' ဟူသော အမည်ဖြင့်
လူသိများနေကြသော်လည်း အမည်အပြည့်အစုံမှာ 'ပရမတ္ထဒီပနီ' ခေါ် သြို့ပြီး
မဟာဋီကာသစ် ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၃၅ -နှစ်ကြာ ဋီကာစစ်ပွဲကြီး

သို့သော လယ်တီဆရာတော်သည် ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာဖြင့် အဘိဓမ္မတ္ထ
သြို့ပြီးကျမ်းကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ကိုယ့်နည်း၊ ကိုယ့်ဟန်၊ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်၊
ကိုယ့်အယူအဆတို့ဖြင့် ရိုးရိုးဖွင့်ဆိုခြင်းမပြုဘဲ အဘိဓမ္မတ္ထဝန်နှင့်
ဋီကာကျော်ကျမ်းမြို့ အချက်ပေါင်း ၂၄၅-ချက်တိတိ မှားယွင်း ချတ်ချော်
နေသည်ဟု ထောက်ပြကာ 'န သန္တရု' 'န ယုဇ္ဇတီ' 'န သမေတီ' စသော
ခိုက်ကြိုက်များ စကားလုံးများဖြင့် ဋီကာကျော်မှ အဆိုပါအချက်များကို
ပယ်ဖျက်ပစ်ခဲ့သည်။

အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝန် ဋီကာကျော်မှာ မျှက်မှုဗ်ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ
ပါမြို့ပညာရေးဦး အဘိဓမ္မတ္ထ သြို့ပြီးကျမ်း၏ အဖွင့်ဋီကာကျမ်း တစ်ကျမ်း
အဖြစ်ဖြင့် သင်ရှိပြကာ သင်ကြားလိုချမှုကို ခံယူနေရသော ဋီကာ ဖြစ်သည်။

ထိုကြောင့်လည်း ယင်းကဲ့သို့ လယ်တီဆရာတော်က ဋီကာကျော်မှ
အချို့ အချက်အလက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သောအခါ၍ သာသနာတော်
တစ်ခုလုံး ပွဲက်လောကိုက်ကာ ဋီကာကျော်ပေါ်မှ ပြန်လည် ခုခံရေးသာလာကြ
သော ဋီကာများ ပေါ်ထွက်လာသည်။

သို့ဖြင့်ပင် လယ်တီဋီကာ ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာသော
၁၂၆- ခန့်မှု ၁၂၉၇- ခန့်လောက်အထိ ၃၅- နှစ်တိုင်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၌
'ဋီကာစစ်ပွဲကြီး' ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ယင်း ၃၅ -နှစ်တာ အချိန်ကာလအတွင်း
ထွက်ပေါ်လာသော ဋီကာကျမ်းများမှာ ၄၀- ခန့် အရေအတွက်ရှိသည်ဟု
စာရင်းအရ သိရှိ ရသည်။ ယင်း ၄၀ -ခန့်တွင် ပါမြို့ဘာသာဖြင့် ရေးသားသော

လယ်တိဆရာတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

နိဗ္ဗာကျမ်းများအပြင် မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားသော ကျမ်းများလည်း
ပါဝင်ခဲ့သည်။

မူလဋီကာနှင့် အနုဋီကာ

ဋီကာကျဉ်းဆရာသည် မူလဏီကာထက် အနုဏီကာကို ပိုမိုနှစ်သက်
ဟန်တူသည်။ ခဲ့ရာခဲ့ဆစ်ဌာနများကို အကိုးသာဓကမူရှုံး ဋီကာကျဉ်းဆရာ
သည် 'စံခွဲ ကတွေ့ ဂုဏ်' အာစရိယမွေ ပါလတွေ့ရော့ ဟူ၍ အာစရိယ
မွေပါလ ခေါ် အနုဏီကာဆရာ အရှင်ဓမ္မပါလ၏ အဆိုအမိန့်များကို
ထုတ်ဆောင်ပြလေ့ရှိသည်။

လယ်တိဆရာတော်ကမူ 'အာစရိယနှင့်ထေရှုံးပန် စသည်ဖြင့်
မူလဏီကာဆရာ အရှင်အာနနှာ၏ အမည်ကို လေးလေးစား ခေါ်၍ရှေ့သား
ပြီး မူလဏီကာဆရာ၏ အယူအဆများကို ဖော်ထုတ်ကာ လက်ရုံးတမ်းလေ့ရှိ
သည်ပြင် တစ်ခါတစ်ရဲ အနွှကထာ ဆရာကြီး အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဟောသ၏
အဆိုအမိန့်များကိုပင် ကျောခိုင်းဖွင့်ဆိုထားသည်ကို ကျောချမ်းစရာ
ကောင်းလောက်အောင် တွေ့ရှိနေရပေသည်။

သီဟိုဇို့ အနုတုနိုင်သော လယ်တိဋီကာ

မည်သိပ်ပြစ်စေ မြန်မာနိုင် ပါဉ်စာပေသမိုင်း၌ ပုဂံခေတ်က သီဟိုဇို့
ကို အနုတုနိုင်သော အရှင်အကူခံသ၏ သဒ္ဓနတိကျမ်းကြီး ပေါ်တွက်နိုင်ခဲ့သလို

၁။ ၃၅- နှစ်ကြာ ဋီကာစစ်ပွဲအတွင်းက ထွက်ပေါ်လာခဲ့သော ပါဉ်ဘာသာရေး
ဋီကာကျမ်းများနှင့် မြန်မာဘာသာရေး ကျမ်းများ၏ မျက်နှာဖုံးပုံများ
ယင်းဋီကာကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စာတိပုံများနှင့် ဋီကာစစ်ပွဲအတွင်း
ဘောင်းဘင်းတော်ခဲ့သော စာပေလူပ်ရှားမှု အပြည့်အစုံများကို စာမျက်နှာ
(၁၀၀၀)ကျော် အတွင်းစာတိပုံပေါင်း (၂၀၀)ကျော် ပါရှိသည့်
'လယ်တိဆရာတော်' အမည်ဖြင့် စီစဉ်ရေးသားလျှက်ရှိသော ဆိုက်ကြီး အရွယ်
ကြီး အစွဲဖွဲ့ အကျယ်စာအုပ်ကြီး၌ ဖော်ပြထားသည်။
မိခင်းရာဝတီ

လယ်တိဆရာတော် ထောပ္ပါတီအကျဉ်း

မျက်မွောက်စေတိ၍လည်း ပရမတ္ထဒီပန့် လယ်တိဋ္ဌကာဖြင့် သီပ္ပါ၍အား အံတဲ့
နိုင်ခဲ့ခြင်းကိုကား မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်ရာ ပရမတ္ထဒီပန့် လယ်တိဋ္ဌကာကို မြန်မာနိုင်ငံ ဗျာသာသနဦး
သမိုင်းတွင် စာပေမှတ်တိုင် တစ်တိုင်အဖြစ်ဖြင့် ယရအခါ သမိုင်းသုတေသန
တိုင်းက အသိအမှတ် ပြနေကြရပြီ ဖြစ်ပေသည်။

လျှည်လည်တရားဟောခြင်းနှင့် ဝါဆိစဉ်အကျဉ်း

လယ်တိ ဆရာတော်သူရားကြီးသည် လယ်တိတိုက်ကြီးကို တည်
ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေများအား စာပေဂိုချတော်မူပြီး
နောက် ၁၂၅၇- ခုနှစ်လောက်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်သို့ လျှည်လည်
ကြရောက်တော်မူပြီး ဝါဆိသင့်သော အရပ်ဒေသများတွင် ဝါဆိသျောက်
ကျေတ်တိုက်သူ စေနေယူတိုအတွက် နိယျာနိကအစစ် ဗျာဘုရားရှင် အလိုလား
ဆုံးလည်းဖြစ် အနှစ်သာရလည်းဖြစ်သော ဂိပသုနာ တရားရေအေး
အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ကြရောက်သိတင်းသုံးကာ တရားဟောရာ ဒေသများနှင့်
ဝါဆိရာ ဌာနများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၂၅၇- ခုနှစ်၊ အီနှစ်ယနိုင်ငံ မဟာဗဗ္ဗာဓိသို့ ကြရောက်တော်မူသည်။

မဟာဗဗ္ဗာဓိမှ အပြန်တွင် အမြို့မြို့ အနယ်နယ်သို့ လျှည်
လည်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။

၁၂၅၈- ခုနှစ်၊ ဟံသာဝတီနယ် တွေတေးတော်ကြီးတန်း ဆပ်တောာဇ်
သိတင်းသုံးတော်မူသည်။

၁၂၅၉- ၆၀ - ခုနှစ်၊ မုရာဏြို့ လယ်တိတိုက်၍ သိတင်းသုံးတော်မူသည်။

၁၂၆၀ - ပြည့်နှစ်တွင် သေကျွေတောင် ဆရာတော်
အရှင်တိလောက်၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ သေကျွေတောင်တွင်
တစ်လခန့် သိတင်းသုံးတော်မူသည်။

လယ်တိဆရာတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

- ၁၂၆၁- ခုနှစ်၊ မုန္ဒြေမြို့ လယ်စံဦးရွာ ဓမ္မကာရုတိက် ဓမ္မနန္ဒကျောင်း၌ ဝါကပ်တော်မူသည်။
- ၁၂၆၂- ခုနှစ်၊ ဒီပီယင်းမြို့၏ မြောက်ဘက် မဟာမြိုင် တော်ကြီး၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၆၃- ၆၄ -ခုနှစ်၊ အလုံမြို့၏ အနောက်ဘက်လည်းဖြစ်၊ သလ္လာဝတီ မြစ်၏ အနောက်ဘက်လည်း ဖြစ်သော ဇွဲဘာင်္ဂီးတောင် ကျောက်ရှု၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၆၄- ခုနှစ်၊ မုန္ဒြေမြို့၏ အနောက်လက်ပန်းတောင်းတောင် စကြို ကျောင်း၌ သိတင်းသုံးတော်မူသည်။ ယင်းနှစ်တွင် ကင်းဝန် မင်းကြီး ပဋိလျှောက်သောကြောင့် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွေရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၅- ခုနှစ်၊ ပျော်မနားမြို့ မြောက်ဘက် အင်ကြင်းမြိုင်တော့ရ စကြို ကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၆၆- ခုနှစ်၊ မြင်းမြို့မြို့ ရေကန်ကြီးအနီး၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ ယင်းနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွေရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၇- ခုနှစ်၊ ပြည်မြို့ ဝိပသုနာကုန်းတော့ရ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ ယင်းနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွေရောက်ကာ မစိုးရိမ်တိုက်မှစ၍ တရားပွဲများ ကျင်းပဟောပြောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၈- ခုနှစ်၊ မင်းလူမြို့ ပက်တန်းတော့ရ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ ထိနှစ်ပြုပင် စစ်ကွောမြို့သို့ ကြွေရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၉- ခုနှစ်၊ မော်လမြိုင်မြို့ ကျိုက်သံလံ တောင်တန်းရှိ အလုံတိုင် တောင်ထိပ် ဝါဆိုကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူပြီး ပုသိမ်မြို့သို့ ကြွေရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၇၀- ခုနှစ်၊ သာပေါင်းမြို့၌ ဝါကပ်တော်မူသည်။
- ၁၂၇၁- ခုနှစ်၊ မုန္ဒြေမြို့ မဟာလလယ်တိတိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူပြီး စစ်ကိုင်းမြို့

လယ်တိဆရာတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

ချွေးဘိမြို့နယ်၊ မိဇ္ဇာလာမြို့၊ မန္တလေးမြို့များသို့ ကြွရောက်ကာ
တရားဟောတော်မူသည်။ ပလိပ်ရောဂါ ပပောက်ရန် စီမံတော်
မူသည်။

- ၁၂၃- ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ညောင်ကုန်းတိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၄- ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၅- ရွှေ - ရရှေ - ခုနှစ်၊ မန္တလေးမြို့ လယ်တိစံကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်
မူသည်။
- ၁၂၆- ခုနှစ်၊ ပျော်မနားမြို့ အင်ကြေးမြို့င် တောာင့် ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၇- ခုနှစ်၊ မုဒ္ဓာမြို့၊ မဟာလယ်တိတိုက်၌ နောက်ဆုံး ဝါဆိုတော်
မူသည်။
- ၁၂၈- ပြည့်နှစ်၊ မြစ်သားမြို့၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၉- ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်စိုင်းကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူပြီးနောက်
ပုသိမ်မြို့သို့ ကြွရောက်ကာ သိမ်သမှတ်တော်မူသည်။ ပုသိမ်မှ
အပြန်တွင် သာယာဝတီခရိုင် မင်းလှမြို့၌ မန်လည်ဆရာတော်
ဘရားကြီးနှင့် ပထမဆုံးအကြိုမ် တွေ့ဆုံးတော်မူသည်။ ထိုဇာက်
ယင်းဆရာတော်ကြီး နှစ်ပါးသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရောက်ကာ
တရားပွဲကြီးများ ကျင်းပဟောကြားတော်မူကြသည်။
- ၁၂၁- ခုနှစ်၊ ကတွန်သွေးတွင်း၌ ဝါကပ်တော်မူသည်။
- ၁၂၂- ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့ ဇွေတဝန်တိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၃- ခုနှစ်၊ ပျော်မနားမြို့ လယ်တိစံကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

‘အရှုမဟာပဏ္ဍာတ’ ဘွဲ့တံဆိပ်ခံယူ ရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၁- ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလဆန်း ၁ - ရက် (၅ - ၁၁ - ၁၉၁၅)
တန်ကိုနေ့နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၏ “အရှုမဟာပဏ္ဍာတ” ဘွဲ့တံဆိပ်

လယ်တီဆရာတော် ထောပ္ပါန္တိအကျဉ်း

ဆက်ကပ် လူဒါန်းခြင်းကို ခံယူရရှိတော်မူသည်။

နိုင်ငြားသာသနာပြုတော်မူခြင်း

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အထက်ပါအတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ
အရပ်ရပ်သို့လှည့်လည်၍ ဝိပဿနာတဲ့ရား ဟောကြားကာ သာသနာပြု
ရုံးများမကပဲ ၁၂၄၅ -ခုနှစ်တွင် နိုင်ငြား ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအသင်းကြီးကို
ကြီးမှုးတည်ထောင်ပြီးလျှင် လန်ဒန်မြို့ရှိ ဂရိတ်ဘရိတ်နဲ့ အိုင်ယာလန်
ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြု အသင်းကြီးနှင့်လည်းကောင်း၊ လန်ဒန်ပါ့ဌ္စာပေ
အသင်းကြီးနှင့်လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ကာ နိုင်ငံရပ်ခြားတိုင်းတစ်ပါးသို့
ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပျော်ရောက်ရှိရေးအတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်း
တော်မူခဲ့ပြန်သည်။

‘ဒီလစ်’ဘွဲ့ ရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၈၃ -ခုနှစ်၊ နတ်တော်လတွင် ရန်ကုန်တဗ္ဗာသို့လှောင်းကြီး
ဖွင့်လှစ်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် တဗ္ဗာသို့လှောင်းအပိတ်ဖြစ်သူ မြန်မာပြည်
ဘုရင်ခံက စာပေပါရရှိ (ဒီလစ်)ဘွဲ့တံတားဆိပ် ဆက်ကပ်လူဒါန်းသည်ကို ခံယူရရှိ
တော်မူသည်။

၁။ ၁၂၇၆- ခုနှစ်က ‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ’ ရရှိသူများကို ၁၂၇၇ -ခုနှစ်၌
ဆက်ကပ်ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ဘွဲ့တံတားဆိပ်၌ ‘၁၂၇၆ -ခုနှစ်’
ဟု ရေးတိုးထားသည်။ ယခုအခါ လယ်တီဆရာတော်၏ ထောပ္ပါန္တိအများ
အပြား၌လည်းကောင်း ‘၁၂၇၇ -ခုနှစ်က အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍာတရသည်’ ဟု
ရေးသားထားကြသည်မှာ မမှန်ပေါ့။ ၁၂၇၆ -ခုနှစ်ကြော်မှ ရခြင်းသာ ဖြစ်သည်။
ယင်း အကြောင်းကို ‘လယ်တီဆရာတော်’ ဟူသော စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော်၊
အရွယ်ကြီး ဆိုက်ကြီး အထွေထွေအကျယ် စာအုပ်ကြီး၌ အကျယ် ဖတ်ရှု
ကြရမည်။

လယ်တိဓရတော် ထေရှုပွဲတိအကျဉ်း

စုတိကမ္မဇရဝ ချုပ်ဖြစ်းတော်မူမြင်း

၁၂၈ -ခန့်စီ၊ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ -ရက် (လပြည့်) ၄၇ဟူးနေ့
၂ -နာရီ ၃၀ -မိန့်အရှင့်တွင် ပျော်းမနားမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်
စုတိကမ္မဇရဝ ချုပ်ဖြစ်းတော်မူသည်။

နိဒါန်း

သုခုမံ တေ ပဋိဝိရွှေနှီး ဝါလရုံ ဥသူနာ ယထာ။

ယေ ပဋ္ဌက္ခန္တေ ပသုနှီး ပရတော နော စ အတ္ထတော။

[ထေရဝါယာပါဉ္ဇာတော်]

ယေ=အကြင်သူတိသည်၊ ပဋ္ဌက္ခန္တေ=ခန္ဓာဝါးပါး ရှုပ်နာမ်တရား
တိုကို ပရတော် လွင့်စင်ပြင်ပ အနတ္ထအားဖြင့်၊ ပသုနှီး မြင်နိုင်ကြပေ
ကုန်၏။ အတ္ထတော် အတွင်းမှန်လှ ကိုယ်အတ္ထအားဖြင့်၊ နော စ ပသုနှီး
မြင်ကြကုန်၊ တော်ထိသူတိသည်၊ ဝါလရုံ=သေးမျှင်လှပြား သားမြို့
များကို ဥသူနာ=မြားဖြင့် ပဋိဝိရွှေနှီး ယထာ= ဟောက်တွင်းခွဲလစ် မှန်အောင်
ပစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ သုခုမံ=သိမ်မွေ့ခဲကပ် ပရမတုရ ဓာတ်အနုကို
ပဋိဝိရွှေနှီး ထိုးထွင်းဟောက်ခွဲနိုင်သော သူတို့မည်ပေကုန်၏။

ဤသို့ ဓမ္မသေနာပတ်ရာထူး တရားစစ်မှုးကြီးအကော် ညာပျော်
ထောရ်မြတ်၏ မှတ်ချက် ဒေသနာနှင့် အညီ လောကီအဝင် များဖြင့်ခဲကပ်
အတတ်မျိုးဟူသမျှ အငြာရသစုဂို့ နှစ်ဦးသမျှ အနှစ်တ်၍ ကျိုတ်လိပ်
သေသတ် ထိုးထွင်း၍ တတ်သဖြင့် လောကဓာတ် နယ်ခေတ်ဝယ်
တုဖက်ကင်းသူ ဖြစ်စေကာမူ သာသနာဓမ္မ လိုရှင်းဆုံးကိုစွဲနှင့် နှိုင်းဆ၍
ယဉ်စာလျှင် ယင်းများစွာ အတတ်စုသည် ဓာတ်နှစ်ဦးမှုံးကို အပေါ်ရေ
အများပေါက်နိုင်သော တရားကောက် ပညာတ်နယ်တွင်သာ တလယ်
လယ် ဆိုက်ကြသဖြင့် ဖိုးမတိုက် သုံးမှဝင် ကဗျာတိုင်း ကျွမ်းကျင်သော
လမ်းအစဉ်လက်ရှိုး အကြမ်းမျိုးနယ်ပါဖြစ်၍ စင်စစ်ချီးမွမ်းထိုက်သည်
မဟုတ်ချေ။

ပရမတ္ထအစစ် ဓာတ်နှစ်သေတ္ထာ ပစ္စယူပဂ ဓမ္မနိယာမ ရှိသမျှ
ရှုပ်နာမ်စုကို တစ်ခုစီ ခွဲခြမ်း၍ စွဲလမ်းသော ဒီဇိုစက်ကို စိစိည်က်ည်ကြဖြင့်

နိဒါန်း

မွေး၍ စွဲနေရင်းဓာတ်စစ်မြင်က မှုပ်ပြင်ကို ရေမှုရှားစေလျက် ရေသား
စင် အလင်းပေါ်သက္ကာသို့ ရေမှုပ်သွင် အပေါ်လွှမ်းသော အတ္ထအကြမ်း
အမြှေးဓာတ်ကို ပရမတ်ညောက်ဖြော် ရှာ၍ မှန်သားကို အလင်းမြင်သက္ကာသို့
ဖြစ်ဖို့အင် အကြောင်းကူးမှ ခေါင်းပြုကာ ဥပါဒ်၍ ပြဟ္မာနတ်လူ မပိုင်
ပုဂ္ဂိုလ်စွမ်း မထူးနိုင်သော မဆီဆိုင် အလေ့ပေါက် သူ့အလျောက်
အဖြစ်မစဲသော မမြေသည့် ဓာတ်အစုကို အတတ်ရှုမြင်လာသော ဝါ၏ဟာ
မဆီထားပါဘို့ ငါတာကားစွဲဖို့ရန်မျှ ရှာကြ၍ ဘယ်မတွေ့-သိမ်မွေးသော
ဘဝကိုသာ ဝက်ဝက်ရှု ဖောက်နိုင်သူကိုမှ သယုဇ္ဈာ နေနတ်က ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်
ဤတစ်ယောက်ဟု ရွှေးကောက်တော်မူသည့်ထူးကို နှလုံးတော်ရှိုးရင်း၍
ကြိုးခြင်းကြိုး ကြိုးတော်မူလေ့ရှိသော မုံရွာဖြူး လယ်တီဆရာတော်
ဘူရားကြီးသည် များစွာသော လူရှင်စုတို့၏ ညောက်စက္ခုပွင့်လင်း၍
ဓာတ်အရင်း တရားနှတို့ကို ကိုယ်တိုင်ရှု ကြိုးစားလျင် ညာက်အား
နှင့်လျဉ်စွာမြင်၍ ရေပြင်တွင် မော်ကိုရှားသက္ကာသို့ တရားယုတ်သဏ္ဌာယ
ကို ဝေးပအောင် ပယ်လှန်၍ အဖိုးတန် ကျောက်မြတ်ဝယ် ပန်းထိန်တတ်
အရေ ရှုသက္ကာသို့ တရားနှ ကျောက်ပရမတ်ကို အထပ်ထပ် အရေရွှေး၍
စစ်ဆေးကာ ရှုကြရန် ရည်သနရင်း စိတ်ထားဖြင့် ရေးသားစီရင်တော်မူ
အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်ခီပန်ကျိုးကို မုံရွာဖြူး မဟာ့လယ်တီတိုက် လယ်တီ
ရောင်ခြည်ကွန်ပူဗျာစာစာပေက သို့ကိုဖြိုက်သောချာ အက္ခရာပဒ ဝါကျ
စကား ရောငြားရှုပြု မရှိစေပဲ ထူးကဲသမှု ကြည့်ရှုကြသူအပေါင်း
သူ့တော်ကောင်းတို့သည် ညွှတ်ပျောင်းစေတနာ တိုးတက်ခါဖြင့်
သာသနာရောင် ထွန်းလင်းပြောင်၍ မိုက်မျှင်စမွှေ ကွယ်ကာပ၍ ကမ္မဋ္ဌာ
နာရွှေ ပုဂ္ဂလဝိသေသ ဖြစ်ကြပါစေခြင်းအကျိုးငါး စေတနာဖြင့် ဝေဆာ
ပျုံပျူး မေတ္တာစူး၍ အထူးအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်လုပ်ဆောင်အပ်ပါကြောင်း။

မာတိကာ

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ် --- --- --- ၁
ဒုလ္လာ ဟူသော အကွဲရာ တံဆိပ်ကြီး --- --- ၁

မန္တသတ္တဓာတ္ထာကို ပြဆိုခြင်း

နခသိခသုတ္တန် ---

သုဂတိ-ခုဂံတိ နှစ်ရပ် ---

ကာဏကစ္စပေါ်ပမသုတ္တန် ---

အဘိဝမွှာညာကိုဘင်း အာဇာကထာအရပြဆိုပုံ ---

ဒိဋ္ဌကို စွဲနဲ့ချို့ရန် ---

ညာက်ဆီမိုး ရှာရန် ---

ရော် ချေအပ်သော ကျောက်ကြီး ဥပမာ ---

လူ.ပြည်လူ.ရွာ ဘဝပဒေသာ ---

ဗုဒ္ဓဖိဒဒ္ထာကို ပြဆိုခြင်း

ဘုရားဖြစ်ရန် ခဲယဉ်းပုံ ---

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြံတွေ့ခဲပုံ ---

ဘုရားသာသနာနှင့် လူ.အဖြစ် ---

ခန္ဓာဝါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း ---

ရှုပက္ခနာ ---

ဝါဟာရမြေ ---

ပရမတ်မြေ ---

မာတိကာ

မာဆတ်သော ပရမတ်	---	---	---	---	---	၃၃
အလွန်းည့်သော မူခုပရမတ်	---	---	---	---	---	၃၉
ဝိကာရ ရျဖွန် အပျက်	---	---	---	---	---	၃၉
ဓာတ်မျက်လုံး မရှိသူ၏ အပြစ်	---	---	---	---	---	၄၀
ဝါယောဓာတ်၏ လှည့်ပတ်ပုံ	---	---	---	---	---	၄၁
ပရမတ်လေကို ဖျက်ရန်	---	---	---	---	---	၄၂
ရော်ပမာ ရျပ်ခန္ဓာ၏ အပြစ်	---	---	---	---	---	၄၂
မဟာဘုတ်လေးပါး မြိုအလား	---	---	---	---	---	၄၉
သူသတ်ရှိရာ ဘုတ်လေးဖြာ	---	---	---	---	---	၅၃
လေးပါးသော ဓာတ္ထဘာဝနာ ပြီးမှု	---	---	---	---	---	၅၆

ဝေဒနက္ခနာ စသည်ကို ပြဆိုခြင်း

တဏာ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း	---	---	၆၂
ဝေဒနာသုံးဝှုံ အနိစ္စရှုပုံ	---	---	၆၃
စေတသိက်ဝေဒနာတို့			
ဥဒယဗ္ဗာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံ	---	---	၆၀
ဝေဒနာ သုံးချက်နှင့် ရေ့ပွဲက် ဥပမာ	---	---	၆၅
ပုထုဇ္န်တို့၏ သူ့နမ်းနှင့် တူပုံ	---	---	၆၆
ဝေဒနာသုံးပါး သင်တုံးသွားနှင့် တရား ဆင်ပုံ	---	---	၆၉

သညာက္ခနာကို ပြဆိုခြင်း

သညာ၏ မမွတာ လက္ခဏာ	---	---	---	---	၈၀
ပညတ် သဘာဝ သဏ္ဌာန သန္တတိ	---	---	---	---	၈၁
တံလျှပ်နှင့် သမင် ဥပမာ	---	---	---	---	၈၃
လူ နတ် ပြဟွာ ဘုံသုံးရွာနှင့် နှီးရှည်ပုံ	---	---	---	---	၈၄
နာမ် ရှုပ် ဟူသရွှေ ဘုံဓလေးကို ပြီးစွဲရန်	---	---	---	---	၈၅

မာတိကာ

သခ္ပရက္ခန္တာကို ပြဆိုခြင်း

သခ္ပရသဘာဝ အမျိုးမျိုး	---	---	---	၈၃
ဂါဟနှင့် စပ်ဖက်၍ မာန်တက်ပုံ	---	---	---	၈၈
ငှက်ပျောတော့ ဥပမာ	---	---	---	၉၉
သတ္တဝါ ပုထဲဇွန်နှင့် ဆက်ဆံသော ဥပမေယျ	---	---	၉၀	
အဝိဇ္ဇာကို မကြောက်၍ ဘေးရောက်ရပုံ	---	---	၉၁	
သတ္တာယဒိဋ္ဌကို ချစ်၍ ဘေးဖြစ်ရပုံ	---	---	၉၂	
ပရီယတ္ထိဉာဏ် ဘေးမကယ်နိုင်ပုံ	---	---	၉၂	
သခ္ပရဓမ္မ ပျက်လွယ်ပုံ	---	---	---	၉၆

ဝိညာဏက္ခန္တာကို ပြဆိုခြင်း

ဝိညာဏ်ခြောက်ရပ်နှင့် မျက်လှည့်တတ် ဥပမာ	---	---	၉၉	
ပုထဲဇွန်မှား မျက်လှည့်ဆရာနှင့် ပေါင်းပုံ	---	---	၁၀၂	
ဓာတ်မျက်မှန်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ကို ကြည့်ရှုရန်	---	---	၁၀၄	

အတွင်း အာယတန် ခြောက်ပါး

အာဏုတိကာယတန်တို့၏ သဘာဝ	---	---	---	၁၀၆
ဘီလူးရှိသည့် ရွာဆိုးကုန်း ဥပမာ	---	---	---	၁၀၈
ကြောက်မောင်၍ မူာက်မှားရပုံ	---	---	---	၁၁၀

အပြင် အာယတန် ခြောက်ပါး

ဘဟိရာယတန် သဘာဝ	---	---	---	၁၁၅
ရွာဖျက်ဓားပြ ဥပမာ	---	---	---	၁၁၆
ဗောဓိပကိုယကို ဓားပြဖျက်ပုံ	---	---	---	၁၁၇

မာတိကာ

ဓာတ် ၁၈-ပါးကို ပြဋ္ဌာန်း

ဓာတ် တစ်ဆဲရှစ်ပါး	---	---	---	၁၁၉
တက္ကာသခံယသူတန်	---	---	---	၁၂၃
ဓာတ် တစ်ဆဲပါးခွဲနည်း	---	---	---	၁၂၅
ဓာတ်အီမီ ဓာတ်အိုး	---	---	---	၁၂၇
စက္ခတိညာဏဓာတ်ကို သိရန်	---	---	---	၁၃၀
စက္ခနှင့် ဟဒယဓာတ်	---	---	---	၁၃၀
ဓာတ်တို့၏ ဆန်းကြယ်ပုံ	---	---	---	၁၃၅
ရုပ်အကြည် ငါးရပ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ်	---	---	---	၁၃၇
ဟဒယဝဏ္ဍာ၌ ထိသိမှု အထွေထွေ	---	---	---	၁၄၀
ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် နှစ်ရပ်	---	---	---	၁၄၂
ဓာတ်ကမ္မဌာန်း ရှုရန်	---	---	---	၁၄၄
စက္ခတိညာဏဓာတ်၏ သဘော	---	---	---	၁၄၇
သဒ္ဓါစသော ဓာတ်အများ	---	---	---	၁၅၀
ဝိပသနာအားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုး	---	---	---	၁၅၆
လောဘမူ၏ ဥပမာ	---	---	---	၁၅၈
မီးခြစ်နှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ	---	---	---	၁၅၈
မီးဘနှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ	---	---	---	၁၅၉
ကံသုံးလီ၏ အဓိပါယ်	---	---	---	၁၅၉
မိန်းမ၏ အဆင်းဓာတ် လက်နက် စူးဝင်ပုံ	---	---	၁၆၀	
ကံသုံးပါး၏ မီဇမ္မာလကို ဖြတ်ရန်	---	---	၁၆၁	

လက္ခဏာရေး သုံးပါး စသည်ကို ပြခြင်း

လက္ခဏာဝိမောက္ခ ရောပြီးပုံ	---	---	---	၁၆၆
ဂိမောက္ခ သုံးဖြာနှင့် လက္ခဏာ သုံးသွယ်	---	---	၁၆၇	

မာတိကာ

ဝိပသုနာသုံးပါး၌ အချက် ကျေမကျ	---	---	၁၆၈
ကိုလေသာ၏ နိုင်ငံကြီး သုံးရပ်	---	---	၁၆၉
အုပ်စိုးသော မွှေ	---	---	၁၇၀
နိမိတ္ထမြို့ကြီး၌ အုပ်စိုးသော မာနကို ပယ်ရန်	---	---	၁၇၀
ပကိုဟိတမြို့၌ တဗ္ဗာ	---	---	၁၇၃
အတ္ထအိုဝ ဒိဋ္ဌကို ပယ်ပုံ	---	---	၁၇၄
နိုင်ငံကြီး သုံးချက်ကို ဖြိုဖျက်ရန်	---	---	၁၇၅
နိုင်း ---	---	---	၁၇၆

-----*

လယ်တော်ပနိပေါင်း၍ စတုတ္ထတဲ့ ထွေကြရှိရန်
မိခည်ဇနပါတ္တာ။

ကမ္မာနဒီပနီ

နမေတသု ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္မာသု။

အဘိယာစကန်င့် ပဋိညာဉ်

သတ္တရာ၏ ၁၂၅ - ခု ဝါဆိုလအတွင်း၊ ရန်ကုန်မြို့မှ မုံရာမြို့၊ သို့
လာရောက်၍ မုံရာမြို့၊ အနောက်တောင် ခရီးမြန်မာ တစ်တိုင်ကျော်
အကွာ လက်ပံတောင်းတောင် ဝါဆိုစကြောင်း၌ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး
ဥပုသံ စောင့်ထိန်းလျက် သမထပိပသုနာ တရားများကို ကြီးစားအား
ထုတ်၍ နေသာ ရန်ကုန်မြို့၊ ပုံဖွန့်တောင် တောင်လုံးပြန်ရပ်နေ ဓာတ်ဆရာ
ကြီး ဆရာမြို့၊ သည် “ခံခါရဲ့ခါ မိမိနာခံမှတ်သားရသော တရားမဗ္ဗားများကို
မိမိကဲ့သိုပညာရှိသူတော်ကောင်းအများတို့လည်း ကြားနာသီမှတ်ကြ
စေရန် စာအုပ် ရေးတင် စီရင်ချီးမြှင့်ပါစေလိုကြောင်း” နှင့် တောင်းပန်
လျောက်ထားအပ်သည်ဖြစ်၍ ဒုလ္လာဘတရားငါးပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး၏
ဥပမာအကျယ်၊ အတွင်းအာယတန်းငါးပါး၊ အပအာယတန်းငါးပါးတို့၏
ဥပမာအကျယ်- စသည်ဖြင့် အထက်ရှိက်ထုတ်သော စာအုပ်များမှာမပါ
ကျွန်းရှိသော တရားအချက်များကို ရေးသားပြဆိုပေအုံသတည်း။

ဒုလ္လာဘဟူသော အကွာရာတံဆိပ်ကြီး

ဒုလ္လာဘတရားငါးပါး ဆိုသည်ကား- အကြောင်မူလတရား ငါးပါးကို
တွေ့ကြောရရှိခဲ့သည်ရှိသော် အလွန်မြှင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော အကျိုးအာနိ
သုသ အနှစ်ကို ရယူနိုင်၏။ တို့မူလတရားငါးပါးကို လောက်၍အများကြား

မိခင်ဇရာဝတီ

J

ကမ္မာနဒီပနီ

သိ သတိရရှိစေကြရန် ကဗ္ဗာတန်းသာ အကွာရာတံဆိပ်ကြီးပြ၍ ဘုရား အစရိသော ပညာရှိကြီးတို့ ဒုလ္လာဘတရားငါးပါး-ဟု နတ်၊ လူအများ သိထင်ရှားအောင် ထုတ်ဖော်မြှက်ကြားတော်မူကြကုန်၏၊ ထို့မူလ တရားကြီး ငါးပါးကို ဒုလ္လာဘတရားငါးပါးဆိုသည်။

အကျိုးအာနိသံသအနန္တကို အရယူရှိနိုင်ကြရန်ထုတ်ဖော် မြှက်ကြား ထားတော်မူခဲ့ရင်း ဖြစ်၍လည်း ထိုအကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရယူရှိနိုင်ကြသော သူတို့သည်သာလျှင် ထိုထိုဒုလ္လာဘကို တွေ့ကြုံကြရသူ မည်ကုန်၏၊ အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို မရမယူရှိနိုင်ကြသော သူတို့သည် ထိုထိုဒုလ္လာဘကို တွေ့ကြုံကြရသူဟု၍ မဆိုစလောက်ကုန်။

ဒုလ္လာဘတရား ငါးပါးတို့တွင် မနှုနသုတေသနသူတို့ဘက် ရွှေ့ပြီးစွာပြ ဆိုရာ၏။

- လူအဖြစ် အဘယ်သို့ ရခဲသနည်း။
  - လူအဖြစ်ကို ရရှိခဲ့သည်ရှိသော် အဘယ်အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရယူရှိနိုင်ကြသနည်း။
- အမေးပွဲ၁ J-ချက်။

မနှုနသုတေသနသူတို့ပြဆိုခြင်း နခသီခသုတေန်း

“လူ၏အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ ရခဲသနည်း”၏၊ အဖြေကား၊
မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းတော်ပေါ်၌ မြေမှုနှင့်ယို့ကို
တင်ထားတော်မူ၍-

“ ရဟန်းတို့- မဟာပထဝီမြေကြီးပေါ်မှာ ရှိနေသော
မြေမှုနှင့်စုန်းငါ၏ လက်သည်းပေါ်တွင် တင်ရှိသော မြေမှုနှင့်
သည် အဘယ်က များသနည်း

နခသီခသုတ္ထန

၃

ဟူမေးတော်မူ၏။

“နှင့်ဗျာ့ခြင်းငါပင် မထိက်၊ လက်သည်းတော်ပေါ်ရှိ
မြေမှုနှင့်ကား အလွန်နည်းလှပါ၏၊ မဟာပထဝီမှာရှိနေသော
မြေမှုနှင့်ကား အလွန်တရာ များလှပါ၏”

ဟူ လျှောက်ကြကုန်၏။ ထိအခါ-

“ရဟန်းတို့ သုဂေတိဘုံမှ စုတေကြသူအပေါင်းတို့တွင်
သုဂေတိဘုံသို့ ရောက်နိုင်သူတို့ကား လက်သည်းတော်ပေါ်တွင်
တင်ရှိနေသာ မြေမှုနှင့်အလားကဲ့သို့ အလွန်နည်းပါးလှ၏၊ အပါယ်
ဘုံသို့ရောက်ကြသူတို့ကား မဟာပထဝီမြေမှုနှင့် အလား ကဲ့သို့
အလွန်တရာ များလှ၏”

ဟူ ဟောတော်မူပေါ်။

ဤသုတ္ထနကို “နခသီခသုတ်” ဟူခေါ်တွင်ထင်ရှား၏၊ အလွန်တရာ
များပြားလှသည့်အတွက်ကြောင့် မဟာပထဝီရှိ မြေမှုနှင့်ကို ဥပမာပြု
တော်မူသည်-ဟူ သိရာ၏။

ဤသုတ်ကို မြော်ထောက်၍ တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော
သတ္တဝါ၏ အနမတရွှေ အတိတ်သံသရာ၌ ကျင်လည်၍လာခဲ့ရာ သုဂေတိ
ဒုဂေတိဘဝ အလားကိုလည်း သိမြင်နိုင်ရာ၏၊ အဘယ်ကဲ့သို့ သိမြင်နိုင်ရာ
သနည်း၊ သုဂေတိဘုံ၌ ငါဖြစ်ခဲ့သော ဘဝစုကား လက်သည်းတော်ပေါ်ရှိ
မြေမှုနှင့်အလားကဲ့သို့ အလွန်နည်းပါးလှ၏၊ ဒုဂေတိဘုံ၌ ငါဖြစ်ခဲ့သော
မြေမှုနှင့်အလားကဲ့သို့ အလွန်များပြား
လှကုန်၏-ဟူသိမြင်နိုင်ရာ၏။

ထိစကားမှန်၏၊ အနမတရွှေ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍လာခဲ့သော
တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ သုဂေတိဘဝသည် ဤမျှ

၁။ နိဒါနဝိုဘသုတ္ထ ပါ နာ- ၄၅၄။

ကမ္မာနဒီပနီ

လောက် နည်းပါးသည့်အတွက်ကြောင့်သာလျှင် သုဂတိဘုရို သတ္တဝါ
ခပ်သိမ်းကို အကုန်ပေါင်းစု၍ အချပ်တရား ဟောကြားရာ၌ သုဂတိဘဝ
သို့ ရောက်နိုင်သူ ထိမျဲလောက်နည်းပါးခြင်း ဖြစ်နိုင်လေသတည်း
အနာဂတ်သံသရာမှာ ကျင်လည်ကြရာ၌လည်း ဤနည်း အတူသိကြ
လေ။

ဤကား နခသေသာတွေ့ အသနာတော်တရုံး ဖော်ပြသော အချက်တည်း။

ထိသုတ္တန် အသနာတော်အတိုင်း သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရန် အချက်
ကိုပြဆိုအဲ။ ။မိတ္တကွာကာမည်သည် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြတ်
ခန်ကာလ၌ ကုဋ္ဌတော်သိန်းမက အဖြစ်မြန်သည်ဟူ၍ ကျမ်းကန်သိရှိုး
ရှိ၏။

သပ္ပါ တော် အခေါက်ရှိမနီယာ၊

သပ္ပါ တော် ဥပရီဘာရှိမနီယာ။၁

(သလျေခသုတ် ပါဌိုတော်)

သပ္ပါ=အလုံးစုံကုန်သော၊ တော်=ထိုအကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်၊
အခေါက်ရှိမနီယာ= အောက်သို့စုံနှင့်ဖို့ချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။

သပ္ပါ=အလုံးစုံကုန်သော၊ တော်= ထိုကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်၊
ဥပရီဘာရှိမနီယာ= အထက်သို့ ဆန့်ဖို့ချည်းဖြစ်ကြကုန်၏။

နေကသတ္တိ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပနီသာယသတ္တိအားဖြင့်
လည်းကောင်း အကုသိုလ်ဖြစ်အဲ၊ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော စိတ္တကွာကသည်
တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဒုဂ္ဂတိဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်အဲ၊
တစ်ခု တစ်ခုသော စိတ္တကွာကသည် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော သုဂတိဘဝ
ကိုဖြစ်စေနိုင်၏။ ဤကား အဘိဓမ္မာအရိုးတည်း။

၁။ မူလပန္တာသာ ပါး နှာ-၅၄။

သုဂတ္တ ဒုဂ္ဂတိနှစ်ရပ်

၅

သုဂတ္တဘုံးရှိကြုံကုန်သော လူ, နတ်, သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏
စိတ်ကို အမှန်းအဆအာဖြင့် အကုန်ပေါင်းစဉ် ထောက်မြှုပ်သည်
ရှိသော ကုသိလ်စိတ္တကွဲကာသည် လက်သည်းတော်ပေါ်ရှိ မြှုမှုန်အစု
အလား အလွန်နည်းပါးရာ၏၊ အကုသိလ် စိတ္တကွဲကာသည် မဟာပထရီ
မှာ ရှိနေသော မြှုမှုန်အစုအလား အလွန်များပြားရာ၏။ ။အနမတဂ္ဂ
ဘဝသံသရာ တစ်ခုလုံးမှာ ဤနည်းတူချည်းမှတ်။

မိမိ မိမိတို့ကိုယ်မှာ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့ အဖိုတွင် ခြောက်ဖွဲ့ရတို့
အချည်းနှီးသော မြင်မူ, ကြားမူစသည်နှင့် အကျိုးရှိသော မြင်မူ, ကြားမူ
စသည်သည် အဘယ်ကအလွန်များသနည်း-ဟု စွဲစွဲစပ်စပ် ရှုမြှု
ချင့်ချိန်၍ စမ်းလျှင် သိသာထင်ရှားပါ၏။

ဤကား ကုသိလ်ဖြစ်မှု အကုသိလ်ဖြစ်မူနှင့် ထောက်မြှုပ်၍ နာသီခသူတွေ့
အသနာတော်ဘတိုး သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရန် အချက်တည်း။

သုဂတ္တ ဒုဂ္ဂတိနှစ်ရပ်

သုဂတ္တဘုံးမှာရှိနေသော သတ္တဝါစုနှင့် ဒုဂ္ဂတ္တဘုံးမှာရှိနေသော
သတ္တဝါစုကို ထောက်မြှုပ်၍လည်း သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရာ၏။ ။
သုဂတ္တဘုံးနတ်, ပြဟာတို့၏ ကိုယ်သတ္တာန်သည် သုံးဂါဝတ်မျှ ရှိ၏၊
မြန်မာတိုင်အားဖြင့် လေးတိုင်ခွဲကို သုံးဂါဝတ်ဆိုသည်။ ။ ဘုံးမာန်
တိုကား ၁၂- ယူဇာ, ၁၅- ယူဇာ, ယူဇာ-၂၀, ယူဇာ-၃၀, ယူဇာ-
၆၀, စသည်ရှိ၏။ တစ်ခု, တစ်ခုသော ဘုံးမာန်သည် ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငြှု
အလုံမြို့ကြီး၊ ဒီပဲရင်းနယ်မြို့ကြီး တစ်ခု, တစ်ခုမျှမက ကြီးကျယ်၏၊
နောက်မာန်တစ်ခုသည်ပင်လျှင် ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံမက ကြီးကျယ်၏၊
ထိုကြောင့်သုဂတ္တဘုံးသည် ဘုံးနယ်သာ အလွန်ကျယ်၍ ဘုံးနေ သတ္တဝါ
အရေအတွက်ကား အလွန်နည်းပါး၏။

ဗုရတိဘုသည်ကား ဘုနယ်လည်း အလွန်ကျယ်၏။ ၁။ ဘုန်
သတ္တဝါ အရေအတွက်လည်း အလွန်များပြား၏၊ လူ့ဘုံ၊ နတ်ပြည်
၆-ထပ်၊ ရှုပြုဟွာ ၁၆-ဘုံ၊ အရှုပြုဟွာ ၄-ဘုံ အလုံးစုံကို ပေါင်းသော
သူဂါတီ ၂၇-ဘုံ ဖြစ်၏၊ ငါတို့စကြေဝြာတွင် သူဂါတီ ၂၇-ဘုရှိ သတ္တဝါ
တိုံကို တစ်ယောက်မကျန် အကုန်ရေတွက်သော်လည်း ငါတို့ မြန်မာ
နိုင်ငံတွင်းရှိ ပုဂ္ဂက်ဆိတ်ခေါ်သော သတ္တဝါတစ်မျိုးကိုမျှ အရေအတွက်
အားဖြင့် မမြှုပ်နိုင်ရာ။ ၂။ ပုဂ္ဂက်ဆိတ်သတ္တဝါမျိုးမှုတစ်ပါး ငါတို့
မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အသာပြည် အောက်ပြည် ရေသတ္တဝါအမျိုး အနောက်
ကုန်းသတ္တဝါအမျိုး အနှစ်ကျန်ရှိသေး၏။

ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှုအလွတ် ငါတို့စကြေဝြာတွင်းရှိ ကျွန်းကြီး
လေးကျွန်း ကျွန်းကယ်၊ နှစ်ထောင် တောင်ကြီး၊ တောင်ငယ် အနောက်၊
တောကြီး၊ တောငယ် အနောက် မြှုံးနယ်၊ ရာနယ် အနောက်တို့၌ ရှိနေကြသော
ကုန်းသတ္တဝါ တိရစ္ဆာန်အမျိုး အနောက် အနောက်တို့သည်လည်းကောင်း၊
အိုင်ကြီး အိုင်ငယ် အနောက် မြစ်ကြီး မြစ်ငယ်၊ ချောင်းကြီး ချောင်းငယ်၊
မြောင်းကြီး မြောင်းငယ်၊ တွေ့ဗြို့ဗြို့တွင်းငယ်အနောက် မဟာသမုဒ္ဓရာကြီး
လေးစင်း၊ သီတာသမုဒ္ဓရာကြီးခုနစ်စင်းတို့၌ ရှိနေကြကုန်းသော
ရေသတ္တဝါ တိရစ္ဆာန်အမျိုး အနောက် အနောက်တို့သည်လည်းကောင်း ကျွန်းရှိ
ကုန်းသေး၏။

တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတို့၏ နိုင်းစာရွှေ ကြည့်ခဲ့လျှင်ပင် သူဂါတီ
၂၇-ဘုရှိ သတ္တဝါစုသည် လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိသော
မြေမှုနှင့်အလား အလွန်နည်းပါးပုံ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့သည်မူကား
မဟာပထဝိမှုရှိနေသော မြေမှုနှင့်အလား အလွန်တရာများပြားပုံများကို
ယဉ်ကြည်နိုင်ရာ၏။

ထိုမှတစ်ပါး မွှေ့ပီပါကျွန်းကြီးကဲ့သို့ ယူဇာတစ်သောင်း၊
တစ်သောင်းစီ အကျယ်ရှိ၍ အထက်အောက် ယူဇာတစ်သောင်း

သုဂတ္တ ဒုဂ္ဂတိနှစ်ရပ်

၃

ငါးထောင်စီ ကွာခြားလျက် တည်ရှိကြသော ငရဲကြီးရှစ်ပြည်ထောင် တို့တွင် အောက်ဆုံးဖြစ်သော ငရဲကြီးကား မဟာအရိစိ ငရဲကြီးတည်း။

အဘယ်ကြောင့် မဟာအရိစိခေါ်သနည်းဆိုသော ဝါးကျို တောက်အတွင်း၌ သိပ်နှက်၍ထားအပ်သော မုန်ညှင်းစောင့်တိုကဲသို့ ငရဲသူ ငရဲသား သတ္တဝါတို့၏ အခြား အကွက်လပ် မရှိ၊ ပြည့်နှက်၍ နေသောကြောင့် အရိစိငရဲ ခေါ်သည်- ဟု အငွေကထာကြီးတို့၌ ဖွင့်ကြ ကုန်၏။

ထိုအရိစိငရဲကြီးကိုမှာကား အကုသိုလ်ကဲကြီးလျသော သူတို့မှာသာ ကျရောက်ကြကုန်၏။ ။ အကုသိုလ်ကဲကြီးလျသော သူတို့မှ ကျရောက် ကြကုန်ရာ မဟာအရိစိငရဲကြီးမှာပင် ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ ထိုမှုလောက် ပြည့်လေ၏။ ။ ထိုအောက် ပေါ့လျော့သော အကုသိုလ်ကဲ သာမန် တိနှင့်ပင် ကျရောက်နိုင်ကြရာ ဖြစ်ကုန်သော အထက်ထက်သော ငရဲကြီး ခုနစ်ပြည်ထောင်တို့မှာကား ငရဲသူသတ္တဝါတို့ အဘယ်မျှလောက် ပြည့်နှက် လျက် ရှိနေကြကုန်သနည်း-ဟု ဆင်ခြင်မိကုန်ရာ၏။

ထိုမှုတစ်ပါး ထိုထို တောအန္တာ တောင်အန္တာတို့၌ ရှိကြကုန် သော ငရဲဘုံစု သမုဒ္ဒရာအလယ် ကျွန်းငယ်တို့၌ ရှိကြကုန်သော ငရဲဘုံစု စကြဝော သုံးခုတို့၏ဆိုင်ရာ အပေါက်အကြား၌ ရှိကြကုန်သော လော ကန္တရိုက်ငရဲဘုံစု ကျွန်းရှိကုန်သေး၏။ ။ ထိုအတူ ပြီတ္ထာဘုံ အန္တာ အသူရကာယ်ဘုံ အန္တာတို့သည် ကျွန်းရှိကုန်သေး၏။ ။

ဤသို့သော မျက်မြှင်ဒိဋ္ဌအလား ထင်ရှားသောအချက်ကြီး တွေကို တွေ့မြှင်ကြားသိကြရကုန်သဖြင့် သုဂတ္တ ၂၇- ဘုံရှိ သတ္တဝါတို့ ကား လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိသော မြေမှုနှစ်စုအလား အလွန် နည်းပါးလှကုန်၏။ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ လေးဘုံရှိ သတ္တဝါတို့သည်မှာကား မဟာပထရီမြေကြီးမှာရှိနေသော မြေမှုနှစ်စုအလား အလွန်တရာ များပြားလှကုန်၏- ဟု သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရာသည်၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ

ကမ္မာနဒီပနီ

ကမ္မာတိုင်း ကမ္မာတိုင်း တို့၏လည်း ဤနည်းတူပင် သီမြင် ယုံကြည်နိုင် ကုန်ရာသည်။

ထိုသို့ သီမြင်ယုံကြည်ကုန်သည်ရှိသော် အနမတရွှေ သံသရာ တွင် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါအားလည်း သုဂ္ဂတိဘုံများ ဖြစ်ရသော ဘဝအရေအတွက်ကား လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိ သော မြေမှုနှင့်အလား အလွန်နည်းပါးလှ၏၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံများဖြစ်ရသော ဘဝအရေတွက်တို့သည်ကား မဟာ့ပထဝိမှုဘရှိနေသော မြေမှုနှင့်တို့အလား အလွန်တရာ့ များပြားလျကုန်၏- ဟု သီမြင်ယုံကြည်ကုန်ရာသည်။

ဤကား နခသီခုတ္တနှင့် ဒေသနာတော်ဖြင့် သီအပ်သော မနီသဗ္ဗာ ဥလ္လာဘရရ လူအဖြစ် ရခဲ့ပုံကို ပြဆိုချက်တည်း။

ကာကက္ခာပေါပမသုတ္တန်

ယခုအခါ မဏီမနိကာယ်ဥပရိပဏ္ဍာသပါဋ္ဌာတော် ဗာလပဏ္ဍာတု သုတ္တန်းဒေသနာတော်၌ လိပ်ကန်းထမ်းပိုး ဥပမာဖြင့် ဟောတော်မူသော မနီသဗ္ဗာ ဥလ္လာဘကို ပြဆိုပေါ့၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း ဟူမှုကား-

“ရဟန်းတို့- ဥပမာဆိုသည် ရှိသော်ကား ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင်တို့၏ ပြင်ဖက်၌တည်ရှိသော အနက်ယူဇားရှစ် သောင်း နှစ်ထောင်၊ အနံယူဇားရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်၊ အလျားယူဇားသုံးသန်း ခြောက်သိန်းကျော်ရှိသော မဟာသမုဒ္ဓရာကြီးသည်ရှိ၏။”

အမျိုးခိုးပါကျွန်း၏ တောင်ဖက်မျက်နှာ မဟာသမုဒ္ဓရာ၏ အလယ်၌ အပေါက်တစ်ခုသာရှိသော ရထားထမ်းပိုးငယ်

၁။ မဏီမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဍာသပါဋ္ဌာတော်၊ ဗာလပဏ္ဍာတုသုတ္တန်၊ နှာ- ၂၀၃။

ကာဏက္ခပါပမသုတ္တန်

၉

တစ်ခုသည် ရှိလေရာ၏၊ ထိထမ်းပိုးငယ်သည် အရပ်လေး၊
မျက်နှာသို့ လေဆောင်ယူရာ များပါ လွင့်ပါး၍ နေလေရာ၏၊
ဥတ္တရကုရက္ခန်း၏ မြိုက်ဖက်မျက်နှာ မဟာသမုဒ္ဓရာ၏
အလယ် မျက်စွဲနှစ်ဖက် အစုံပျက်သော လိပ်ငယ်တစ်ခု သည်
ရှိလေရာ၏၊ သမုဒ္ဓရာ၏အတွင်း၌ ရောက်မိရောက်ရာ
သွားလာ၍ နေလေရာ၏၊ အနှစ်တစ်ရာမှ တစ်ခါ အနှစ် တစ်
ထောင်မှ တစ်ခါ သမုဒ္ဓရာ ရော်က်နှာသို့ ဦးခေါင်း ပေါ်လေရာ
၏၊ ထိုသို့ လိပ်ကန်းငယ်၏ ဦးခေါင်းသည် ထိုထမ်းပိုး ငယ်၏
အပေါက်မှာ စွဲတိမိရာသော အခွင့်သည် ရှိ၏လော”

ဟု ရဟန်းတိုကို မေးတော်မှု၏။ ။

“စွဲတိမိရာသော အခွင့်ပင် မရှိနိုင်ရာပါ သို့သော်လည်း
ကမ္မာ မည်သည် အလွန်တရာ ရှည်ကြာလှသည်ဖြစ်ပါ၍
လိပ်ကန်းငယ်လည်း မသေမပျောက်ပါမှ ထမ်းပိုးငယ်လည်း
မပုပ်မဆွေး တည်ရှုပါမှ နှစ်ပေါင်း အသချ် ကြာမြင့်လေရာ
တစ်ရုတ်ခါ၌ စွဲပုပ်မိသော စွဲတိမိရာပါသေး၏ ဘုရား” -

ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“ရဟန်းတို့ ဤအမှုထက် ခဲယဉ်းသော အမှုသည်
ရှိလေ၏၊ ဤလူပြည်မှ စုတေ သေလွန်၍ အပါယ်သို့
ကျရောက်သောသု၏ ဤလူပြည်သို့ တစ်ဖန် ပြန်လာရန်
အရေးသည် ထိုလိပ်ကန်း ထမ်းပိုးစွဲ မိရာ အရေးထက်
အဆအရာမက အဆအထောင်မက ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ အဘယ်
ကြောင့်နည်းဆိုသော အပါယ်ဘုံတို့၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခြင်း
မည်သည် မရှိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူ၍ပင် မသိကုန်း
အချင်းချင်း နိုင်ရာနိုင်ရာ သတ်ဖြတ်ည်းပန်းမှု၊ နိုင်ရာနိုင်ရာ
ဖမ်းယူ ကိုက်စားမှု တို့သည်သာ ရှိကုန်းရာ၏”

မိခင်စရာတီ

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဤဒေသနာတော်ဝယ် သိမြင် ယုံကြည်နိုင်ကြရန် ယုံတိကား လောက်၍ အကြောင်သတ္တဝါတို့သည် ကုသိုလ်ကို စော၍ သေကုန်၏၊ ထို သတ္တဝါတို့သည် သုဂတ္တိဘုံသို့ လားကြရကုန်၏၊ အကြောင် သတ္တဝါတို့သည် အကုသိုလ်ကို စော၍ သေကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခုဂ္ဂတ္တိဘုံသို့ လားရကုန်၏။ ॥ ဤကား အဘိဓမ္မာရိုးရာတည်း။

မသေမှု ရှုံးအဖို့၌ ထိုထိုကုသိုလ်ကို လေ့ကျက်၍ နေကြ ကုန်သောသူတို့သည်ပင်လျှင် သေရန်ဗုဏ္ဏနှင့် တွေ့ကြောသောအခါ့၌ ကုသိုလ်ကို စောနိုင်ကြရန် အလွန်ခဲယဉ်းကြကုန်သေး၏၊ မသေမှု ရှုံးအဖို့၌ ကုသိုလ်ဟူ၍ပင် မသိကြကုန်မူ၍ လောဘတိတ်၊ ဒေါသတိတ်၊ မောဘတိတ်တို့နှင့်သာ နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ ကုန်ရှာကြကုန်သော အပါယ်ဘုံသားတို့အား ကုသိုလ်ကိုသာစော၍ သေနိုင်ရန်အခွင့် ဘယ်မှာ ရှိကုန်တော့အုံနည်း။ ॥

ငါတိမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့တွင် သေဆုံးကြ ကုန်သော ကုန်းသတ္တဝါတို့သည် အသချုပ်များစွာ ရှိကုန်ရာ၏၊ ရေတိရွှေ့ခုန်သတ္တဝါတို့သည် အသချုပ်များစွာ ရှိကုန်ရာ၏၊ ထိုသတ္တဝါ အပေါင်းတို့၌ ကုသိုလ်ကိုစော၍ သေနိုင်ရာသော သတ္တဝါမည်သည်ကား ရှာကြ၍မရ ရှားပါးလှ၏။

အပါယ်ဘုံသို့ ရောက်ကြကုန်သော သူတို့မည်သည် ဒါနာ၊ သီလာ၊ ဘာဝနာဟူသော ကုသိုလ်ဓမ္မတို့နှင့် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ကွာဝေး၍ သွားကြကုန်၏၊ အကုသိုလ်ဓမ္မတို့သည် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ဝန်လေး၍ သွားကြကုန်၏၊ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ မိုက်မဲ တွေ ဝေ၍သာ သွားကြကုန်၏၊ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ နစ်၍ နစ်၍သာ သွားကြကုန်၏၊ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ မြှုပ်မြှုပ်၍သာ သွားကြကုန်၏။

ကာကာက္ခဖေါပမသုတေ

၁၁

ဥပမာဆိုသည် ရှိသော်ကား သိန်း သန်း ကုဋ္ဌမျှသော ကျောက်
တိုင် ကျောက်လုံးတွေကို မဟာသမုဒ္ဓရာ ရေအပြင်မှာ ပစ်ချအပ်
ကုန်သည်ရှိသော အစဉ်အတိုင်းသာ နစ်ကြလေကုန်ရာ၏၊ မြှပ်ကြလေ
ကုန်ရာ၏၊ တစ်ခုသော ကျောက်တိုင်ကျောက်လုံးမျှ ပေါ်တက်၍
လာသည်ဟု မရှိနိုင်လေရာ။ ။ ဤသို့သော ဥပမာကို ပြဆိုရာ၏။

ပါရမီသမ္မာရ ရင့်သန်တော်မူကြပေကုန်သော အလောင်း
အလျောကြီးများကို ချုန်ထား၍ တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့သည် အပါယ်
သို့သာ ကျေရောက်ကုန်သည်ရှိသော ဘဝတစ်ထောင်နှင့်လည်း လူဘုံသို့
ပြန်ခွင့်မရ ဘဝတစ်သောင်းနှင့်လည်း ပြန်ခွင့်မရ ဘဝတစ်သိန်းနှင့်လည်း
ပြန်ခွင့်မရ ဘဝတစ်သန်းနှင့်လည်း ပြန်ခွင့်မရ ဘဝ အကုဋ္ဌ ဘဝ
အသင့် မရေမတွေက်နိုင်ကြာမြင့်လှမှ လူဘုံ၊ လူဘဝသို့ ပြန်ခွင့်ရနိုင်ကုန်
ရာသတည်း။

ဤသို့သော ယုတ္တိကို ထောက်ထားသဖြင့်လည်း အနမတာဂု
သသရာ၌ ကျင်လည်၍လာခဲ့သော တစ်ယာက်၊ တစ်ယောက်သော
သတ္တဝါမှာ သုဂ္ဂတိဘုံ ကျင်လည်ခဲ့ရသော ဘဝအရေအတွက်ကား
လက်သည်းတော်ပေါ်မှာ တင်ရှိသော မြှုပ်နှံရှုအလား အလွန်
နည်းပါးလှချော်။ ။ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ကျင်လည်ခဲ့ရသော ဘဝအရေ
အတွက်တို့သည်ကား မဟာပထဝိမှာ ရှိနေသော မြှုပ်နှံတို့အလား
အလွန်တရာ များပြားလှကုန်ရာ၏ -ဟူသော အချက်ကိုလည်း ထင်မြင်
ယုံကြည် နိုင်ကြကုန်ရာသတည်း။

ဤကား ထိပ်ကန်းဥပမာ အသနာတော်ဖြင့် ပြဆိုအပ်သော မန္တသုတေ ခုစွဲဘ
အချက်တည်း။

အဘိဓမ္မာ ဉာဏ်ပိုင်း အင့်ကထာဇာရ ပြဆိုပဲ

ယခုအခါ အဘိဓမ္မာ ဉာဏ်ပိုင်း အင့်ကထာကြီး၌ ဖွင့်ပြသော အချက်ကို ပြဆိုပါးအဲ။ ॥ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ နေကြကုန်သော ပုဂ္ဂ၌ တွေဝါတို့အား သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ပြည့်ပြည့်စုစု လုခြေချေမောသောဘဝမည်သည် အလွန်နည်းပါး၏၊ အပါယ်ဘဝ၊ မိစ္စာ ဒီဋ္ဌုံးဘဝ၊ ဒုစ္စရှိက်ဘဝတို့သည်ကား မဟာပထရီ မြေမှန်ပမာ အလွန်တရာ များပြားလှ၏။

အကုသိုလ်မှုမည်သည် တစ်နေ့၊ တစ်နေ့ အဖို့မှာပင် ကာယက်၊ ဝစီက်၊ မနောက် အလားအားဖြင့် သိန်း သန်း ကုဋ္ဌမက ဖြစ်ပွားနိုင်၏၊ တစ်လ၊ တစ်လ အဖို့ တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ်အဖို့ တစ်သက်၊ တစ်သက်အဖို့မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ၊ စိတ္တကွာဏ်တစ်ခု၊ တစ်ခုလျှင် တစ်ဘဝ၊ တစ်ဘဝ အပါယ်သို့ ပစ်ချသဖြင့် အပါယ်ဒုက္ခကိုခံရ၍ ပြပြိုမ်းပြီးသော ကံတို့လည်း တစ်ယောက် တစ်ယောက်မှာပင် အသချွဲချေ မရေမတွက်နိုင် များပြားလှလေကုန်ပြီ။

အပါယ်သို့ ပစ်ချရန် အလှည့် အခွင့်ကို မရသေးသဖြင့် သတ္တာယိုဒ္ဓိ၌ တွယ်တာလျှက် သတ္တဝါတို့၏ ရင်တွင်း စိတ်နှုလုံးတွင်း၌ အသိုက်အအုံ စုပုစွဲစည်း၍ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကာ ပါ၍ နေကြကုန်သော ဒုစ္စရှိက်ကံတို့သည်လည်း တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက် သော သတ္တဝါမှာပင် အသချွဲချေ မရေမတွက်နိုင် များပြားလှလေ ကုန်၏၊ မဟာအတိစိ ငရဲကြီးသို့ ပစ်ချရန် ကံပေါင်းပင် အသချွဲစသည်ဖြင့် အကျယ် ဝေဖန်၍ မြော်လေ။

ထိုကြောင့် တစ်စုတစ်ခုသော ကုသိုလ်က အခွင့်သာသဖြင့် လူရှာ၊ လူပြည့်၌ ကြော်ကြော်ကုန်သော သူငြေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာ၏

ဒီဋ္ဌကိ ဓမ္မန္တခာရန်

၁၃

ကေရာင်မင်း၊ စကြာမန္တာတ်မင်း၊ နတ်ရွာ၊ နတ်ပြည့်၏ ဤအိုက်
ကြကုန်သော နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း- ပြဟ္မာရွာ၊ ပြဟ္မာပြည့်၏ ဤအိုက်
ကြကုန်သော ပြဟ္မာမင်းတို့သည်ပင်သော်လည်း ရှေးရှေးဘဝတို့၌
ကမ္မပထမြောက်ပြီး၊ အာဝိအာစရှိသော ထိုထိုအပါယ် စာရင်း ပေါက်ပြီး၊
ရွှေသို့ အခွင့်ရရာဘဝ၌ ပစ်ချရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး၊ အမှုကြီးပေါင်း
ကျွေးဟောင်း အနတ် မိမိတို့အဆွဲတွေ့ပါရှိနေသည်များကို အကုန်အစင်
သိမြင်ကြပါမှုကား တစ်ခါတစ်ရုံမျှ ပြီးနိုင်ကြဖွယ်၊ ရွှင်နိုင်ကြဖွယ်
မရှိလေကုန်၊ အရှုအရှိန် အလှိုက်အလူ အသည်းအသ ငို့ခံချုံ၍ အုံအုံည်
နေကြကုန်ရာသတည်း။

ဒီဋ္ဌကိ ဓမ္မန္တခာရန်

ထို့ကြောင့် သရိတာဝဂ္ဂသံယူတ် ပါဋ္ဌတော်၌-

သတ္တိယာ ဝိယ ဉာဏ်ဗော ခုယုမာနောဝ မတ္တကော။

သက္ကာယဒီဋ္ဌပွဲဟာနာယာ သတော ဘိက္ခာ ပရီပွဲဇော် -

ဟူ၍ ဟောတော်မှုသည်။

သတ္တိယာ=လှုမကြီးသည်၊ ဉာဏ်ဗောဝိယ=ရင်ညွှန် ရင်ဝါး
စူးစိုက်မြုပ်မြန်း တန်းလန်းရှိနေသော ယောက်ဗျားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
မတ္တကော်းခေါင်းတစ်ခုလုံး၌ ခုယုမာနောဝး လောင်မီးစက်ကွင်း
အတင်းကျေမှုန်း တဟုန်းဟုန်း လောင်၍နေသော ယောက်ဗျား ကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခာ=သံသရာဘေး အပါယ်ရေးကို မြှုပ်တွေးမြှင်သူ
ရှင်လူရဟန်းသည်၊ သတေားမမေ့မလျှော့ မပေါ့သာပဲ မြေသောသတီ
ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သက္ကာယဒီဋ္ဌပွဲဟာနာယ=သက္ကာယဒီကို ပယ်ခြင်းငါး

၁။ သရိတာဝဂ္ဂသံယူတ် ပါ နှာ- ၁၂၅၂၂။

၁၄

ကမ္မာနဒီပနီ

ပရိုဗ္ဗဒေး သမထ ဝိပသုနာ ဘာဝနာများကို ခန္ဓာအသက် မင့်ကွက်ပဲ
ရက်ရက်ရဲရဲ တဆုင်ထ အားထုတ်ရာသတည်း။

ဤဥပမာနစ်ပါးသည် ဟိန္ဒပမာသာတည်း။ ။ ထိုသူနှစ်ဦး၌
လက်ငင်း တွေရှိ၍ နေသော လုံမဘေး၊ မီးဘေးများသည် မသေမီကာလ
တစ်ခက်သာ နှိပ်စက်နိုင်၏။ ။ အကုသိုလ်ကံဟောင်း အန္တာတိုကို
လက်ကိုင်ပွဲပိုက် အုပ်ချုပ် ထိန်းသိမ်း၍ သတ္တဝါတို၏ ရင်တွေင်းနှုန်း
တွေး၌ တင်းလင်းရှိသော သတ္တာယဒီဖြို့ဘေးကြီးသည်သာ ကြီးကျယ်
လွှာသတည်း။ ။ ထိုကြောင့် ထိနှစ်ဦးသောသူသည် တတ်စွမ်းခွင့်ရပါမှု
ပိမိ၍ စူးစိုက်လောင်ဖြိုက်၍ နေသော ထိုလုံးမ လောင်မီးများကိုပင်
အလေးမပြု လျှစ်လျှော်၍ သတ္တာယဒီဖြို့ ပယ်သတ်မှု ကိုသာ အလျင်စလို
အားထုတ်ရာ၏။

ဉာဏ်ဆီမီးရှာရန်

မမ္မပဒပါ၌တော် ၌လည်း-

ကိန္ဒြာ ဟာသော ကိမာနန္တာ နှစ်ဗုံးပဋိလိုတော် သတိ။

အန္တာရေန ဉာဏ်၌ ပဒီပီးန ဂဝေသထု။

ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။

နှစ်ဗုံး = ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်တစိုက် အမြဲလိုက်သည်ဖြစ်၍
ပဋိလိုတော်-ပဏိလိုတာနံး = ရွှေသို့ အပါယ်ကျရောက်ဖို့အပြီး အမူပူးကြီးတွေ
အနှစ် ရင်ထဲ နှုန်းထဲ၍ ရဲရဲတောက် ပါရှိလျက် နေကြကုန်သည် သတိ-
သတ်-ဖြစ်ကြကုန်သော တူမှာကံး သင်တို့အား၊ ဟာသော-ပြီးဖွယ်,
ရွင်ဖွယ်သည်၊ ကိန္ဒြာ အထိုးအဘယ်မှာရှိအုံနည်း၊ အာနန္တာ-နှစ်သက်
ပေါ်မြှုံးဖွယ်သည်၊ ကိန္ဒြာ အထိုးအဘယ်မှာရှိအုံနည်း၊ အန္တာရေနံး

၁။ ကိန္ဒြာ-ကောန-မူကွဲ ၂။ ဓမ္မပဒ ၁ ပါ နာ-၃၅ ။

အပိဋကဓ္မာဂါရိ အမိန်ထူးဖြေးသည် ဉာဏ်ချိ-မိမိကိုယ်တွင် အစဉ်ပါ၍ ရှိနေသော ပူပန့်ဖွယ်တွေ အနန္တကိုမျှ မသိရလေအောင် ပိတ်လျှောင် မြေးယျက်အပ်ကုန်သော တုမေးသင်တို့သည်၊ ပဒါပံ-ပညာတည်းဟူသော ဆီမံးအလင်းကို ကို=အဘယ့်ကြောင့် န ဂဝေသထားမရှာကြကုန်သနည်း။

ထိုသူငြေး သူကြွယ်အစရိုသော လူ, နတ်, ပြဟာ သတ္တဝါတို့အား အပါယ်ဘဝသို့ တလူည့်တပတ် ကျရောက်ပြန်ကြသောအခါ၌ ထို ကံဟောင်း အနန္တတို့သည် အကုန်လုံး အခွင့်သာကြလေကုန်၏။ ။ ကြီးစွာသော သစ်ပင်၏အပေါ်မှ ပြေသိကျ၍ ကြောင်တစ်ထောင်, ကြောင်တစ်သောင်း အလယ်သို့ ပြေးဝင်မိသော ရှုံးသူင်ယ်ကို ကြောင် ထို လူယက် နှိပ်စက် ကိုက်စားခွင့် သာသကဲ့သို့တည်း။ ။

အနည်းငယ်မှု အကုသိုလ်ကြောင့် လူနှင့်နီးစပ်သော နွား, ကျွဲ့, ခွေး, ဝက်, ကြောင်, ကြက် စသည်ဖြစ်လေရာ အခွင့်သာသော ထိုကံ ဟောင်းတို့သည် တစ်ခုပြီးလျှင် တစ်ခု ဘဝအဆက်ဆက် နက်သည် ထက်နက်သော အပါယ်ဘဝသို့ ပစ်ချ၍ သွားကြသဖြင့် ပြီတ္ထာင်ယ်, ပြီတ္ထာကြီး၊ ငရဲယ်, ငရဲကြီး အဆင့်ဆင့် နစ်မြှုပ်လေ၍ မဟာအပိုဒ် ငရဲကြီးသို့ဆိုက်၍ ကဗ္ဗာပျက်သောအခါမှ ကျွော်လွှာ်ခွင့် ရလေ၏။

ဤကဲ့သို့သော သတ္တဝါတို့သည် ငရဲ, ပြီတ္ထာတို့၌ အသချုပ်ချေ မရေ့တွက်နိုင် ရှိကြကုန်၏-ဟူ၍ အဘိဓမ္မာ ဉာဏ်ဘာင်း အင့်ကထာ ကြီး၌ ဖွင့်ဆိုပေသည်။

ယခုဘဝ၌ များလှစွာသော အကုသိုလ်ကံသမားတို့၏ လည်း ကောင်း၊ ကြီးလှစွာသော အကုသိုလ်ကံသမားတို့၏လည်းကောင်း အပါယ်သို့ ကျရောက်ကြရန် ဆိုဖွယ်ပင် မရှိခေါ်ပြီ။

ဤအငြွကထာကြီး ဖွင့်ဆိုသောစကားကို ထောက်ထားသဖြင့် လည်း အနမတရှုသံသရာ၌ ကျင်လည်သော တစ်ယောက် တစ်ယောက် သော သတ္တဝါအား သုဂေတီဘဝသည် လက်သည်းတော်ပေါ်တွင်

၁၆

ကမ္မာနဒီပနီ

တင်ရှိသော မြေမှန်အလား အလွန်နည်းပါးလှချေ၏၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝတိသည်
မူကား မဟာပထဝိမြေကြီးရှိ မြေမှန်အလား အလွန်တရာ များပြား
လှချေ၏-ဟု ထင်မြင် ယုံကြည်နိုင်ရာသတည်။

ဤကား အဋ္ဌကထာကြီးမှလာသော နည်းအားဖြင့် မနုဿတ္ထ ဒုလ္လာကို
ပြချက်တည်း။

အပါယ်သို့ တလူညွှတပတ် ကျရောက်လေသော သူအား
လိပ်ကန်းထမ်းပိုးဥပမာ ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် ကုသိုလ်အစ
အနှစ် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ဝေးကွာ၍ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပူး၍
သွားသော အကုသိုလ်ပလဝတို့၏ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ ဝန်လေး၍
သွားရသဖြင့် လူဘဝကို တစ်ဖန် ပြန်နိုင်ရန်အရေး အလွန်ကွာဝေးမှုကို
ပြဆိုတော်မူသည်။ ။ အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ကုသိုလ်အစအနှစ်
တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ဝေးကွာ၍ ရေးသံရာ ဘဝအဆက်ဆက်
ထဲက အစဉ်ပါရှိ၍နေသော အကုသိုလ်အနှစ်တို့၏ အခွင့်ရှုံး ကြောင့်
လူဘဝသို့ တစ်ဖန် ပြန်နိုင်ရန်အရေး အလွန်ကွာဝေးမှုကို ပြဆိုတော်
မူသည်။

ရှုံးချုပ်သော ကျောက်ကြီးဥပမာ

ပါင့်တော်နည်း အဋ္ဌကထာနည်း နှစ်ရပ် နှစ်ပါး အလိုအားဖြင့်
သူဂတ်ဘုံးမှ အပါယ်ဘုံးသို့ကျရောက်ကြလေကုန်သော သူတို့အား
ယေဘုယျနည်းအားဖြင့် သမုဒ္ဒရာအပြင်၌ ပစ်ချုပ်သော ကျောက်တိုင်
ကျောက်လုံးတို့ကဲ့သို့ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ နစ်၍နစ်၍သာ
သွားကြကုန်မြေ၊ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ မြှုပ်၍မြှုပ်၍သာ သွားကြကုန်မြေ
အပါယ်သံသရာ၌သာ ဘဝအသချိုချေ များပါးနစ်မွန်း၍ နေမြှုပ္ပါယ်သော
ဓမ္မတာသဘောကို သိအပ်ကုန်သတည်း။ ။ ဤသို့ သိအပ်သဖြင့်

မိခင်ဇရာဝတီ

လူ.ပြည် လူ.ရွာ ဘဝပဒေသာ

၁၃

လူ.ဘဝ၏ ရခဲပုံအခွင့်အလမ်းကိုလည်းကောင်း ဤသံသရာကြီး၏
အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကြီးကျယ်ပုံကိုလည်းကောင်း ထင်မြင်ယုံကြည်
နိုင်ကြကုန်ရာသည်။

ဤတွင်ရွှေကား လူ.ဘဖြစ်ကို အဘယ်သို့ ရခဲသနည်း၏ အဖြော်း၏။

လူ.ပြည် လူ.ရွာ ဘဝပဒေသာ

“ယခုအခါ လူ.အဖြစ်ကို ရခဲသည်ရှိသော အဘယ်သို့ သော
အကျိုးအာနိသံသ အနှစ်တို့ကို ရယူနိုင်ကြလေသနည်း”

၏ အဖြစ်ကို ပြဆိုပေးပေး။

နတ်ပြည်မြောက်ထပ် နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတို့၏ အသက်ခန္ဓာ
စည်းစီမံချမ်းသာတို့သည် လူ.ပြည်မှာ အမြစ်စိုက်ကြကုန်၏။ လူ.ပြစ်စဉ်
အခါ၌ မိမိတို့ စိတ်နှုလုံးထဲဝယ် နတ်မျိုး၊ သိကြားမျိုးကို စိုက်ပျိုးမွေးမြှာမှ
နောက်နောက်ဘဝတို့၌ နတ်ပြည်မြောက်ထပ်မှာ နတ်အဖြစ်ကို သိကြား
အဖြစ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

ပြဟ္မာပြည်နှစ်ဆယ်၌ ပြဟ္မာမင်းတို့၏ အသက်ခန္ဓာ ဘုန်းတန်း
ကုန်ခါမိ ချမ်းသာတို့သည်လည်း လူ.ပြည်မှာ အမြစ်စိုက်ကြကုန်၏။
လူ.ပြစ်စဉ်အခါ၌ မိမိတို့ စိတ်နှုလုံးထဲမှာ ပြဟ္မာမျိုးတို့ကို စိုက်ပျိုးမွေးမြှာမှ
နောက်ဘဝ၌ ထိုထိုပြဟ္မာမင်းအဖြစ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

လူ.ပြည် သူငွေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာန်၊ ကေရာန်၊ စကြာမန္တတ်
အသက်ခန္ဓာစည်းစီမံ ချမ်းသာတို့သည်လည်း လူ.ပြည်၌ အမြစ်စိုက်ကြ
ကုန်၏။ လူ.ပြစ်စဉ်အခါ၌ မိမိတို့ စိတ်နှုလုံးထဲ၌ သူငွေးမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊
ပဒေသရာန်မျိုး၊ ကေရာန်မျိုး၊ စကြာမန္တတ်မျိုးတို့ကို စိုက်ပျိုးမွေးမြှာကြမှ
နောက်နောက်ဘဝ၌ သူငွေးအဖြစ်၊ သူကြွယ်အဖြစ်၊ ပဒေသရာန်၊
ကေရာန်၊ စကြာမန္တတ်အဖြစ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌၌ သံသရာဝင့်မှ ကျတ်လွတ်၍ သာဝက

ဟောဓိရှင် ပစ္စကဟောဓိရှင် သဗ္ဗာဗျာဟောဓိရှင် ဖြစ်ကြပေကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ပြည့်ဘာ အရိယာသူမြတ် ပရမတ် ဝိဇ္ဇာဓိရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် အပေါင်း တို့သည်လည်း လူပြည်၌ အမြစ်စိုက်ကြကုန်၏၊ လူဖြစ်စဉ်အခါ မိမိတို့ စိတ်နှလုးထဲ၌ ထိုတို့ဟောဓိမျိုးတို့ကို စိုက်ပါးမွေးမြှုကြမှ ထိုတို့ အရိယာ သူမြတ် ပရမတ် ဝိဇ္ဇာဓိရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။

ထိုကြောင့် ဤလူပြည် လူရာသည် ဘဝပဒေသာပင်ကြီး မည်၏။ လူ၊ နတ်၊ ပြည့်ဘာ လောကီ လောကုတ္ထရာချမ်းသာ ခပ်သိမ်းတို့သည် လူပြည် လူရာ ဘဝပဒေသာပင်ကြီးမှ တွက်သော အသီးအရွက် အကိုင်း အခက်တို့သာတည်း။

လူဘဝ၌မူကား ဘဝသမ္မတို့ ဘောဂသမ္မတို့ နှစ်ပါးရှိ၏၊ လူရှပ်၊ လူနှာမဲ့၊ လူခန္ဓာစုသည် ဘဝသမ္မတို့ မည်၏။ သား၊ မယားနှင့် စီးပွားရွား၊ လယ် ယာ၊ မိုးမြော့၊ ခွဲ့၊ ငွေ့၊ ရတနာ ပြည်ရာ၊ တိုင်းကား အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော သူငွေ့၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာနဲ့ ကေရာင်၊ စကြာမန္တာတ် စည်းစီမံချမ်းသာတို့သည် ဘောဂသမ္မတို့မည်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဘဝသမ္မတို့ကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘောဂသမ္မတို့ကို အဆုံး ခံကြရကုန်၏။ ဘောဂသမ္မတို့ကို ခင်မင်သော သူတို့သည် ဘဝသမ္မတို့ကို အဆုံးအရှုံး ခံကြရကုန်၏။

အဘယ်သို့လျှင် ဘဝသမ္မတို့ကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘောဂသမ္မတို့ကို အဆုံးခံကြရကုန်သည်းဟူမူကား- အကြောင်ပညာရှိ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအားဖြင့် လူအဖြစ်၏ ရခဲ့မှုကို သိမြင်ကုန်၏။ ဤသံသရာဝင့်ကြီး၏ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ် ကြီးကျယ်မှုကို သိမြင်ကုန်၏။ လူဘဝ၏ ပဒေသာပင် ကြီးဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိမြင်ကြကုန်၏။

ထိုပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့အား ငါတို့သည် ယခုရရှိ ၍နေသော သူငွေ့၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာနဲ့ ကေရာင်၊ စကြာမန္တာတ်

လူပြည် လူရွာ ဘဝပဒေသာ

၁၉

စည်းစိမ်ချမ်းသာကို အတွန်အမြတ် ထင်မြင် ခင်တွယ်မက်မော၍ နေ၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ၊ ကုန်လွန်ကြကုန်သည်ရှိသော အလွန်ရခဲ့စွာလှ ရရှိ၍နေကြသော ဤလူဘဝ၊ လူခန္ဓာ ပဒေသာပင်ကြီးသည် အညွှန်မပေါက်အခက်မပေါက် မတ်တတ်သော၊ မတ်တတ်ခြောက် ကွယ်ပျောက်ဆုံးရှုံး၍ သွားလေရာ၏၊ ယခုရရှိသော ဘောဂသမွတ်ကို စွန်လွှတ်၍ ယခုရရှိသော ဘဝပဒေသာပင်ကြီးကို တစ်နောက်စွား ပိုးစီးစည်ပင်လေအောင်ပျိုးထောင်ပြုစုလျက် နေ၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ၊ ကုန်လွန်ကြကုန်သည်ရှိသော ငါတို့ယခုရရှိသော ဘဝသမွတ်၊ ဘောဂသမွတ်ပျိုးတို့ကို နောင်ဘဝတစ်ထောင်မက၊ ဘဝတစ်သောင်းမက ရကြကုန်လတ္ထံ၊ ဤမျှမကသော နတ်မင်းစည်းစိမ်၊ သိကြားမင်းစည်းစိမ်တို့ကိုလည်း နောင်ဘဝတစ်ထောင်မက၊ ဘဝတစ်သောင်းမက၊ ရကြကုန်လတ္ထံ။

ဤမျှမကသော မဟာကမ္မာများစွာ သက်ရှည်ချမ်းသာ စည်ပင်လှသော ပြော့ဗ္ဗာမင်း စည်းစိမ်ကိုလည်း ရကြကုန်လတ္ထံ။

ဤမျှမက မြင်မြတ်လှသော သာဝကဟောစိဉ်က်၊ ပဇ္ဇာကဟောစိဉ်၊ သမ္မာသမ္မာစိဉ်ကိုလည်း ရကြကုန်လတ္ထံ၊ -ဟု မြော်မြင်မိကြကုန်၏၊ ထိုပညာရှိသူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် ထိုသို့ မြော်မြင်မိကြသောအခါမှုစွဲ၍ နေ၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ၊ ကို များစွာအကုန် မခံကြကုန်မှု၍ - အချို့သောသူတို့သည် မိမိလက်ရှိဖြစ်သော သူငြေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာ၏၊ ဓကရာ၏၊ စကြာမဏ္ဍာတ် စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ မင့်မကွက် ရက်ရက်စွန်ပစ်၍ ရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်နှင့်တောထွက်ကြလေကုန်၏။

အချို့သောသူတို့သည် ပကတီသော လူအဖြစ်၌ တည်ကြကုန်၍ နိစွာအောင်ဝှက်သီလှ၊ ဥပေါသထသီလတို့ကို ခိုင်မြှုံး အားထုတ်၍ လက်ရှိစည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ခင်တွယ်မက်မောခြင်း မရှိကြကုန်သီသကဲ့သို့ အလှုခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တွင်တွင်ပေးကမ်း လျှော့ဒို့စွန်ကြ၍

နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ်ကို ကုန်လွန်စေကြကုန်၏ ဤသိလျှင် ဘဝသမ္မတိကို ခင်မင်ကြကုန်သောသူတို့သည် ဘောဂသမ္မတိကို အဆုံးအရှုံး ခံကြကုန်၏။

အဘယ်သိလျှင် ဘောဂသမ္မတိကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘဝသမ္မတိကို အဆုံးအရှုံးခံကြရကုန်သနည်းဟူမှုကား- အကြပ်သူတို့အား လူအဖြစ် ရခဲ့မှုကိုလည်းကောင်း၊ သံသရာဘေးဘယကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝပဒသာပင်ကြီး၏ အခြင်းအရာကိုလည်းကောင်းကောင်းကောင်း မြော်မြော်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာကား မရှိ ဉာဏ်မျက်စွဲ မပေါက်၊ ထိုသူတို့သည် ယခုဘဝရရှိကြသော ဘောဂသမ္မတိတို့ကို ထိန်းသိမ်းတောင့်ရှောက်မှု ပြီးများအောင် ကြံ့ဆောင်မှု၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှု တို့နှင့်သာ နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လကို ကုန်လွန်စေရာ၏၊ ထိုအားဖြေတွေ တန်းလန်းနှင့်ပင် သေဆုံးကြရကုန်၏၊ ထိုသူတို့အား လူ့ဘဝ၊ လူ့ခွဲ့ပဒသာပင်ကြီးသည် အညွှန်မပေါက် အခက်မပေါက် မတ်တတ်ပြောက် မတ်တတ် သေ ဆုံးရှုံး၍ သွားလေကုန်၏၊ ဤသိလျှင် ဘောဂသမ္မတိကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘဝသမ္မတိကို အဆုံးအရှုံးခံကြရကုန်၏။

ဘဝကို အလေးပြုကြကုန်သော သူတို့သည် ဒါနံ၊ သီလ၊ ဓဟုသုတဓမ္မ အစီးအပွားတို့ကို အလေးပြုကြကုန်၏၊ ဘောဂကို အလေးပြုကြကုန်သော သူတို့သည် လောကီစီးပွားကို အလေးပြုကြကုန်၏။

- မမှစ်းပွား၌ စိတ်များ၍ လောကီစီးပွား၌ စိတ်နည်းသော သူ,
- လောကီစီးပွား၌ စိတ်များ၍ မမှစ်းပွား၌ စိတ်နည်းသော သူ,
- စီးပွားနှစ်ဖက်၌ စိတ်ထက်ဝက်စီရှိသော သူ,
- စီးပွားနှစ်ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်၍ အကျိုးမရှိသော အလေ့အကျင့်နှင့် နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လကို ကုန်စေသော သူ-
- ဟူ၍ လူလေးမျိုး ရှိကြကုန်၏။

လူမြို့၏ လူရွာ ဘဝပဒေသာ

၂၁

ယခုအခါးမူကား စီးပွားနှစ်ဖက်၌ စိတ်ထက်ဝက်စီ ရှိပေလျှင် ပင် ချိုးမွမ်းလောက်လှပပြီ၊ ဓမ္မစီးပွား၌ စိတ်များသူကိုကား ဆိုဖွယ်မရှိ၊ လောကီစီးပွား၌ စိတ်များသူသည်ကား မန္ဒသတ္ထုခုလွှာဘကို အမြင်နည်း လှသေးသောသူပေတည်း၊ စီးပွားနှစ်ဖက်မှ အလွတ်ဖြစ်သော သူသည် ကား လောကမျက်စွဲ၊ ဓမ္မမျက်စွဲ နှစ်ဖက်ကန်းမည်၏၊ ဒုစရိတ်၌ လေ့ကျက်ကုန်သော သူတို့မူကား လူအရေအတွက်၌ မသွင်းရကုန် ဤသို့ လည်း သိကြကုန်ရာ၏။

ဘုရားလက်ထက်တော်၌လည်းကောင်း၊ အတ်တော် နိပါတ် တော်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သူငွေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ကေရာဇ်၊ ထိုးနှစ်းစည်းစိမ်တို့ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ စွန်ပစ်၍ တစ်အိမ်လုံး၊ တစ်ရွာလုံး၊ တစ်မြို့လုံး၊ တစ်ပြည်ထောင်လုံး တောထွက်ကြကုန်သော သူတို့သည် မန္ဒသတ္ထုခုလွှာဘကို ကောင်းကောင်း သိကြကုန်သော သူတို့ပေတည်း။

ဤသို့လျှင် အလွန်တရာ ရခဲလှစွာသော မန္ဒသတ္ထုကို တရုံ တခါ အခွင့်သာ၍ ကောင်းစွာရရှိကြကုန်သောအခါး ဘောဂသမွတ်ကို အဆုံးခံ၍ ဘဝသမွတ်ကို ခင်မင်ကြကုန်လျက် ဘဝပဒေသာပင် ကြီးမှတွက်သော မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်စွာသော အကျိုးအာနိသံသ အနှစ်တို့ကို မိမိတို့ ကာယပလ၊ ဉာဏ်ပလ အခွင့်ရှိသမျှ အရအမိ ယူနိုင်ကြကုန်သော သူတို့သာလျှင် မန္ဒသတ္ထုခုလွှာဘကို ရကြသော သူတို့ဟူ၍ ဆိုတို့က်ပေသည်၏ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော မန္ဒသတ္ထုခုလွှာဘဟူသည် ထိုအကျိုးအာနိသံသ အနှစ်တို့အတွက် ထုတ်ဖော်ကြောင့်အပ်သော ကမ္မားတဆိပ်တော်ကြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။

ဤကား သာသနာပျော် လူအဖြစ်ကို ရကြကုန်သော သူတို့နှင့် လျှော့စွာဖြ ဆိုလိုက်သော မန္ဒသတ္ထုခုလွှာဘ တစို့ပို့ယ်တည်း။

သာသနဘတ်း၌ ကြံ့ကြိုက်ကြကုန်သော သူတို့အား ရထိက်
ယူထိုက်သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တသည်မှုကား- ဗုဒ္ဓပါဒ္ဓလ္လာဘ၏
အကျိုးအာနိသံသ အနန္တမှာ အတွင်းဝင်၍ ပါလတ္ထာသတည်း။

* * *

ဗုဒ္ဓပါဒ္ဓလ္လာဘကို ပြခိုခြင်း
ဘုရားဖြစ်ရန် ခဲယဉ်းပုံ

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓပါဒ္ဓလ္လာဘကို ပြခိုပေအဲ။ ဘုရားအဖြစ်ကို
ကြံ့ကြိုက်ခဲမှုသည် ကမ္မာ၌ ကြံ့ကြိုက်ခဲမှု အသီးအသီးသော မိမိ မိမိတို့၏
ကြံ့ကြိုက်ခဲမှု-ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

- အဘယ်သို့လျှင် ဘုရားအဖြစ်ကို ကမ္မာ၌ ကြံ့ကြိုက်ခဲလေ
သနည်း။
- အဘယ်သို့လျှင် အသီးအသီးသော မိမိ မိမိတို့ ကြံ့ကြိုက်ခဲ
လေသနည်း။

အမေးနှစ်ချက်။

ပထမအမေး၌ အဖြေကို ပြပေအဲ။ ။

တစ်ခုသော မဟာကမ္မာကြီးမည်သည် အဘယ်မျှ နှစ်ကာလ
ရှည်လျားသနည်းဆိုသော် အလျား တစ်ယူဇာ, အနဲ့ တစ်ယူဇာ, အမြင့်
တစ်ယူဇာနှုန်းဆိုသော တစ်ခဲနက် ကော်အတိပြီးသော ကော်
တော်ကြီးသည် ရှိရာ၏၊ ထိုကော်တော်ကြီးကို နှီးထဲလွှာသော
လဲဝါဂျမ်းဖြင့် အနှစ်တစ်ရာမှ တစ်ခါ။ အနှစ်တစ်ထောင်မှ တစ်ခါ
ပွတ်တိုက်ဖန် များလတ်သော် ထိုကော်တော်ကြီးသည် ကုန်ခြင်းသို့
ရောက်လေရာ၏၊ တစ်ခု, တစ်ခုသော မဟာကမ္မာကြီး၏ နှစ်ကာလ
သည် မကုန်လေရာ၊ တစ်ခု, တစ်ခုသော မဟာကမ္မာကြီး၏ အသက်
သည် ဤမျှလောက် ရှည်၏ဟူ၍ ဟောတော်မှုသည်။

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြံတွေ့ခဲ့ပဲ ၂၃

လောက၏ ဘုရားပွင့်မှုမည်သည် ထိမျှလောက်သော မဟာ
ကမ္မာကြီးပေါင်း တစ်ရာလွန်မှ တစ်ခါသာ ကြံကြိုက်၏၊ တစ်ထောင်
လွန်မှ တစ်ခါသာ ကြံကြိုက်၏၊ တစ်သောင်းလွန်မှ တစ်သိန်းလွန်မှ
တစ်ခါသာ ကြံကြိုက်၏၊ ရခါရခါ၌ ထိမျှလောက်သော မဟာကမ္မာ
ကြီးပေါင်း အသချိလွန်မှ ကြံကြိုက်၏၊ အသချိဆိုသည်ကား- ကုဋ္ဌကို
(၁)ဂဏန်းပြု၍ မဟာကမ္မာကြီးပေါင်း တစ်ကုဋ္ဌလျှင် (၁)၊ နှစ်ကုဋ္ဌ
လျှင် (၂)စသည်ဖြင့် ရေတွက်သော်လည်း ဂဏန်း ဝါဟာရသည်သာ
ကုန်လေရာ၏၊ ဘုရားပြစ်မှုမှ ဆိတ်ကင်းသော မဟာကမ္မာကြီး အစဉ်မှ
ကား မကုန်လေရာ၊ ကြံမျှလောက်ရှည်ကြာသော သုညကမ္မာကြီးတွေ
အစဉ်တစ်ခုကို အသချိတစ်ခု ခေါ်သတည်း။

ထိမျှသော သုညကမ္မာကြီးတွေ အသချိလွန်မှ တစ်ခါသာ
ကြံကြိုက်၏၊ ကြံကြိုက်သော ကမ္မာမှုလည်း ကမ္မာ၏ နှစ်ကာလ
မည်သည် ပြဆိုခြုံပြီးသော ကျောက်တောင်ကြီး ဥပမာနှင့်အညီ အသချိ
တွေ အသချိတွေ အသချိအနှစ်ရှည်လျား၏၊ ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာ
တည်ရှိသော နှစ်ကာလမည်သည် အလွန်ဆုံးအားပြင့် တစ်သိန်းတမ်းတွင်
ပွင့်ခဲ့လျှင် သာသနာနှစ်ပေါင်း နှစ်သိန်း၊ သုံးသိန်းမျှသာ တည်ရှိ၏၊
ထိကမ္မာ၌ ကျိုးရှိသော နှစ်အသချိ အသချိတွေသည်ကား သုည
နှစ်တွေသာတည်း။

ဤကား ဘုရားပွင့်မှု၏ ကမ္မာပေါ်တွင် ကြံကြိုက်ခဲမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြံတွေ့ခဲ့ပဲ

ဒုတိယပုစ္စာ၏ အဖြေကို ပြဆိုပေအဲ။ ။

အဘယ်သို့လျှင် မိမိ,မိမိဟုဆိုအပ်သော တစ်ယောက်,တစ်
ယောက်သောသတ္တဝါ၏ ကြံကြိုက်ခဲမှုသည် ဖြစ်လေသနည်းဟူမှုကား

ဘုရားပွင့်ရာ စကြဝှေ့သည်ကား ဤစကြဝှေ့တစ်ခုသာရှိ၏၊ စကြဝှေ့အနှစ်ကျော်ရှိ၏၊ သတ္တဝါတို့မည်သည် ဤသူ ဤတို့ကား ဤစကြဝှေ့၌သာ အမြဲကျင်လည်ကုန်သည်ဟု၍ မရှိကုန်၊ ဤမျှုပါ ပါကျွန်းမှာ ဘဝများစွာ ကျင်လည်ကြသော သူတို့သည်၊ ဤသူ ဤသူ တို့ကား ဤဖြံ၊ ဤရွာတွေသာ အမြဲကျင်လည်ကုန်သည် ဟု၍ မရှိကုန် သကဲ့သို့တည်း၊

မြင့်လှစွာသော ကောင်းကင်၌ ပဲ၍ နေကြကုန်သော လင်းတင့်ကိုတို့သည် မိမိတို့၏ အောက်၌ အသောင်း အသိန်းမကသော လယ်ကွက် ယာကွက်တွေကို မြင်ကြလေတိသကဲ့သို့ အထက်ပြဟာပြည်၍ နေကြကုန်သော ပြဟာတို့သည် မိမိတို့အောက်၌ များစွာသော စကြဝှေ့ တွေကို ပကတိမျက်စိနှင့်ပင် မြင်နိုင်ကြကုန်၏၊ ပြဟာပြည်တို့သည် စကြဝှေ့ အနှစ်ပေါ်တွင် တပြင်တည်း တည်ရှိကုန်၏၊ ထိတိပြဟာ ပြည်မှ စုတေကြကုန်သောအခါ မြင်ရှိ၍ နေရာ စကြဝှေ့တို့တွင် ရောက်မိ ရောက်ရာ ရောက်ကြလေကုန်၏၊ ရောက်မိရောက်ရာ စကြဝှေ့၌ နိကန္တီ အခြုံက်သဖြင့် ထိစကြဝှေ့၌ပင် ဘဝများစွာ ကမ္မာများစွာ ကျင်လည် ရပြန်၏။

ဤနည်းအတူ အဆင့်ဆင့် လွင့်ပါး၍ နေကြကုန်၏၊ နိယတ္ထာ ဒီတ်ရပြီး အလောင်းတော်ကြီးများသည်သာ ဤစကြဝှေ့၌ မြှုပြရ၏၊ ဘုရားပွင့်ခိုက် ကြုံကြိုက်ကြမှုကား ဤစကြဝှေ့မှုဝန်းကျင် စကြဝှေ့ ပေါင်း တစ်သောင်းအတွက် ရှိကြကုန်သော နတ်၊ ပြဟာတို့သည် ကျော်နိုင် ကြကုန်၏၊ ပြင်ပစကြဝှေ့ရှိ နတ်၊ ပြဟာတို့ကား ကျော်ခြင်း မရှိကြကုန်၊ လူဖြစ်ခဲ့မှုကား ဤမျှုပါပါကျွန်းသူတို့သာ ကျွတ်ခွင့် ခြုံကုန်၏၊ သုံးကျွန်းသူ၊ တစ်ပါးစကြဝှေ့သူတို့ကား ကျော်ခွင့် မရှိကြကုန်။

ဤသို့သောအလားများကို ထောက်ထားမြှုပ်မြင်ကြသဖြင့် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား လူ၊ အဖြစ်ကို ရခဲ့မှုတက် ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာ၌ လျှော့ကြုံရန်အမှုသည် အသိန်းအသန်းမက

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြံတွေ့ခဲ့ပဲ

၂၅

သာလွန်၍ ခဲယဉ်းလျလေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကမ္မာပေါ်၌
ဘုရားပွင့်မှု ကြံကြိုက်ခဲသည်ထက် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော
သတ္တုဝါ၏ ဘုရားသာသနာနှင့် ကြံကြိုက်ရန်အမှုသည် အဆ အသိန်း
အသန်းမက သာလွန်၍ ခဲယဉ်းလျသည်ဟူ၍လည်းကောင်း မှတ်ယူ
ယုံကြည်ကြကုန်ရာသည်၊ ပွင့်ခဲလျစွာသော ဘုရားပေါင်းဆူရေ အသိန်း
အသန်းပင် ပွင့်သော်လည်း စကြေစွောတစ်ပါး၌ လွင့်ပါးကျင်လည်၍
နေခိုက် ကြံချေက တွေ့ကြုမည်ဝေးစွာ သတင်းမှ မကြားရ ဟူလိုသည်။

ဤစကြေစွောမှာ ကျင်လည်နိုက် ကြံကြိုက်သော်လည်း ဘုရား
သာသနာနှင့် အလွန်တွေ့ကြခဲလျ၏၊ ဘုရားမပွင့်သော ကမ္မာတိုက္ခန့်
ကြံကြိုက်ပြန်လျှင်လည်း ဘုရားသာသနာနှင့် မတွေ့ရ၊ ဘုရားပွင့်သော
ကမ္မာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဘုရားသာသနာတည်ထွန်းရာ ခဏသည်
အလွန်တိုလျ၏၊ ကမ္မာအသက်ရှည်ပုံနှင့် ချင့်တွေ့က်သော် မျက်တောင်
တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ဘုရားသာသနာ တည်ဆဲအခါ၌ မိမိက တိရစ္ဆာန်ဘဝတို့၌ နှစ်
များ၍နေခိုက် ကြံကြိုက်သဖြင့် တစ်သာသနာလွန်၍ သွားပြန်၏၊
သာသနာကွယ်ပ၍ မှာင်အတိဖြစ်သောအခါမှ လူဘဝသို့ရောက်
လာ၏၊ နောင်ကမ္မာကြီးများစွာလွန်၍ ဘုရားသာသနာ တစ်လှည့်
ပေါ်ခိုက် ကြံပြန်သော် မိမိက ငရေဘဝတို့၌ နှစ်များ၍နေခိုက် ကြံကြိုက်
သဖြင့် တစ်သာသနာလွန်၍ သွားပြန်၏၊ ဤနည်းအတိုင်း ဘုရား
သာသနာ ပေါ်ရှိခိုက် မိမိက ရပ်ပြုစုစု၍ရှုနှုန်း ကြံကြိုက်၍နေသဖြင့်
ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသန်းပင် ပွင့်သော်လည်း တစ်လှည့် တစ်ကြိမ်မျှ
တွေ့ကြခွင့်မရ အလွန်တရာ ခဲယဉ်းလျလေသတည်း။

အာဇာရ ရသေ့သည် အသေစော၍ ၃-ရက်မျှကွာသည့်
အတွက် တစ်သာသနာ ပြီးလေ၏၊ ၃၁က ရသေ့သည် ရွှေသန်းခေါင်
နောက်သန်းခေါင်မျှ ကွာသည့်အတွက် တစ်သာသနာပြီးလေ၏။

၂၆

ကမ္မာနဒီပနီ

ထိရသုတိသည် အရှေ့ပါးဖြစ်ကြလေကုန်၍ လူဘုတ်ဖန် ရောက်ပြန် သောအခါ သူညကမ္မာကြီးတွေ အတွင်း၌ ကျရောက်ကုန်လတဲ့၊ တစ်သန်းခေါင်မျှ ချော်သည့်အတွက် ဤမျှလောက် တာသွား၏။

ဤသို့လျှင် လွန်ခဲ့ပြီးသော အနမတရှိ သံသရာ၌ ဘုရားပေါင်း ဂရိုးသဲလုံးမျှမက ပွင့်ကုန်ကြရာ ဘုရားအသိန်း အသန်းတွင် တစ်ဆူ ကျကိုမျှ လူလှမတွေဖူးကြသည့်အတွက် ယနေ့ထက်တိုင် သံသရာ၌ နစ်များလျက် ရှိနေကြကုန်သည်၊ ဤစကား၌ “လူလှ မတွေကြ” ဆိုသည် ကား ကျတ်လွှတ်လောက်အောင်လည်း မတွေဖူးကြ၊ နိယာတဗျာခိုက် ရလောက်အောင်မျှလည်း မတွေဖူးကြသည့်ကို ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ လူလှမတွေကြကုန်များ ယောင်တီးယောင်တ အတွေအပ တွေကြကြကုန်သော သူတို့သည်ကား တွေရှိသော ဘုရားသာသနာကို ကောင်းစွာ မတွယ်နိုင်ကြသည့်အတွက် နောက်ဘုရားကို အားကိုး ယောင်ယောင်၊ နောက်ဘုရားမှာမှ နေရာကျလိမ့် ယောင်ယောင် ရှောင်သာတိမ်းသာ နေသာထိုင်သာ ရှိကြရုံ စိတ်ဖြစ်ကြမြဲပေတည်း။

ထိသို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ထိနောက်ဘုရားနှင့် လွှဲနိုင်ရန် ဘုရားတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်တွင်း၌ အသချွဲအနှစ် ပါရှိလျက်နေကြကုန်သောကြောင့် ထိနောက်ဘုရားတစ်ဆူကို မဆိုထားဘို့၊ နောက်နောက် ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသန်းကိုပင် လွှဲကြပြန်ကုန်ရာ၏၊ ယခု အခါ်ဗျာလည်း တွေရှိရှုံးနေသော ဤဘုရားသာသနာကို စွန့်စွန်း စားစား မတွယ်တာနိုင်ကြသည့်အတွက် နောက်မေတ္တာယျဘုရားကို အားကိုး ယောင်ယောင်- နောက်မေတ္တာယျဘုရားမှာမှ နေရာကျလိမ့်မည် ယောင်ယောင် ရှောင်သာတိမ်းသာ နေထိုင်သာ ဓမ္မတာလမ်းရှိုးကြီးအတိုင်း စိတ်ဖြစ်မြဲ ဖြစ်ကြကုန်၏။

နောက်မေတ္တာယျ တစ်ဆူကို မဆိုထားဘို့၊ နောက်နောက် ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသန်းကိုပင် လွှဲနိုင်ကြရန် အခွင့်အလမ်းကို မထင်

ဘုရားသာသနာနှင့် လူအဖြစ်

၂၇

မမြင်နိုင်ကြလေကုန်၊ အခွင့်အလမ်းတွေ ဆိုသည်ကား-- နခသီခ သူတ္ထန
ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာဏာက္ခပါပမ သူတ္ထန်
ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မာ ဉာဏ်ဘင်း
အငွကထာကြီး၌ ပြဆိုအပ်သော နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်
သော အခွင့်အလမ်းစုပေတည်း။

ဤမှုတစ်ပါးလည်း မိမိသန္တန်၌ ယခုရှိနေကြသော သဒ္ဓါ, ပညာ
အစရိုသော ကုသိုလ်တရားတို့၏ နဲ့နေးမှု လောဘ, ဒေါသ, မောဟ,
မာန, ဒိဋ္ဌ အစရိုသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ ထက်သန့်မှ အစရို
သည်ဖြင့် သိအပ်သော အခွင့်အလမ်း အလွန်များပြား၏၊ ဤသည်ကား
မနုသုတ္တဒ္ဓဘထက်လည်းကောင်း၊ ကမ္မာမြေပေါ်၌ ဘုရားပွင့်ခွင့် ကြို
ကြိုက်ခဲ့မှုထက်လည်းကောင်း တစ်ယောက်, တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ
၏ ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြိုခဲ့မှုသည် အသိန်းအသန်းမက သာလွန်
၍ ခဲယဉ်းသည်ကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

“ဘုရားအဖြစ်ကို အဘယ်သိ ကြိုကြိုခဲပါသနည်း” - ဟူသော ပုဂ္ဂို၏

အဖြေ ပြီး၏။

ဘုရားသာသနာနှင့် လူအဖြစ်

“ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြိုရသည်ရှိသော် အဘယ်သို့သော
အကျိုးအနိုင်သံ အနှစ်တို့ကို ရနိုင်ပါသနည်း” -

ဟူသော ဒုတိယပုဂ္ဂို၏ အဖြေကို ပြဆိုပေအဲ။ ။

မနုသုတ္တဒ္ဓဘထွေ့ မဟာအငွကထာကြီးနည်းအားဖြင့် ပြဆို
ခဲသည်အတိုင်း အကြောင်သတ္တဝါတို့အား ရှပ်, နာမ်တရားတို့ကို ငါ၏
အတ္ထ-ဟု ထင်မြင်ခိုင်မြဲ စွဲယူမောက်မှားသော သက္ကာယဒိုက်တရားသည်
ရှိနေ၏။

ထိသတ္တဝါတိအား ရှေးရှေးသော အတိတ်ဘဝ၊ အတိတ်ကမ္မာ၊ အတိတ်သံသရာတိ၌ မိုက်ခဲ့သမျှ၊ မှားခဲ့သမျှသော ခုစရိတ်ကံပေါင်း အမူဟောင်းအနှစ်တိသည် ရင်တွင်း၊ စိတ်နှလုံးတွင်းမှာ အစဉ်အမြတ်လုံး တစ်ခဲတည်း ပါရှိ၍ နေကုန်၏။

ထိခုစရိတ်ကံပေါင်း ကျွေးဟောင်း၊ မြို့ဟောင်း၊ အမူဟောင်း ကြီးတွေ အစဉ်အမြတ် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ပါရှိ၍ နေကြသည်အတွက် ဘဝဂုံးမှာ ပြဟ္မာကြီးပင် ဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း မိမိ၊ မိမိတို့၏ စိတ်နှလုံးမှာ အခိုင်အမြတ် အကြော်အတည်း ဖွဲ့ချည်တည်ရှိကုန်သော အပါယ်ကြီး၊ အပါယ်လွန်၊ အပိမိကြီး၊ အပိမိလွန် တန်းလန်းတွေ အနှစ်တို့နှင့်သာ နေကြကုန်၏။

ထိအတူ ထိသတ္တဝါတိအား ထိသတ္တာယီဒ္ဓိ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး အနာဂတ်ကာလ ကျင်လည်ရာဘဝတိ၌ တွေ့ရှိသမျှသော အမိုက်မျိုး အနှစ်တို့ကို မိုက်မဲကြရန်၊ အမှားမျိုးအနှစ်တို့ကို မောက်မှားကြရန် ကိုလေသာအည် အမြစ်ပိုင် အနှစ်တို့သည် ရင်တွင်း စိတ်နှလုံးတွင်းမှာ အစဉ်အမြတ် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ပါရှိ၍ နေကြကုန်၏။ အကြော်အချက် အနတ္ထလက္ခဏာရေးကို ကောင်းစွာထင်မြှင်သဖြင့် သတ္တာယီဒ္ဓိသည် အပြီးတိုင်ချုပ်ပြုမြှင့်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထိအခါ့၍ ထိအတိတ် ခုစရိတ်ကံပေါင်း အမူဟောင်းအနှစ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နောက်နောက် အနာဂတ်ကာလတိ၌ ပါပစ္စစရိတ် အမိုက်မျိုးပိုင် အနှစ်၊ အမောက်အမှားမျိုးပိုင် အနှစ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း အပြီးတိုင် ကွယ်ပကြလေကုန်၏။

ထိသူမှာ အပါယ်သံသရာကြီးလည်း အနမတရှု ဘဝသံသရာ ကာလပတ်လုံးအပြီးတိုင်ကွောတ်လွှတ်လေ၏။ အပါယ်သံသရာသည်သာ မဟုတ်သေး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးလည်း အပြီးတိုင်ကွောတ်လွှတ်လေ၏။ ဘုန်းတန်းမီးး စည်းစီမံ အလိမ်အမှာ ယုတ်ညှုံစွာသော လူ့အတီမျိုး၊ နတ်လတီမျိုး၊

ဘုရားသာသနာနှင့် လူအဖြစ်

၂၉

ပြဟ္မာဏတိမျိုးလည်း အပြီးတိုင်ကျတ်လွတ်လေ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး စည်းစိမ် အလိမ်အမာ ကြီးမြတ်စွာသော လူအရိယာဏတိ၊ နတ်အရိယာဏတိ၊ ပြဟ္မာအရိယာဏတိတို့သာ ကျွန်ရှိကုန်တော့သည်။

ဤသည်ကား သဏ္ဌာယဒိန္ဒိသည် ခပ်သိမ်းသောဇာတိကဲ ခုစွမ်ကဲအနှစ် ပစ္စာဖွင့်စုစရိက်ကဲအနှစ်၊ အနာဂတ်စုစရိက်ကဲတန်ဖိုး၏ အချုပ်အခြား
ဖြစ်ပုံတည်း။

သာသနာပၢ် ဖြစ်ကြကုန်သော ခပ်သိမ်းကုန်သော လူပညာရှိ၊ နတ်ပညာရှိ၊ ပြဟ္မာပညာရှိအပေါင်းတို့သည် ထိုဒုစရိက်ကဲတို့၏ ရွှေ့
အလား နောက်အလားတို့ကို မိမိတို့ညာက်စွမ်းရှိသမျှ မြော်မြော်နှင့်
ကြကုန်၏၊ အချုပ်အခြားဖြစ်သော အာမှုသည်ရင်းကိုမူကား ပိတ်ပိတ်သား
မသိနိုင်ကြ မမြော်နိုင်ကြလေကုန်၊ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကြီး
များမှုသော်လည်း မသိနိုင်ကြ၊ မမြော်နိုင်ကြကုန်၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလွှုင်
ပေါ် သို့ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်ခါနီးမှပင် သိကြ မြော်ကြကုန်သည်။

ထိုလူ၊ နတ်၊ ပြဟ္မာရှိအပေါင်းတို့သည်မူကား သာသနာ
နှင့် တွေ့ကြိုကြမှ ထိုဒုကွာဝ်နှင့်ကြီး အပြီးတိုင် လွတ်ငြိမ်း နိုင်ကြမည်-ဟု
သိမြော်နိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ သိနိုင်သမျှသော ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းတို့၌
ဘုရားကိုသာ မျှော်ကြရကုန်၏၊ ဘုရားတရားတော်ကိုသာ မျှော်ကြရ
ကုန်၏၊ ဘုရားသာသနာတော်ကိုသာ မျှော်ကြရကုန်၏၊ “ဗုဒ္ဓပြုအေါ်
ဒုလ္လာဘော”-ဟုသော အကွေရာတံဆိပ်ကြီးကို ကမ္မာပေါ်၍ ထုတ်ဖော်
ကြော်ပြာ၍ ထားကြကုန်၏။

ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြိုကြသောအခါး ဇောတိကသူငွေး၊
ဇိုလသူငွေး စသောသူတို့သည်ပင်လျှင် သူငွေး စည်းစိမ်ကိုပစ်၍
ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်ကြရကုန်၏၊ ဘဒ္ဒိယမင်း၊ ပဏ္ဍာသာတိ
မင်း၊ မဟာကပိနမင်း အစရှိသော သူတို့ပင်လျှင် ထိုးနန်း စည်းစိမ်ကို
စွန်ပစ်၍ ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်ကြရကုန်၏၊ လေးကျွန်း

လုံးကို အစိုးရသော စကြာမင်းကြီးတို့သည်လည်း လေးကျွန်း စည်းစိမ်ကို စွန်ပစ်၍ ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်ကြရကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော ထိုသူငွေးစည်းစိမ်၊ မင်းစည်းစိမ် တို့သည် ပြခိုခဲ့ပြီးသော သဏ္ဌာယဒီ၌ အမှုးရှိသော အတိတ် အနာဂတ် ဒုဇဝရိက်ကံ အနန္တတို့၏ အပင်းအသင်းတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထိုသူငွေး စည်းစိမ် မင်းစည်းစိမ်တို့သည် မသေမီကာလ၌သာ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ကြည်လင် ရွှေ့လန်းဖွှာယ် ဖြစ်ကုန်၏။ သေမည်ပြုသော အခါ့ဗုံမှုကား မမြင့်၊ မရှုံးတို့သာတည်း မြင်စီ ရွှေ့မည်ကို အလွန်ကြောက်ကြရကုန်၏။ မြင်၍ ရှုံး သေလျှင် အပါယ်သို့ကျရကုန်၏။

ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်နိုင်ကုန်ကြသော သူတို့ သည်မှုကား အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်အမြဲပါရှိ၍ နေကြ ကုန်သော သဏ္ဌာယဒီ၌ အမှုးရှိသော ဒုဇဝရိက်ကံ အနန္တတို့၏ အပြီးတိုင် ချုပ်ပြုမြဲမြေးခြင်းဟူသော အတုမရှိ ပြီးမြတ်လှသော ချမ်းသာသုခကြီးကို ရကြလေကုန်၏။ ဤဘဝနောက်၌ အပါယ်သံသရာကြီးမှုလည်းကောင်း၊ မိမ္ဒ္ဒာဒုဇဝရိက် အမိုက်ခပ်သိမ်းတို့မှုလည်းကောင်း အမျိုး၏ ယုတ်ညွှဲခြင်း၊ အနွယ်၏ယုတ်ညွှဲခြင်း၊ အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြင်အင်လက္ခဏာ၏ ယုတ်ညွှဲခြင်း၊ စည်းစိမ့်သွား၏ ယုတ်ညွှဲခြင်း၊ အကျင့်အာစာရ၏ယုတ်ညွှဲခြင်း၊ အသီအလိမ်မှု၏ ယုတ်ညွှဲခြင်း အစရှိသော ယုတ်ညွှဲခြင်း ခပ်သိမ်းတို့မှု လည်းကောင်း အပြီးတိုင်လွတ်ပြုမြဲခွင့်ကို ရကြလေကုန်၏။

ဘုရားသာသနာတော်ကို အရအမိ တွယ်တာမှု ဆိုသည်ကား- လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ကြီးစားအားခဲ့ မြဲစွဲ အားထုတ်သဖြင့် ရှုပ်နာမ်ခန္ဓာ တရားတို့ကို ငါ်၏ကိုယ်၊ ငါ်၏အဗ္ဗာ-ဟု ထင်မြင်စွဲလမ်း၌ ရှိနေသော သဏ္ဌာယဒီ၏ ချုပ်ပြုမြဲမြေးခြင်းသို့ရောက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော် အစစ်၊ သမီးတော်အစစ်၊ အရှိယာဇာတိအဖြစ်သို့ ရောက်သည်တိုင် အောင် တွယ်တာမှုကိုဆိုသာတည်း။

ဘုရားသာသနာနှင့် လူအဖြစ်

၃၁

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်အစစ်၊ သမီးတော်အစစ်၊ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော သူတို့သည်ကား ယခုဘဝမှုစဉ် ဖြစ်လေရာရာ ဘဝများစွာ ကဗ္ဗာအဆက်ဆက်တို့၌ မမွေစကျွဲ အမြဲပါ သဖြင့် သာသနာပသောဘဝ၊ သာသနာပသောကဗ္ဗာ၊ သာသနာပသော အခါဟူ၍ တစ်ရုတ်စံစွဲများ မရှိကြကုန်ပြီ ထိုသူတို့အား အဆုံးစွန် နီးပွားနှင့် ရသည်တိုင်အောင် ပရိယတို့သာသနာတော် မြတ်ကြီးလည်း အစဉ်အမြဲ ပရှိလေတော့သည်၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ တော်မြတ်ကြီးလည်း အစဉ်အမြဲ ပရှိလေတော့သည်၊ ပဋိဝေဓသာသနာ တော်မြတ်ကြီးလည်း အစဉ်အမြဲ ပရှိလေတော့သည်၊ မိမိတို့၏အတွက်နှင့်မူကား နောက်နောက် သာသနာ ကို မျှော်ဖွယ်ကိစ္စ မရှိကြကုန်ပြီ၊ ဘုရားကိုမျှော်ရသောဒုက္ခ၊ သာသနာ တော်ကိုမျှော်ရသော ဒုက္ခမှ အရှင်းလွတ် ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြုံကြသည်ရှိသော် ဤကဲ့သို့ မြင်မြတ်ကြီးကျယ်လွှာသော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရနိုင်လေ သတည်၊ ဤကဲ့သို့သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရကြကုန်သော သူတို့သည်သာလျှင် ဘုရားသာသနာတော်ကို တွေ့ကြုံကြရသော သူတို့ မည်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ပုဂ္ဂိုလ် ဒုလ္လာသူသည် ထိုကဲ့သို့သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တတို့အတွက် ကဗ္ဗာပေါ်၌ ထုတ်ဖော်ပြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။

ပုဂ္ဂိုလ် ဒုလ္လာ ပြီး၏။

၍။
ကြောင်းသော ဒုလ္လာသံးပါး၏ စာကျိုးအာနိသံသနှင့် တကွဲ စာကျယ် ဝိဇ္ဇာရ တစိအရှင်ကိုမူကား မစွဲလေးမြှုံးပုံစွာဘာသာ သာသနာပြုအသင်း စက္လရိတေရိ ပညာရုံး စာရေးကြီးမောင်သော်ဆိုသူ မေးလျှောက်ချက်ပုံစွာ တို့ကို ငါတို့ပြုဆိုရာ ဖြစ်သော “ဥဇ္ဈမပုဂ္ဂိုလ်သံပန်” မမွေပဒေသာ အမည်ရှိသော စာအပ်အဆုံး အြေပါးကတာမှာ ကြည့်ဆုံးယူလေ။

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

ယခုအခါ ခန္ဓာဝါးသံယူတဲ့ ပါဋ္ဌတော်၏ ဟောတော်မူအပ်သော
ခန္ဓာဝါးပါးတိုင်း ဥပမာအကျယ် အမိပါယ်များကို ပြဆိုပေးစွာ

ဖေကာပူလျှောပမဲ့ ရုပ်၊ ဝေဒနာ ပုံမ္မာနူးပမာ။

မရီစိကူပမာ သညာ၊ သခါရာ ကဒလူပမာ။

မာယူပမွှာ ဝိညာဏ်၊ ဒေသိတာဒိစွာပန္တနာ။

ရုပ်= ရုပက္ခနာကို၊ ဖေကာပူလျှောပမဲ့= ရေမြှုပ်စိုင် ရေမြှုပ်ခဲနှင့်တူစွာ၊
ဒုပ္ပာ=ရှုအပ်၏၊ ဝေဒနာ= ဝေဒနာက္ခနာကို ပုံမ္မာနူးပမာ= ရေပွက်နှင့် တူစွာ၊
ဒုပ္ပာ=ရှုအပ်၏၊ သညာ=သညာက္ခနာကို မရီစိကူပမာ= တံလူပ်နှင့်တူစွာ၊
ဒုပ္ပာ=ရှုအပ်၏၊ သခါရာ=သခါရက္ခနာတိုကို၊ ကဒလူပမာ=ငုက်ပျောတုံး၊
လက်ပံတုံးနှင့်တူစွာ၊ ဒုပ္ပာ=ရှုအပ်ကုန်၏၊ ဝိညာဏ်=ဝိညာဏက္ခနာကို၊
မာယူပမဲ့=မျက်လျည့်အားဖြင့် တူစွာ၊ ဒုပ္ပာ=ရှုအပ်၏၊ ကူတိ=ကြုံသို့၊
အာဒိစွာပန္တနာ=နေမင်း၏အန္တယ် ဖြစ်တော်မူသော ဝါဘုရားသည်၊
ဒေသိတာ=ဟောတော်မူအပ်၏။

ရုပက္ခနာ

ကို့ ဘိက္ခဝေ ရုပ် ဝအထာ ရုပွတိ ရုပွတိတို့ ခေါ်
ဘိက္ခဝေ တသွာ ရုပွန်း ဝစ္စတို့ ကေန ရုပွတိ၊ သီတေနပိ ရုပွတိ၊
ဥကျောနပိ ရုပွတိ၊ ဒိုယ္ဗာယပိ ရုပွတိ၊ ပိပါသာယတိ ရုပွတိ၊
ခုံသ မကသ ဝါတာတပ သရီသပ သမ္မသောနပိ ရုပွတိ၊ ရုပွတိ
ရုပွတိတို့ ခေါ် ဘိက္ခဝေ တသွာ ရုပွန်း ဝစ္စတို့။

ခန္ဓာဝါးသံယူတဲ့ ပါဋ္ဌတော်၏ ရှာ-ဂုံး။

၁။ ခန္ဓာဝါးသံယူတဲ့ ပါ နှာ-၁၁၆။

၂။-၃။ ရုပွတိခေါ် ဘိက္ခဝေ (ဆင်မူတဲ့)

၄။ ခန္ဓာဝါးသံယူတဲ့ ပါ နှာ-၇၁။

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၃၃

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့ ကိုခွဲ=အဘယ့်ကြောင့်လျှင်၊ ရူပံ=ရုပ်ဟူ၍၊ ဝဒဝတေ=ဆိုကြကုန်မည်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ခေါ်=စင်စစ်လျှင်၊ ရူပံတိ=အတည်အမြဲ အနဲ့နဲ့လျှင် ဖောက်လဲဖောက်ပြန် ဖြစ်တတ်၏၊ ရူပံတိ=ခဏချင်းလျှင် ယိုယ်ငြွှေ မြေ့မြေ့ကြွေ့မွဲ ရွှေ့ရွှေ့ကြွေ့ အနဲ့နဲ့ ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ လူတိတသွား ထိုကြောင့်၊ ရုပန္တိ=ရုပ်ဟူ၍၊ ဝစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ကေန=အဘယ်အကြောင်းများကြောင့်၊ ရူပံတိ= ဖောက်ပြန် တတ်သနည်းဟူမှုကား၊ သီတေနပို=သီတတေဇာနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် လည်း၊ ရွှေ့ပို့=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဥကျေနပို= ဥကျေတေဇာနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ နိယစ္စာယပို=ဆာလောင် ပူးပန်သော တော်ဇွဲနှင့်ယုက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပံတိ=ဖောက်ပြန် တတ်၏၊ ပိပါသာယပို=မှတ်သိပ်ပူးပန်သော တော်ဇွဲနှင့်ယုက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ခုံသသမ္မာသောနပို=ခြင်ဆိပ် တော်ဇွဲနှင့်တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ မကသ သမ္မာသောနပို=မှက်ဆိပ်တော်ဇွဲနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ= ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဝါဘသမ္မာသောနပို=လေစိမ်းမှာပါသော သီတုကျ တော်အစိမ်းနှင့်တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ= ဖောက်ပြန် တတ်၏၊ အာတပသမ္မာသောနပို=နေ့ပူတော်ဇွဲနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ= ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ သရိသပသမ္မာသောနပို=မြေ့ဆိပ် ကင်းဆိပ်ဟူသော သီတုကျ တော်ဇွဲနှင့်တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရုပံတိ= ဖောက်ပြန် တတ်၏၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ခေါ်=စင်စစ်လျှင်၊ ရူပံတိ=ဖရိုဖရဲ့ ဖောက်လဲ ဖောက်ပြန်ဖြစ်တတ်၏၊ ရုပံတိ=ဖရိုဖရဲ့ ပြိုကွဲ ပျက်ပြားတတ်၏၊ လူတိ တသွားထိုကြောင့်၊ ရုပန္တိ=ရုပ်ဟူ၍၊ ဝစ္စတိ=ဆိုတတ်၏။

ဝါဟာရမြေ

ဤပါဋ္ဌာတော်မြတ်၌ “သီတေနပို ရူပံတိ ဥကျေနပို ရုပံတိ” -အရကို သိသာရုံမျှပြခို့ညီးအဲ။ မြေ့၊ ရေ့၊ လေ့၊ မီးဟူသော ဓာတ်ကြီး

မိခင်ဓရာဝတီ

၃၄

ကမ္မာနဒီပနီ

လေးပါးတို့တွင် မြေခာတ်သည်-

- လောကဝါဟာရမြေ,
- အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မူသော ပရမတ်မြေ-
- ဟူ၍ မြေ ၂-မျိုးရှိ၏။

ထိုတွင် ဝါဟာရမြေဆိုသည်ကား-ပရမာဏ္ဍာမြေ၊ အဏ္ဍာမြေ၊ တ္ထာရီမြေ၊ ရထရေဏ္ဍာမြေ၊ ကည်စာ၊ သန်းဉ်၊ သန်းဖျော်၊ သန်းမ၊ နှမ်းဆန်၊ မူယောတို့မှုစဉ်၍ မဟာပထဝီ မြင့်မိုင်တောင်စသည်တိုင်အောင် အစိုင် အခဲရှိနေသော ဝါတ္ထာမျိုးကို ဝါဟာရမြေဆိုသည်။ သတ္တာဝါ၏ သတ္တာန် ၌လည်း ဆံပင်၊ မွေးည်းအစရှိသော အထည်သတ္တာနှင့်နှင့် မျက်စိမြင် ကောင်းသော ဝါတ္ထာမျိုးသည် ဝါဟာရမြေသာတည်း။

ဝါဟာရမြေ ဟူသမျှသည် မြေခာတ် အစစ်မဟုတ်သေး၊ မူချမြေ မဟုတ်သေး၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး၏ သက်ဆိုင်ရာ မဟုတ်သေး၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မည်သည် ပရမတ္ထမြေကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်မြေ၊ ထိုမြေဇူဂား ပရမတ်မြေအစစ်မဟုတ်၊ ဝါဟာရပည်တ်မြေမျိုးသာတည်း၊ ဝါဟာရ ပည်တ်ဆိုသည်ကား မူချစ်စစ် အမှန်ရှိရင်း တရားကိုမထိ၊ အဟုတ်ရှိရင်း တရားကို မထိ၊ ဓကန်ရှိရင်း သဘောသို့ မဆိုက်၊ တကယ်ရှိရင်းဖြစ်သော ဓာတ်ရင်းသို့မရောက်၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အရာမဟုတ်။

ပရမတ်မြေဆိုသည်ကား- ခက်မှာခြင်းကိုယာ အမူအရာ သက်သက်သာတည်း၊ ထိုထိုဝါတ္ထာကို ဆုတ်ကိုင် ဖိနှိပ် တီးခေါက်၍ စမ်းကြေရှိ၍ နှီးည့်သည် ခက်မှာသည်ဟု- လူတိုင်းပင် သိကြကုန်၏ ထိုသို့သိကြကုန်ရာ၌ ပည်သို့၊ ပရမတ်သို့ ၂-မျိုးရှိ၏။

နှီးည့်သော ဝါတ္ထာ၌ နှီးည့်မှုကြေယာနှင့် ထိုဝါတ္ထာ တစ်ခုလုံးကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ တစ်ခုတည်းပြု၍ သိကြသည်ကား ပည်သို့ တည်း၊ ပရမတ်သို့ မဟုတ်၊ စိတ်သို့၊ သညာသိတည်း၊ ဉာဏ်သို့ မဟုတ်၊ ထိုဝါတ္ထာ၌ နှီးည့်မှုကြေယာသက်သက်ကို သီးသန် ကွက်ခြား၍ သိသည်ကား

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၃၅

ပရမတ်သီတည်း၊ ပညတ်သီမဟုတ် ဉာဏ်သီတည်း၊ စိတ်သီ သညာသီ မဟုတ်။

သီးသန့် ကွက်ခြား၍ သီမှှု ဆိုသည်ကား- ထိုဝေါးဖြူ မြောတ်မှ တစ်ပါး ရောတ်၊ မီးဓာတ်၊ လောတ်၊ အဆင်းဓာတ်၊ အနဲ့ဓာတ်၊ ရသဓာတ် ဉာဏ်ဓာတ်ဟူ၍ ဓာတ် ၂-မျိုး ရှိကြသေး၏၊ ရော၍ မပါရ အောင် ဝတ္ထုတစ်လုံးကို အကုန်ဖြူ၍ ဤဝေါးဖြူ နှီးညံး၏ ဟုဆို သည်ရှိသော် ထို့ဓာတ်ခုနှစ်မျိုးပါ အကုန်နှီးညံးခြင်းဟူသော မြောတ် တစ်ခုဖြူ၍ သီမှှု၊ ပြောမှှု ဖြစ်၏။

ဤဝေါးဖြူ ဤအကျေမြှုသည်၊ ဤမွေးညင်းသည် အစရှိ သည်ဖြင့် အထည်ဖြစ် ပညတ်သူဇာန်ကို စိတ်၌ထင်မြင်၍ သီမှှု၊ ပြောမှှု ဖြစ်သည့်အတွက် ပညတ်သီသာဖြစ်၏၏ ဓာတ် ၂-ပါးကို အဟုတ် သီသည်လည်း မဟုတ်၊ စမ်းသပ်လိုက်သောအခါ၌ ကာယဝိညာဏ် သည်ကား မြောတ်သက်သက်ကိုသာ သီ၏၊ ပရမတ်မြောတ် သက် သက်ကို သီးသန့်ကွက်ခြား၍ ယူသေး၏၊ ထိုအခါ ဓာတ် ၂-ပါးတို့ မပါကုန်သေး၊ ပညတ်လည်း မဟုတ်သေး၊ နောက်လိုက် မနောဝိညာဏ် ထိုသည်ကား ကာယဝိညာဏ် သီသော မြောတ်နှီးညံးမှု သက်သက်ကို ထိုဝေါးဖြူ ပညတ်အထည် နှီးညံးမှုပြုလပ်၍ သိကြကုန်၏၏ ကာပါဝိညာဏ်သီကား မပြုဗြာန်းနိုင်၊ မနောဝိညာဏ် သီတို့သည်ကား ပြုဗြာန်း၍ နေကုန်၏၊ မနောဝိညာဏ်သီအတိုင်းသာ လူတို့က အဟုတ်မှတ်ထင် အသီအမြင် ပြု၍ နေကြကုန်၏။

မီးရထားစီး၍ သွားကြရာ၌ လယ်ကွင်း၊ ယာကွင်း၊ သစ်ပင်၊ ချော်ပါ်၊ တော့၊ တောင်တို့ကို မျှော်ရှိကြရာ၌ စက္ခဝိညာဏ်သည်ကား ထိုဝေါးတို့ တည်ရှိကြသည့်အတိုင်းသာ မြင်ပေ၏၊ နောက်လိုက် မနောဝိညာဏ်တို့မဟုတ်မယမ်း ဆန်းပြားပွဲလီမှုအတွက် ချာချာလည်းဝိုင်းပြုသွား အမောက်အမှား ထင်မြင်ချက် ပြုဗြာန်းလျက်ရှိနေ

၃၆

ကမ္မာနဒီပနီ

ကြသကဲသိုတည်း၊ စက္ခခြားရှိ လူတိုင်းဒီမြေမျက်မြင် ဥပမာတည်း၊
မဟုတ်မှန်းသိလျက်နှင့် မနောဝိညာက်တို့ ပြဋ္ဌာန်းလှသည့်အတွက်
ကြောင့် ခုံခုံလည်ဗိုင်း ခုံနှစ်ဗိုင်းပြီးသွား အမှာက်အမှား ထင်မြင်
ချက်ကြီးကို ဖျက်သိမ်း၍ပင် မရကြလေ။

ရထားမစီးမိက သိရှိရင်းဖြစ်ကြ၍ သာလျှင် ထိုဝဏ္ဏတိုကား
မပြီးမသွားသည် အမှန်၊ ရထားသည်သာ ပြီးသွား၏ဟု ဉာဏ်သိ
ပေါ်နှင့်ကြသေး၏၊ စာတ်သဘာဝအရာတို့ကား အနမတရှု သံသရှုမှာ
တစ်ခါမှ သိရှိရင်း မဟုတ်ကြသောကြောင့် ဉာဏ်သိဟူ၍ မပေါ်နှင့်ကြပီး
၏ကားနဲ့ညာ ဝတ္ထုမြှု နဲ့ည့်ခြင်းကြိယာဟူ၍ ဆတ်ဆတ်သော
ပရမတ် မြောတ်ကို ဝတ္ထုဖြစ်တည်းဟုသော ပညတ်မှ ဉာဏ်ဖြင့် အသီး
ထုတ်၍ သီးသန့်ကွက်ခြား၍ သိမြင်ပုံတည်း။

ထိုဝဏ္ဏမှာ နဲ့ည့်မှုကြိယာကို ပရမတ်မြောတ်အစစ် ဆိုရာ၌
လည်း ထိုဝဏ္ဏတစ်ခုလုံး၌ နဲ့ည့်မှုအားလုံးကို တစ်ခုသော ပရမတ်
မြောတ်ဟု ဆိုသည်မဟုတ်၊ အကယ်၍ တစ်ခုသော မြောတ်ဖြစ်ခဲ့
ဌားအဲ အစိတ်အစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းငါး မတတ်ကောင်းသည်သာ
ဖြစ်ရာ၏။

ပရမတ်မြေ

တစ်ခုသော ပရမတ္တတရားမည်သည် အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်၍
မရကောင်း၊ အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ မရကောင်း၊ မျက်မြင် လက်စမ်း
တွေ့ရှိအောင် လူပ်ရှား၍ အမှုအရာ ပြောင်းလဲသည်ဟူ၍ မရှိ၊ ရှေးရှေး
အမှုဟောင်း ကွယ်ပျောက် နောက်နောက် အမှုသစ်တစ်မျိုးတစ်မျိုး
ဖြစ်ပေါ်သည်ကို လောက်၍ လူပ်သည်၊ ရှားသည်၊ ကြွာသည်၊ ထသည်၊
ရွှေရှားသည်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြသည်။

ပရမတ္တတရားမည်သည် ကြိယာအမှုအရာ သက်သက်မျှ ဖြစ်၍
ရှေးရှေးအမှုဟောင်း ကွယ်ပျောက်မှုဆိုသည်ကား--ရှေးရှေးပရမတ်

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၃၃

ဓာတ်ဟောင်းတို့ ချုပ်ပျက်သေဆုံးမှုပေတည်း၊ နောက်နောက် အမှုသစ် တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မှုဆိုသည်ကား- နောက်နောက် ပရမတ် ဓာတ်သစ်တို့ တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မှုပေတည်း၊ ဓာတ်သစ်၊ ဓာတ်ဟောင်း၊ ပရမတ်သစ်၊ ပရမတ်ဟောင်း ပြောင်းလဲကြော်ချွဲ အပိုင်းအခြား အာကာသသည်ရှိ၏၊ မျက်စိနှင့်ကား မမြင်ရာ ပရမတ်ကြီယာ သဘာဝကို မြင်တတ်သော ဉာဏ်နှင့်သာလျှင် ထိအပိုင်းအခြားကို မြင်နိုင်၏၊ အပိုင်းအခြား ဆိုသည်ကား-- ရွေးရွေးတရား၏ ဘင်စွန်းနှင့် နောက် နောက်တရား၏ ဥပါဒ်စွန်း အကြေားတည်း၊ ကောင်းကောင်း မြင်အောင် ကြည့်ကြကုန်ရှု၏၊

နဲ့ညံ့မှု ပထမိမြေမာတ် စစ်ခန်းပြီး၏၊ ခက်မာမှု ပထမိမြေမာတ်မှာလည်း ဖြော်ပေါ်ကိုမြှို့၍ သိလေး၊

ဝါဘာရမြေ ပရမတ်မြေ စွဲခန်းပြီး၏။

မာဆတ်သော ပရမတ်

အေးမြဲလွှာသော သံတုံး၊ သံခဲကို အားကြီးလွှာသော ရှားမီးကြီးစာတွင်း၌ ထည့်၍ ဖို့များစွာဆိုင်၍ အပြိုင်အားတို့က်ထိုး၍ အရည်ကျိုရှု၍ သံတုံးခဲ့၍ နိုင်ရုံပကတိရှိနေသော ခက်မာမှု အခြင်းအရာ အမူအရာသည် ဉာဏ်မီးပူ အပြင်းအထန် နိုပ်စက်ဖိုးမှုကြောင့် ရွေး ရွေးအမူအရာ ပျက်၍ပျက်၍ အမူအရာသစ် တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၍ အရည်ကြည်ကြည် ဖြစ်ရ၏၊ ခက်မာမှု အမူအရာဟောင်း အဆင့်ဆင့် ချုပ်ပျက်ကွယ်ဆုံးပုံ နဲ့ညံ့သော အမူအရာသစ် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်ပုံကို မြင်အောင်ကြည့်လေ၊ သံခဲ၊ သံတုံးအတွင်းအပြင် တစ်ခုလုံး ပျက်မှု၊ ဖြစ်မှု ခွဲခွဲ၊ ခွဲခွဲနေပုံကို မြင်လိမ့်မည်၊ ရေမြှုပ်ဆိုင်၊ ရေမြှုပ်ခဲနှင့် အနှစ်မရှိခြင်း တူလှပုံကို မြင်လိမ့်မည်၊ ဉာဏ်၌ အတုံးကြီး၊ အခဲကြီး ဟူသော သဏ္ဌာန်ဖြစ်ပည်ကြီးပေါ်ရှိ ခုခံပိတ်ဆီး၍ မနေစေနှင့်၊

မိခင်ဇရာဝတီ

အတွင်း၌ ခက်မာမှုတွေ တရာရနေသည် ကိုယ်နှင့် စူးစိုက်ထိုးထွင်း၍ မြင်အောင်ကြည့်လေ၊ တစ်ဖန် ထိုးရည်ကို ရေအေး သိတ္ထတုနှင့် လောင်း၍ အရည်ကြည်ကြည်မှ ပကတီ ခဲမြဲ၊ မာမြာမာပြန်ရာ၌လည်း နှုံးညွှေ့သော ပထဝိတွေ အဆင့်ဆင့် ချုပ်ကွဲယေဆုံး၍ ခက်မာသော ပထဝိတွေ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌လည်း နည်းတူသိအပ်ကုန် ရာ၏။

ခက်မာမှုဟူသော ပရမတ်မြေဓာတ်လက္ခဏာ၌ အမာကြီး အဆင့်ဆင့်၊ အမာနှင့် အဆင့်ဆင့် ရှိပြန်၏၊ အမာနှင့် နှုံးညွှေ့မှုဆိုသည်၊ မဟာပထဝိမြေကြီး၊ မြင်မိုင်တောင်၊ စကြဝုဒာတောင်၊ သတ္တရဘန် တောင်ကြီးတွေကို ကမ္မာမိုးအပြင်းအထန် နှုပ်စက်ဖိစီး၍ လောင်ရာ၌ အတွင်းပရမတ် မြေဓာတ်အမှုအရာ ကြိယာစုကို စူးစိုက်ထိုးထွင်း၍ ကြည့်နိုင်ပါမှု ရေမြှုပ်ခဲကြီးတွေနှင့် တူပုံထင်ရှားပေါ်လိမ့်မည်။

ဤကား အနမတ္ထ သံသရန် တစ်ခါန္တ မပေါ်ပေါက်ဖူးသော စာတမ္မက်စီ စာတိမျက်လုံး ပေါ်ပေါက်အောင် အစစာ ထူထောင်ပုံ စံနစ်တည်း

ဤမျက်စိကို ပါဌီတော်တို့၌ “ဓမ္မစက္ခာ ဉာဏ်ပါဒ”-ဟူ၍ ဟောတော် မူသည်၊ ဤမျက်စိပေါက်မှုသာ ဘုရားကို မြင်နိုင်သူမည်သည်၊ တရားကို မြင်နိုင်သူမည်သည်၊ သာသနာတော်ကို တွေ့ရသူမည်သည်၊

ထိုကြောင့်-

ယော ခေါ် ဝက္ခလို ဓမ္မ ပသာတီ၊ သော မံ ပသာတီ။

ယော မံ ပသာတီ၊ သော ဓမ္မ ပသာတီ ။--

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ဝက္ခလို=ဝက္ခလိုရဟန်း၊ ယော=အကြောင်သူသည်၊ ဓမ္မ=သမ္မတိ ပညတ်ဖြစ်သူ့ဘုရားနှင့်တွင်းမှ ဉာဏ်ဖြင့်သီးသန့်ကွက်ခြား၍ ထုတ်ဖော်ရှုမြင်အပ်သော ပရမတ္ထသဘောကို၊ ပသာတီ=ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်နိုင်၏။

၁။ ခန္ဓာဝါယုတ္ထာ ပါ နှာ-၃၈။

ဓနာဂါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၃၉

သော-ထိသူသည်၊ မ-ဝါဘူရားကို ပသာတိ-တွေ့မြင်ရသောသူမည်၏၊
ယော-အကြောင်သူသည်၊ မ-ဝါဘူရားကို ပသာတိ-တွေ့မြင်၏၊ သော-
ထိသူသည်၊ မဲ့-သမ္မတိပညတ် ဖြစ်သဏ္ဌာန်တွင်းမှ ဉာဏ်ဖြင့်
သီးသန်-ကွက်ခြား၍ ထုတ်ဖော်ရှုမြင်အပ်သော ပရမတ္ထသဘောကို
ပသာတိ-ဉာဏ်မျက်စီဖြင့် တွေ့မြင်ရသောသူမည်နိုင်၏။

ဤကား အလွန်ဆုံးသောခက်မှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

အလွန်နှုံးလုံးသော မုန္ဒ ပရမတ်

ယခုအခါး၌ အလွန်နှုံးလုံးသိမ်မွေ့သော ပရမတ်ပထဝိကို
ပြဆိုပေးအဲ။ ။ လဝန်းသဏ္ဌာန်မှထွက်၍ မြေပြင်သို့ရောက်အောင်
သက်ဆင်းလွှာပါး ရွှေရှားပြီးသန်း၍ ကျေရောက်လာသော လရောင်တို့
လည်းကောင်း၊ ရှိန်ရှိန်၊ ရှိန်ရှိန်၊ လူလူ၊ လူလူတောက်ထ၍နေသော
မိုးတောက် မိုးလျှော့တို့၌လည်းကောင်း၊ ရွှေ၊ ရွှေ၊ ရွှေ၊ ရွှေးသွား၍နေသော
မြစ်ရေအလျဉ်တို့၌လည်းကောင်း၊ တစ်ခက်မှု ရပ်တန်-တည်နေခွင့် မရပဲ
ရပ်ကြော ရပ်အမှုအရာ အပျက်အဖြစ် အရွှေ့အပြောင်း လျင်မြန်မှုကို
မြင်ကြသဖြင့် ထိုဝဏ္ဏတို့ အလွန်နှုံးလုံးစွာပါရှိသော ပရမတ်မြေဆာတ်၏
အဖြစ်အပျက်ကို မြင်နိုင်ရာ၏။

**ဤကား အလွန်သိမ်မွေ့နှုံးလုံးသော ပထဝိကိုပြဆိုချက်တည်း။ အမာဆုံး၊ အနုတ်း
နှစ်ချက်ကို ပြဆိုလိုက်သဖြင့် အလယ်စာလတ်ဖြစ်သော ပထဝိတို့မှုကား သိမြင်
နိုင်ကြကုန်ရာပြီ။**

ပိကာရ ရွှေ့နာပျက်

သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်းမှုကား သီတေသန အတက်၊ အသက်
ခက်မစဲရှိနေ၏၊ ဥတုသုံးပါး အပွားအဆုတ်၊ ရတ္ထခြောက်ပါး အပွား
အဆုတ်၊ ဆယ့်နှစ်ရာသီခေါ်သော စာတ်မီးဆယ့်နှစ်ပါး အပွား အဆုတ်၊
လဆန်းလဆုတ် တန်းနေ့နာန်လားစာတ်သီခေါ်သော ခုနှစ်နေ့ဟုဆိုအပ်သော

မိခင်ဇရာဝတီ

ဓတ်မိုးခုနစ်ပါးတို့၏ အစဉ်အတိုင်း အတက်အဆုတ်၊ နောက်၊ ဉာဏ်၊ ခေါ်သော ဥက္ကသီတာတိမိုးတို့၏ အပွားအဆုတ်တို့ကို မျက်မြင် ရှိကြ သည့်အတိုင်း မိမိမိမိတို့၏ အဖွဲ့တွေသန္တာန်မှာလည်း ရွှေ၊ ရွှေ ခဏမစ မြင်ရေအလျှောက့်သို့ အစဉ်ထာဝရ အတက်အသက် ရပ်ကြီးယာ ရှုံးအမူ အရာတွေ ရွှေ၊ ရွှေ၊ ရွှေ၊ ရွှေ ပြောင်းလဲ၍ နေကြပုံကိုလည်း မြင်အောင် ရှုရာ၏။

ကြရီယာပုထိကြီးလေးပါး ခပ်သိမ်းသောကိုယ်အကို လှုပ်ရားမှူ တို့၌လည်းကောင်း၊ အာဟာရဓာတ်မိုး အာဟာရဓာတ်ဆီတို့၏ အတက် အဆုတ်တို့၌လည်းကောင်း ထိုအတူ မြင်အောင်ရှုရာ၏။ မိမိသန္တာန်မှာ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော အကို၍ထင်မြင်အောင် ထူထောင်၍ တစ်ကိုယ်လုံး ဓတ်မျက်လုံးပေါက်အောင် စွဲမြှုပြုလေ။

မိမိသန္တာန်တစ်ခု၏ ဓတ်မျက်လုံးလှလှပေါက်လှုင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်၊ တော့၊ တောင်စသော ပဟိဋ္ဌသန္တာန်တို့၌လည်းကောင်း ဓတ်မျက်လုံးပေါက်တော့သည်၊ ခပ်သိမ်းသောရှုပူဟုသမျှသည် ပထဝိ၌မြို့တွယ်၍ ဖြစ်ကြရ၏။ ခပ်သိမ်း သော ပွဲဝါကာရနာမ်ခန္ဓာဟူသမျှသည် ရပ်၌မြို့တွယ်၍ ဖြစ်ကြရ၏။ ပထဝိ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှု ဥဒယွှေယအချက်ကို ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ကြွင်း သောရပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှု ဥဒယွှေယ အချက်အစုံကိုလည်း ထင်မြင် ခြင်းငါ လွယ်လှ၏။

ရှုကား ပရမတ်မြေဓာတ်၌ ဓတ်မျက်လုံး တည်ထောင်ပုံတည်။

ပရမတ်မြေဓာတ်၌လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထီးဓာတ်၌လည်းကောင်း ပရမတ် မြေဓာတ်၌လည်းကောင်း ဓတ်မျက်လုံးဖော်မှုကိုကား ဂါတ္ထိနေသားစီရင်သော “ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပန်” စာအုပ်မှာယူလော့။

ဓတ်မျက်လုံးအမြင် စင်ကြယ်စွာပေါက်သော အခါ၌မူကား- မိမိရှုပကာယ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ရှုပကာယကိုယ်ခန္ဓာ၊ ပဟိဋ္ဌ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၄၁

သန္တာန ရုပ်ခန္ဓာတိကိုစာတ်မျက်လုံးကျယ်သမျှ ချိန်စွယ်စူးစိုက်၍ ရှုမျှော်လိုက်သည်အခါ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေ တရာ့နေသည်ကို မြင်ကြ ကုန်လတ္ထံ၊ ရုပ်တုံးရုပ်ခဲဟူသမျှသည် အနှစ်သာရမရှိသော ရေမြှေပဲ ခဲတွေ နှင့် တူလှစွာ၏ဟု မြှုက်ဆိုကြရလတ္ထံ၊ ထိုကြောင့် “ဖေကာ ပိဋ္ဌာပမဲ့ ရွှေပဲ”-ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်တကား ဟု မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း တွေ့မြင်ကြရလတ္ထံ။

ဓာတ်မျက်လုံးမရှိသူ၏ အပြစ်

ဓာတ်မျက်လုံးမပေါက်မှု၍ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်တို့မှာ ပင်ရှိကြ သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တုပါ အဂီးကြီးငယ် ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည် လက်သည်းစသည်ကိုသာမြင်တတ်သော ပည်တ်မျက်လုံးအတိုင်းနှင့် ရှိနေကြမှုကား-ဘုရားကိုတွေ့မြင်သူ မဆိုရချေ၊ အနှစ်သာရ မရှိသည် အတွက် ရေမြှေပြနှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် ရှုပက္ခနာ၏ကြီးစွာသောအာဒီနဝ၊ ရှုပက္ခနာ၏အနိစ္စ၊ ရှုပက္ခနာ၏အနိစ္စ၊ ရှုပက္ခနာ၏အနိစ္စ၊ ရှုပက္ခနာ၏ ပြတော်မူလိုင်ပြစ်သတည်။

အနှစ်သာရမရှိသည် အတွက် ရေမြှေပြနှင့်တူသည်ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် အဘယ်သို့လျှင် ရှုပက္ခနာ၏ကြီးစွာသောအာဒီနဝကို ပြတော်မူသနည်းဟူမှုကား အနှစ်သာရရှိသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းသော သူတို့အား အနှစ်သာရ မရှိမှုသည် ကြီးစွာသောအပြစ်ဒေါသအာဒီနဝ မှုကြီးဖြစ်၏ ရှုပက္ခနာသည်ဓာတ်မျက်စိမရှိသောအန္တာလပုထုဇ္ဈာ သတ္တုဝါတို့အား အနှစ်သာရအနေနှင့် လှည့်ပတ်၍ ကြီးစွာသောအပြစ် ခုက္ခနာ၏ ပြစ်စေ၏။

အဘယ်သို့ အနှစ်သာရအနေနှင့် လှည့်ပတ်သနည်းဟူမှုကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခက်မာမှုကြိယာသက်သက်မှုသာဖြစ်သော မြောတ်ဟူသော ရှုပက္ခနာသည် အသချွဲအနှစ် စုဆောင်းမှုဟူသော သမှုဟ

မိခင်ဇရာဝတီ

၄၂

ကမ္မာနဒီပနီ

သဏ္ဌာနပညတ်ကိုပြ၍လည်းကောင်း၊ မြစ်ရေအလျဉ်ကဲသို့ အစဉ် ဆက်စပ် မပြတ်ဖြစ်ပွားမှုဟူသော သန္တတိပညတ်ကို ပြ၍လည်းကောင်း အနှစ်သာရမရှိသော မိမိသဘောကို ဖုံးဝှက်၏၊ အနှစ်သာရရှိသည် ထင်မြင်စွဲလမ်းရအောင်ပြ၏၊ ပရမာကူမြှေမှု အထည်ဖြစ်မရှိသော မြေဓာတ်ကိုပင် အထည်ဖြစ်ကြီး ထင်မြင်ရ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ထင်မြင်ရ၏၊ မိန်းမ၊ ယောက်ဗျား၊ နတ်သား၊ နတ်သမီး ထင်မြင်ရ၏၊ ပထဝီသက်သက် မြေသက်သက်ကိုပင် ဆင်၊ မြင်း၊ ကွဲခြား ထင်မြင်ရ၏၊ လူ ထင်ရ၏၊ နတ် ထင်ရ၏၊ သိကြားထင်ရ၏၊ ပြဟ္မာထင်ရ၏၊ ဦးခေါင်းခြေ၊ လက်၊ မျက်နှာ၊ ခံတွင်း၊ လည်ပင်း၊ ရင်ဝ ထင်ရ၏၊ အိမ်ရာ၊ ကျောင်းကန်၊ ပိမာန်၊ ဘုန်းထင်ရ၏၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ ထင်ရ၏၊ အဝတ်ပုဆိုး၊ အိုးအင်၊ တင်းတောင်း၊ ညောင်စောင်း၊ ခုတင် ထင်ရ၏၊ တော့၊ တောင် ထင်ရ၏၊ သစ်ပင်အမျိုးမျိုး၊ ချံနှစ်အမျိုးမျိုး ထင်ရ၏။

ဤကား သမ္မဟပညတ်မှုတည်း။

မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အသက်မရှည် အတည် မဖြဲ့ပြီကဲပျက်ပြား ဆုံးပါးချုပ်သေ၍ နေရသောမြေဓာတ်သည် မိမိကိုယ်ကို တစ်ရက်၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ်စသည် အသက်ရှည်သမျှခိုင်မြှု သည်ဟုပြ၏၊ လူ၊ နတ်၊ ပြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၌ တစ်ရက်၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ် စသည်ရှည်နိုင်သော အသက်ကော်နှစ်သည်ဟု ထင်ရ၏။

ဤကား သန္တတိပညတ်မှုတည်း။

ပထဝီသည် အကယ်မဟုတ်သော တိုပညတ်နှစ်ပါးကို မျက် လှည့် အယောင် ထူထောင်ဖန်ဆင်း၍ အမြဲထား၏၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ တစ်ခါတစ်ရုံး စာတ်မျက်လုံး မပေါက်ဖူးကြကုန်သေးသော အနွဲဗာလ ပုထုဇွဲ သတ္တဝါတို့သည် ရေမြှုပ်နှင့်တူလှသော သဘာဝစာတ်ရင်းကို အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်ဖူးကြ၊ မသိဖူးကြ၊ မဟုတ်တယ့်တ် လုပ်ကြံလှည့်ပတ်

ဒီစင်ဓရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိကို ပြဆိုခြင်း

၄၃

ပညတ်ကြီးနှစ်ပါးနယ်သာ အကယ်ထင်စွဲ အခဲအကြိုတ် စိတ်အလိုက် မာန်အလိုက် အရိုးစိုက်၍ နေကြကုန်၏၊ ခပ်သိမ်းသော မိစ္စာဒီဋီး ဟူသမျှ သည် ထိန်ယ်ကြီးနှစ်ပါးမှ ဖြစ်ပွား၏၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်မှုဟူ သမျှသည် ခပ်သိမ်းသော အပါယ်ဘေး ဟူသမျှသည် ထိန်ယ်ကြီးနှစ်ပါးမှ ဖြစ်ပွား၏။

ထိန်ယ်ကြီးသူ၊ နယ်ကြီးသား ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မိစ္စာဒီဋီး အစီးအပွား၊ ဒုစရိုက် အစီးအပွား၊ အပါယ်ဒုက္ခ အစီးအပွား တို့ကိုပင် ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွား ပြုလုပ်၍ ဘာလသုက္ခ အမှုတိနှင့်သာ နေ့ရက်၊ နှစ်၊ လ ဘဝသံသရာတွေ ကုန်ခဲ့ကြကုန်၏၊ စိတ်တွေ ဉာဏ်တွေ ကုန်ခဲ့ကြကုန်၏၊ ခန္ဓာတွေ၊ အသက်တွေ ကုန်ခဲ့ကြကုန်၏၊ ဂါးသဲမျှ ပွင့်ကြကုန်သော ဘုရားသာသနာတော်တွေကို ကျောပေး၍ ကျောပေး၍ အလွတ်ရှောင်၍ ရှောင်၍ လာခဲ့ကြကုန်၏၊ ယခုတွေကြံ၍ နေကြသော ဘုရားသာသနာတော်ကိုလည်း အရအမိ တွယ်တာမည်ဟု မကြံ၊ နောက် ဘုရားကို ကိုယ်စီးပွားလေဟန် ကျောပေးဉာဏ် ကိုယ်စီးနှင့် ရှိနေကြကုန်၏။

ဤတား ဓာတ်မျက်လုံး မရှိကြသော အန္တာလတို့၏ အပေါ်၌ ပထစိ ဟူသော မြို့ဓာတ်လုညွပ်ပတ် တည်ထောင်၍ ထားသော ကြီးကျယ်လှစွာသော အပြောဒေသအာဖိနဝကြီးပေတည်း၊ ဘာပေါ်ဟူသော ရေဓာတ်၊ တေဇာ ဟူသော မိုးဓာတ်၊ ဝါယောဟူသော လေဓာတ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းတူ သိပြင်လော

ဝါယောဓာတ်၏ လှည့်ပတ်ပုံ

လောက၌ ဓာတ်မျက်လုံး မရှိကုန်သော သူတို့၏အပေါ်၌ ဝါယောလေဓာတ်သည် အလွန်ဆန်းကြယ်စွာပြုလုပ်၍ လှည့်ပတ် နိုင်ကြကုန်၏၊ ပွဲဦးထွက် ကြိုးစုံရှုပ်သေးရှုပ်ကို ကြိုးစုံဆွဲကျ၍ ပြသတဲ့သို့ ရှုပ်ခန္ဓာတွေကို သတ္တဝါအရှင်တွေ မှတ်ထင်စွဲလမ်းရအောင် လျောင်း၍ ပြ၏၊ ထိုင်၍ ပြ၏၊ ထၣ် ပြ၏၊ သွား၍ ပြ၏၊ လာ၍ ပြ၏၊ အဂါကြီး ထယ်တို့မှ အမျိုးမျိုးသော လှုပ်ရှားမှုကြံယာတွေကို ကြိုးစုံဆွဲ၍ပြ၏။

ကုန်းသတ္တဝါ ရေသတ္တဝါ ကောင်းကင်ပုံသတ္တဝါ ရှုပ်ခန္ဓာတွေကို ကမ္မာ မြေပေါ်၍ နေ့နေ့ညည် တရုံးရုံးတသောသော နေကြအောင် လုပ် ဆောင်၍ ပြ၏၊ ကာယကံ၊ ဝစ်ကံ ဒုစရိတ်မူမျိုးတိုကို စိတ်အလိုရှိတိုင်း ပြီးစီးအောင် လုပ်ဆောင်၍ နေကြ၏။

ဤကား ဝါယောဓာတ်၏ အခွင့်အထူး အရာအထူးတိုကို တနည်းကျင့်ဖော်ပြ ချက်တည်း။

ပရမတ်လေကို ဖျက်ရန်

စင်စစ်အမှန်အားဖြင့်မူကား ဓာတ်မျက်လုံးမရှိ၍ သန္တတိပည်ကိုသာ မြင်ကြသော အန္တာလတို့၏ သန္တတိပည်ကို နိုင်တဲ့တဲ့မှာသာလျှင် ထိုကဲ့သို့သော လူပ်ရှားမူရှိ၏၊ ပရမတ်နိုင်တဲ့ မရှိ၊ ပရမတ္တမွှေ့မူတို့မည် သည် ကြိယာအမှုအရာသက်သက်မှုဖြစ်ကြ၍ မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်းမှာပင် ဖြစ်မှုပျက်မှု ရွှေနောက် အကြိမ်ပေါင်း အထောင်မက ဆက်လက်ရအောင် အသက်တို့လှကုန်း၏။

ဥပါဒ်နှင့် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော တစ်ခုသော ပရမတ်တရားသည် ချုပ်ကွွယ်ခြင်းသို့ မရောက်မိအကြား၌ လောကလူပ်ရှားမူမျိုးအားဖြင့် လူပ်ရှားမူအမှုအရာ ပြောင်းလဲမှုဟူ၍ မရှိ၊ အမှုအရာပြောင်းလဲလျှင် တရားလည်း ပြောင်းလဲတော့သည်၊ ထိုကြောင့် ပရမတ်နိုင်တဲ့ လောက လူပ်ရှားမူမျိုးဟူ၍ မရှိ ဖြစ်ရာငွာနက ပြောင်းရွှေခြင်းဟူ၍ မြိုခြမ်းမျှမရှိ အာကာသဓာတ်အခြား၊ ဥပါဒ်အခြား၊ ဘင်အခြားတို့နှင့်အပေါင်း ရွှေနောက်အားဖြင့် သိန်း၊ သန်း၊ ကုဋ္ဌ၊ အသချို့မျှသော တရားတွေကို ဘယ်ဝတ္ထာတစ်ခု၊ ဘယ်အမှုတစ်ခုဟု တစ်ခုတည်း ထင်မြင်ကြသော သမှုဟသန္တတိနိုင်တဲ့သို့သာ လူပ်ရှားမှု ရွှေရားမှုဟူ၍ ရှိလေသတည်း၊ ဤကား ဝါယောဓာတ် မျက်လှည့်မှုကို ဓာတ်မျက်မှန်နှင့် ဖျက်ပုံတည်း၊ ဓာတ်မျက်မှန် ကြည်လှမှု မြင်နိုင်မည်၊ ထိုသို့ပင် အနုကြီး အစိတ်ကြီး အတိုင်း မမြင်နိုင်ကြသော်လည်း တစ်နာရီ၊ တစ်နာရီအတွင်းမှာ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၄၅

တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး အခါများစွာ စာတ်သေမှူး စာတ်ချုပ်မှုကို
ကောင်းကောင်းမြင်နိုင်ကြလျှင်ပင် အနိစ္စဓရတ်မျက်လုံး ပေါက်တော့
သည်။

ဤတွင်ရွှေကား ရွှေပက္ခနာ၏ ဤစွာသော အာခီနဝါက္ခကို
ပြဆိုချက်တည်း။

ရော်ပမာ ရှုပ်ခန္ဓာ၏အပြစ်

“အနှစ်မရှိသည့်အတွက် ရော်ပနှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်
မှုသဖြင့် ထိရှုပက္ခနာ၏အနိစ္စအချက်ကို အဘယ်သို့ ပြတော်မှုသနည်း”-
ဟူသောမေးခွန်း၌ ရှေးဦးပတ်ဝန်းကျင်၊ အမှာဆုံးဖြစ်သော သံတုံး၊ သံခဲ့
ဥဒ္ဒါဟရှုက် ပထမိတ်၏ အနေးပွဲအံ့ဩးဖြစ်သော လရောင်၊ မြစ်ရေ ဥဒ္ဒါဟရှုက်
တိုနှင့် အနှစ်မရှိပုံ ရော်ပနှင့်တူပုံကို ကြံသာရုံမျှ ပြဆိုခဲ့သော အချက်စု
သည် အနိစ္စလက္ခဏာကို ပြဆိုချက်ပင်ဖြစ်၏၊ အဘယ်ကြောင်နည်း
ဆိုသော် အနှစ်မရှိမှုနှင့် အမြဲမရှိမှုသည် တစ်ထပ်တည်း ကျလေသော
ကြောင့်တည်း။

ဤမှာတစ်ပါးလည်း ရွှေပက္ခနာ၏ အနိစ္စလက္ခဏာများကို “ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂစိဝန်”
စာအုပ်“အာဟာရပိပန်” စာအုပ်တို့မှာ စတန်ငယ် အကျယ်ပါရှိလေပြီ။

အနတ္တာ အသာရကငြော ပိဋက္ခန်းမြှင့်အညီ “ဖော်
ပိဏ္ဍာပါမဲ့ ရှုပဲ” ဟူသော ပိဋက္ခတော်မြှတ်နှင့် အနတ္တာလက္ခဏာကို တိုက်ရှိက်
ပြဆိုရင်းဖြစ်သတည်း၊ ထိုကြောင့် ရော်ပနှင့်နှင့် တူသည်ဟု ဟောတော်မှု
မှုသည် အနှစ်မရှိ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တာ၊ ဤသုံးရပ်ကို တစ်ချက်တည်းပြ
တော်မှုပေါ်တည်း။

အဘယ်သို့ ဤသုံးရပ်ကို တစ်ချက်တည်းပြတော်မှုခြင်း ဖြစ်ပေ
သနည်းဟူမှုကား ရှုပ်တရားတို့မည်သည် မျက်တောင်တစ်ခတ်

၄၆

ကမ္မာနဒီပနီ

လျှပ်တစ်ပြက်မျှ မချုပ်မပျက်ပဲခိုင်မြိုစာ တည်နေနိုင်သော တရားမျိုး
မဟုတ်၊ မီးတောက်မီးလျှော့ ရုပ်ကလာပ်တို့၌ပါရှိသော ပထဝီစသော
ရုပ်ခုနစ်ခုတို့သည် သဟဇာတ်မီးဓာတ် လောင်မြိုက်သဖြင့် ခကာချင်း
ခကာချင်း ကုန်ဆုံးကြကုန်သကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသောရုပ်ကလာပ်တို့သည်
သဟဇာတ်မီး လောင်မြိုက်သဖြင့် ခကာချင်းခကာချင်း ကုန်ဆုံးကြရ
ကုန်၏၊ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်ကလာပ်တို့၌ အမာခံအနှစ် ပါရှိသော
ပထဝီသည် သဟဇာတ်တေဇော် မီးစာပေတည်း။

၁။ မီးစာရှိမှ မီးရှိမြဲ ဓမ္မတာတည်း။

၂။ မီးစာကို လူလွှဲစီမှ မီးပွားမြဲ ဓမ္မတာတည်း။

၃။ မီးစာကုန်လျှင် မီးသေမြဲ ဓမ္မတာတည်း။

(ဓမ္မတာသုံးချက်)

သဟဇာတ် တေဇောသည် သဟဇာတ် ပထဝီကို ဋီသို့ရောက်
လျှင် လူလွှဲစွဲလေ၏၊ ထိုအခါ မီးပွားလေ၏၊ မီးပွားမှုဆိုသည်ကား
သားသမီးရုပ်ကလာပ် ပေါက်ဖွားမှုကို ဆိုသတည်း၊ ထိုကြောင့် ခပ်သိမ်း
သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် သဟဇာတ်မီးဘေးအမြဲသင့်ကြသဖြင့်
သတ္တုရသာယုကထက် ပိုမို၍ မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ တည်နေနိုင်သော
အခိုင်အမာ အနှစ်သာရမျိုး မဟုတ်ကုန်၊ အနှစ်သာရမျိုး မဟုတ်က
နိစွမျိုး၊ ဓဝမျိုး၊ ထာဝရမျိုး အမှန်ဟုတ်နိုင်တော့အဲနည်း၊ အနိစွမျိုးသာ
အမှန်ဖြစ်ကြကုန်၏။

အတ္ထ ဆိုသည်ကား-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဓရာတ်၍၊ အထည်ခံ၊ အမာခံကို
လောက၍ အတ္ထဆိုသည်၊ သတ္တုဝါ၏ ဓရာတ်၍၊ အထည်ခံ၊ အမာခံကို
လောက၍ အတ္ထဆိုသည်။

အမာခံ ဆိုသည်ကား-သူအသက်ရှည်၍ တည်နေသမျှကာလ
ပတ်လုံး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသက်ရှည်၍ တည်နေရ၏၊ သူသေဆုံးမှ
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သေဆုံး၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သေဆုံးမှပင် သူသေဆုံး၏၊

မိမင်ဓရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိကို ပြဆိုခြင်း

၄၃

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မသေဆုံးပဲအနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှုည်လျှင် သူလည်း
အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှုည်သည်-ဟု သိရ၏။

ဤကားအတ္ထသာရ အချက်တည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခက်မာမူ အမူအရာများဖြစ်သော ပထဝိကို
ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္ထ၊ သတ္တဝါ၏ အတ္ထဟုစွဲလမ်းကြ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်သာရ၊
သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရဟု စွဲလမ်းကြ၏၊ “စွဲလမ်းကြပုံကား ဘယ်ဟာကို
ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသနည်း၊ သတ္တဝါဆိုသနည်း”မေးခဲ့လျှင် သည်ဟာကိုဆိုသည်ဟု
ရုပ်ခန္ဓာကို ပြကြကုန်လတ္တး၊ “ငါ၊ ငါ-ဟု သင်ဆို၏၊ ဘယ်ဟာကို ငါ
ဆိုသနည်း”-ဟုမေးခဲ့လျှင် မိမိရုပ်ခန္ဓာကို ပြကြကုန်လတ္တး၊ သင်သည်
ရုပ်ခန္ဓာကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ-ဟုပြ၏၊ “ရုပ်ခန္ဓာသည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
ငါ အသက်ရှုည်သမျှ အသက်ရှုည်နိုင်သော အနှစ်သာရမျိုး ဟုတ်ပါ၏
လော”-ဟု မေးရာ၏၊ ဟုတ်ပါ၏၊ ရုပ်ခန္ဓာ အသက်ရှုည်သများကာလ
ပတ်လုံး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ အသက်ရှုည်သည်ကား မျက်မြင်ဒိဋ္ဌတည်း။

ရုပ်ခန္ဓာ ပျက်ဆုံးမှပင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ ပျက်ဆုံးရသည်-
ဟုပြောပေလတ္တး၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါသည် တစ်ဘဝတွင် အစဉ် တစ်ခါသာ
ဖြစ်မှု ပဋိသန္ဓာန္ဓာမူ ရှိ၏၊ အဆုံး၌ တစ်ခါသာပျက်မှ သေမှုရှိ၏၊ “ရုပ်ခန္ဓာ
သည်လည်း တစ်ဘဝတွင် တစ်ခါသာ ဖြစ်မှု ပဋိသန္ဓာန္ဓာမူ ရှိသလော၊
အဆုံး၌ တစ်ခါသာ ပျက်မှု သေမှု ရှိသလော”-မေးရာ၏၊ ရုပ်ခန္ဓာသည်
တစ်ဘဝတွင် အစဉ် တစ်ခါသာ ဖြစ်မှုရှိ၏၊ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ ပျက်မှုရှိ
၏-ဟု ပြောပေလတ္တး။

**ဤကား ဓာတ်မျက်စီ မရှိကြကုန်သော အန္တာလတို့ကား ရုပ်ခန္ဓာကို အတ္ထသာရ^၁
စွဲလမ်းကြပုံ အကြမ်းတည်း။**

တစ်နှစ်တွင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး တည်နေ၏၊ “ရုပ်ခန္ဓာ
သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး တည်နေ၏လော”-စသည်ဖြင့် နာရီ၊ မိနစ်
မျက်တောင်တစ်ခတ်တိုင်အောင် အမေးထုတ်လေ၊ ခြေလှုပ်ခြင်း၊

၄၈

ကမ္မာနနီပနီ

လက်လှပ်ခြင်း အစရှိသော တစ်ခု၊ တစ်ခုသော လောကမျက်မျက်မြင်
ကြိယာစုတိန္ဒြလည်း တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ကြိယာကို ပိုင်းခြား၍ အမေး
ထုတ်လေ၊ မေးတိုင်း တည်နေပါ၏-ဟု ပြောပေလတ္ထံ။

ဗြိကား စွဲလမ်းပုံးအလတ်တည်း။

ဓာတ်မျက်စီပေါက်သူကို မေးခဲ့လျှင် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ရုပ်ခန္ဓာ
သည် တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ် လက်ဖျစ်တစ်တွက် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အသက်
ရှည်၍ တည်နေနိုင်သည်ကို ဉာဏ်ခြားမြင် တစ်ထိုင်အတွင်းမှာပင်
အခါများစွာ ဓာတ်၏သေခြင်းဖြင့် သေဆုံးမှု ဓာတ်အသစ်အသစ်
ပဋိသန္ဓာနေခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်မှုတိုက်သာ ဉာဏ်ခြားမြင်သဖြင့် ရုပ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်
ယူဉ်ဖက်၍ အကြမ်းမေးနည်း အလတ်မေးနည်း နှစ်မျိုးလုံး၌ပင်
ပုဂ္ဂိုလ်တည်နေသကဲ့သို့ ရုပ်ခန္ဓာ မတည်နိုင်ဟု ဖြေဆိုလတ္ထံ။ အဗျာတ္ထာ
သန္ဓာန်တွင်း၌ ဉာဏ်စုံစုံက်သဖြင့် တကယ်မြှင့်၍ ဖြေဆိုမှု မှန်ခဲ့လျှင်
အနတ္ထဓာတ်မျက်လုံးပေါက်ပေပြုဟု သိရာ၏၊ ဤသို့မြင်သော အခါ၌
ကား ရုပ်ခန္ဓာသည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကိုမျှ ရှာကြီးမရ ရှိလတ္ထံ။

**ဗြိကား ရွှေပုံးသည် ရော်ပြန့်တွေသည်ဟု ဟောတော်မူသဖြင့်အသာရ အနိုင်
အနတ္ထ တစ်ချက်တည်း ပြီးစီးပုံးတည်း။**

“အနှစ်သာရမျိုး မဟုတ်သည့်အတွက် ရော်ပြန့်တွေသည်ဟု
ဟောတော်မူသဖြင့် ရုပ်ခန္ဓာဒုက္ခကို အဘယ်သို့ပြတော်မူသနည်း”-
မေးခွန်း၌ “ဘယ်မွေန ဒုက္ခ”-ဟုသည်နှင့်အညီ အကြိုင်တရားမျိုးသည်
မိမိကိုတွယ်တာသော သူတို့အား များစွာသောဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်၏၊
ထိုတရားမျိုးသည် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလှသော ဘေးဘယ်မျိုး
စစ်စစ်ဖြစ်၍ ဒုက္ခတရားမျိုးမည်၏။ ရွှေ့ခြားပြီးသည်အတိုင်း အသာရ
အနိုင် အနတ္ထစစ်စစ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်ကို ဦးခေါင်းအကိုပြု၍ တွယ်တာ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၄၉

မှုအတွက် မျက်စီအရို့၊ နားအရို့၊ နာခေါင်းအရို့၊ ခံတွင်းအရို့၊ ဦးနောက် အရို့၊ လည်ပင်းအရို့၊ အသည်း-အဆုတ်-နှလုံး သည်ပွုတ် အရို့စသည် ပြ၍ တွယ်တာမှုအတွက် အသက်မွေးမှု ဒုက္ခဘားကြီး အမြဲကပ်သင့် ရှိနေ၏၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ရေသတ္တဝါ၊ ကျေးငှက်ဟုဆိုအပ်သော ကောင်းကင်ပုံသတ္တဝါတို့၏ အသက်မွေးမှု ဘေးကြီး အမြဲကပ်တိုက်၍ နေပုံကို အကုန်ဖျော်လေ။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် အသက်မွေးမှု ကဲ့သို့ကြီးကျယ်သော အပါယ်ဒုက္ခဘားကြီးမည်သည်မရှိ၊ ဤကား အနှစ်သာရမရှိသော ရေမြှုပ်နှင့်တူသော မြေဓာတ်ကို ကိုယ်ယူ၍ ပြလုပ်၍ တွယ်တယ်မှုကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာနှင့်အမျှ အသင့်ငြို့နေကြရသော အထင်ရှားဆုံးသော ဒုက္ခဘားကြီးစုကို ပြဆိုချက်တဲ့။ ရွှေးခြားပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာဒီနဝါအချက်စုသည်လည်း ပထဝီမြေဓာတ်၏ ဒုက္ခအချက်စုပင်တည်း။

ဤမှတ်စီပါးသော ဒုက္ခအချက်စုကား “အာဟာရ ဒီပနီ” “အနတ္ထဒီပနီ” “စတုသစ္စဒီပနီ” စာအိပ်တို့၏ပါရှိလေပြီ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်တို့၏လည်း ထိနည်းတူသိလေ။

မဟာဘုတ်လေးပါး မြှို့အလား

ဤအရာ၌

စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဥဂ္ဂတေဇာ ယောရဝိသာတိ ခေါ်သီက္ခဝေ စတုနေ့တဲ့ မဟာဘုတ္တတာနဲ့ အဓိဝစနဲ့
ဟူသော ပါဋ္ဌာတော်ကို ပြဆိုရာ၏။

ဘီက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ အာသီဝိသာ=လျှင်သောအဆိပ်ရှိကုန်ထသော၊ ဥဂ္ဂတေဇာ=ထက်သန်သော တန်ခိုးရှိကုန်ထသော၊ ယောရဝိသာ=ကြမ်းတမ်းသော အဆိပ်ရှိကုန်ထသော၊ စတ္တာရော= မြှို့နဂါးကြီး လေးမျိုး

၁။ သွားယတန်ဂ္ဂသံယုတ္တာ ပါ । နှာ-၃၈၂ ။

နိခင်စရာဝတီ

၅၀

ကမ္မာနဒီပနီ

တိဟူသည်၊ စတုနှဲ=လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာန်= မဟာဘူတ်တိ၏
အဓိဝစန်=အမည်တည်း။

မြို့နိုင်းကြီးလေးခုတိ၏ အထူးကိုမူကား-

- ၁။ ပတ္တေဇ္ဂါ ဘဝတိ ကာယော ခုငြာ ကဋ္ဌမူခေါ် ဝါ။
ပထဝီဓာတု ပကောပေန၊ ဟောတိ ကဋ္ဌမူခေါ် သော။
- ၂။ ပူတိကော ဘဝတိ ကာယော ခုငြာ ပူတိမူခေါ် ဝါ။
အာပေါပါတု ပကောပေန၊ ဟောတိ ပူတိမူခေါ် သော။
- ၃။ သန္တတ္ထာ ဘဝတိ ကာယော ခုငြာ အရို့မူခေါ် ဝါ။
တေဇ္ဂါတု ပကောပေန၊ ဟောတိ အရို့မူခေါ် သော။
- ၄။ သွို့န္တာ ဘဝတိ ကာယော ခုငြာ သတ္တမူခေါ် ဝါ။
ပါယောဓာတု ပကောပေန၊ ဟောတိ သတ္တမူခေါ် သော။

(အင့်ကထာပါဌာ)

၁။ ယော ကာယော=အကြံ့ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ကဋ္ဌမူခေါ် ဝါ-
ကဋ္ဌမူခ မြို့မျိုးသည်လည်း ခုငြာ=ကိုက်အပ်၏၊ သော ကာယော=
ထိခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပတ္တေဇ္ဂါ=ထင်းချောင်းသဏ္ဌာန် ခက်ထန်တောင့်
တင်း၍ သေရသည်၊ ဘဝတိ=ဖြစ်၏၊ သတ္တာန်= သတ္တဝါတိ၏၊ ကာယော=
ကိုယ်၍၊ ပထဝီဓာတု ပကောပေန= မြို့ဓာတ်တောင်းမာန် ခက်ထန်အမွှု
ထက္ခာသောင်းကျိုးခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော=ထိခန္ဓာကိုယ်သည်၊
ကဋ္ဌမူခေါ်= ကဋ္ဌမူခ မြို့ကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲသို့ ပတ္တေဇ္ဂါ=ထင်းချောင်း
သဏ္ဌာန် ခက်ထန်တောင့်တင်း၍ သေရသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၂။ ယော ကာယော=အကြံ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ပူတိမူခေါ် ဝါ= ပူတိမူခ
မြို့မျိုးသည်လည်း ခုငြာ=ကိုက်အပ်၏၊ သော ကာယော=ထိခန္ဓာ
ကိုယ်သည်၊ ပူတိကော= ခွဲရထိထိ အရည်ယိုလျက် စိစိုးရဲ့ ညီမဲမည်း

၃။ သမြာယတန်ဝိုင်သယုတ္ထာ ဌာ နှာ-၅၈။ ဝိသုဒ္ဓမ္မာ ဌာ ၆၁ နှာ-၃၆၄။

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာငါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၅၁

မြောင် ညီဟောင်နံတော် အပုပ်ပျော်၍ သေရသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊
သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ ကာယေပါ-ကိုယ်၌လည်း၊ အာပေါ်ဓာတု
ပကောပေနံ-ရေဓာတ်ဓောင်းမာန် ခက်ထန်အဓမ္မ ထက္ခာသောင်းကျွန်း
ခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော-ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပူတိမှေဝေ-
ပူတိမှေခမြှေကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့ ပူတိကော်ဒါရထိထို အရည်ယို
လျက် စိုးစိုးခဲ့ ညီမြောင် ညီဟောင်နံတော် အပုပ်ပျော်၍ သေရ
သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၃။ ယော ကာယော-အကြောင်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ အရို့မှေဝေ ဝါ-
အရို့မှေခမြှေမျိုးသည်လည်း၊ ခုပြော-ကိုက်အပ်၏၊ သော ကာယော-
ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သန္တတ္တာ-အလူးအလဲ အသည်းအထန် ပူပန်လောင်
ကျမ်း၍ သေရသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ ကာယေပါ-
ကိုယ်၌လည်း၊ တေဇောဓာတု ပကောပေနံ-မီးဓာတ်ဓောင်းမာန် ခက်ထန်
အဓမ္မ ထက္ခာသောင်းကျွန်းခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော-ထိုခန္ဓာ
ကိုယ်သည် အရို့မှေဝေ-အရို့မှေခမြှေကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့ သန္တတ္တာ-
အလူးအလဲ အသည်းအထန် ပူပန်လောင်ကျမ်း၍ သေရသည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏။

၄။ ယော ကာယော- အကြောင်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ သတ္တမှေဝေ ဝါ-
ဓာတ်နက်နှင့်တူသော သတ္တမှေခမြှေမျိုးသည်လည်း၊ ခုပြော- ကိုက်အပ်
၏၊ သော ကာယော- ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သန္တန္နာ-ရင်းတွင်း၊ ဝမ်း
တွင်း၊ နှဲလုံးတွင်း၌ အရင်းအမြစ် အဆစ်အစပ် သွေးကြောပြတ်၍
မတ်တပ်တိမ်းလဲ ရုတ်ခနဲချင်း သေတုလျင်းသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏။
သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ ကာယေပါ-ကိုယ်၌လည်း၊ ဝါယောဓာတု
ပကောပေနံ-လေဓာတ်ဓောင်းမာန် ခက်ထန်အဓမ္မ ထက္ခာသောင်းကျွန်း
ခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော-ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သတ္တမှေဝေ-
သတ္တမှေခမြှေကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့ သန္တန္နာ- ရင်းတွင်း၊ ဝမ်းတွင်း၊

မိခင်ဇရာဝတီ

၅၂

ကမ္မာနဒီပနီ

နှလုံးတွင်း၌ အရင်းအမြစ် အဆောင်အစပ် သွေးကြောပြတ်၍ မတ်တပ်
တိမ်းလဲ ရှတ်ခန့်ချင်း သေတုံလျှင်းသည်၊ ဟောတို့ဖြစ်၏။

(ထင်ရှားရာကို ထုတ်ဖော်၍ပြလိုက်သော အန်ကတည်း)

သေသည်ဖြစ်စေ မသေသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ အနာရောဂါ မအော်မသာ ဖြစ်ကြသမျှသည် ထိမြော်တို့ကို ကိုက်မှုချည်းပင်တည်း၊
တစ်ကိုယ်လုံး၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြော်ကြီးလေးမျိုးတို့သည် မလျှော်
သော ဥဘုအာဟာရသည် ထိခိုက်သဖြင့် အမျက်စောင်းမာန် အပြင်း
အထန် ထကြသောင်းကျေန်းကြသည်ရှိသော် တစ်ကိုယ်လုံး၌ အခိုးအလျှောက်ခြင်း
လွှတ်ခြင်း လေဆိုး၊ မိုးဆိုးကျေစောင်း စသည်ကိုပြရှု အဖျားအနာရောဂါ
ဥပမ်းတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ရူပကာယတို့၌ ဖော်နှုန်းအစွဲယူက်၊ နာမကာယတို့၌ ဖသေ
အစွဲယ်ချက်ကိုပေး၍ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

- ဦးခေါင်း၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြော်ကြီးလေးမျိုးတို့သည်
ဦးခေါင်းကို ကိုက်၍ ဦးခေါင်းနာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြ
ကုန်၏။
- ရင်၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြော်ကြီးလေးမျိုးတို့သည် ရင်တွင်းရှိ
နှုန်းသည်းပွတ်တို့ကိုကိုက်၍ ရင်နာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြ
ကုန်၏။
- မျက်စိုး တည်ရှိကြကုန်သော မြော်ကြီးလေးမျိုးတို့သည် မျက်လုံး
၏ ကိုက်၍ မျက်စိနာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- အုန်ည်းအဘူး နား၌ တည်ရှိကြကုန်သော ဓာတ်ကြီးတို့သည်
နားနာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- နှာခေါင်း၌ တည်ရှိကြကုန်သော ဓာတ်ကြီးတို့သည် နှာခေါင်းနာ
အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- ခံကွဲ်း၌ ကာည်ရှိကြကုန်သော ဓာတ်ကြီးတို့သည် ခံကွဲ်းနာ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

۹۲

ଅମ୍ବିଃଖୀଃତିକ୍ରି ପ୍ରତିଫେନ୍ଦୁଗୁହ୍ଣା ॥
ଶ୍ରୀଯତ୍ତ ଅଶ୍ରୁଵାଲ୍ଯପ୍ରଦିତ ତଥକ୍ରିୟଳ୍ୟଃଆକ୍ଷାପିବାଃ ଭିନ୍ନଲେ ॥

သူသတ်ရိုးရာ ဘတ်လေးဖြာ

လောက၏ အနာရောဂါဖြစ်မှုဟူသမျှ၊ သေဆုံးမှုဟူသမျှသည်
ဓာတ်ကြီးလေးပါး လူပ်ရှားမှုနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်သည်မရှိ၊ အဖွဲ့တော်ကြီး
လေးပါး လူပ်ရှားဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိခဲ့သည်ရှိသော် မိုးကြီးပင်ပစ်
သော်လည်း နာကျုံမှု သေဆုံးမှု မရှိလေရာ၊ မိုးကြီးပစ်၍ သေဆုံးမှု
ပုံးဆန်၊ အမြှာက်ဆန်၊ သေနတ်ဆန်ထိမှန်၍ သေဆုံးမှု၊ ဓားလုံထိ၍
သေဆုံးမှု မြှေဆိုး၊ ကင်းဆိုး ကိုက်၍ သေဆုံးမှု၊ အလုံးစုံ တို့၌ပင်လျှင်
အဖွဲ့တော်ကြီးလေးပါး လူပ်ရှားဖောက်ပြန်၍ သေဆုံးမှု ကြီးသာတည်း
အပအန္တရာယ်တို့သည်ကား ထိုအဖွဲ့တော်ကြီး လေးပါးတို့ကို တို့မီးစ၊
ရှို့မီးစတို့သာတည်း၊ သေကြသမျှအလုံးစုံတို့ အဖွဲ့တော်ကြီးလေးပါး
တို့သည်သာ ကေန်မှုချ အစဉ်ထာဝရ သူသတ် လက်သည် ရိုးရာကြီးတို့
ပေတည်း ထိုကြောင့် သယ်ယူပါ၌တော်၍-

၁။ ယော ဘိက္ခင် ပထဝိဇာတုယာ ဉာဏ်ဖော်ရှိတိ အဘိနိမွတ်
ပါတုဘာဝါ။ ဒုက္ခသောသာ ဉာဏ်ဖော်၊ ရောဂါန် ရှိတိ၊
ရောမရဏသာ ပါတုဘာဝါ။

ယော အာပေါဓာတုယာ ဉာဏ်ပေါ် ရှိတိ၊ အဘန်ပွဲလို ပါတုဘာဝါ စက္ကသေသာ ဉာဏ်ပေါ် ရောဂါန ရှိတိ၊ ရောမရကသာ ပါတုဘာဝါ။

ယော တေဇောဓမ္မတုယာ ဉာဏ်ပေါ်ခြင်း ရှိတိ အဘိနိမွတ်
ပါတုဘာဝါ ဒုက္ခသော ဉာဏ်ပေါ်ခြင်း ရောဂါန ရှိတိ
ရောမရာသာ ပါတုဘာဝါ။

ပါတုဘာဝေါ ဒုက္ခသေသာ ဥပ္ပါဒေါ ရောဂါနီ ဦးတိ၊
ရောမရဏသာ ပါတုဘာဝေါ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ = ရဟန်းတို့၊ ပထဝီဓာတုယာ = ခက်မာမှုသဘော၏၊
ယောဥပ္ပါဒေါ = အကြံ်ပဋိသန္ဓာခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဦးတိ =
အကြံ်တည်ထောင်၍ နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိန္ဒဗ္ဗာတို့ = အကြံ်လွန်စွာ
ဖြစ်ပွဲးခြင်းသည်၊ ယော ပါတုဘာဝေါ = အကြံ်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွဲးခြင်း
သည်၊ အထို = ရှု၏၊ ဇသော = ထိုပဋိသန္ဓာခါ၌ ပထဝီဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်
မူသည်၊ ဒုက္ခသာ = ဒုက္ခခပ်သိမ်း၏၊ ဥပ္ပါဒေါ = ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊ ယာ
ဦးတိ = အကြံ်ပထဝီဓာတ်၏ တည်ထောင်၍ နေမူသည်၊ ရောဂါနီ = ရောဂါ
အမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဦးတိ = ပဋိသန္ဓာ တည်နေသည်မှစ၍ များသော အထူ
တည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝေါ = ထိုပထဝီဓာတ်၏ ထင်ရှား
ဖြစ်ပေါ်မူသည်၊ ရောမရဏသာ = အိမ့်မူ သေမှု၏၊ ပါတုဘာဝေါ = ပဋိသန္ဓာ
တည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

အာပေါ်ဓာတုယာ = ဖွဲ့စည်းမူ၊ ထိုစည်းမူသဘော၏၊ ယော ဥပ္ပါဒေါ =
အကြံ်ပဋိသန္ဓာခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဦးတိ = အကြံ်တည်
ထောင်၍ နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိန္ဒဗ္ဗာတို့ = အကြံ် လွန်စွာဖြစ် ပွားခြင်း
သည်၊ ယော ပါတုဘာဝေါ = အကြံ်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊
အထို = ရှု၏၊ ဇသော = ထိုပဋိသန္ဓာခါ၌ အာပေါ်ဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်မူသည်၊
ဒုက္ခသာ = ဒုက္ခခပ်သိမ်း၏၊ ဥပ္ပါဒေါ = ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊ ယာ ဦးတိ =
အကြံ် အာပေါ်ဓာတ်၏ တည်ထောင်၍ နေတော်မူသည်၊ ရောဂါနီ =
ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဦးတိ = ပဋိသန္ဓာတည်နေသည်မှစ၍ များသော
အထူတည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝေါ = ထိုအာပေါ်ဓာတ်၏
ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မူသည်၊ ရောမရဏသာ = အိမ့်မူ သေမှု၏၊ ပါတုဘာဝေါ =
ပဋိသန္ဓာတည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၅

တေဇောဓရတယာ=ပူမှု အေးမှုသဘော၏၊ ယော ဥပ္ပါဒေါး-
အကြံ့ပဋိသန္ဓာခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဦးတိ-အကြံ့တည်
ထောင်၍နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိနိဗ္ဗ္ဗိုး-အကြံ့လွန်စွာ ဖြစ်ပွားခြင်း
သည်၊ ယော ပါတုဘာဝါ-အကြံ့ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊
အတိုးရှိ၏၊ ဒသာ=တိုးပဋိသန္ဓာခါ၌ တေဇောဓရတ်၏ ဖြစ်ပေါ်
မှုသည်၊ ဒုက္ခသု=ဒုက္ခခံပိမ်း၏ ဥပ္ပါဒေါး-ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊ ယာ
ဦးတိ-အကြံ့တေဇောဓရတ်၏ တည်ထောင်၍နေမှုသည်၊ ရောဂါန်း-
ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဦးတိ-ပဏီသန္ဓာတည်နေသည်မှစ၍ များသော
အထု တည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝါ-တိုး တေဇောဓရတ်၏
ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ရောမရဏသု=အိုမှု သေမှု၏၊ ပါတုဘာဝါ-
ပဋိသန္ဓာတည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

ဝါယောဓရတယာ=လူပုံရှားမှု၊ ထောက်ပုံမှု၊ ပို့ဆောင်မှု သဘော၏၊
ယော ဥပ္ပါဒေါး- အကြံ့ပဏီသန္ဓာခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည် ယာ ဦးတိ-
အကြံ့တည်ထောင်၍နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိနိဗ္ဗ္ဗိုး-အကြံ့လွန်စွာ ဖြစ်ပွားခြင်း
သည်၊ ယော ပါတုဘာဝါ-အကြံ့ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊
အတိုးရှိ၏၊ ဒသာ=တိုးပဏီသန္ဓာခါ၌ ဝါယောဓရတ်၏
ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဒုက္ခသု= ဒုက္ခခံပိမ်း၏ ဥပ္ပါဒေါး- ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊
ယာ ဦးတိ- အကြံ့ဝါယောဓရတ်၏တည်ထောင်၍နေမှုသည်၊ ရောဂါန်း-
ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဦးတိ-ပဏီသန္ဓာတည်နေသည်မှစ၍ များသောအထု
တည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝါ-တိုးဝါယောဓရတ်၏
ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ရောမရဏသု=အိုမှုသေမှု၏၊ ပါတုဘာဝါ-
ပဏီသန္ဓာတည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

ဤသတ္တဝါတို့၌ ပဏီသန္ဓာခါ ဓရတ်ကြီးလေးပါး ဖြစ်ပေါ်သည်
နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ယခုဘဝ်၌ တွေ့ကြုံရလတဲ့၊ သော ဒုက္ခခံပိမ်းတို့သည်
ဖြစ်ပေါ်ပြီးမည်ကုန်၏၊ ရောဂါကြီးကယ် ခံပိမ်းတို့သည် တည်ထောင်ပြီး

၅၆

ကမ္မာနဒီပနီ

မည်ကုန်၏၊ အိမ္မ သေမှု ခပ်သိမ်းတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီး မည်ကုန်၏
ဟူလိုသည်။

ဤသိသော အရာအချက်များကို မျှော်မြင်မိကြကုန်သည်ရှိသော်
လောက၌ ဝိရှုပက္ခ၊ ရေရာပထ အစရှိကုန်သော မြွှေနာဂါးမျိုးတို့ကို
အာသိပိသ၊ ယောရပိသ၊ ဉာဏ်တေဟူ၍ မဆိုလောက်ကြ လေကုန်၊ ထို့
.မြွှေနာဂါးမျိုးတို့ထက် တန်ခိုးရှိနိုင်ပါ ကြိုးကျယ်စွာသော ဂြိုင်းများ၊ နတ်မှင်း၊
သိကြားမှင်း၊ ပြဟွာမှင်းတို့မှ မလွှတ်ရအောင် နိုင်စက်ပြည်းဆဲ အမြှေကိုက်
သတ်၍ နေသော အမျှေ့ဖွားတာတ်ကြိုးလေးပါးတို့ကိုသာ ယူ၍ အာသိပိသ၊
ယောရပိသ၊ ဉာဏ်တေဟူ၍ ခေါ်ဆိုလောက်ကြပေကုန်သာကည်း။

ထို့ကြောင့် “ စတုံးရော အာသိပိသာ ဉာဏ်လေး၊ ယောရပိသာ
ခေါ်ဘိက္ခဝေ စတုံးနှေ့တံ့ မဟာဘုတာနဲ့ အမိဝစနဲ့” - ဟူ၍ ဟောတော်မူ
ပေသည်။

ဤဒေသနာတော်ဖြင့် ဓာတ်ကြိုးလေးပါးဟူသော ရုပ်ကွွန်း၏
ကြောက်မက်ဖွံ့ဖြိုးယော ခုက္ခလက္ခဏာသည် အလွန်ထင်ရှားယူ၏။
ထိုကဲ့သို့ ဆန်ကျင်ဖက်အကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်ခဲ့သည်ရှိသော် မိမိ
ပကတီအနေကို ချက်ခြင်းစွန်ကြကုန်ပါ။ ပထဝိဇ်ထင်းချောင်းကဲ့သို့
ဟောက်ပြန်မူ၊ အာပေါ်၏ အုပ်ပျော်၍ စီးပို့မူ၊ တော်လောင်ခြစ်မူ၊
ဝါယော၏ဖြတ်သတ်မှုတို့သည် ရော့မြှော်ကဲ့သို့ အနှစ်မရှိကြကုန်သည်
အတွက် အကာသက်သက်တို့သာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ ဖော် ပိဏ္ဍာပမဲ့ ” -ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသတည်း။

လေးပါးသော ဓာတ်ဘာဝနာ ပြီးမူ

ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ရုပ်ကွွန်းတရား အများရှိပါလျက်
ဓာတ် ငဲ့ပါးကိုသာ ပြဆိုသည်မှာမူကား - ဓာတ် ငဲ့ပါးနှင့်ပင် ဝိပသုနာ
ကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်ကြောင်းကို စတုံးအင်္ဂါးရိုးပါ့၍တော် (နာ-ငဲ့စ) ဖြို့

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၅၃

ဟောတော်မူချက် ရှိသောကြောင့်တည်း။

- ၁။ အထ ခေါ် အာယသွာ ရာဟုလော ယေန ဘဂဝါ
တေနုပသက်မီ၊ ဥပသက်မိတ္ဗာ ဘဂဝန္တာ အဘိသိဖေတွာ
ကေမျိုးနိသိမီ၊ ကေမျိုးနိသိနဲ့ ခေါ် အာယသွေ့ ရာဟုလ် ဘဂဝါ
ဓတေဒဝေါစ။ ယာ စ ရာဟုလ အဏ္ဍတိကာ ပထဝီဓာတု ယာ
စ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု။ ပထဝီရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊
နေသောဟ မသိ နေသော မေ အတ္ထာတိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္မပ္မညာယ ဒြေ့။ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္မညာယ ဒိသွာ
ပထဝီဓာတုယာ နိပိဋက္ခတိ။ ပထဝီဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။
- ၂။ ယာ စ ရာဟုလ အဏ္ဍတိကာ အာပေါဓာတု။ ယာ စ
ဗာဟိရာ အာပေါဓာတု၊ အာပေါရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊
နေသောဟ မသိ။ နေသော မေ အတ္ထာတိ ဝေမေတံ
ယထာဘူတံ သမ္မပ္မညာယ ဒြေ့။ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္မပ္မညာယ ဒိသွာ အာပေါဓာတုယာ နိပိဋက္ခတိ။ အာပေါ
ဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။
- ၃။ ယာ စ ရာဟုလ အဏ္ဍတိကာ တေဇောဓာတု၊ ယာ စ
ဗာဟိရာ တေဇောဓာတု၊ တေဇောရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊
နေသော ဟ မသိ။ နေသော မေ အတ္ထာတိ၊ ဝံမံတံ
ယထာဘူတံ သမ္မပ္မညာယ ဒြေ့၊ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္မပ္မညာယ ဒိသွာ တေဇောဓာတုယာ နိပိဋက္ခတိ၊ တေဇော
ဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။
- ၄။ ယာ စ ရာဟုလ အဏ္ဍတိကာ ဝါယောဓာတု၊ ယာ စ
ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊

နေသော ဟမသို့၊ နေသော မေ အတ္ထာတိ၊ ဝေမဲတံ
ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒွှေ့၊ ဝေမဲတံ ယထာဘူတံ
သမ္မပ္ပညာယ ဒီသွာ ပါယောဓာတုယာ နိမ္မန္တတိ၊ ပါယော
ဓာတုယာ စိတ္ထံ ပိရာဂေတိ။

ယတော ခေါ် ရာဟုလ ဘိက္ခာ ကူမာသူ စတ္တသူ စတ္တသူ
နေဝတ္ထာနံ န အတ္ထနိယံ သမနုပသေတိ၊ အယံ ဝိစ္စတိ ရာဟုလ
သမ္မဒသော ဘိက္ခာ အဆွဲ့ တက္ကံ ဝိဝတ္ထုယံ သံယောဇ္ဈာ သမ္မာ
မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသံ ဒုက္ခသာတိ။

၁။ အထ ခေါ်-ထိအခါ၌၊ အာယသွာ ရာဟုလေားအရှင်
ရာဟုလာသည်၊ ယေန=အကြောင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊
အတ္ထံ=ရှိတော်မူ၏၊ တောန=ထိဘုရားရှိတော်မူရာအရပ်သို့၊ ဥပသက်မိ=
ကပ်လေ၏၊ ဥပသက်မိတွာ=ကပ်လေပြီး၍၊ ဘဂဝန္တံ=မြတ်စွာဘုရားကို
အဘိဝါဒေတ္ထာ=ရှိနိုးပြီး၍၊ ကေမန္တံ=သင့်တင့်သော အရပ်၌ နိသိဒီ=နေ၏၊
ကေမန္တံ=သင့်တင့်သောအရပ်၌ နိသိန္တံ ခေါ်-နေပြီးသော၊ အာယသွာန္တံ
ရာဟုလံ=အရှင်ရာဟုလာကို၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တံ= ဉ်ဆို
လတ္ထံသော စကားတော်ကို၊ အဝဝါစ= မိန့်တော်မူ၏။

ရာဟုလ=ရာဟုလာ၊ အဖျော်ကာ=အဖျော်သနာန်ဖြစ်သော၊ ယာ
စ ပထဝီဓာတ္ထာ=အကြောင် ပထဝီဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထံ= ရှိ၏၊ ဗာဟိရာ=
အပသနာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ စ ပထဝီဓာတ္ထာ=အကြောင် ပထဝီဓာတ်သည်
လည်း၊ အတ္ထံ=ရှိ၏၊ ဒသာ=ဉ်ပထဝီဓာတ်နှစ်ပါးသည်၊ ပထဝီရေဝံ=
မြေသသောသက်သက်သာတည်း၊ ဓတံ=ဉ်ပထဝီဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န
မမ=ငါပိုင်ဉာဏ် မဟုတ်၊ ဒသော=ဉ်ပထဝီဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မ
အဟမသို့=ငါ မဟုတ်၊ ဒသော=ဉ်ပထဝီဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မ မေ
အတ္ထာ=ငါ၏အတ္ထာ မဟုတ်၊ ကူတံ မဟုတ်၊ ဒဝံ= ဉ်သို့၊ ဓတံ= ဉ်ပထဝီဓာတ်

ခန္ဓာတီပါတီကို ပြဆိုခြင်း

۹۸

နှစ်မျိုးလုံးကို ယထာဘူတဲ့ = ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ = ကောင်းစွာ၊
ပညာယံဝိပဿာပညာဖြင့်၊ ဒွေ့ခွဲ = ရွှေအပ်၏၊ ဇဝံ = ဉှုံသို့၊ ဇတ် =
ဉှုံပထဝီဓာတ်ကို၊ ယထာဘူတဲ့ = ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ =
ကောင်းစွာ၊ ပညာယံဝိပဿာပညာဖြင့်၊ ဒီဘွား = မြင်၍၊ ပထဝီ
ဓာတ်ယာ = ပထဝီဓာတ်၍၊ နို့ခွဲနှင့် = ပြီးငွေ့၏၊ ပထဝီဓာတ်ယာ = ပထဝီ
ဓာတ်၍၊ ဒီတဲ့ = စိတ်သည်၊ ဝိရောဇ် = တပ်ခြင်းကင်း၏။

॥ ၁။ ရာဟုလ=ရာဟုလာ၊ အဖွဲ့တိကာ=အဖွဲ့တ္ထသန္တနံပါစ်သော၊
ယာ စ အာပေါဓာတု= အကြုံ အာပေါဓာတ်သည်လည်း၊ အတိုး= ရှိ၏၊
ဟာဟိရာ=အပသန္တနံပါစ်သော၊ ယာ စ အာပေါဓာတု= အကြုံအာပေါ
ဓာတ်သည်လည်း၊ အတိုး= ရှိ၏၊ ဒသာ= ဉ်အာပေါဓာတ်နှစ်ပါးသည်၊
အာပေါဓရဝ=ရေသဘာသက်သက်သာတည်း၊ ဓတ်= ဉ်အာပေါဓာတ်
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မမ= ငါပိုင်ဉာဏ်မဟုတ်၊ ဒသာ= ဉ်အာပေါဓာတ်
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ အဟမသို့= ငါမဟုတ်၊ ဒသာ= ဉ်အာပေါဓာတ်
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မ အတ္ထာ= ငါ၏အတ္ထာမဟုတ်၊ ကူးတိဓဝံ= ဉ်သို့၊
ဓတ်= ဉ်အာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ= ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း၊
သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ ပညာ= ပိပသနာပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌံ့= ရှိအပ်၏၊ ဓဝံ=
ဉ်သို့၊ ဓတ်= ဉ်အာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ= ဟုတ်မှန်
သည်တိုင်း၊ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ ပညာ= ပိပသနာပညာဖြင့်၊ ခီသွား=
မြင်၏၊ အာပေါဓာတုယာ= အာပေါဓာတ်၌ နိပိန္တတံ= ပြီးငွေ၏၊ အာပေါ
ဓာတုယာ= အာပေါဓာတ်၌၊ စိတ္ထံ= စိတ်သည်၊ ဝိရာဇေတ်= တပ်ခြင်း
ကင်း၏။

၃။ ရာဟုလ = ရာဟုလ၊ အန္တာတိကာ = အန္တာတူသန္တန်ဖြစ်သော၊
ယာ စ တေဇောဓာတု = အကြံတေဇောဓာတ်သည်လည်း၊ အတိုး ရှိ၏။
ဗာဟိုရာ = အပသန္တန်ဖြစ်သော၊ ယာ စ တေဇောဓာတု = အကြံ
တေဇောဓာတ်သည်လည်း၊ အတိုး ရှိ၏။ ဒေသာ = ဤတေဇောဓာတ်နှစ်ပါး

မိခင်ဇရာဝတီ

သည်၊ တေဇာရေဝါးသဘောသက်သက်သာတည်း၊ အတံ-
ဉြှတေဇာနှစ်မျိုးလုံးသည်၊ နဲ့ မမ-ငါပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဒသာ-ဉြှ
တေဇာနှစ်မျိုးလုံးသည်၊ နဲ့ အဟမသိုးငါမဟုတ်၊ ဒသာ-ဉြှတေဇာ
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ နဲ့ မေ အတ္ထာ-ငါ၏အတ္ထာမဟုတ်၊ ကူတိ ခံ-ဉြှသိုး
အတံ-ဉြှတေဇာဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်မှုန်
သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပညာယ-ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒင့်-
ရှုအပ်၏၊ ခံ-ဉြှသိုး အတံ-ဉြှတေဇာဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ-
ဟုတ်မှုန်သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပညာယ-ဝိပဿနာပညာဖြင့်
ဒီသွားမြင်၍၊ တေဇာဓာတုယာ၊ တေဇာဓာတ်၌-နို့နို့တိ ဌီးငွေ့၏၊
တေဇာဓာတုယာ-တေဇာဓာတ်၌၊ စိတ္ထံ-စိတ်သည်၊ ဝိရာဇေတိ-
တပ်ခြင်းကင်း၏။

၄။ ရာဟုလ-ရာဟုလာ၊ အရွှေတိကာ-အရွှေတွေသနာနှင့် ဖြစ်သော
ယာ စ ဝါယောဓာတု-အကြောင်ဝါယောဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊
ဟာဟိရာ-အပသနာနှင့်ဖြစ်သော၊ ယာ စ ဝါယောဓာတု-အကြောင် ဝါယော
ဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဒသာ-ဉြှဝါယောဓာတ်နှစ်ပါးသည်၊
ဝါယောရေဝါ-လေသဘောသက်သက်သာတည်း၊ အတံ-ဉြှဝါယောဓာတ်
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ နဲ့ မမ-ငါပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဒသာ-ဉြှဝါယောဓာတ်
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ နဲ့ အဟမသိုးငါမဟုတ်၊ ဒသာ-ဉြှဝါယောဓာတ်
နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ နဲ့ မေ အတ္ထာ-ငါ၏ အတ္ထာမဟုတ်၊ ကူတိခံ-ဉြှသိုး
အတံ-ဉြှဝါယောဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်မှုန်သည်အတိုင်း၊
သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပညာယ-ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒင့်-ရှုအပ်၏၊ ခံ-
ဉြှသိုး အတံ-ဉြှဝါယောဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်မှုန်
သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပညာယ-ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊
ဒီသွားမြင်၍၊ ဝါယောဓာတုယာ-ဝါယောဓာတ်၌၊ နို့နို့တိ-ဌီးငွေ့၏၊
ဝါယောဓာတုယာ-ဝါယောဓာတ်၌၊ စိတ္ထံ-စိတ်သည်၊ ဝိရာဇေတိ-

ခန္ဓာဝါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

၆၁

တပ်ခြင်းကင်း၏။

ရာဟုလာ=ရာဟုလာ၊ ယတော့အကြင်အခါ၌၊ ဘိက္ခာ=ရဟန်း
သည်၊ စတူသူ=လေးကုန်သော၊ ကုမှာသူ စာတူသူ=ဤစာတ်တို့၌
နေဝတ္ထာန်=အနှစ်သာရ အတူမဟုတ်သည်ကို၊ န အတူနိယံ=ကိုယ်နှင့်
မစပ်သည်ကို၊ သမန်ပသုတီ=ကောင်းစွာမြင်၏၊ ရာဟုလာ=ရာဟုလာ၊
အယ်ဘိက္ခာ=ဤသိမြင်သောရဟန်းကို သမ္မဒသော= ကောင်းစွာမြင်သော
ရဟန်းဟူ၍၊ ဝိစာတီ=ဆိုအပ်၏၊ တကူာ= တကူာသည်၊ အဖွဲ့စိုးပြတ်ပြီ
သံယောဇံ=သံယောဇ်သည်၊ ပိဝတ္ထယံ=ပြီးပြတ်ပြီ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊
မာနာဘိသမယာ= မာနကိုပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခသာ=အမျိုးမျိုးသော
ဝင့်ဆင်းရ၏၊ အနှစ်=အဆုံးကို၊ အကာသိ=ပြုနိုင်၏။

ပထဝီရေခဝသာ ပါ၌၌ အမိပါယ်ကား- မြေကြီး၊ တော့၊ တောင်
စသည်တို့၌ရှိသော ဗာဟိရပထဝီသည်လည်း ငါပိုင်ဥစွာမဟုတ်၊ ငါလည်း
မဟုတ်၊ ငါအတူလည်း မဟုတ်-ဟု ထင်ရှား၏သို့ ထိုအတူ မိမိမိမိတို့၏
အဖွဲ့တူသူ့နှင့်ရှိသော ခက်မှုမြှုပြုယာကိုလည်း ငါပိုင်ဥစွာ မဟုတ်၊
ငါလည်းမဟုတ်၊ ငါ၏အတူလည်း မဟုတ်-ဟု ဉာဏ်အမြင်၌ ထင်ရှားစေ
ရမည်၊ ပထဝီနှစ်မျိုးထပ်တူကျဖော်မည်၊ အဖွဲ့တူပထဝီကို ပုဂ္ဂိုလ်၊
သတ္တဝါ၊ ငါဖြစ်၍ မနေဖော်၏၊ ငါ၏ဥစွာဖြစ်၍ မနေဖော်၏၊ ငါ၏အတူ
ဖြစ်၍ မနေဖော်၏-ဟု ဝဝကျောက်ကန် လျှောလိပ်သံပြင်းပြင်းနှင့်
ခပ်တင်းတင်း ဟောတော်မူပေတည်း။

ဤတွင်ရွှေကား ဖောပိန္ဒာပမ ရွှေပဲဟူသော စေသနာတော်မြတ်စာရ^၁
ဖော်ပြသောအန်း ပြီး၏။

၆၂

ကမ္မာနဒီပနီ

ဝေဒနာက္ခနာစသည်ကို ပြဆိုခြင်း
တက္ကာ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း

ဘန္တေ ဘဂဝါ= ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား၊ ကိတ္တာ
ဝတာ=အဘယ်မျှလောက်သော အကျင့်ဖြင့်၊ ဘိက္ခာ=ရဟန်းသည်၊
သံခိတ္တာန်=အကျဉ်းအားဖြင့် တက္ကာသခံယ ဝိမုတ္တာ= တက္ကာ၏ကုန်ရာ
နိဗ္ဗာန်သို့ ကျော်လွှတ်၍ သွားသည်၊ ဟောတိ နဲ့ ခေါ်= ဖြစ်ပါသနည်း။

(သိကြားမင်း မေးလျှောက်ချက်)

ဒေဝါနမိန္ဒြာ=သိကြားမင်း၊ ယံကို့=အလုံးစုံသော၊ သူခံ ဝါ= သူခ
လည်းဖြစ်ထသော၊ ဒုက္ခာ ဝါ= ဒုက္ခာလည်းဖြစ်ထသော အဒုက္ခာ မသူခံ
ဝါ=သူခဒုက္ခာမှ အလွတ်ပြပေက္ခာလည်းဖြစ်ထသော၊ ဝေဒယိတ်= ခံစားမှု
ကို၊ ဝေဒေတိ=ခံစား၏၊ တာသူ ဝေဒနာသု=ထိုသုံးပါးသော ခံစားမှုတို့၊
အနိစ္စာန်ပသီး=အနိစ္စာန်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ=နေ၏၊
တာသူ ဝေဒနာသု=ထိုသုံးပါးသောဝေဒနာတို့၊ အနိစ္စာန်ပသီး= အနိစ္စာန်ဟု
အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော်= နေသောသူသည်၊ လောကေ=
လောက၍၊ ကို့=တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို၊ န ဥပါဒိယတိ=မစွဲလမ်း၊
အနုပါဒိယ=အနုပါဒိယတွော= မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်၊ န ပရိတသုတိ=
မတောင့်တ၊ အပရိတသုံး=အပရိတသုတွော=မတောင့်တသည်ရှိသော်၊
ပစ္စတ္ထပေး= မျက်မောက် ဘဝ္မာပိုင်လျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ= ကိုလေသာမီး
ငြိမ်းအေး၏။

ဒေဝါနမိန္ဒြာ=သိကြားမင်း၊ ဓတ္တာဝတာ=ဤမျှလောက်သော
အကျင့်ဖြင့်၊ ဘိက္ခာ=ရဟန်းသည်၊ သံခိတ္တာန်= အကျဉ်းအားဖြင့် တက္ကာ
သခံယ ဝိမုတ္တာ=တက္ကာ၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ကျော်လွှတ်၍ သွားသည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏။

(မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားတော်မူချက်)

မိခင်ဇရာဝတီ

ဓနာတီးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၆၃

ဝေဒနာသုံးပါး၌ အနိစ္စကောင်းကောင်း ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင်
ဤဘဝမှုပင် နိုဗာန်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်၏ဟူလိုသည်။
(ဓမ္မတက္ခာသခံယသုတေ ပါဋ္ဌာတေ)

ဝေဒနာသုံးဝါး အနိစ္စရှုပုံ

ဝေဒနာသုံးပါး၌ အနိစ္စအလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုလိုက်အဲ။ ။
ဝေဒနာသုံးပါးတို့တွင် ဒုက္ခဝေဒနာသည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်
ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုနည်းကို ရွှေးဦးစွာ ပြဆိုရာ၏၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်
ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ၊ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာ-ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊
ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာသည် အတွင်းအပတစ်ကိုယ်လုံး
၌ အနဲ့အပြားဖြစ်ပေါ်နိုင်၏၊ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာသည် စိတ်နှုလုံး
တွင်းမှာသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။

ကာယိယဒုက္ခဝေဒနာဆိုသည်ကား- မခံသာသော ပူမူ၊ အိုက်
မူ၊ အေးမူ၊ ချမ်းမူ၊ နာမူ၊ ကျင်မူ၊ ကိုက်မူ၊ ခဲမှုအစရှိသည်သည်ကာယိက
ဒုက္ခဝေဒနာသည် မည်၏။

စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာဆိုသည်ကား- စိတ်နှုလုံးမချမ်းသာမူ၊
စိတ်နှုလုံးမသက်သာမူ၊ စိတ်နှုလုံးပူပန်းမူ၊ စိတ်နှုလုံးပင်ပန်းမူ၊ စိတ်နှုလုံး
ညီးနွမ်းမှုစုစုသည် စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာမည်၏၊ ဒုက္ခဝေဒနာ နှစ်ပါး
ခွဲနည်းပြီး၏။

ဖသာပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ။ ဖသာပစ္စယာ-ထိုထိုကိုယ်အကို
အစိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်နှုလုံး၌သော်လည်းကောင်း ထိုထို
အာရုံတို့၏ ထိခိုက်မှုကြောင့်၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာဟူသော ဓာတ်ပို့သော
သည်၊ သမ္မဝတိ-တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။

ဤပိုင်၏ အမိပြုပို့ကိုမှာကား ဓာတ်ရှုံးဥပမာဖြင့် ထင်ရှား

စေရာ၏၊ ပြု၏၊ စိန်၊ ဆေးဘန်းအစရှိသော ဓာတ်သေတ္တာမျိုးတို့၏
အလွန်ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော လူသဏ္ဌာန်ပမာဏရှိသော
မီးဓာတ်ရုပ်ကြီးတစ်ခု ရှိသတတ်၊ ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး၏ ဘယ်နေရာမှာမဆို
တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထာဖြင့် ထိခဲ့သည်ရှိသော် ထိရာတိုင်း ထိရာတိုင်းမှာ
ရခဲနဲ့ ရခဲနဲ့ မီးပေါ်၏၊ ထိမှု လွှတ်ကွာပြန်လျှင် ထိမီး သေပျောက်ပြန်၏၊
ပြင်ပမှ မီးရှိန်ထိရာ၊ နေရှိန်ထိရာ၊ လေထိရာ၊ ရေထိရာများလည်း ထိ
အတူပင်။

လူတို့၏ ဥတ္တပြောင်း ဥတ္တလကြီးများ ဓာတ်လေးပါးလူပ်ရာခြင်း
ဖြစ်ကြလျှင်လည်း ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး၏အတွင်းရှိ ဓာတ်သားတို့သည်
လူပ်ရားကြိုစွဲခြင်း ရှိကြကုန်၏၊ အတွင်းရှိဓာတ်သားတို့ လူပ်ရားကြိုချွေရာ
ကြာနတို့၏ ဓာတ်သားချင်းချင်း ခိုက်မှု တိုးဝေးမှုရှိတိုင်းရှိတိုင်း
ရခဲနဲ့ ရခဲနဲ့ မီးပေါ်၏၊ လူတို့ကဲသို့ ခြေအကို၊ လက်အကို၊ ဦးခေါင်းအကို၊
ကိုယ်အကို၊ လူပ်ရားမှု ထိုင်မှု ထမူ သွားမှုတို့ကို ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး
ပြုလုပ်သောအခါ အတွင်းအပလူပ်ရားရာဂျာနတို့ မီးပေါ်၏၊ ထိုဓာတ်
ရုပ်ကြီး၏ ကျောက်ကုန်းသား တစ်ပြင်လုံး၌ မီးရှိန်နေရှိန်စသည် တစ်ပြင်
နက် ထိခိုက်ရာ ကျောက်ကုန်းသား တစ်ပြင်လုံး တစ်ပြင်နက် မီးပေါ်၏၊
ကြိုင်းသော အတွင်းအပဓာတ်သားတို့၏လည်း ဤနည်း တူသိလေ။

ထိမီးသည် ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏ ဓာတ်သားကို လောင်မှုမရှိ ဓာတ်သား
ကို စွဲမှုရှုမှုသာ ဖြစ်၏၊ မီးရှိန်နေရှိန်စသည် ထိခိုက်မှုစကင်းပြန်လျှင်
ထိမီးသည် ခကာချင်းသေဆုံးကွယ်ပျောက်၏၊ ထိုနေရာမှာပကတီ ဓာတ်
သားအတိုင်းသာတည်ရှိ၏၊ ထိုကြောင့် ထိမီးသည် ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏
အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏ ဆိုင်ရာမဟုတ်၊ ခကာ
ခကာဖြစ်ပေါ်၍ ခကာခကာသေဆုံးသော အာဂန္တုမီးသက်သက်သာတည်း
ဟု ညောက်တွင်ထင်မြင် ပိုင်းခြားနိုင်ရာ၏။

ဤကား ဓာတ်ရုပ်ကြီး ဥပမာဏည်း။

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၆၅

ဥပမေယျှဉ် သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် ဓာတ်ရှပ်ကြီးနှင့် တူ၏၊ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမှာ ခြေဖတ်အပြင်မှုစဉ် ဆံပင်ဖျားတိုင် ကိုယ် ခန္ဓာကြီး၌၍ရှိသော ရုပ်ခန္ဓာစုသည် ထိုဓာတ်ရှပ်ကြီး တစ်ခုလုံးရှိ ဓာတ်သား စုနှင့်တူ၏၊ ထိုဓာတ်ရှပ်ကြီး၌၍ ဘယ်နေရာမှာမဆို တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုနှင့် ထိုခိုက်မှု ထိပါးမှုတိနှင့် သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာ၍ ဘယ်နေရာမှာ မဆို မီးရှိန်၊ နေရှိန်၊ လေ၊ ရေ၊ အဝတ်အရှုံ၊ အခင်းအနှီး၊ မေကြီး၊ ကောက်၊ အုတ်၊ တုတ်၊ ဓား၊ ဆူး၊ ပြောင့်စသော တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုနှင့် ထိုခိုက်ထိပါးမှုဟူသော ဖသာတရားနှင့်တူ၏၊ ခြေဖတ်အပြင်လုံး တစ်ပြိုင်နက် ထိပါးခဲ့ပါလျှင် ခြေဖတ်အပြင်လုံး တစ်ပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ဖသာဓာတ်တွေဖြစ်ပေါ်၏၊ ဖသာပစ္စယာဝေဒနာ-ဟူ၍ ယောတော်မှုသောကြောင့် ဖသာဓာတ်ဖြစ်ပေါ်သမျှ နေရာစုံ၌ ဒုက္ခ ဝေဒနာဓာတ်လည်း အပြည့်ဖြစ်ပေါ်၏၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာ၍ ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဓာတ်ရှပ်ကြီးမှာ ထိုထိုနေရာ၍ မီးပေါ်မှုနှင့်တူ၏၊ ဓာတ်ရှပ်ကြီးမှာ ကိုယ်တွင်းရှိ ဓာတ်သားတို့ လူပ်ရှားထကြရာငွာနတို့၌ ဓာတ်သား အချင်းချင်း ခိုက်မှုတိုက်မှု တိုးဝေမှုတို့ ဖြစ်ကြသောအခါ ခိုက်ရာ တိုက်ရာ တိုးဝေရာငွာနတို့၌ မီးဖြစ်ပေါ်ခြင်းကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ကိုယ်တွင်းရှိ ဓာတ်လေးပါးတို့ လူပ်ရှားထကြရာငွာနတို့ အတွင်းဓာတ် ချင်းချင်း တိုက်မှု ခိုက်မှု တိုးဝေမှု ဖြစ်ကြသောအခါ ခိုက်ရာ တိုက်ရာ တိုးဝေရာငွာနတို့၌ ဒုက္ခ ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ တိုက်ခိုက် တိုးဝေမှု ဒက်ဟုန် ပြုပျောက်လျှင် ထိုမီးသည် သေဆုံးကွယ်ပျောက်လေသကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း နေရှိန်၊ မီးရှိန် စသည်ထိုခိုက်ရာငွာနတို့ ဖြစ်ပေါ်သော ဒုက္ခ ဝေဒနာတို့သည် ထိုခိုက်မှုဒက်ဟုန် ပြုပျောက်လျှင် အကုန်လုံးသေဆုံး ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။

မိခင်ဒရာဝတီ

အထူးကား ဓာတ်ရုပ်ကြီးမှာ နှစ်နေရာ သုံးနေရာ လေးနေရာ စသည်တို့၏ မီးတို့သည် ပြိုင်၍ပေါ်နိုင်ကုန်၏၊ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၍ မူကား ထိုသို့ပြိုင်၍ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၊ တစ်ခုသောကိုယ်အဂါးမှာ ဝေဒနာဓာတ်ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကြိုင်းကျွန်သော တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိ၊ ဤကား အထူးတည်း။

ဓာတ်ရုပ်ကြီး၌ ထိုမီး၏ ခကာခကာပျက်ဆုံးကွယ်ပျောက်မှု ဟူသော အနိစ္စကို ဒီဇိုင်းမျက်မြင်ရအပ်သကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံးမှာ ထိုထိနေရာ၌ ထိုဗွဲဝ္ဗ္ဗဝေဒနာဓာတ်၏ ခကာခကာဖြစ်ပေါ်၍ ခကာခကာ သေပျောက်ချုပ်ကွယ်မှုဟူသော အနိစ္စအချက်ကိုလည်း ကိုယ်တွေ၊ ဉာဏ်တွေ၊ ဒီဇိုင်းမျက်မြင် ထင်နိုင်ရာသတည်း။

သိမှုတ်ဖွယ်အထူးကား- မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၍ အနိုင်းရှုနှင့် တွေ့ကြီးလာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်ကြီးသည် ရုစန်ရခါသာ ဖြစ်၏၊ အမြဲ့အမြှေ့အမြှေ့ရန် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ မပြတ်မစဲ ဖြစ်ပေါ်၍နေသည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ ကမ္မာန်းအလုပ်ကို စွဲမြှုလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ ကိုယ်အဂါး၌ ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်ကြီးကို ဉာဏ်နှင့်ဖော်၍ ကြည့်ရှုပွားများရာ၏၊ အဘယ်သို့ ဉာဏ်နှင့်ဖော်ရသနည်းဟူမှု-

- မိမိကိုယ်အဂါး၌ မီးရှိန်ထိခဲ့လျှင် ဘယ်လိုပူသည်။
- နေရှိန် ထိခဲ့လျှင် ဘယ်လိုပူသည်။
- တစ်စုံတစ်ခုသော အုတ်၊ ကော်၊ သစ်၊ ဝါး၊ တုတ်၊ ဓား၊ လုံတံတို့ဖြင့် အပြင်းအထန်ထိခိုက်ခဲ့လျှင် ဘယ်လိုကျင်နာသည်- ဤသို့အစရို့သည်ဖြင့် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်ကြီး ဖြစ်မှ အမျိုးမျိုးတွေကို အတိတ်၍လည်း တွေ့ဖူး၊ ကြံဖူး ခံရဖူး လုကြံဖူး အနာဂတ်၍လည်း တွေ့ကြုံ၊ ကြံကြုံ ခံကြုံရလတ္တုံး၊ ထိုသို့ တွေ့ဖူး ကြံဖူး တွေ့ရလတ္တုံးသော နာမှု၊ ကျင်မှု၊ ပူမှု၊ အေးမှု၊ အစရို့သော

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၆၃

ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်တွေကြီးကို ယခုကိုယ်အကိုအတွင်းမှာ ဉာဏ်နှင့် ဖော်၍ကြည့်ရမည်။

အဘယ်သို့ ကြည့်ရမည်နည်းဟူမူ ခြေဖဝါးအပြင်၌ အပြင်းအထန် တုတ်၊ လျှတ် ထိခိုက်မိသည်ရှိသော ထိခိုက်ရာရွာနှင့် ဘယ်လိုနာ လတ္တံ့၊ ဘယ်လိုအနာဖြစ်ပေါ်၍ လာလတ္တံ့-ဟု ဉာဏ်နှင့်ကြံဖန်၍ ဖော်ရာ၏၊ မထိခိုက်မဲ့ ခြေဖဝါးအပြင်မှာ ထိကျင်နာမှု မရှိ ထိခိုက်သော အခါမှ ထိကျင်နာမှုဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ကိုကား လူတိုင်းသိကြ၏၊ ခြေဖဝါးအပြင်သည်ကား ရူပက္ခနာကြီးတည်း၊ ထိခြေဖဝါးအပြင်မှာ ယခုဖြစ်ပေါ်၍ လာသော ကျင်နာမှုကား ဝေအနာက္ခနာကြီးတည်း-ဟု ခြားနား၍ မူကား မသိကြ၊ ထိကျင်နာမှုကား ဝေအနာက္ခနာကြီးတည်း။

သညာက္ခနာကြီး၊ သခါးရက္ခနာကြီး၊ ဂိညာက္ခနာကြီးသုံးပါး တို့သည်လည်း ထိုဝေအနာက္ခနာကြီးနှင့် ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ မကွေမကွာ အတူပါမြဲမွေတာဖြစ်ရကား ထိကျင်နာမှုမှာ နာမက္ခနာကြီးလေးပါး ဖြစ်ပေါ်မှုပင်ဖြစ်၏၊ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ရူပက္ခနာကြီးနှင့်ပေါင်းသည် ရှိသော ထိကျင်နာရာရွာနှင့် ခန္ဓာကြီးငါးပါး ပေါင်းဆုံးမြိုက်၏၊ ထိုအခိုက် အတန်၌ ထိကျင်ရာရွာနှင့် ကြွင်းကျန်သမျှ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ရူပက္ခနာကြီးတစ်ခု ရှိမြဲမွေတာတည်း၊ နာမက္ခနာကြီးလေးပါး အတူတကွ ပေါ်ရှိကြသော ဝေအနာက္ခနာသည်သာ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၏၊ ယခုပြဆိုခဲ့ပြီးသော အလုပ်ကလည်း ဝေအနာက္ခနာအလုပ်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ကျင်နာမှုဟူသော ဝေအနာက္ခနာကြီးတစ်ခုကိုသာ လိုရင်းပြ၍ ပြဆိုခဲ့ပေသတည်း။

ကျင်နာမှုဟူသော ဝေအနာက္ခနာကြီးကို မျက်စိနှင့်ပြင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်နှင့်ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်အောင်ရှာ၊ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ရူပက္ခနာကြီးနှင့် တွေး၍ မနေစေလင့်၊ လောက၌မူကား ခြေဖဝါးနာသည်ဟူ၍ ခြေဖဝါးနှင့်နာမှု တစ်ခုတည်းပြု၍ ထားကြ၏၊ ခြေဖဝါး

မိခင်ဇရာဝတီ

ကား ရူပက္ခန္ဓာကြီးတည်း၊ နာမူကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးတည်း ဟု ခန္ဓာကြီးနှစ်ပါး ဆွဲခြမ်း၍ မသိကြ၊ ခြေဖဝါးအပြင်ကား ရုပ်တရားတည်း၊ နာမူကား နာမ်တရားတည်း၊ ကြည်လင်လှုစွာသော ရေရှိသော ရေအိုင် ထဲမှာ ရေ့ဗိုး ရေမွှား ပြေးသွား၍ နေကြသည်ကို ကြည့်ရှုကြရန် ရေတစ် ခြား၊ ပိုးမွှားတစ်ခြား ခြားနား၍ မြင်ကြသကဲ့သို့ ခြေဖဝါးအပြင် ဟူသော ရုပ်ခန္ဓာကြီးကား တစ်ခြား၊ ကျင်နာမူဟူသော နာမ်ခန္ဓာကြီးကား တစ်ခြား ခြားနား၍ ထင်မြင်အောင်၍။

ဤကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးကို ဉာဏ်နှင့်မိအောင်

ဖမ်းယူသောတစ်ခုးတည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးကို ဉာဏ်ခြားလှုလှုဖမ်းမိ၍ ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်သောအခါ -

(၁) ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ဥဒုယမူကို ဒိဋ္ဌမြင်အောင်ရှုရာ၏။

(၂) ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ဝယမူကို မြင်အောင်ရှုရာ၏

ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ဥဒုယမူ ဆိုသည်ကား- အပြင်းအထန် တုတ်လှုတဲ့ ထိခိုက်မှုကြောင့် ထိနာကျင်မှ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဥဒုယမူမည်၏။

ထိုနေရာ၌ ထိခိုက်မှုဒက်ဟုန် ပြုပျောက်သောအခါ ထိနာမူ ဟူသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ချုပ်ပျောက် ပျက်ဆုံး မှုသည် ဝယမူမည်၏။

ဥဒုယမူကား ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ရွှေအစွန်းတည်း ဝယမူကား ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ နောက်အစွန်းတည်း ဤကားခြေဖဝါးအပြင်၌ ဒုက္ခဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး ဖြစ်ပေါ်ရှု၌ ဥဒုယွာယဉ်ဖြစ်ပုံ အစီအရင် တည်း။

ဤခြေဖဝါးမှာ ဖြစ်ပေါ်သော ဒုက္ခဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၌ ဥဒုယွာယဉ် လုလှုတည်ထောင်မိသောအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိနည်းတူ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၆၉

ဗုဒ္ဓဝေဒနာကြီးကို ဉာဏ်နှင့်လုပ်ကြံထုတ်ဖော်၍ ကြည့်ရှုတိုင်း၊ ကြည့်ရှုတိုင်း ဥဒုယွာယဉ်ကို ရရှိပါသလဲ့။ ဤဗုဒ္ဓဝေဒနာကွန်ာကြီးကို တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အတွင်းအပ အပ်သွားရာမျှ မလပ်ရအောင် အထပ်ထပ်ဖော်၍ရှုလေ။

ဗုဒ္ဓဝေဒနာ၌ ဥဒုယွာယဉ်ကို ဇလုပ်ဖွင့်နည်း ပြီး၏ ၁

ယခုအခါ သူခဝေဒနာ၌ ဥဒုယွာယဉ်ကို အလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုပေအဲ။

သူခဝေဒနာ ဆိုသည်ကား- ခံ၍ကောင်းသော အမှုတည်း ဤခံ၍ ကောင်းသောအမှုကို ချမ်းသာမှုဆိုသည် ပူဇိုက်သောအခါ ထိုခြေဖော်း အပြင်မှာ အေးမြွှာသောရေကို သွန်းလောင်းခဲ့အဲ၊ ခြေဖော်း အပြင်မှာ အေးမြွှာသော ရေ၏တွေ့ခြင်းထိုခြင်းဟူသော ဖသာတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကြောင့် ခံ၍ကောင်းခြင်းဟူသော သူခဝေဒနာကွန်ာကြီးသည် တဖွားဖွား ဖြစ်ရေ၏၊ ထိုအေးမြွှာသော ရေ၏တွေ့ခြင်းထိုခြင်းဟူသော ဖသာတရား ကုန်ခန်းကွယ်ပောက်၍ သွားသောအခါ ထိုခံ၍ကောင်းခြင်းဟူသော သူခဝေဒနာကွန်ာကြီးသည် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ခုံးလေ၏။

(o) ခြေဖော်းအပြင်ဟူသော ရူပကွန်ာကြီးနှင့် တစ်ခုတည်း ထင်မြင်မှု ကွယ်ပောက်ရန် သူခဝေဒနာကွန်ာကြီးကို သီးသန့်ခြားနားစွာ ဉာဏ်၌ထင်မြင်အောင်ရှုမှု။

(j) ထိုသူခဝေဒနာကွန်ာကြီး၏ ဥဒုယွန်းကို ဉာဏ်၌ ထင်မြင်အောင်ရှုမှု။

(k) ထိုသူခဝေဒနာကွန်ာကြီး၏ ဝယွန်းကို ဉာဏ်၌ ထင်မြင်အောင်ရှုမှု။

ဤသုံးချက်ကို လုလှမ့်အောင် အားထုတ်လေ၊ ဤနည်းအတိုင်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အတွင်းအပ အပ်သွားရာမျှ မကျန်ရအောင် တွေ့ဖွားသမျှ ကြံဖွားသမျှ သူခဝေဒနာကွန်ာကြီးတွေကို ဉာဏ်နှင့်ထုတ်ဖော်၍

မိခင်ဒရာဝတီ

၃၁

ကမ္မာနဒီပနီ

ကြည်ရဲလေ။

ဓာတ်ရုပ်ကြီးပမာဏနှင့်တကွ ဒုက္ခဝေဒနာက္ခနာကြီးမှာ ပြဆိုခဲ့သမျှ အလုံးစုံကိုလည်း ဤသူခဝေဒနာ၌ ယူဆောင်၍ သိလေ။
သူခဝေဒနာ၌ ဥဒယဗ္ဗာယဉ်က အလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုခန်းပြီး၏

စေတသိကဝေဒနာတို့၌ ဥဒယဗ္ဗာယဉ်က
အလုပ်ဖွင့်ပုံ

ယခုအခါ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာ စေတသိက သူခဝေဒနာတို့၌
ဥဒယဗ္ဗာယဉ်က အလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုပေးအံ့။ အနိဒ္ဓရ၊ အနိဒ္ဓမ္မ၊
အနိဒ္ဓဝတ္ထုတိနှင့် တွေ့ကြုံ၍ စိတ်မသာခြင်း စိတ်ပင်ပန်ခြင်းအမှုသည်
စေတသိကဒုက္ခမည်၏။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် ရင်ချိုင်အတွင်းမှာ တည်ရှိ
သော နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ နှလုံးသွေးအတွင်းမှာ တဖ္တားဖွားဖြစ် ပေါ်၏။

ဤနှလုံးသွေး၏ အတွင်းသွေးလည်း ထိုဝေဒနာသည်-

- ရခါ ရှေ့အဖို့၌ တဖ္တားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ၌နှစ်ပင်
ချပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။
- ရခါ နောက်အဖို့၌ တဖ္တားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရ
ဌာန၌ပင် ချပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။
- ရခါ လက်ဗာအဖို့၌ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ၌နှစ်ပင် ချပ်
ပျောက် ကွယ်ဆုံး၏။
- ရခါ လက်ဝါအဖို့၌ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ၌နှစ်ပင် ချပ်
ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။
- ရခါ အလယ်တည့်တည့်အဖို့၌ တဖ္တားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်
ပေါ်ရာ၌နှစ်ပင် ချပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ရာနာများပင်ရှိ၏။ နှလုံးသွေး
သည် ရူပက္ခနာကြီးတည်း၊ နှလုံးမသာမှာ၊ စိတ်မချမ်းသာမှုသည်

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဿန်း

၃၁

ဝေဒနာက္ခနာကြီးတည်း။

ဤကား ခန္ဓာခွဲခန်းတည်း။

ထိုဝေဒနာက္ခနာကြီး၏ အနိုင်ရုံ ထိခိုက်မှုကြောင့် တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၍ နေမှုသည် ဥဒယမှုတည်း။ ။ အနိုင်ရုံထိခိုက်မှု ပျောက် ကင်းပြန်လျှင် ထိနေရန်ပင်လျှင် အကုန်ပျောက်ကွယ် သေဆုံးမှုသည် ဝယ်မှုတည်း၊ ထိုနှင့်လုံးမသာမှု စိတ်မချမ်းသာမှုပူးသော ဝေဒနာက္ခနာကြီးနှင့်တက္က ထိခန္ဓာကြီး၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်ဆုံးမှုကို မျက်စိနှင့်မြင်ရ သကဲ့သို့ ဉာဏ်၌ပိဋက္ခတင်မြှင်အောင်ရှုရာ၏။

ဤကား စေတသိကုဋ္ဌက္ခဝေဒနာ၏ ဥဒယမွှုယဉ်က် အလုပ်ဖွင့် ပုံ နည်းလမ်းကို ပြဿန်းတည်း။

မိမိအလိုရှိအပ် ချစ်မြတ်နီးအပ်သော ကူးကြောရုံ၊ ကူးကြောရုံ၊ ကူးကြောရုံ၊ ကူးကြောရုံ၊ တွေ့ကြုံခဲ့အခါ၌ စိတ်နှင့် ရွှေ့လန်းမှု၊ စိတ်နှင့် ချမ်းသာ မှုသည် စေတသိကသုခဝေဒနာမည်၏။ အကြောင်းမှာ စေတသိကုဋ္ဌက္ခ ဝေဒနာ၌ ပြဿန်းပြီးသော နည်းလမ်းအတိုင်း အကုန်ချုံ၍ သိလေ။

ဤကား စေတသိကသုခဝေဒနာ၌ ဥဒယမွှုယဉ်က် အလုပ် လမ်းဖွင့်ပုံနည်းလမ်းကို ပြဿန်းတည်း။

ထင်ပေါ်ထိခိုက်လာသော ကူးကြောရုံကို အာရုံပြု၍ လျှစ်လျှော် ခြင်းဟူသော ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ကား- စက္ခတ္တိရုံ၊ သောတဒ္ဒိရုံ၊ ယာနဒ္ဒိရုံ၊ နိဂုံဒ္ဒိရုံ၊ မနောဒ္ဒိရဟူသော ငါးဒ္ဒိရတို့၌ ဖြစ်၏။

- မျက်စိနှင့် ထိုထိုဝါယာရုံကို မြှင်ခဲ့အခါ၌ မျက်စိထဲမှာ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၏။
- နားနှင့် ထိုထိုအသံကို ကြားခဲ့အခါ၌ နားတွင်း၌ တစ်ဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၏။
- နာခေါင်းနှင့် ထိုထိုအနံကို နံခဲ့အခါ၌ နာခေါင်းတွင်းမှာ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၏။

မိခင်ဇရာဝတီ

- လျှောနှင့် ထိတိရသာရုံကို သိသောအခါ လျှောပေါ်မှာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။
- စိတ်နှင့် ထိတိအာရုံကို ကြံမိသောအခါ၌ နှလုံးသွေးအတွင်းမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။

ဤဥပေကွာဝေဒနာ၌လည်း တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၏ “တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏”-ဟူသော စကားကို စိတ်နှလုံး၌ အမြဲအစွဲထား၍ မျက်စိ အစရှိသော ငါးခွဲရ ငါးဌာနတို့၌ အလှည့်အလည်အားဖြင့် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှာ ရဲပြောသော သံတွေခဲအပေါ်၌ တစ်ဖွားဖွားကျသော နှင်းပေါက် ငယ်တို့၏ ခကာချင်းခကာချင်း ကုန်ခန်းကွယ်ပျောက်ခြင်းကဲသို့ ထိုအတူ ထိုတိနေရာ၌ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သော ဝေဒနာဓာတ်ကြီးတို့၏ ခကာချင်း ခကာချင်း ကုန်ခန်းသေဆုံးမှုတို့ကို ထင်မြှင်အောင်ရှုလေ။

ဥပေကွာဝေဒနာမည်သည် သုခဝေဒနာဒုက္ခဝေဒနာတို့ကဲသို့ ထင်ရှားလှသော ဝေဒနာမဟုတ်၊ ခန္ဓာခွဲမှုမှာပင် ဉာဏ်၌ ဥပေကွာဝေဒနာကို ပိမိရရ ထင်မြှင်ခဲ၏။ ဖြစ်မှုပျောက်မှုတို့၌ကား သာ၍ထင်မြှင်ခဲတော့သည်၊ ထိုကြောင့် ဥပေကွာဝေဒနာကို ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်-

- မျက်စိ၌ အမြှင်ဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု
- နာ၌ အကြားဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု
- နာခေါင်း၌ အန်ဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု
- လျှော၌ ရသဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု
- မနော၌ ထိုတို့အာရုံကြံဓာတ်အသိဓာတ် ပေါ်မှုချုပ်မှု တို့နှင့်ဖက်တွဲ၍ ဥပေကွာဝေဒနာကွန္းကြီး၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ချုပ်မှု ပျက်မှုကို ထင်မြှင်အောင်ရှုလေ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ကား-

ဥပေကွာဝေဒနာမည်သည် မထင်ရားလှသော ဝေဒနာဖြစ်၍ ထိုတိဝေဒနာကို ဉာဏ်နှင့် ဦးတိုက် ဖမ်းယူခြင်း၏ မတတ်ကောင်း၊ မိဂုပဒ်ဝွှေန နည်းအားဖြင့်သာ ဖမ်းယူရာ၏။

ခန္ဓာဝါးပါးတိကို ပြဆီခြင်း

၃၃

ဟု မိန့်ဆီကြပေကုန်၏။

မိဂုပဒဝွှေန နည်းအားဖြင့်သာ ဖမ်းယူပုံကား-- မျက်စိနှင့်
တစ်စုံတစ်ခုသောဝဏ္ဍာကို ကြည့်ရှုထင်မြင်၍ နေဆဲအခါဌ္ဌာ ကိုယ်
အဂါးမှာလည်းကောင်း၊ စိတ်နှုလုံးမှာလည်းကောင်း သူခင်ဒာ
ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ဖြစ်၏။ သူခဲ့ ဒုက္ခ ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါ
မျက်စိရှိ ဝေဒနာချုပ်ကွယ်ရာ၏၊ မျက်စိမှာ ဥပေက္ာဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ
အခါ ထိုသူခဲ့ ဒုက္ခချုပ်ကွယ်ရာ၏၊ ဤကဲ့သို့ အလှည့်အလည်အားဖြင့်
ဖြစ်မြေမွှေတာပေတည်း။

ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌ ကာယ်ဟဒယတို့၌ သူခဲ့ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်မှုကား
ထင်ရှား၏၊ အကြိုမြိုက်မြိုဖြစ်ပေါ်သော သူခဲ့ ဒုက္ခတို့၏ အကြားအကြား
ခကေတို့၌ မျက်စိမှာ ဥပေက္ာဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ချုပ်ကွယ်မှု သဘာဝ
မူတိုကို ဉာဏ်နှင့်ဆ၍ သိရာ၏၊ မျက်စိနှင့် ကြည့်မြင်၍ နေဆဲမှာပင်
ခြေဖော်၍ သူခဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်မှု ထင်ရှားသိသာနိုင်လာခဲ့လျှင်
မျက်စိရှိ ဥပေက္ာဝေဒနာ ချုပ်ကွယ်မူတိုက် ဉာဏ်နှင့်ဆ၍ သိရာ၏၊
မျက်စိနှင့် ကြည့်မြင်၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုကိုယ်အဂါးတို့၌ သူခဲ့ ဒုက္ခ
ဖြစ်ပေါ်လာရာတို့၌လည်း ထိုနည်းအတူမှတ်။

ထိုထိုအသံကို ကြား၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုအနဲ့ကို နဲ့၍ နေဆဲအခါ
ထိုထိုအရသာကိုခံစား၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုကိုယ်အဂါဌ္ဌာ သူခင်ဒာ ဒုက္ခ
ဝေဒနာကြားချုပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာရာတို့၌လည်း ထိုနည်းအတူမှတ်လော

ဤကား မိဂုပဒဝွှေနနည်းအားဖြင့် ဥပေက္ာဝေဒနာ၌ ဥဒယွာယ
ဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံ နည်းလမ်းကို ပြဆီချက်တည်း၊ ဝေဒနာသုံးပါးတို့၌
ဥဒယွာယဉာဏ် ဟူသော အနိစ္စဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံနည်းလမ်းကို ပြဆီ
ချက် အမြှုက်စကားပြီ၏။

အဝ် ထုတ်ပြခဲ့သော တက္ကာသခံယသုတ် အလုပ်ဖွင့်နည်း

ဤတွင် ပြီး၏။

မိခင်ခရာဝတီ

ဝေဒနသုံးချက် ရွှေပိုက်ပမာ

“ဝေဒနာ ပုဂ္ဂိုလ်ပမာ” - ဟူသော ဒေသနတော်မြတ်၌ ရွှေပိုက် ဥပမာကို ရှေ့ဦးစွာ ပြဆိုပေအဲ။ ရေတို့ဖြင့် ပြည့်သော အင်းအပြင်, အိုင်အပြင်, ရေကန်အပြင်တို့၏ လောင့်လျက်သာ ကြီးစွာသော မိုးပေါက် တို့ဖြင့် မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသောအခါ အင်းအပြင်, အိုင်အပြင်, ကန်အပြင်တို့မှာ ငွေကြယ်ပွင့်ထွေ စီခြေယျာ ထားဘိသကဲ့သို့ ဖွေးဖွေး ဖြေးသော ရွှေပိုက်ကြီးငယ်တို့သည် အပြည့်ဖြစ်ပေကုန်၏၊ မိုးစွာသောအခါ၌ တစ်ခုမကျန် ကွယ်ပောက်ကုန်၏၊ ရေအပြင်သာ ကျန်ရှိကုန်၏၊ မိုးရွာခဲ့အခါ၌လည်း ဖြစ်ပျက်မစ ရှိကုန်၏။

ထိုရွှေပိုက် ဖြစ်ပုံကား အဟုန်နှင့်တက္က ကျလာသော မိုးပေါက်ကြီး သည် အောက်ခံရေထဲသို့ စူးမြှုပ်၍ သွားပြီးလျှင် ရေအချင်းချင်းဖြစ်၍ အောက်ရေနှင့်ရောမိကြ၏၊ မိုးပေါက်နှင့် အတူပါသော လေသည်ကား ရေထဲမှာ ကျန်ရှိလေ၏၊ လေမည်သည် အာကာသရှိမှ နေ၏၊ ရေမည် သည် ယိုစီးမှု ရှိ၏၊ အာကာသကို ဖျက်၏၊ ထိုလေသည် နေရာမရှိ မိုးပေါက်ကျရာလမ်းသို့ မိုးခိုးလျောက် တက်လာ၏၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော အာပေါသည် ထိုလေကို အုပ်ဆောင်းနှင့် အုပ်သကဲ့သို့ အုပ်၏၊ အုပ်သော်လည်း အောက်ရေဖို့ည်ပသည့်အတွက် အတင်းတိုး တက်၍လာ၏၊ ရေအပြင်ပေါ်သို့ရောက်၍ အောက်ရေဖို့ည်မှု မရှိသော အခါမှ အာကာသအတည်ရသဖြင့် ရေလွှာအုပ်နိုင်လေ၏၊ ရွှေပိုက်ဖြစ် လေ၏၊ အနှစ်အမာမရှိသည့် အတွက်ကြောင့် ခကာချင်းခကာချင်း ပျက်လေ၏။

စိတ်ပညာ မပြည့်ဝသော သူရူးသူနှစ်းတစ်ယောက်သည် ရှိလေ ရာ၏၊ ရွှေပိုက်ကို ငွေကြယ်ပွင့်ထင်မှတ်၍ အလွန်သာယာ စွဲလမ်းမှု ရှိ၏၊ ရွှေပိုက်ကို ကြည့်၍မြင်၍ ကိုင်တွယ်ထိပါး၍ နေရမှ နေနိုင်၏။

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၃၅

ရေပွက်နှင့် ကင်းကွာလျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် စိတ်ဒြီးငွေ့၊ ခြောက်
ထပ် ပူပန်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိုးရွာသောအခါ အင်း၊ အိုင်၊ ရေကန်သို့ သွား၍
ရေပွက်တိုကို ကြည့်ရှု၍ ကိုင်တွယ်ထိပါး စုဆောင်း၍ နေ၏။

တစ်နေ့လုံးမိုးရွာ၍ တစ်နေ့လုံးမနေမနား စုဆောင်းသော်လည်း
တစ်ပဲ၊ တစ်ရွေးမျှ အသားမရာ လူသာ လွန်စွာပင်ပန်းရလေ၏၊ သူနှင့်
ဖြစ်၍ ယူကောင်း ရကောင်းသော အနှစ်အသားမရှိဟု မသိ၊ မိုးမရွာသော
အခါ ရေရှိရာသို့သွား၍ ရေအချင်းချင်းလောင်း၍ စုဆောင်း မြင်ရရုံ
အတန်ငယ်မျှ ကိုင်ရရုံသာ ရှိ၏။ အသားတင်ကား မရာ မြင်ရလျက်
အတန်ငယ် ထိရကိုင်ရလျက်ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အလွန့်စွဲလမ်းချက်
ရှိနေ၏၊ ပိမိတို့အိမ်၌ ရေတိုကို အိုးတို့ဖြင့် များစွာထမ်းဆောင်၍
ထားရာ၏။ နေ့မဆို ညမဆို ထိုထိုစွဲလမ်းမှု လှုံးဆော် ပူပန်၍လာလျှင်
ရေရှိရာသို့ချည်းကပ်၍ ရေပွက်ဖြစ်ရန် ပယောဂနှင့်နေရ၏။ အနှစ်
တစ်ရာနေ၍ ထိုစွဲလမ်းမှု တန်းလမ်းနှင့်ပင် သေလွန်လေ၏။

အကယ်၍ ရေပွက်သည် အနှစ်တစ်ရာတိုင် ခိုင်ခံသော အနှစ်
သာရမျိုး ဖြစ်ခဲ့ပြားအဲ၊ မိုးကြီးရွာဆဲအခါ၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ များစွာ
စုဆောင်း ယူဆောင်၍ထားလိုက်လျှင် အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး ရေနှင့်
စပ်သော ဒုက္ခမျိုးတို့မှ ပြီးလေရာ၏၊ အနှစ်သာရမျိုးမဟုတ် ခကာချင်း
ခကာချင်း ချုပ်ပျက်မျိုးဖြစ်သည့်အတွက် ထိုရေပွက်ကို တွယ်တာ စွဲလမ်း
ပိသော သူနှင့်သည် ရေကို ဘယ်အခါမှာမှ မလွှတ်သာပြီ၊ ရေနှင့်
စပ်သောဒုက္ခမျိုး ရေပွက်ပေါ်အောင်စွဲဆော်ရသော ပယောဂ ဒုက္ခမျိုး
ထိုသည် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုသူနှင့်မေးကို နေ့စဉ် နိုင်စက်
ညျဉ်းပန်းကုန်၏၊ ထိုသူနှင့်အား အကြော်အခါ၌ အနှစ်းပျောက် ပြေသဖြင့်
ရေပွက်၌ တွယ်တာစွဲလမ်းမှုသည် ပျောက်ကင်းလေရာ၏၊ ထိုအခါမှုစွဲ၍
ထိုဒုက္ခမျိုးစုသည် အကုန်ကျေတ်လွှတ်လေရာ၏။

ဤကား ရေပွက်ဥမာတည်း။

မိခင်ဇရာဝတီ

ပုထုလှိုင်တူ၏ သူနမ်းနှင့်တူပု

လူ၊ နတ်၊ ပြဟာ ပုထုဇ္ဇနသတ္တဝါစုသည် ထိုသူနမ်းနှင့်တူ၏ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ပြဟာချမ်းသာဟုဆိုအပ်သော စီတိသောမနသုသုခဝေဒနာစုသည် အနှစ်သာရမရှိသော ထိုရေပွက်တွေနှင့်တူ၏၊ စက္ခဖိုရခေါ်သောမျက်လုံး၊ သောတဒိုရခေါ်သောနား၊ ယာ့နဒိုရခေါ်သောနာခေါင်း၊ ဋိဂိုဒိုရခေါ်သောလျား၊ ကာယဒိုရခေါ်သော အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး၊ မနာဒိုရခေါ်သော စိတ်နှလုံး၊ ဤဒိုရခြေက်ပါစုသည် အင်းအပြင် အိုင်အပြင် ရေကန်အပြင် ရေအင်ရေအိုး အခံရေစုနှင့်တူ၏၊ ရုပါရုံ၊ သဒ္ဓရုံ၊ ဂန္ဓရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖော်ဗြာရုံ၊ ဓမ္မရုံဟူသော အာရုံခြေက်ပါစုသည် အိုင်အပြင်စသည်တို့ကျရောက်သော ရေပေါက်တို့နှင့်တူ၏။

- မျက်စိုပစာ၌ရှိရှိကြကုန်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်ဟုသမျှ
တို့သည် မျက်စိအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
  - နားဥပစာ၌ဖြစ်လာကုန်သော အသံဟုသမျှတို့သည်
နားအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
  - နှာခေါင်းဥပစာ၌ရှိရှိကြကုန်သော အနံဟုသမျှတို့သည်
နှာခေါင်းအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
  - လျာ့ပေါ်၌ ရောက်လာကုန်သော အရသာဟုသမျှတို့သည်
လျာ့အပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
  - ကိုယ်နှင့်ထိပါးကြသော ဖော်ဗြာရုံဟုသမျှတို့သည် အတွင်း
အပကိုယ်အဂါအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
  - မိုက်ဂုဏ် လိမ်မာဂုဏ်အစရှိသော ဓမ္မရုံဟုသမျှတို့သည်
နှလုံးအပြင်၌တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
- ရေပွက်တို့မည်သည် မိုးသီးမိုးပေါက်ထိမှန်၍ နေဆဲအခါးသာ

ခန္ဓာတီးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

22

အိုင်ပြင်၌ တဖားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ နေကုန်၏၊ မိုးပေါက်ပြတ်စဲ သွားခဲ့လျှင် ရေပွက်တို့သည် တစ်ခုမကျန် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ကုန်၏၊ ထိုအတူ ထိုထိအာရုံတို့သည် ထိုထိခွဲရအပြင်၌ တိုက်ခိုက်ထိမှန်၍ နေဆဲအခါ၌ သာလျှင် ထိုထိခွဲရအပြင်မှာ ခံစားမှု၊ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာတို့သည် တဖားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ နေကုန်၏၊ ထိုထိအာရုံနှင့် ကင်းကွာပြန်လျှင် ထိုဝေဒနာတို့သည် တစ်ခုမကျန် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။

သူနှစ်းသည် ရေပွက်အကုန် ကွယ်ပျောက်ပြန်လျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် ခြောက်ထပ်ပြီးငွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ပြန်သဖြင့် ရေရှိရာသို့ ကိုယ်တွေ့ကြ ခေါင်းတမော့မော့ စိတ်တမော့မော့ ကြည့်မျှော် တသေ၊ ပူပန်ရသကဲ့သို့ ပုထုဇွဲသတ္တဝါတို့သည် စိတ်ပျော်စရာအာရုံ ကင်းဆီတ် သဖြင့် ၆-၇၅ရှုမှာ သုခဝေဒနာအကုန်ကင်းကွာပြန်လျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် ခြောက်ထပ်ပြီးငွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ကြသဖြင့် မိမိတို့ စိတ်ပျော်ရာ အာရုံရှိရာသို့ ကိုယ်တွေ့ကြ ခေါင်းတမော့မော့ စိတ်တမော့ မော့ ကြည့်မျှော် တ၊ သ၊ ပူပန်ကြရကုန်၏၊ ပူပန်မှူးလှုံးဆော်ဖန် များလတ်သော် သူနှစ်းသည် နှေမဆို ညျဉ်မဆို ရေရှိရာသို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်၍ ရေပွက်ဖြစ်ပေါ်ရန် ပယောဂနှင့် နေရသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့သည် ပူပန်မှူးလှုံးဆော်ဖန် များလတ်သော် အာရုံနှင့်ပေါင်းဆုံးမှု ထိုထိခွဲရမှာ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ရန် ပယောဂနှင့်နေကြကုန်၏။

ရေပွက်၌ သာယာတွယ်တာသော သူနှစ်းသည် ရေပွက်ကြီးကြီးမားမား များသည်ထက်များသည်ကိုသာ အလိုရှိ၏၊ မိုးမည်သည် မိုးအခါတွင် ရုဖွှဲရုခါ၌သာ ရွာ၏၊ သူနှစ်းသည် ပူပန်မှူးလှုံးဆော်ရာ ဘယ်အခါမဆို ရေပွက်ကိုရနိုင်ရန် ရေကန်၊ ရေတွင်း၊ အိုင်၊ အင်း၊ အင် ရေအများတို့ကို အမြှေထူထောင် ဝန်းရံ၍ထားသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့သည် လိုသောအခါ ဝေဒနာကိုရနိုင်ကြရန် လူမိန်းမ၊ လူမိဖုရား၊ နတ်မိန်းမ၊ နတ်မိဖုရား ဝတ်စားတန်ဆာ ရတနာရွှေငွေအစရှိသော

အာရုံဝတ္ထုတိုကို စုဆောင်းထူထောင် သိမ်းပိုက်မွေးမြှေ၍ ထားကြရကုန်၏၊
ဝေဒနာကို သာယာတွယ်တာကြကုန်သော သတ္တဝါတို့မည်သည် သူခဲ့
ဝေဒနာ အလုံးအခဲ ကြီးသည်ထက်ကြီးမူး၊ များသည်ထက်များမူးကို
အလိုရှုမြှေဖြစ်ကုန်၏။

“လူ၊ နတ်၊ ပြဟာ ချမ်းသာ စည်းစိမ့်”- ဟူသော စကား၌ ၆-
ခွဲရှုမှာ ဖြစ်ပွားသောဝေဒနာသည် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ပြဟာ
ချမ်းသာမည်၏။ လူမိန်းမ၊ လူမိဖုရား၊ နတ်မိန်းမ၊ နတ်မိဖုရား၊
ဝတ်စားတန်ဆာ၊ ရွှေငွေရတနာ၊ အိမ်ရာ၊ ဝင်းခြား၊ ဘုံမိမာန်အစဉ်သော
မိမိ မိမိတို့ ဆိုင်ပိုင်ရာ သက်ရှိသက်မဲ့အလုံးစုံသည် စည်းစိမ့်မည်၏။
ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်သတ္တဝါအများတို့၏ တရားသဖြင့်
အသက်မွေးမူး၊ မတရားသဖြင့်အသက်မွေးမူး၊ စည်းစိမ့်ဥစ္စာ ရှာကြုံ
စုဆောင်း စောင့်ရွှေ့က်ထိန်းသိမ်းမူးသည် သာဦးရှုခွဲကွဲမူးမည်၏။

ဝေဒနာ ချမ်းသာတိုင်ထင်၍ သာယာမောက်များမူး ရှိကြသည့်
အတွက် စည်းစိမ့်ဥစ္စာတို့ကို ငါ်ဥစ္စာထင်၍ သာယာမောက်များမူး
ရှိကြကုန်၏။ စည်းစိမ့်ဥစ္စာတို့ကို ငါ်ဥစ္စာထင်၍ သာယာမောက်များမူး
ရှိနေကြသည့်အတွက် ဆင်းရဲသားအလုပ်၊ သူကြွယ်အလုပ်၊ သူငွေး
အလုပ်၊ မင်းစိုးရာဇာတို့အလုပ်ဟုဆိုအပ်သော သာဦးရှုခွဲကွဲမူးတို့ကိုလည်း
ကိုယ့်အလုပ်၊ ကိုယ့်အကိုင်၊ ကိုယ့်အရေး၊ ကိုယ့်အရာ၊ ကိုယ့်အကျိုး၊
ကိုယ့်စီးပွားထင်၍ သာယာမောက်များမူး ရှိနေကြကုန်၏။

လောကြွေခပ်သိမ်းသော ဒုဇဓရိုက်မူး၊ ခပ်သိမ်းသော အပါယဒုကွဲမူး၊
ခပ်သိမ်းသော ဝဋ္ဌဒုကွဲမူးတို့သည် တို့မောက်များခြင်း ၃-ချက်တို့မူး
ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။ သူနှစ်းသည် အနှစ်သာရမရှိသော ရေဖွက်၍ သာယာ
တွယ်တာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ရေနှင့်စပ်ဆိုင်သော ဒုကွဲတွေ
တန်းလန်းနှင့် သေဆုံးရလေသကဲ့သို့ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်း
အနှစ်သာရမရှိသော ဝေဒနာချမ်းသာကို သာယာတွယ်တာခြင်း ရှိနေကြ

ခန္ဓာတီပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၃၉

သည်အတွက် အနမတရှိသံသရာ၌ မျှက်မှားခြင်းသုံးပါး တန်းလန်းနှင့်ပင် ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း သေဆုံးခဲ့ကြရကုန်၏ ဉ်ကား ရွေ့က်ကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိသော အနိစ္စမွှေ့၊ အနတ္ထမွှေ့ကို သာယာ တွယ်တာကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာထုံးတမ်း သွားမြှုပ်နည်းပေတည်း။

ဝေဒနာသုံးပါး သင်တုံးသွားနှင့် တရားဆင်ပုံ

အလွန်တွေ့ကြုံခဲ့လှစွာသော ဗုဒ္ဓဖြိုဒ်လူလျာဘကို ရဲဖန်ရဲခါ တွေ့ကြုံကုန်သော်လည်း ဝေဒနာကိုသာယာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော မျှက်မှားခြင်း ၃ - ချက် သင်တုံးစက်ကြီး မို၍နေကြသည်အတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်အစစ် သမီးတော်အစစ် ဖြစ်ကြရန်အရေးကို ကျောပေး၍ ပေး၍ချည်း လာခဲ့ကြကုန်၏၊ ဉ်ကားရွေ့က်ကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိသော အနိစ္စမွှေ့ အနတ္ထမွှေ့ကို သာယာတွယ်တာ ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာထုံးတမ်း သွားမြှုပ်နည်းပေတည်း။

အကြောင်ပညာရှိတို့သည် ဉ်ကဲ့သို့သော ဝေဒနာ၏အာဒီနဝါဒ၊ ခုက္ခစာတက်ကြီးကို မျှော်မြင်မဲ့ကြကုန်၏၊ ထိုပညာရှိတို့သည် အဝတ်ကောင်းဝတ်ခြင်း၊ အစားကောင်းစားခြင်း၊ ကျောင်းကောင်း၊ အိမ်ကောင်း၊ တိုက်ကောင်း၊ တာကောင်း အိပ်ရာကောင်း၊ နေရာကောင်း၌ မွဲလျှော်ခြင်း လူအလယ် ရှင်အလယ်၌ တင့်တယ်သော ကျက်သရေကို ခံစားခြင်း အစရှိသော ဝေဒနာအစီးအပွားတို့ကို တတ်အားသမျှ ချီးခြား၍ ယခု တွေ့ရှိကြသော ဘုရားသာသန၌ ဘုရားသားတော်အစစ်၊ သမီးတော်အစစ် ဖြစ်ကြနိုင်ရန်အရေးကိုသာ အလေးဂရှ ကိုယ့်စီးပွားပြုကြ လေကုန်၏။

ထိုပညာရှိသူ ရှင်လူအများ ယောက်၍၊ မိန်းမအပေါင်းတို့သည် သာလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာထုံးတမ်း သွားမြှုပ်နည်းမှ ဆန်တက်ကြ၍ တွေ့ရှိသောသာသန၌ ဘုရားသားတော်အစစ်၊

မိခင်ဇရာဝတီ

သမီးတော်အစစ် ဖြစ်နိုင်ကြက်သဖြင့် အပါယုဂ္ဂု, သံသရာဒုက္ခမှ
ကျွတ်လွတ်ကြလေကုန်၏ ဤကား ဝေဒနာက္ခန္တာ၏ ရေ့ပိန္ဒုတူပုကို
အပြစ်ဒေါသအာဒီနဝန်းတွေ အကြမ်းအားဖြင့် ပြဆိုချက်တည်း။

အနုစိတ်အားဖြင့် ပြဆိုမှုကိုကား “အနတ္ထဒီပနီ” စာအုပ်မှာ
ဝေဒနာ၏အာဒီနဝန်း၊ အန္တာခန်း၊ ဒုက္ခခန်းတို့၏ ပြဆိုပါရှိလေပြီ။
ဝေဒနာက္ခန္တာသည် အနှစ်မရှိသည့်အတွက် ရေ့ပိန္ဒုတူသည်ဟူ၍
ဟောတော်မူသဖြင့် သိအပ်သောဝေဒနာက္ခန္တာ၏အန္တာ၊ ဝေဒနာ
က္ခန္တာ၏ဥက္ကာ၊ ဝေဒနာက္ခန္တာ၏အနတ္ထများကိုလည်း “အနတ္ထဒီပနီ”
စာအုပ်မှာပြည့်စုစွာ ပြဆိုလျက်ပါရှိလေပြီ။

“ဝေဒနာ ပုဂ္ဂိုလ်မာ”ဟူသော ဒေသနာတော်ဇရဖော်ပြချက်ကား ဤတွင်ပြီး၏။

သညာက္ခန္တာကို ပြဆိုခြင်း

သညာ၏ဓမ္မတာ လက္ခဏာ

“မရှိစိက္ခဝမာ သညာ”-ဟူသော ဒေသနာတော်၌ သညာ
ဆိုသည်ကား-အမှတ်ပြု၍ သိမှုတည်း-မှတ်မိသားမိမှုတည်း၊ မိမိ မိတ္ထိ၏
ဖြစ်ရာဘုံးလေး၊ အမျိုးလေး၊ အရပ်လေး၊ မိန္ဒာလေး၊ အလုံးစုံတို့၏
အကုန်ကျမ်းကျင်မှုတည်း၊ တတ်သိလိမ်မှုတည်း၊ ဤကား သညာ
ဓာတ်လက္ခဏာတည်း။

- ဓာတ်နိုင်ငံကြီး တစ်ပါး

- ပညတ်နိုင်ငံကြီး တစ်ပါး

ဟူ၍ နိုင်ငံကြီး နှစ်ပါးရှိကြ၏။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီးဆိုသည်ကား-နူးည့်ခက်မာသော အမူအရာ
ကြယာမှုသည် ပထဝီဓာတ်မည်၏။ ဖွဲ့တွယ်စေးကပ်၊ ပျောင်းအီ ယို

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၈၁

စီးမှုသည် အာပေါဓာတ်မည်၏၊ အေးချမ်းမှု၊ ပူလောင်မှုသည် တေဇာ ဓာတ်မည်၏၊ ထောက်ကန်မှု၊ လူပ်ရားမှုသည် ဝါယောဓာတ်မည်၏၊ မျက်လုံး၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် စက္ခဓာတ်မည်၏၊ နား၌ တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် သောဓာတ်မည်၏၊ နာခေါင်း၌ တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် ယာနဓာတ်မည်၏၊ လျှော့၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် ဖို့ပေါတ်မည်၏၊ အတွင်းအပတစ်ကိုယ်လုံး၌ တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် ကာယဓာတ်မည်၏။

အဆင်းသည်ရှုပဓာတ်မည်၏- အသံသည် သဒ္ဓဓာတ်မည်၏ အနဲ့သည် ဂန္ဓဓာတ်မည်၏၊ အရသာသည် ရသဓာတ်မည်၏၊ အတွေ့ အထိသည် ဖော်ဖွဲ့ဓာတ်မည်၏၊ ဤထိုအစရိုသော ရှုပ်ဓာတ် အသိက် အအုံစုသည်လည်းကောင်း။

ကြံမှုသိမှုသည် စိတ်ဓာတ်မည်၏၊ အာရုံး ခိုက်တိုက်မှုသည် ဖသေဓာတ်မည်၏၊ ခံစားမှုသည် ဝေဒနာဓာတ်မည်၏၊ မှတ်မှုသားမှုသည် သညာဓာတ်မည်၏၊ စွဲဆော်မှုသည် စေတနာဓာတ်မည်၏၊ ကြံဖန်မှု သည် ဝိတက်ဓာတ်မည်၏၊ အာရုံး တရစ်ပဲပဲနေမှုသည် ဝိစာရဓာတ် မည်၏၊ ဤထိုအစရိုသော နာမ်ဓာတ်အသိက်အအုံစုသည် လည်းကောင်း ဓာတ်နိုင်ငံကြီးမည်၏။

ပညတ်သဘာဝ သဏ္ဌာန်၊ သန္တတိ

သဏ္ဌာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်နှစ်ပါးသည် ပညတ်နိုင်ငံကြီး မည်၏။

သဏ္ဌာနပညတ်ဆိုသည်ကား- ဓာတ်တို့ပေါင်းဖွဲ့တည်ထောင် မှုကို အွဲပြော၍ ဤကား အကျမှု၍တစ်ခုတည်း၊ ဤကား ပရမာကျမှု၍ တစ်ခုတည်း အစရိုသည်ဖြင့် အကြီးအင်ယ် အရှည်အတို့ ဖြစ်သဏ္ဌာန် ထင်မြင်ပြောဆိုကြသမှု အလုံးစုံသည် သဏ္ဌာနပညတ်မည်၏။

မိခင်စရာဝတီ

အမူအရာကြိယာမူသက်သက်မျှသာဖြစ်ကြသော ဓာတ်နိုင်ငံကြီး
၌ကား ထိကဲ့သိုပရမာဏူမြှုမှု အကြီးအင်ယ် အရှည်အတိ ဖြစ်သွားနိုင်
ရကောင်းသောတရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ။

သန္တတိပညတ် ဆိုသည်ကား- ဓာတ်တို့၏ရွှေဖြစ်နောက်ဖြစ် အစဉ်
အဆက်များစွာကို တစ်ခုတည်းပြု၍ ဤဝါဘာသည် ခဏများစွာတည်ရှု၏၊
ဤဝါဘာသည် ရွှေခဏမှ နောက်ခဏသို့ ရောက်လာ၏၊ ဤဝါဘာသည်
ပြုမှုရှုပ်၏၊ လူပ်ရာမှ ပြု၏၊ ဤမီးတောက်သည် လူပ်၏၊ ထ၏၊
ကြုံ၏၊ ဆုတ်၏၊ ကျ၏၊ ဤရေသည် လူပ်၏၊ ရွား၏၊ စီးသွား၏၊
ဤလေသည် ထိနေရာမှ ဤနေရာသို့ ရောက်လာ၏၊ ဤသို့အစရှိ
သည်ဖြင့် ထင်မြင်ပြောဆိုကြသမျှအလုံးစုံသည် သန္တတိပညတ် မည်၏။

မျက်တောင်တစ်ခတ် လူပ်တစ်ပြက်ခန့် ကာလအတွင်းမှာပင်
ဓာတ်အမူအရာကြိယာပေါင်း အကြိမ်တစ်ထောင် တစ်သောင်းမက
ချုပ်ပျက်သဖြင့် အလွန်အသက်တို့လူသော ဓာတ်နိုင်ငံကြီး၌ကား
လောကမျက်မြင်မှတ်ထင်ပြောဆိုကြသော တည်ရှိမှု၊ ထက္ခာမှု၊ လူပ်ရားမှု၊
ခွဲရွားမှုဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို
အလင်းဖွင့်ခဲ့လျှင် ပညတ်နိုင်ငံနှင့်စပ်သော ဝေါဟာရစုအကုန် ကွယ်
ပျောက်၏၊ မရှိ- မဟုတ် ဖြစ်၍ကုန်၏၊ ဤသို့ မရှိ-မဟုတ် ဖြစ်၍ကုန်
သည်ကို တွေ့ သူသုဆိုသတည်း။

ပညတ်နိုင်ငံကြီးကို ဖွင့်ခဲ့လျှင် ဓာတ်နိုင်ငံနှင့်စပ်သော အမူ ဟုတ်၊
အမူမှန်စု အကုန်ဖုံးကွယ်၏၊ မိစ္စာဒိဋ္ဌနှင့်မရှိ မဟုတ်ဟု ပြင်းပယ့်ဖွယ်
တွေ့သာ များ၏၊ အမှတ်သညာရှိကြသည့်အလောက် ပထဝီ၊ အာပေါ့၊
စိတ်၊ ဝေဒနာ၊ ခက်မာမှု၊ ဖွဲ့စည်းမှု၊ ကြံဖန်မှု၊ ခံစားမှု စသည်ဖြင့်
ပရာမတ်စကား၊ ဓာတ်စကား ပြောဆိုကြရာ အစဉ်ပရမတ်ကို ဦးတည်၍
စမ်သောအခါ် မိမိတို့စိတ် ကျင်လည်နေကြဖြစ်သော ပညတ်နိုင်ငံကြီးသို့
ပေါ်လောပေါ်လော ဉာဏ်မော၍ပါကြလောကုန်၏၊ ဦးတည်ရာနိုင်ငံ၍

ခန္ဓာတီပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၈၃

ဗုံးစိုက်တန်စား ရပ်နားတည်ထောင်၍ မနေနိုင်ကြကုန်။

မာတ်နိုင်ငံကြီး၌ မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်ခန့်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော နိစ္စတရားဟူ၍ သူခတရားဟူ၍ အတွေတရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ ပညာတိနိုင်ငံကြီး၌သာ နိစ္စ သူခ အတွေ ပါရှိ၍ရှုနေ၏။

ဤကား နိုင်ငံကြီးနှစ်ပါးခြားနားချက်တည်း၊ ပကတီသော လူတို့၏အသိအမှတ် အတတ်အလိမ်မာခေါ်ကြသော သညာတရား၏ အနမတဂ္ဂသံသရာကာလျှော့ ထာဝရကျင်လည်ရာဏာနမူကား ပညာတိ နိုင်ငံကြီးပေတည်း။

တံလျှပ်နှင့်သမင် ဥပမာ

ယခုအခါ တံလျှပ်ဥပမာကို ပြဆိုပေအံ၊ တံလျှပ်ဆိုသည်ကား အတွင်း၌ ရောတ်အားကြီးစွာရှိနေသော အင်းအပြင်၊ အိုင်အပြင်၊ သဲသောင်အပြင်တို့မှာ ကောင်းကင်၌ ဖိုးရေမှိုးပေါက်ဖြစ်ခြင်းတို့ သိမ်မွေ့စွာသော ရေအခိုးတို့သည် နေပြိုးထန်စွာ ပူသောအခါ၌ ထကြကုန်၏၊ အထက်မှုကျရောက်သော နေရာင်နှင့်ပေါင်းဆုံးရောကွာ မိကြရာ အဝေးမှုကြည့်မျှုပ်ကြကုန်သောသူတို့အား ရေအပြင်၊ လှိုင်းအပြင်၊ ဂယက်အပြင်ကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူထင်မြင်ကြကုန်၏၊ ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြလျှင် မမြင်ကြကုန်ပြီ။

တောကြီး၊ မြိုင်ကြီးအနီးအပါး၌ အင်းပြင်ကြီးတို့သည် ရှိကြကုန်၏ စွဲလအခါ၌ ရေကုန်ခန်း၏ တောကြီး၊ မြိုင်ကြီးအတွင်း ရှိကြသော ထုံးအိုင်ကြီးငယ်တို့၌ ရေကုန်ခန်းသဖြင့် အထောင် အသောင်း သားသမင် အပေါင်းတို့သည် ရေဝတ်ခြင်းပြင်းပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်သည်နှင့် ထိုအင်းပြင် ကြီးရှိရာသို့ ရေရှာပြုးလာကြကုန်၏၊ ပူလှတုန်း ထည်းထည်း မွန်းတိမ်း

ကြီးအခါ၌ အင်းကမ်းပါးသို့ ဆိုကြကုန်၍ အင်းအပြင်ကို ကြည့်မော်ကြကုန်သည်ရှိသော အလယ်၌ ထရှုနေသော တံလျှပ်တိုကို မြင်ကြကုန်၍ လိုင်းဂယက် တဖွေးဖွေးနေသော ရေအပြင်ကြီးဟု မှတ်ထင်ကြကုန်သဖြင့် ကိုယ်၌ အပူအအိုက်၊ ၁မ်း၌ အမွတ်အသိပ်တိုကို ပျောက်ပြီးကြစေရန် အလျင်အမြန် ပြေးကြကုန်ရာ အလယ်သို့ရောက်ကြလျှင် ကွယ်ပျောက်၍ ကုန်လေ၏။

တစ်ဖန်ကြည့်မော်ကြကုန်ပြန်သော တစ်ခုသော ကမ်းအနီးမှာ မြင်ကြကုန်ပြန်၏၊ ပြေးကြကုန်ပြန်၏၊ ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြလျှင် ကွယ်ပျောက်ပြန်လေ၏၊ တစ်ဖန်ကြည့်မော်ကြပြန်ရာ တစ်ပါးသော နေရာမှာ မြင်ကြပြန်ကုန်၏၊ ပြေးကြကုန်ပြန်၏၊ ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြလျှင် ကွယ်ပျောက်ပြန်လေ၏၊ ပြေးဖန်များလေလေ ပူးဆာငတ်မွတ်ပင်ပန်းခြင်း၊ ပြင်းထန်လေလေ ဖြစ်ကုန်ကြ၍ အပူကြီး အငတ်ကြီး တင်းလင်းနှင့်ပင် အင်းပြင်မှာ မတ်တတ်လဲ၍ သေဆုံးကြလေကုန်၏။
ဤကား တံလျှပ်ဥပမာဏည်း

လူ နတ် ပြဟ္မာ ဘုံသုံးရွာနှင့် နှိုင်းယူဉ်ပုံ
ဤဥပမာဏ၌ ဘုံသုံးပါးသည် အင်းပြင်ကြီးနှင့် တူ၏၊ ဤသတ္တဝါတို့သည် ရေဝတ်သော တောသမင်တွေနှင့် တူ၏၊ တဏ္ဍာသည် အပြင်း အထန် ပူးပန်သော ငတ်မွတ်မှုနှင့်တူ၏၊ ဓာတ်နိုင်ငံကြီးသည် ချီး၍ သောက်၍ အပူအငတ် ပြောက်ရန် အနှစ်သာရမရှိသော ပကတီတံလျှပ်အစုနှင့် တူ၏၊ ပညာတိနိုင်ငံကြီးသည် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ချို၍ သောက်၍ အပူအငတ် ပြောက်ရန် အနှစ်သာရရှိသည်ဟု ထင်မြင်ကြသော လိုင်းကြီး၊ လိုင်းငယ်၊ ကယက်ကြီး၊ ကယက်ငယ်တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်သော ရေအပြင်ကြီးတွေနှင့် တူ၏။

မိမိ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှစ၍ တစ်သက်လုံး တွေ့ရှိမှတ်သိ

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာငါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၈၅

သမျှတိုကို စိတ်နှင့်လည်းကောင်း၊ မျက်စိနှင့်လည်းကောင်း၊ ကြည့် မျှော် ကြသည်ရှိသော တောတစ်ခွင့်၊ တောင်တစ်ခွင့်၊ မြေပြင်၊ လယ်ပြင်၊ ယာပြင် သစ်ပင်၊ တောချုံ၊ မြို့ချာ၊ နိဂုံး၊ ကျောင်း၊ အီမံ၊ ဈေးလမ်း အီမံတန်း၊ ဝင်းခြီး အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ရေသတ္တဝါ မည်ဝါမည်သူ လူရှင်အာများ ယောကျေား မိန်းမ အစရှိသည် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထင်မြောင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ မိမိ မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း ဦးခေါင်း၊ ခြေလက်၊ မျက်စီ၊ နား၊ နှာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆံပင်၊ မွေးညွှဲး၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း အရော၊ အသား အစရှိသည် ကိုလည်းကောင်း ထင်မြောင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ဤအလုံးစုံကို ပည်တိနိုင်ငံ ကြီးခို့သတည်း။

ထိုသမင်တို့သည် တံလျှပ်တွေကို ရေထင်လျက် အင်းအပြင်၌ တရာန်းရှိန်း တအုန်းအုန်း လိုက်ကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤသတ္တဝါ တို့သည်လည်း စားမှု၊ ဝတ်မှု၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂ္ဂက်ဟူသောအကြောင်း ကြောင့် လုပ်မှု၊ ကိုင်မှု၊ သွားမှု၊ လာမှု၊ ရှာကြုံမှုတို့ဖြင့် ကာယက တရာန်းရှိန်း ဝစီက်တရာန်းရှိန်း၊ မနောက်တရာန်းရှိန်းနှင့်နေကြကုန်၏၊ ထိုသမင်တို့သည် အပူ အင်တ် တင်းလင်း၌ပင် အင်းအပြင်မှာ မတ်တတ် လဲ၍ သေဆုံးကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် လည်း အနမတဂ္ဂသံသရာဖြစ်လေရာဘဝတို့ ပစ္စပန်စီးပွားသံသရာစီးပွား လိုက်စားမှု တင်းလင်း ရလို၊ ယူလို၊ ခံစားလို၊ စံစားလိုသော တက္ကာ အင်တ် တင်းလင်းနှင့်ပင် မတ်တတ်လဲ၍ သေဆုံးကြကုန်၏။

နာမ် ရှုပ်ဟူသရွှေ့ ဘုံခလေ့ကိုပြီးငွေ့ရန်

ထိုသမင်တို့သည် ဉာဏ်နှင့်ကြည့်မျှော်တတ်ကြပါကုန်မူကား တံလျှပ်ပကတိကို သိကြကုန်သဖြင့် ငါတို့၏ ပူမှု၊ အိုက်မှု၊ ငတ်မှု၊ မွတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုတို့ကို ပျောက်ပြီးစေနိုင်သော ဝတ္ထုမျိုးမဟုတ် စင်စစ်မူကား

မိခင်ဇရာဝတီ

ပူမူ၊ အိုက်မူ၊ ငတ်မူ၊ မွတ်မူ၊ ပင်ပန်းမူတိကို အဆင့်ဆင့် ပြီးစီးစေလျက် အသေသတ်မည့် ဝတ္ထုမျိုးသာ ဖြစ်ချေသည်ဟု သိကြကုန်၍ ထိတဲ့လျှပ်ကို ရွှောင်ကွင်းလျက် မြစ်တစ်ပါး၊ ချောင်းတစ်ပါးသို့ သွားရောက် ချိုးသောက်ကြကုန်ရာ၏။

ထိုအတူ ဤလောက၏ ပညာရှိတို့သည် ဉာဏ်ပညာနှင့် ရှုံးမျှော်တတ်ကြပါကုန်မူကား ဓာတ်နိုင်ငံကြီး ပကတိကို သိမြင်ကြကုန်သဖြင့် ဤအနှစ်မရှိ အနိစ္စမျိုးဖြစ်သော ဓာတ်သဘာဝဓမ္မ အသိက်အအုံစုသည် သို့ရာဂုဏ်ဟူသော ပူမူ၊ အိုက်မူ တဏ္ဍာသုံးပါး တည်းဟူသော ငတ်မူ၊ မွတ်မူ၊ သောက ပရီဒေဝစသော ပင်ပန်းမူတိကို ပျောက်ပြီးစေနိုင်သော ဝတ္ထုမျိုးမဟုတ် စင်စစ်အားဖြင့်မူကား ထို ပူမူ၊ အိုက်မူ၊ ငတ်မူ၊ မွတ်မူ၊ ပင်ပန်းမူတိကို အဆုံးမရှိ ဘဝအဆက်ဆက်ကမ္မာ အဆက်ဆက် ဆင့်ဆင့် ပြီးစီးစေလျက် သော်မဆုံးနိုင်သောစခန်းအပါယဒ္ဒက္ခစခန်းသို့ သွေးဆောင်ဆွဲဝင်၍ တွင်တွင်သတ်မည့် ဝတ္ထုမျိုးသာ ဖြစ်ချေသည်ဟု သိကြကုန်၍ အနိစ္စည်း၊ ဒုက္ခည်း၊ အနတ္ထည်းတို့ဖြင့် ထိုဓမ္မတို့၌ တွယ်တာသော တဏ္ဍာဒီဋီတီတို့ကို ဖြတ်တောက်ရွှောင်ကွင်းလျက် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတည်းဟူသော အေးမြတ်လင်သော ရေယှဉ် မြစ်ချောင်းသို့ သွားရောက်ချိုးသောက်ကြကုန်ရာသတည်း။

သညာကွန်ဗျာ၏ အနှစ်မရှိသည့်အတွက် တဲ့လျှပ်နှင့်တူ
အကျိုးအားဖြော ပြဆိုချက်ပြီး၏။

သညာကွန်ဗျာသည် အနှစ်သာရ မရှိသည့်အတွက် တဲ့လျှပ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် သညာကွန်ဗျာ၏ ကြီးစွာသော အာဒီနဝသညာကွန်ဗျာ၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္ထကို ပြတော်မူသည်ဟူသော အချက်၌ အာဒီနဝကို ပြဆိုမှုမှာ တောသမင်္ဂလာနှင့်ပင် ထင်ရှားလေပြီ အနိစ္စ၊

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၈၃

ဒုက္ခ၊ အနတ္ထ အစီအရင်မှာ “အာဟာရပါနီ” နောက်ပိုင်းမှာ ပါရှိလေပြီ။
 ဤတွင်ရွှေကား “ မရိစိက္ခပမာ သညာ ”ဟူသော ဒေသနာတော် အရကို
 ဖော်ပြခန်း ပြီး၏။

သခ္ပါရက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

သခ္ပါရသဘာဝ အမျိုးမျိုး

“သခ္ပါရ၊ ကဒလူပမာ” ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်၌ သခ္ပါရ^၁
 ဆိုသည်ကား- အကျဉ်းအားဖြင့် -

- (၁) ကုရိယူပုစ်လေးဖြာ ကိုယ်အဂါ ပြုပြင်လူပ်ရှား လုပ်ဆောင်
 မှုဟူသော ကာယကံသခ္ပါရ တစ်ပါး၊
- (၂) နှုတ်လျှာ ပြုပြင်လူပ်ရှား ပြောဆို လူပ်ဆောင်မှုဟူသော-
 ဝစိကံသခ္ပါရ တစ်ပါး၊
- (၃) စိတ်အဂါ ပြုပြင်လူပ်ရှား ကြံဖန် သိမြင် လူပ်ဆောင်မှု-ဟူ
 သော မနောကံသခ္ပါရ တစ်ပါး-

ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။

“စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာ ဝဒါမီ”-ဟူသော ပါ၌တော်နှင့်အညီ
 ပောနတရားကိုယ်အားဖြင့် စေတနာစေတသိက်သာတည်း။

လျောင်းမှု၊ ထိုင်းမှု၊ ရပ်းမှု၊ ဘွားလာမှု၊ ဦးခေါင်း၊ လက်၊ ခြား
 အစရိတ်သော ထိုထိုကိုယ်အဂါ ပြုပြင်လူပ်ရှား လုပ်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးတို့နှင့်
 ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဆိုသည်ရှိသော် ကာယကံမှုသည် အလွန်များပြား
 ကြီးကျယ်၏၊ ထိုအတူ နှုတ်အဂါမှု၊ စိတ်အဂါမှုတို့သည်လည်း အသီး
 အသီး များပြားကြီးကျယ်ကြကုန်၏၊ အသီးစွာနည်းအားဖြင့်မှုကား-
 သခ္ပါရတရားကိုယ် ငါးဆယ်အပြားရှိ၏၊ ထိုငါးဆယ်တို့တွင် စေတနာ
 ကိုပြဆိုခြင့်၊ ကြွင်းသော ရှုံးပါးတို့ကိုလည်း စေတနာကဲ့သို့ ကာယကံ
 အဖို့၊ ဝစိကံအဖို့၊ မနောကံအဖို့အားဖြင့် သုံးပါးသုံးပါးစီ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ

မိခင်ဇရာဝတီ

ရာ၏။

ထင်ရှားရာကို ရွှေးကောက်၍ ဆိုမူကား လောက၌ လောဘ၏
အချက်အရာဖြစ်သော ကာယကံမှု၊ ဝစ်ကံမှု၊ မနောကံမှုတို့သည် အလွန်
ထင်ရှားများပြားကြီးကျယ်ကုန်၏၊ ပါကာတိပါတ အစရိုသော ဒေါသ၏
အချက်အရာ၊ မာန၏အချက်အရာ၊ ဒီဋ္ဌ၏အချက်အရာ စသည်တို့
သည်လည်း အလွန်ထင်ရှား များပြားကြီးကျယ်ကုန်၏၊ လုံလဝိရိယ၏
အချက်အရာတို့သည် တစ်လောကလုံး၌ အလွန်ထင်ရှားများပြား ကြီး
ကျယ်လှကုန်၏၊ သင်မှု၊ ကြားမှု၊ လောကရေး၊ ဓမ္မရေးတို့၌ တတ်သိ
လိမ်မှ လုပ်ဆောင်မှုတို့သည်လည်း အလွန်ထင်ရှား များပြားကြီး
ကျယ်ကုန်၏။

ဤကား-ထင်ရှားသော သီရိရတိကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဂါဟာနှင့် စပ်ဖက်၍ မာန်တက်ပုံ

ဤသီရိရဓာတ်မျိုးတို့သည် သတ္တဝါတို့အား တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒီဋ္ဌ်
ဟူသော အပြင်းအထန် စွဲလမ်းဖမ်းတွယ်မှုဟုဆိုအပ်သော ဂါဟတရား
သုံးပါးကို အလွန်ပွားစီး ကြီးမားမောက်မာစေတတ်ကုန်၏၊ လုပ်အား၊
ကိုင်အား၊ ပြောအား၊ ဆိုအား၊ ကြံးအား၊ စည်အား၊ တတ်သိလိမ်မှ
အားတို့ကို အမြဲပြ၍ ဤသတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် သံတိုင်သံခဲ ကျောက်တိုင်
ကျောက်ခဲကဲ့သို့ ခက်ထန်မောက်မာ၍ နေ၏၊ နေ့မဆို ညျဉ်မဆို သေ
လွယ်ပျောက်လွယ်လွယ်သော မရဏဘေး၊ အရိစိအစရိသာ အပါယ် ဘေး၊
သံသရာဘေးတို့နှင့် မြိုမ်းမြောက်သော်လည်း မန်နာနိုင်ကြ သံဝေဂမကပ်
နိုင်ကြ ရှိနေ၏၊ သတ္တဝါတို့ကို တို့သီရိရဓာတ်တို့၏ မြောက်ဘားချက်
သည် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။

လူဘုံး၊ နတ်ဘုံး၊ ပြဟွာဘုံးတို့၌ ရှိနေကုန်သော ဆွေဂုဏ်၊ မျိုးဂုဏ်၊
ညစ္စာဂုဏ်၊ ဓနဂုဏ်၊ သူရဂုဏ်၊ ကာယပလဂုဏ်၊ ဉာဏ်ပလဂုဏ်၊ သီလ

မိခင်ရောဝတီ

ခန္ဓာတီးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၈၉

ဂုဏ်, ဗဟိသုတဂုဏ်, ပရီယတ္ထဂုဏ်, ပဋိပတ္ထဂုဏ်, ကူသုရိယဂုဏ်, မဟိဒ္ဓဂုဏ်, မဟာနှဘာဝဂုဏ်အစရှိကုန်သောဂုဏ်တိုသည်ကား မိုး ဖျားစွင့်စွင့် မြင့်စွာဆောက်လုပ်၍ ထားအပ်သော ပြမ်းကြီးတို့မည်ကုန်၏။

သခ္၏ရဓာတ်တို့သည်ကား ထိုငြမ်းကြီးအပေါ်၌ တည်၍ သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို အမြဲလျှင် လွင့်တင်မြောက်စားကုန်၏၊ သံသရှုံး ထိုသခ္၏ရဓာတ်တို့၏ မြောက်စားချက်ကြောင့် ဘုရားကိုလည်း ခုခံ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလှလေပြီ၊ တရားတော်ကိုလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလှလေပြီ၊ သံယာကိုလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလှလေပြီ၊ သာသနာတော်ကိုလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလှလေပြီ၊ ရသေ့ သူတော်ကောင်း၊ ရဟန်း သူတော်ကောင်းတို့ကိုလည်း နိုပ်စက် ညျဉ်းပန်းခဲ့ကြလှလေပြီ။

လောကြုံ ရှိနေကြသော ဒုစ္စရှိက်အနှစ်၊ အမိုက်အမဲအနှစ်၊ အမြောက်အမှားအနှစ်တို့သည် သခ္၏ရဓာတ်တို့၏ အမှုချည်းသာတည်း၊ အပါယသံသရာကြီးသည် ဒီဋ္ဌအမှုးရှိသော သခ္၏ရဓာတ်တို့၏ အစီးအပွဲးချည်းသာတည်း၊

ဤအရာ၌ နိုင်ငြေးနှစ်ပါးကိုလည်း ခွဲခြမ်း၍ ထားလေ။

ငှက်ပျောတော့ ဥပမာ

ငှက်ပျော ဥပမာကို ပြဆိုပေအံး တစ်ခုသော တော်ကြီး၌ ကြီးစွာ သော ငှက်ပျောတော့သယျဉ်သည် ရှိရာ၏၊ ငှက်ပျောပင်၏ အခြင်း အရာကို အနည်းငယ်မျှ မသိတတ်သော သူနှမ်းအများသည် ငှက်ပျော တော့သယျဉ်ကြီးကို တွေ့မြင်ကြလေရာ အပင်သဏ္ဌာန် အရွက်သဏ္ဌာန် စွဲစပ်ချောမွေ့လှသည်အတွက်ကြောင့် အခေါက်အခွဲမရှိပဲ သတိင် သံခဲကဲ့သို့ တစ်ခဲနှင်း အနှစ်အတိဖြစ်သော အလွန်ခက်မာခိုင်ခဲ့လွှာ သော သစ်မျိုးဟု မှတ်ထင်ကြလေ၏။

ဤတော့အတွင်း၌ ရှိနေကြကုန်သည်ရှိသော် တိုင်းရှင်၊ ပြည်ရှင်

မိခင်ဇရာဝတီ

၉၀

ကမ္မာနဒီပနီ

မင်းကိုပင် ထီမထင် ခုခံပုန်စားနှင့်၏၊ တောဆင်ရှင်းပေါင်း တစ်ထောင်
ပင်လာသော်လည်း မတိုးပွဲနိုင်၊ မြင်းမိုင်တောင်ထိပ်၌ ရန်သူတစ်ပါး
တို့သည် အောင်ခြင်းနှာ မတတ်ကောင်းသော အယူဉ်ဖြူးကြီးနှင့် အလား
တူ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ ငှက်ပျောပင်၏ အနှစ်ကိုဝေးစွဲ အကာမရှိ
အလွန်ပျော်လှစွာသော အဖတ်အအူမှုရှိသည်ကို မသိကြ မောက်မှ
သောစိတ်ထား၊ မောက်မှသောစကားဖြင့် ငှက်ပျောပင်တွေကို
သစ်တပ်ဖြူးပြု၍ တည်ကြကုန်၏၊ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ကြားသိလတ်သော်
ရဲမက်တော်များကို စေလွှတ်၍ ပစ်ခတ်စေသော် ခကာချင်းအကုန်လုံး
ပျက်ပြန်း၍ သေဆုံးကြလေကုန်ရာ၏၊

ဤကား ငှက်ဖျောတော့ ဥပမာဏည်း

သတ္တဝါ ပုထုဇ္ဇာနှင့် ဆက်ဆံသော ဥပမေယျ

သတ္တဝါတွေသည် သူနှစ်းနှင့်တူ၏၊ ကိုယ်ခန္ဓာတွေသည် ငှက်
ပျော်ယျာဉ်တွေနှင့်တူ၏။ သခါရဓာတ်တွေသည် ငှက်ပျောပင်တွေနှင့်
တူ၏၊ သေမင်းသည် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တူ၏၊ လောကြွှေးရှိသော အနာ
ရောဂါစသော အရှေ့တွေဘေးမျိုး၊ ဘီလူး၊ သံဘက်၊ မြို့၊ ကင်း၊ သန်း၊
ဥတု၊ ငှက်၊ ခွေးစသော ဗဟိုဒွေဘေးမျိုးသည် ရဲမက်တော်သားစုနှင့် တူ၏။

ထိုသူနှစ်းတို့သည် ငှက်ပျောသစ်တပ်ကို သိကြားဖြူးကဲ့သို့ ထင်
မှတ်၍ ပြည့်ရှင်မင်းကိုမျှ ထီမထင် နေကြသကဲ့သို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်
အလိုရှိတိုင်းပြနိုင်သော ကာယကဲ့မှု၊ တစိကဲ့မှု၊ မနောက်မှုဟူသော
သခါရဓာတ်တို့၏ မြောက်စားမှုအတွက်နှင့် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၏
သေမင်းကိုမျှ ထီမထင် နေကြကုန်၏။

“ထီမထင်” ဆိုသည်ကား- အရွယ်မရောက်သေးက မိမိကိုယ်ကို
သေနိုင်လိမ့်မည်မထင်ကြ၊ အရွယ်ရောက်၍ သေရမည်ကိုလည်း မစက်
ဆုံးကြမှု၍ အများဓမ္မတာပေဟု အဖြော်နှင့် ကျေအေး၍ နေကြသည်ကို

ခန္ဓာငါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၉၁

ထိမထင်ဆိုသတည်း။

ရဲမက်တော်တို့ ပစ်ခတ်လာလျှင် ငှက်ပျောသစ်တပ်၏ ခုခံမှု
မရှိခြင်းကြောင့် ဘယ်အခါမဆို သေးဆုံးကြကုန်ရာသကဲ့သို့ ပြဆိုခဲ့
ပြီးသော သေမင်း၏ရဲမက်တို့ ဆိုက်ရောက်ဖျက်ဆီးခဲ့လျှင် အနှစ်
သာရမရှိသော သံရဲရာတ်တိုက အနည်းငယ်မှု ခုခံမှုမရှိခြင်းကြောင့်
တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တုဝါအား ကလလရေကြည် အခါ၌
သေခဲ့ရသော ဘဝပေါင်းလည်း မရောမတွက်နိုင်ရာပြီ၊ အမြဲပ်အခါ၌
သေခဲ့ရသော ဘဝပေါင်းလည်း မရောမတွက်နိုင်ရာပြီ၊ ပဋိသန္ဓာ
နေပြီးနောက် တွေ့ရှိကြသော ညာစဉ်၊ နေ့စဉ်၊ နာရီစဉ် ခဏစဉ်ပေါင်းတို့
တွင် မသေဖူးသေးသော ညာ၊ မသေဖူးသေးသောနေ့၊ မသေဖူးသေးသော
နာရီ၊ မသေဖူးသေးသော ခဏဟူ၍ တစ်ခုမှုမရှိရာပြီ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော
ခဏ၌ပင် အခါပေါင်းအနှစ် သေခဲ့လှလေရာပြီ၊

ဤကား သေမင်းကို ထိမထင် ပြကြသည့် အတွက်တည်း။

အဝိဇ္ဇာကို မကြောက်၍ ဘေးရောက်ရပုံ

တစ်နည်းကား အဝိဇ္ဇာသည် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တူ၏၊ အတိဘေး၊
ရောဘေး၊ မရဏဘေး၊ သောကဘေး၊ ပရီဒေဝဘေး၊ ဒုက္ခဘေး၊
ဒေါမနသာဘေး၊ ဥပါယာသဘေးသည် ရဲမက်တော်နှင့်တူ၏၊ သံရဲ
ရာတ်တို့၏ မြောက်စားမှုအတွက်နှင့် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ အဝိဇ္ဇာ
ကိုပင် ထိမထင် နေခဲ့ကြကုန်၏။

“အဝိဇ္ဇာကို ထိမထင်နေကြမှု” ဆိုသည်ကား- ယခုဘုရား
သာသနာတွင်းမှာပင် တရားကျမ်းဂန် မဖတ်မှု၊ မသိမှု၊ မလိမ်မှုမှာ အနိစ္စ၊
ဒုက္ခ၊ အနတ္ထ မထင်နိုင်မှု၊ မမြင်နိုင်မှုသည် မိမိတို့၌ ငါတ်တုတ် ရှိနေကြ
သည်ကို သိကြလျက်နှင့်ပင်လျှင် မပူးမပင် ရွှင်ရွှင်ပျော် နေနိုင်ကြမှုကိုဆို
သတည်း။

မိခင်စရာဝတီ

၉၂

ကမ္မာနဒီပနီ

အတိဘေး ဆိုသည်ကား-

၁။ ကိုလေသာ အတိဘေး,

၂။ ကမ္မ အတိဘေး,

၃။ ဝိပါက အတိဘေး-

ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

ဖြစ်ခွင့်ဆိုက်သည်ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒီမိုး အစရှိသော ကိုလေသာအည်စာညမ်းတို့၏ ဘယ်အခါမဆို ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ကိုလေသာအတိဘေးမည်၏။

ကိုလေသာဖြစ်မှုရှိပြန်က ဒုစ္စရိက်ကံတို့၏လည်း ဘယ်အခါမဆို ဖြစ်နိုင်သောအမှုသည် ကမ္မာတိဘေးမည်၏။

ဖြစ်ခွင့်ဆိုက်သည်ရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ကျွေရောဂါစသော ရောဂါဘေး အနာဘေးဖြစ်မှု၊ ဘယ်အခါမှုမဆို သေခဲ့လျှင် အပါယအတိစသည်ဖြစ်မှုသည် ဝိပါကအတိဘေးမည်၏။

ရောဘေး ဆိုသည်ကား- ကြည်လင်ရှင်လန်း ရှိနေသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ညိုးနှမ်းလျောပါးခွင့် ဆိုက်ခဲ့လျှင် ဘယ်အခါမှုမဆို ခဏာချင်းညိုးနှမ်းလျော့ပါးမှုကိုလည်း ရောဘေးဆိုလေ၊ မရဏဘေးကို ပြဆိုခဲ့ပြီ၊ သောကဘေး စသည်ကိုလည်း ထိန်ည်းတူသိလေ။

ထိဘေးတို့သည် ဆိုက်ရောက်ခဲ့လျှင် သခါရဓာတ်တို့၏ ရော်ပြုရေ့ကိုမျှ အနှစ်သာရမရှိမှ အခုအခံ မရှိမှုကြောင့် စင်း၍ ခေါ်ကြရတော့သည်။

ဤကား အနုမတရု သံသရာကာလျှော့ အဝိဇ္ဇာတိ
ထိမထင် ပြုကြသည့်အတွက်တည်း

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၉၃

သဏ္ဌာယဒီဒ္ဓကိချစ်၍ ဘေးဖြစ်ပဲ

တစ်နည်းကား ယခုကာလအားလျှော်စွာ ဆိုသည်ရှိသော သဏ္ဌာယဒီဒ္ဓသည် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တူ၏၊ ခပ်သိမ်းသော မိစ္ာဒီဒ္ဓမှူး၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစ္စရိက်မှူးတို့သည် ပြည့်ရှင်မင်း၏ ခဲ့မက်တော်သားနှင့် တူကုန်၏။

“ခပ်သိမ်းသော ဒုစ္စရိက်မှူး” ဆိုသည်ကား- မန့်သတ္တုလျှော ဓုဒ္ဓပွဲဒွဲလျှောအခန်းတို့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရွှေးရွှေးသောဘဝအဆက် ဆက် ကဗ္ဗာအဆက်ဆက်တို့က ပိုက်ခဲ့သမျှ၊ မဲခဲ့သမျှ၊ မျှာက်ခဲ့သမျှ၊ မှားခဲ့သမျှ၊ အသိက်မပျက်၊ အဇုံမပျက် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှစ်လုံးထဲမှာ အစဉ်ပါရှိ၍နေသော ဒုစ္စရိက်ကံဟောင်း အန္တိ၊ ရွှေသို့ဖြစ်လတ္တံ၊ သော ဒုစ္စရိက်ကံသိမ်းအန္တိတို့ကို ခပ်သိမ်းသော ဒုစ္စရိက်မှူး ဆိုသတည်း။

သခ္ပရဓာတ်တို့၏ မြောက်စားမှူးအတွက်ကြောင့် ဘဝအဆက် ဆက်တို့ကို မဆိုထားဘို့၊ ယခုအခါ ဘုရားသာသနာအတွင်း၌ပင်လျှင် အပါယ်အိုးကြီး ငရဲအိုးကြီးဖြစ်သော သဏ္ဌာယဒီဒ္ဓကိပင် ထိမထင်ပြု၍ နေကြကုန်၏။

“သဏ္ဌာယဒီဒ္ဓ” ဆိုသည်ကား- အကြောင်သူတို့သည် ဓာတ်နိုင် ငံကြီးသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖူး မပေါက်ဖူးကြကုန်၊ ထိုသူတို့ သည် ခပ်သိမ်းသော ရှပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏၊ သတ္တဝါပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏၊ ငါပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏၊ စက္ခ ဝိညာကဓာတ် မြင်မှုကို ငါမြင်မှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏၊ သောတ ဝိညာကဓာတ် ကြားမှုကို ငါကြားမှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏၊ မနော ဝိညာကဓာတ် ထွေထွေလာလာ ကြံမှု၊ သိမှုကို ငါကြံမှု၊ ငါသိမှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏၊ လောဘဓာတ် ချစ်မှု၊ ခင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ သာယာမှုကို ငါချစ်မှု၊ ငါခင်မှု၊ ငါလိုချင်မှု၊ ငါသာယာမှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏။

သဏ္ဌာယဒီဒ္ဓစွဲလမ်းမှ အကျယ်ကိုမှာကား ငါတို့စိရင်အပ်သော “ပဋိဓာသမျို့၌ အမို့ပါယ်အကျယ်-ပဋိဓာသမျို့၌အပိန့်” စာအုပ်မှာယူလေ။

မိခင်ဓရဘဝတိ

ဤသိလျင် ဓာတ်နိုင်ငံမှုတိကို ပညတ်နိုင်ငံ၏ အစွမ်းသတ္တိပြု လုပ်ခဲ့လမ်း မောက်မှားခြင်းသည် သဏ္ဌာယဒီပြုမည်၏၊ ပညတ်နိုင်ငံ ပြုလုပ်သည့်အတွက် ဓာတ်အမှုစုသည် နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္ထသာရတွေ ဖြစ်၍ကုန်၏၊ ခပ်သိမ်းသောပီဒ္ပါ၊ ခပ်သိမ်းသောကိုလေသာ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိက်ဟူသမျှသည် ထိနိစ္စပီဒ္ပါ၊ သုခပီဒ္ပါ၊ အတ္ထပီဒ္ပါဟုဆိုအပ်သော သဏ္ဌာယဒီပြုမှ ပေါက်ဖွားကြကုန်၏၊ သဏ္ဌာယဒီပြုသည် အပါယ်မျိုး၊ အပါယ်မြစ်၊ ငရဲမျိုး၊ ငရဲမြစ်၊ အဝိစိမျိုး၊ အဝိစိမြစ်ကြီး စင်စစ်ဖြစ်၏။

ထိသဏ္ဌာယဒီပြုကိုပင် ထိမထင်ပြု၍ နေကြပုံကား အလွန်အဆိုင်ထန်လှစွာသော မြွှေ့နားကို ပွဲပိုက်ချိင်း အကျေမ်းဝင်ဘိသကဲ့သို့ ငါ မြင်သည်၊ ငါကြားသည် အစရိသော အဝိစိမြစ်ကြီး စင်စစ်ဖြစ်သော သဏ္ဌာယဒီပြုကို အဟုတ်ပြင်ပြင် အကယ်တင်လျက် အစဉ်ခြိုက်မြိုက် အရိစိုက်၍ နေကြသည်ကိုဆိုသတည်။

ရဲမက်တော်ဖြစ်ကုန်သော ဒုစရိက်ကံဟောင်းတို့သည် သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို အပါယ်ငရဲသို့ နေဖဲ့ ညျှမစ် အမြှေအစဉ် တွင်တွင်ကြီးပစ်ချကုန်၏၊ တွင်တွင်ကြီးပစ်ချမှုကိုမူကား မနုသတ္တဝါလျှော့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာသိခသုတ် ဒေသနာတော်ကိုလည်းကောင်း အပါယ်လေးဘုံး သတ္တဝါအနှစ် များပြားလှပုံများကိုလည်းကောင်း ထောက်မျှော်၍ သိအပ်၏။

အလွန်ကြီးကျယ်လှစွာသော လေပွေကြီးသည် အနှစ်မရှိသော သစ်ရွှေက်ခြားက် မြှက်ခြားက်တို့ကို ကောင်းကင်၍ မြောက်တင်လွှင့်တွေ့ဝဲ၍ နေစေဘိသကဲ့သို့ ပုံထဲ၍ သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို တလူလူ တကြားကြား ငါတကား သူတကား ထောင်လွား မြောက်မြှင့်အောင် မြောက်မြှင့်လွှင့်တင် အစဉ်မြောက်စား၍ နေကြကုန်သော သီရောတ် အပေါင်းအဖော်တို့သည် အပါယ်ကျမှုကို ခုခံဖော်မရ ပိုင်းညာ၍သာ

ခန္ဓာဝါးပါးတို့တို့ ပြဆိုခြင်း

၉၅

ချလိုက်ကုန်၏။

ဤကား သဏ္ဌာယဒီပိုကို ထိမထင် ပြကြသည့်အတွက်တည်း။

လိုရင်းအချုပ်ကား လောက၏ လျောင်းခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လာခြင်း၊ အဂီးကြီးငယ်တို့၏ လှပ်ရှားခြင်းဟူသော ကာယကံ မှုသည် ငြက်ပျောတောကြီးကဲ့သို့ အလွန်ထင်ရှားသော အမှုကြီးဖြစ်၏၊ ထိုအမှုကြီး၏ အမှုသည် အမှုဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကို ဖွင့်၍ကြည့်သည် ရှိသော စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော သခ္ပါရဓာတ်တို့၏ အမှုသာဖြစ်၏၊ ထိုသခ္ပါရဓာတ်တို့သည် အကုမြော့မျှ အနှစ်အာမာ မရှိကြကုန်။

ပရီယတ္ထိဉာဏ် ဘေးမကယ်နိုင်ပုံ

အလွန်ကြီးကျယ်သော ပရီယတ္ထိဉာဏ်တည်းဟူသော သခ္ပါရ ဓာတ်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံသောသူပင်ဖြစ်သော်လည်း နာခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်းနာ၏၊ ကျင်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်း ကျင်၏၊ ပူခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်း ပူမှုဒုက္ခရောက်၏၊ အေးခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်း အေးမှုဒုက္ခရောက်၏၊ အေးခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်း အေးမှုဒုက္ခရောက်၏၊ သေခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်း သေ၏၊ သောကဖြစ်ခွင့်၊ ပရီဇာဝဖြစ်ခွင့် ကာယိကုဋ္ဌ စေတသိကုဋ္ဌဖြစ်ခွင့်၊ ဒေါမနသာဖြစ်ခွင့်၊ ဥပါယာသဖြစ်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ခကာချင်း ဥပါယာသ ဗုဏ္ဏရောက်၏။

ထိုဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော သခ္ပါရဓာတ်ကြီးသည် ထိုဒုက္ခတို့ ကိုယ်ခန္ဓာသိ မကပ်နိုင်ကြအောင် ကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှ မျက်တောင်တစ်ခတ် မျှ တင်းတင်းကြုံခိုင်ခုခဲ့ စောင့်ရောက်၍နေနိုင်သော အနှစ်အာများ မဟုတ်၊ ထိုဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော သခ္ပါရဓာတ်ကြီးကို ကံဖန်ဝင် စား၍ နေဆဲအခါ ထိုဒုက္ခတို့ ဆိုက်ရောက်လာလျှင် ထိုသခ္ပါရဓာတ်ကြီး

၉၆

ကမ္မာနဒီပနီ

သည် ခကေချင်း ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်လေ၏၊ ကိုယ်သဇ္ဈာန်မှာ စုတ္တ
ဓာတ်တွေ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေ၏၊ နာလေခြင်း၊ ကျင်လေခြင်း၊
ပူလေခြင်း၊ အေးလေခြင်း အစရိုသဖြင့် စိတ်နောက် စိတ်ညစ်တွေ
ပေါ်၍ နေ၏၊ သင်ကြားလေ့လာ ကောင်းစွာတတ်မြောက်ပြီးသော
ထိပညာကြီးကို ကြံစည်ဝင်စား၍ နေလိုပါသော်လည်း ဘယ်ဒုက္ခရှိနေ၍
မတတ်နိုင်၊ ဘယ်သောကရှိနေ၍ မတတ်နိုင်ဟု ပြောဆိုကြရ၏၊ လောဘ^၁
ဖြစ်ခြင့်ဆိုက်လျှင် ထိပညာဓာတ် ချုပ်ပျောက်၍ ခကေချင်း လောဘဓာတ်
ကပ်ရောက်၏၊ ဒေါသ၊ မာန စသည်တို့လည်း နည်းတူ။

ဤသို့ ငြုံပေါ်ပျောတုံးကြီး ငြုံပေါ်ပျောတော်ကြီးကဲ့သို့ လောကအချက်
ပည်တိနိုင်ငံဖက်၌ အလွန်ထင်ရှားလှသော ဉာဏ်ပညာခေါ်သော သခ္ပါရ
ဓာတ်ကြီးသည်ပင်လျှင် အမှန်ရှိရင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘောအားဖြင့်
အကုမြှေ့မျှ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရမရှိခြော ထိမှုကြိုင်းသော သခ္ပါရ^၂
ဓာတ်နှင့် ဓာတ်ဖွံ့တို့မှာ ပြောဖွယ်ရာ မရှိပြီ။

သခ္ပါရဓမ္မ ပျက်လွှယ်ပုံ

စိတ်သဇ္ဈာန်၌ ဝင်စား၍ နေသော ထိုထိကုသိုလ်သခ္ပါရဓာတ်တို့
သည် ထိုထိအကုသိုလ်ဝင်လာလျှင် ခကေချင်း ပျောက်ပျက်ကုန်၏၊ လျှော့အုံ၊
ဒါန်းအုံ၊ ပေးအုံ၊ ကမ်းအုံဟု ဖြစ်၍ နေသော ဒါနကုသိုလ်မျိုးသည် မဖွော်
လောဘဝင်လာလျှင် ခကေချင်း ပျောက်ပျက်၏၊ သီလကုသိုလ်မျိုးသည်
စုသီလ အကုသိုလ် ဝင်လာလျှင် ခကေချင်း ပျောက်ပျက်၏၊ သမထ
ဘာဝနာ ဝိပသုနာဘာဝနာမှုကို အာရုံပြု၍ နေရာ ထိုထိဝိတက် ဝိစာရ^၃
ဉာဏ်ဝင်လာလျှင် ဘာဝနာသခ္ပါရ ခကေချင်း ကွယ်ပျောက်၍ စိတ်ရောက်
မီ ရောက်ရာ ရောက်သွား၏။

ဤသို့ အစရိုသည်ဖြင့် အလုံးစုံသော သခ္ပါရဓာတ်တို့၏ အနှစ်
သာရ မရှိကြသည်အထွက် လျှပ်အချက်ကဲ့သို့ ပျက်လွှယ် ပျောက်လွှယ်

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၉၃

ဖြစ်၍ နေကြပုံကို မိမိသနာနှစ်လည်းကောင်း၊ လောက္ခာလည်းကောင်း ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် အထင်အရှား ဖြစ်၏၊ အနဲ့အပြား ထင်မြင်အောင် သာ ကြည့်ရှုကြလေ။

အလွန်ထက်သန် ကြီးမြတ်သော တန်ခိုးအဘိညာဉ်တည်း ဟူသော သခ္ပါရဓာတ်ကြီးကို ဝင်စား၍ ကောင်းကင်၍ပျော်သွား၍ နေစဉ်အခါ မာတုဂါမအဆင်း မာတုဂါမအသံတိနှင့် တွေ့ကြသဖြင့် ခကာချင်း ကွယ်ပျောက်၍ ကောင်းကင်မှ မြေသိကျ၍ မာတုဂါမနှင့် အရှက်တကဲ့ အကျိုးနှဖြစ်ရသော ဝါးများကိုလည်း မျှော်လေ။

ဒါန်၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ သွေ့၊ ပညာအစရှိသော သခ္ပါရဓာတ်တို့၏ အနှစ်သာရမရှိပဲ ဓာတ်နှတ်ဓာတ်ဖွဲ့တွေ့ဖြစ်ကြသည့် အတွက်ကြောင့် အနမတရွှေ သံသရာ၍ အခါခါရရှိသော လူဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ပြဟ္မာဘဝ တို့လည်း ခကာမကြာ ရေမြှုပ်ရေပွဲကဲ့သို့ ကျေပျက်သေဆုံး၍ အပါယ်ငရဲသို့ တလဲလဲကျရောက်ခါ နေကြရကုန်သည် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သူများပင် အနမတရွှေသံသရာ၍ ဒါနသခ္ပါရဓာတ်မျိုး လည်း အနမတရွှေဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ၊ ယခု တစ်တိုတစ်စမျှ အဖတ်ရှာ ၍၍မရ လောကီသီလ သခ္ပါရဓာတ်မျိုးလည်း အနမတရွှေဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ၊ ရာန် အဘိညာဉ်သမာပတ်တည်းဟူသော လောကီဘာဝနာသခ္ပါရ ဓာတ်မျိုး လည်း အနမတရွှေဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ၊ ယခုတစ်တိုတစ်စမျှ ရှာ၍မရ။

ဒါနလည်း မွဲလျှက်ပင် ဖြစ်၏၊ သီလလည်း မွဲလျှက်ပင် ဖြစ်၏၊ ဘာဝနာလည်း မွဲလျှက်ပင် ဖြစ်၏၊ အတတ်အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ လည်း မွဲလျှက်ပင် ဖြစ်၏၊ နောက်နောက်သံသရာ၍လည်း ဉြိုနည်း အတိုင်း မြင်လေ။

ဉြိုကား အနမတရွှေသံသရာ၍ ဒါနငှက်ပျောတော်ကြီး၊ သီလငှက်ပျောတော်ကြီး၊ ဘာဝနာငှက်ပျောတော်ကြီး၊ အသိအလိမ္မာ ပညာငှက်ပျောတော်ကြီးကို ပြဆိုလိုက်သော အချက်တည်း။

မီခင်ဇရာဝတီ

ထိုကြောင့် “သခါရာ ကလလူပမာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။ “သခါရက္ခန္ဓာသည် ငှက်ပျောတုးနှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် သခါရက္ခန္ဓာကြီး၏ ကြီးကျယ်စွာသောအာဒီနဝါ သခါရက္ခန္ဓာ၏အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထကို အဘယ်သိပြုတော်မူသနည်း” ဟူသော အမေး၌ အဖြေကိုမူကား “အဟာရဒီပနီ” စာအုပ် မနောသခြေတနာ အာဟာရ၏ အာဒီနဝါန်း၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထခန်းမှာ အကျယ်ပြဆိုလျက်ရှိလေပြီ။ ဤတွင်ရွှေကား “သခါရာ ကလလူပမာ” ဟူသော အသနာတော်ကို ထုတ်ဖော် ပြဆိုခန်းဖြီး၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

ဝိညာဏခြောက်ပါးတို့၏ မောက်မှားပုံ

- “မာယူပမွှဲ ဝိညာဏ”- ဟူသော အသနာတော်မြတ်၌-
စက္ခ၌ အဆင်းသလ္ာန် အရိပ်အသွင်မျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ စက္ခ၌ တဖ္တားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော မြင်မူသည် စက္ခဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
- နား၌ အသံအမျိုးမျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ သောတွေ့ တဖ္တားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော ကြားမူသည် သောတဝိညာဏဓာတ်မည်၏။
- နှာခေါင်း၌ အနဲ့အမျိုးမျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ ယာန်၌ တဖ္တားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော နံမူသည် ယာန် ဝိညာဏဓာတ်မည်၏။
- လျှော့၌ အရသာအမျိုးမျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ လျှောအပြင်၌ တဖ္တားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော လျက်မှုအရသာကို သိမှုသည် ဖို့ပို့ဝိညာဏဓာတ်မည်။
- ဦးထိပ်အပြင်မှ အောက်ခြေဖဝါးအပြင်တိုင်အောင်

မိခင်ဇရာဝတီ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၉၉

အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိတွေ့ရန် အမျိုးမျိုး
ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ ထိုတိုကိုယ်အတိုအရပ်၌
တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်သော ထို့မှ သိမှုသည် ကာယဝိညာ
ကာဓာတ် မည်၏။

စိတ်နှစ်လုံး၌ သိရှိသမျှသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ထိုတိုအာရုံတို့ ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ စိတ်နှစ်လုံး၌
တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်သော ကြံ့မှု သိမှု အလုံးစုံသည်
မနောဝိညာကာဓာတ် မည်၏။

ဤခြားက်ပါးသော ဝိညာက်တို့သည် မွေ့စက္ခာ မရှိကြကုန်သော
အန္တာလ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ တစ်ရုတ်ခါမျှ
အဟုတ်အမှန်ကို မသိစေ မမြင်စေမှု၍ မဟုတ်မမှန်သော ပညတ်နိုင်ငံကို
လုပ်ကြဖန်တီး အကြီးအကျယ် မွေ့လျှော့ဖွယ် ထင်ရဲအောင် ဖော်ပြသမား
တို့ပေတည်း။

ဝိညာက်ခြားက်ရပ်နှင့် မျက်လှည့်ဥပမာ

ထိုဝိညာကာဓာတ်ခြားက်ပါးသည် အဘယ်သို့ မျက်လှည့်အမှုနှင့်
တူလေသနည်းဟူမှုကား-တစ်ခုသောအရပ်၌ ရှားစောင်းတော်ကြီးတစ်ခု
သည်ရှု၏၊ တစ်ယောက်သောသူသည် မျက်လှည့်အတတ်ဖြင့် ထိုရှား
စောင်းတော်ကြီးကို ရွှေပဒေသာပင်တွေ ပြုလုပ်၍ ပြလေ၏၊
တစ်ယောက်သောသူသည် အဟုတ်ရွှေပဒေသာပင်တွေ မှတ်ထင်၏
ပင်စည်တို့ကိုလည်း ရွှေတုံးတွေထင်၏ အကိုင်းကြီး၊ အကိုင်းငယ်၊ အခက်
ကြီး၊ အခက်ငယ်တို့ကိုလည်း ရွှေသားအတိထင်၏၊ အပွင့်အသီး
တို့ကိုလည်း ရွှေပွင့် ရွှေသီးထင်၏၊ ငါ၏ရွှေးဘုန်း ရွှေးကံကြောင့် ငါအား
နတ်သီကြား၊ ဖန်ဆင်း၍ ပေးသည်ဟု အလွန်ဝိုင်းမြောက်၏၊ ဤ
ရွှေတို့ကိုယူ၍ ပန်းတိမိဖို့မှာ ရွှေအိုး၊ ရွှေချက်၊ ရွှေဖလား၊ ရွှေနားဆွောင်း၊

မိခင်ဇရာဝတီ

ရွှေလည်ကပ်, ရွှေလက်စွပ်, ရွှေပုတီးစသည်ပြုလုပ်စေ၍ ရောင်းချသည်ရှိသော အကုဋ္ဌများစွာသော အပြာတိုက္ခရယူ၍ သူငွေးကြီးဖြစ်ရပေတော့အဲဟု အကြံပြု၍ ရွှေပန်းတိမ်ဖို့၍ ချလေသော ရွှေသားမဟုတ် ရှားစောင်းကြီးသားသာ အစစ်အမှန်ဖြစ်၍ ရွှေရည်မဖြစ် အသုံးမကျသော ပြာသက်သက်သာ ဖြစ်လေ၏။

ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အပင်ဉ်မျက်မြင် ကြောင်တောင် ရွှေရောင် ရွှေရည်ရှိနေသည့်အတွက် ရွှေဘတ်ပင် မှတ်ထင်ရင်းအတိုင်းကို မစွဲနှစ်ဦးပဲ သာယာစောင့်ရှောက်ဆဲမှာပင် အသက်ဝိညာက်ဆုံးရလေ၏။

ဥပမာ- ဘုံသုံးပါးသည် ရှားစောင်းတော်ကြီးနှင့်တူ၏၊ ဝိညာက် ခြောက်ပါးသည် မျက်လှည့်ဆရာနှင့်တူ၏၊ အဗျာတူ ဗဟိုဒ္ဓခန္ဓာဝါးပါးသည် ရှားစောင်းပင်ပကတိနှင့်တူ၏၊ မာတိနိုင်ငံကြီးသည် ရှားစောင်းပင် ပကတိနှင့်တူ၏သော်လည်း ဆိုလေ၊ ပညတ်နိုင်ငံကြီးသည် မျက်လှည့်အတတ်နှင့် ထင်မြင်စေအပ်သော ရွှေပဒေသာပင်ကြီးနှင့်တူ၏၊ ကိုယ်အဂါးခြောင်း၊ ခြောက်အဂါး၊ မျက်စွေ့၊ နာခေါင်း အစရှိသော အဂါး၊ ဆံပင်၊ မွေးညွှေးအစရှိသော အဂါးတို့သည် ရွှေပဒေသာပင်ကြီး၏ ပင်စည်ကိုင်းခက်အရွှေက်အပွင့်အသီးတို့နှင့် တူကုန်၏၊ ထိုသူ့အား ရွှေပဒေသာပင်ကြီးကို တွေ့မြင်လေရာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြီးကျယ်စွာသော အကြံအစည်တွေ ဖြစ်သွားသကဲ့သို့ ထိုအတူ ကြုံသတ္တဝါတို့အား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပညတ်နိုင်ငံကြီးကို ထင်မြင်၍ နေကြသည့်အတွက် ယရာဝါသ လောကတ္ထိ လောက်စီးပွားတို့၌ စိတ်အားကိုယ်အား ရှိကြသမျှ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်း လုပ်ကြံလိုက်စား၍ နေကြကုန်၏။

မီးသို့ချလျှင် အသုံးမကျသော ပြာမှန်သက်သက် ဖြစ်သည်ကို မြင်ပါလျက် အပင်ဉ်မျက်မြင်ကြောင်တောင် ရွှေရောင်ရွှေရည် ရှိနေသည့်အတွက် ရွှေဘတ်ပင်မှတ်ထင်ရင်း အတိုင်းကို မစွဲနှစ်ဦးပဲ သာယာစောင့်ရှောက်ဆဲမှာပင် အသက်ဝိညာက်ဆုံးလေဘီသကဲ့သို့ ထိုအတူ

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၀၁

ကြီးကြီးဝယ်ယော သေဆုံးကြ၍ အသုံးမကျ အချဉ်းနှီး မြေကြီး၏ အစီးအပွဲးဖြစ်၍ သွားကြသည်ကို တစ်သက်လုံး ကိုယ်တွေ့ခိုင် ဖြစ်ကြ ပါကုန်လျက် အသက်ဝိညာက်ရှိစဉ်အခါ၌ သူသူ ငါငါ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုဘဝံသိုက်လည် ပြောင်းသွားနိုင်ကြသူ လူပဲ နတ်ပဲ အထင်လွှာမှုကို မစွဲနှိုင်ကြကုန်များ သာယာစောင့်ရှောက်ဆဲမှုပင် အသက်ဝိညာက် ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုရှားစောင်းတောကြီးသည် အသုံးမကျသော တုစ္ဆ သုညမျိုး သာ အမှုန်ဖြစ်၍ ဖို့မှာချသောအခါ၌လည်း အသုံးမကျသော တုစ္ဆ သုည အဖြစ်သို့ ရောက်လေသကဲ့သို့ ၌၍အဖွဲ့တွေ ပဟိဒ္ဒခန္ဓာစုသည် အသုံး မကျသော တုစ္ဆမျိုး၊ သုညမျိုး၊ အသာရကမျိုး အစစ်အမှုန်ဖြစ်၍ အဆုံးအဆုံး၌လည်း အသုံးမကျသော တုစ္ဆ သုညမြေကြီး အစီးအပွဲးသာ ဖြစ်လေကုန်၏။

ခန္ဓာဝါးပါးကို အသုံးမကျသော တုစ္ဆမျိုး သုညမျိုး ဆိုသည်မှာ မူကား ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို ဖွင့်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် လောကြွှေအဟုတ်ရှိ အကယ်ရှိ ထင်ပြုင်မှတ်ယူ သာယာစွဲလမ်း၍ နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍၊ အဂါကြီး ငယ်ဟူ၍၊ မျက်တောင်တစ်ခက်မျှ အသက်ရှုည်၍ တည်နေနိုင်သော ဝဏ္ဏဟူ၍၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိသည်ကို တုစ္ဆ သုည ဆိုသတည်း၊ ပကတီအခါကပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်၊ အဂါကြီး ငယ်မဟုတ်၊ တုစ္ဆမျိုး၊ သုညမျိုး အစစ်အမှုန် ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် အသုံးမကျ၊ နိုရတ္ထက တုစ္ဆ သုညဖြစ်သော အိုမှု၊ သေမှု မြေကြီး အစီး အပွဲးဖြစ်မှုသို့ ရောက်လေမြှေခြားမှုတာ ဖြစ်လေသတည်း။

ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းတို့၌ ခန္ဓာတွေကို သာယာမှုနှင့် ပြစ်မွေးမြှာ အရေးယူမှု၊ အတင့်အတယ် အဖွှာယ်အရာကို လိုက်စားမှု၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှု အလုံးစုံတို့သည် သေနေ့ သေရက်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သဲထရေသွန် အဖတ်မရ အသုံးမကျ တုစ္ဆ သုညအဖြစ်သို့ ရောက်လေ

ဘုန်၏၊ ရှားစောင်းပင်ကို ရွှေထင်၍ စောင့်ရောက်ရာ၌ ထင်သလိုမဟုတ် သည်နှင့် အားထုတ်သမျှ အလုံးခုံသည် အကုန်တူဖြ ဖြစ်လေသကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် သတ္တဝါမဟုတ်၊ တူဖြ သူည်ဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္တသာရထင်၍ ခင်မင်သာယာ တွယ်တာစောင့် ရောက်ကြရာ၌ ထင်သလို မဟုတ်သည်နှင့် အားထုတ်သမျှ အားကျသမျှ အလုံးခုံသည် အကုန်တူဖြ သူည်ဖြစ်ရလေ၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဗုဒ္ဓပါဒဒုလ္လာဘ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသည်အတိုင်း သူသူ ငါငါ သတ္တဝါတို့၏ ရင်တွင်နှစ်လုံးတွင်၌ ခုစရိတ် ကံဟောင်းတွေအန္တာ၊ အပါယ်ကြွေး ဟောင်းတွေအန္တာ၊ နောက်ဘဝအဆက်ဆက် မိုက်မဲမောက်မှားရန် ဓာတ်ဆီးဓာတ်ဝါးကြီးတွေအနန္တရှိနေကြ၏၊ ဘဝတွေ အနမတရှု၊ ကမ္မာတွေအနမတရှု၊ သံသရာတွေအနမတရှု ကြာညာင်းကြသော လည်း ကိုးကွယ်ရာတစ်ခုမျှ ယခုတိုင်မရှိကြပါ ဒီဋီကြီးတန်းလန်းနှင့် အပါယ်နှင့်ခမ်းမှာ တူလျှုတူလျှု။ ပင့်သက်ရှုလျက်နေကြမှုသည် တူဖြ သူည်၏ ဒီဋီသက်သေပင်တည်း။

ပုထုဇွန်မှား မျက်လှည့်ဆရာနှင့် ပေါင်းပဲ
ယခုအခါ မျက်လှည့်သည်အသွင်ကဲ့သို့ ဝိညာက်ခြောက်ပါး
အမောက်အမှား လှည့်စား၍ နေပုံကိုပြဆိုပေအော့။

အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိဖြစ်၍ အဟုတ်ဓကန် တကယ်မှန်သော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကိုမူကား ဘဝအဆက်ဆက် ကဗျာအဆက်ဆက်တို့၌ အိမ် မက်တွင်မျှ မမြင်ဖူးကြ မသိဖူးကြကုန်များ၍ မဟုတ်မမှန်သော သဏ္ဌာန်ဖြပ် ပညတ်ကြီးထံထိုက်သာလျှင် သံမြင်တွေကြုံ၍ လာခဲ့ကြရကုန်၏၊ မျက်စီ ဥပစ္စာ၌ရှိသမျှသော ဝတ္ထာဖြစ်တို့ကို မျက်စီဖြင့်မြင်ကြရာ၌ အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိဖြစ်သော ဓာတ်သဘာဝကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ဝိညာက် သည် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြဖန်ဆင်း ခင်းကျင်းဖော်ပြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊

ခန္ဓာဝါးပါးတိုကို မြှုပ်ခြင်း

၁၀၃

သတ္တဝါ, မိန္ဒာ:၊ ယောကျား၊ ဝတ်စားတန်ဆာ, အီမာရာ, ကျောင်းကန်, ဝင်းခြီး, တုံးတိုင်, ဖျာရှင်, အိုးအင်, သစ်ပင်, ချိန်ယ် အစရှိသော အထည် ဖြစ် ပညတ်နှင့်လုပ် အဆောက်အအုံတွေကိုသာ မြင်ကြရကုန်၏။

ဤအရာ၏ အဆင်းတည်းဟူသော ရုပ်မာတ်ကို မြင်ကြသည် မဟုတ်လော့၊ ရုပ်မာတ်သည် ပရမထာတရား အစစ်မဟုတ်လော့၊ အဘယ် ကြောင့် မဟုတ်မမှန်ကို မြင်ကြကုန်၏ဟု ဆိတ်သနည်းဟုပြားအဲ။

ရုပ်မာတ်ကို မြင်ကြသည် မှန်ပြားသော်လည်း ရုပ်မာတ်တစ်ခု တစ်ခုစိုက် အသီးအသီး ခြားနား၍ မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ ဥပါဒ် အတိမှုကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ အရာမှုကို မြင်ကြသည် မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ အယူမှု၊ ဝယူမှု မရဏမှုကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ အနိစ္စအချက်ကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ ခုက္ခ၊ အချက်ကို မြင်ကြသည် မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ အနတ္တ အသာရ အချက်ကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရုပ်မာတ်၏ သဟဇာတ်မာတ်အသိက် အအုံကို မြင်ကြသည်မဟုတ်။

စင်စစ်မူကား အဆင်းဟူသော ရုပ်မာတ်ကိုမြင်ကြရနှု မျက်လှည့် သည် ဝိဉာဏ်သည် ပြဿံပြီးသော ဥပါဒ်အတိမှုအစရှိသော ပေါ်နှင့် လမ်းကို မဖွံ့ဖြိုး၊ သတ္တာန်ဖြစ် ပညတ်နှင့်လမ်းကိုသာ ဖွံ့ဖြိုး၏၊ ထိုကြောင့်သတ္တဝါတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ တစ်စုံ တစ်ခုသော ဝတ္ထုအထည်မဟုတ်၊ တူစ္ဆ သူညေအဘာဝမျိုးဖြစ်သော ရုပ်မာတ်ကို ငါမြင် သည်ဟု မဖြစ်ကြကုန်၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်သည်၊ မည်သည့် သတ္တဝါကို မြင်သည်၊ မည်သည့်အထည်ဝတ္ထုကို ငါမြင်သည်ဟု ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဤသို့သော မြင်မှုကို စတုသစ္စအရာ၊ ဝိပသာအရာတို့၌ မဟုတ်မမှန်ကို မြင်ကြကုန်၏ဟု ဆိုသတည်း။

နားဥပ်စာ၏ ဖြစ်လာသမျှသော အသံစကားကို ကြားကြရနှု လည်းကောင်း၊ နာခေါင်းဥပ်စာ၏ရှိနေသမျှသော အနဲ့ကို နံကြရနှု

လည်းကောင်း၊ လျှောပေါ်သို့ ရောက်သမျှသော အရသာကို သိကြရနှုန်း
လည်းကောင်း၊ ကိုယ်အဂိုဒ္ဓ ထိမှု ခိုက်မှု ပူမှု အေးမှု စသည်ကို
သိကြရနှုန်းလည်းကောင်း၊ စိတ်ထဲ၌ ထွေထွေလာလာ ကြိုကြ သိကြရနှုန်း
လည်းကောင်း စက္ခခိုရအတိုင်း အမေးအဖြေထုတ်ဆိုလေ၊ ဤကား
မျက်လှည့်သည် အသွင်ကဲသို့ ဝိယျာက်ခြောက်ပါး အမှောက်အမှား
လှည့်စား၍ နေပုံကို သိသာရုံမှု ပြဆိုလိုက်သော အချက်တည်း။

ဓာတ်မျက်မှန်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ကို ကြည့်ရှုရန်

ရှားစောင်းတော်ဥပမာဏ် တစ်ယောက်သောသူသည် လူတို့၏
မျက်လှည့်အတတ် နတ်ဘီလူးတို့၏ မျက်လှည့်အတတ်တို့ကို အဖြောင့်
အမှန် ပေါ်စေနိုင်သော နတ်ဆေး နတ်ဝါးဖြင့်ပြီးသော ဓာတ်မျက်မှန်ကို
ရရှိ၏။ ထိုသူသည် ထိုရှားစောင်းတော်ကို ပကတိသောမျက်စိဖြင့် ကြည့်
သောအခါ ရွှေပဒေသာပင်တွေပင် ထင်မြင်၏၊ တဖန် မျက်စိ၌ ဓာတ်မှန်
ကိုတတ်၍ ကြည့်သောအခါ ဆူးအပြည့်ရှိနေသော အလွန်ပူလောင်
သော အစေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော အနဲ့အရသာဆိုးဝါးလှ သော
အနည်းငယ်မျှ အနှစ်သာရဟန်၍ မရှိသည့်အတွက် သက်သက်အသုံးမကျ
သော ရှားစောင်းတော် ပကတိကို ထင်လျားစွာ မြင်လေ၏။

ထိုသူအား နောက်အခါ၌ ပကတိမျက်စိတွင် ရွှေဟုတင်ပြားသော်
လည်း ဓာတ်မှန်နှင့် ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်၍ သတ္တဝါအများတို့အား မောက်မှား
ကြစေန့်ဥပဒ်ကြီးစွာ ဖြစ်ကြစေန့်ဥပါးဖြစ်လာကြသော အမှုကြီးဖြစ် ချေသည်
ဟု သိပြီး မြင်ပြီးဖြစ်သည်နှင့် မိမိမှာ ရွှေထင်သည့်အတွက် တစ်စုံတစ်ခုမျှ
စွန်းပြီခြင်း မရှိမှု၍ မဟုတ်တရာတ်ကြီးကို မမြင်လို မကြားလိုသဖြင့် လွှတ်
အောင်ရှောင်ရှားကာ နေလေတော့သည်။

ထိုဥပမာအတူ အသီးသီးသော ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ အနိစ္စာ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္ထ၊ လက္ခဏာဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၀၅

အလင်းထင်မြင်စေနိုင်သော ဓမ္မစက္ခာကိုရရှိသောသူတို့အား ပကတိ
သောမျက်စိတွင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တာဝါတင်မြင်ကြပြားသော်လည်း ဓမ္မစက္ခာနှင့်
ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်၍ သတ္တာဝါအများတို့အား မောက်မှားကြစေဖို့ ဒုစရိတ်
တရားပွားများကြစေဖို့ အသုံးမကျသော တူစွဲ သူညာပမာဒတရားပွား
များကြစေဖို့ဖြစ်နေသော အမှုကြီးဖြစ်ချေသည်ဟု သိပြီး မြင်ပြီးဖြစ်ကြ
သည်နှင့် မိမိတို့မှာ ပကတိမျက်မြင်တွင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တာဝါ ထင်ကြသည်
အတွက် မောက်မှု မှားမှု စွန်းပြုခြင်း မရှိကြကုန်ပြီ ထိုသို့သော ဓမ္မစက္ခာကို
ရရှိကြစေခြင်းငါ့ “မာယူပမွှဲ ဝိညာက်” -ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

ဝိညာကဗ္ဗာနသည် အမောက်အမှား လူညွှန်စားတတ်သော
မျက်လှည်သည်နှင့် တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် မိမိဟူဆိုအပ်
သော ဝိညာက်ခြောက်ပါး၌ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္ထအနေနှင့် ထင်မြင်၍
နေကြမှုသည်လည်း မိမိလူညွှန်စားမှုပင် ဖြစ်၏၊ ထင်မြင်၍နေကြသော
ဝိညာက်၏ နိစ္စမှုသည် ထင်မြင်တိုင်း အခိုင်အမာ အမှန်ရသော အနှစ်သာရ
မျိုး မဟုတ်ဟု ပြတော်မူသည်ဖြစ်၍ ဝိညာကဗ္ဗာက်၏ ကြီးစွာသော အာဖိနဝံ
ဝိညာကဗ္ဗာန်၏ အနစ္စ၊ ခုက္ခ၊ အနတ္ထတိုကို ပြတော်မူလို့ရင်း ဖြစ်၏၊
“အာဟာရရီပနီ” စာအုပ်တွင် ဝိညာကဗ္ဗာရကမ္မာ့နှင့် အစီအရင်မှာ
အတန်ငယ် အကျယ်ပါရှိလေပြီ။

ဗြို့တွင်ရွှေကား “မာယူပမွှဲ ဝိညာက်” ဟူသော ဒေသနာ တော်ဇရဏ် ဖော်ပြုခန်း
ပြီး၏။

ဖော်ပို့လွှာပမဲ့ ရူပဲ၊ ဝေသနာ ပုံမြေပမား

မရီစီကွုပမာ သညာ၊ သခိုရာ ကအလွှာပမား

မာယူပမွှဲ ဝိညာက်၊ ဒေသိတာ ဒိစ္စပန္တာ-

ခန္ဓဝ္ဓသံယုလ္လာ ပါနာ-ဘ၍

ဟူသော ဒေသနာဂါထာ၏ အနက်အမိပါယ်ကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

ကမ္မာနဒီပနီ

အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါး

အဖွဲ့ကာယတနတို့၏ သဘာဝ

သူညာ ဂါမောတီ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဆန္တတံ
အဖွဲ့ကာန် အာယတနာန် အဓိဝစန်။

သာယတနသံယုတ္တ၊ ပါး နှာ-၃၈၃

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့ သူညာ ဂါမောတီ ဓတ်=ဉာဏ်ကုန်းကြီး
ရွားဆိုးကုန်းကြီးဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဆန္တးခြောက်ပါးကုန်သော
အဖွဲ့ကာန် အာယတနယန်းအတွင်းအာယတနတို့၏ ဓိဝစန်း အမည်
တည်း။

မျက်လုံးအိမ်တွင်း၌ ခကေမစ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ နေသော
ကမ္မာမဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော စက္ခတာတ်သည် စက္ခ
ယတနမည်၏၊ ရေကြည် မှန်ကြည်မှာ မျက်နှာရိပ် ထင်ရသကဲ့သို့ ဤစက္ခ
အကြည်မှာ အဆင်းသဏ္ဌာန် အရိပ်အသွင်ဟူသမျှ ထင်ရ၏၊ စက္ခ
အကြည်မှာ အဆင်းသဏ္ဌာန် အရိပ်အသွင် ထင်ပေါ်ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲ
အခါ ထိစက္ခအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော မြင်မှုသည်
မနာယတနမည်၏၊ ဤ၌ စက္ခဝိညာကာဓတ်ကို မနာယတနဆို
သတည်း။

နားအိမ်တွင်း၌ ခကေမစ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော ကမ္မာ
မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော သောတာဓတ်သည် သောတာ
ယတနမည်၏၊ ဤသောတာယတန၌ အသံဟူသမျှတို့သည် အရိပ်
အသွင်ထင်ကြကုန်း၏၊ အသံအရိပ်အသွင် ထင်ပေါ်ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲ
အခါ ထိသောတာအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော ကြားမှု
သည် မနာယတနမည်၏၊ ဤ၌သောတာဝိညာကာဓတ်ကို မနာယတန
ဆိုသည်။

နှာခေါင်းအိမ်တွင်း၌ ခဏမခ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော ကမ္မာမဟာဘုတ်တိုက်၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော ယာနာဓာတ်သည် ယာနာ ယတန်မည်၏၊ အနဲ့ဘူးသမျှတို့သည် ဤယာနာယတန်၌ ထိခိုက်ကြ ကုန်၏၊ ထိခိုက်၍ နေဆဲအခါ ဤယာနာအကြည်ထဲမှာ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော နံမှုသည် မနာယတန်မည်၏၊ ဤ၌ ယာနဝိညာက ဓာတ်ကို မနာယတန်ဆိုသည်။

လျှာပေါ်၌ ခဏမခ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော ကမ္မာမဟာ ဘုတ်တိုက်၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော ဒိရိဓာတ်သည် ဒိရိယတန်မည်၏၊ အရသာမျိုးတို့သည် ဤဒိရိအကြည်၌ ထိခိုက်ကြကုန်၏၊ ထိခိုက်ဆဲအခါ ဤဒိရိအကြည်ထဲမှာ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော လျက်မှုသည် မနာယတန်မည်၏၊ ဤ၌ ဒိရိဝိညာကဓာတ်ကို မနာယတန်ဆိုသည်။

အတွင်းအပဖြစ်သော တစ်ကိုယ်လုံး၌ ခဏမခ တဖ္တား ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော ကမ္မာမဟာဘုတ်တိုက်၏ ကြည်လင်မှုဟူသော ကာယဓာတ် သည် ကာယာယတန်မည်၊ ပူမှု၊ အေးမှုအစရှိသော ဖော်ပွဲဓာတ် တို့သည် ဤကာယအကြည်၌ ထိခိုက်ကြကုန်၏၊ ထိခိုက်ဆဲအခါ ဤ ကာယအကြည်ထဲမှာ တဖ္တားဖ္တား ဖြစ်ပေါ်သော နာမ်၏တွေ့ထိမှုသည် မနာယတန်မည်၏၊ ဤ၌ ကာယဝိညာကဓာတ်ကို မနာယတန်ဆိုသည်။

ဤကာယဝိညာကဓာတ်ခေါ်သော စိတ်သည်ကား အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဖော်ပွဲဓာတ် ထိခိုက်ရာရှာ့နတို့၌ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ခြေဖဝါး အပြင်မှာ ဆူးငြာင့်၊ ခလုတ်၊ အုတ်၊ ကျောက်၊ မီး၊ ရေအစရှိသော ဖော်ပွဲဓာတ် ထိခိုက်လျှင် ထိခိုက်ရာခြေဖဝါးပြင်မှာ ဤဝိညာက စိတ်ဖြစ်ပေါ်၏၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်နေရာ၌မဆို ပူသည်၊ အေးသည်၊ ယားသည်၊ ယတန်သည်၊ ကိုက်သည်၊ ခဲသည်၊ လူပ်သည်၊ ရှားသည် အစရှိသည်တိုကို သိကြ သမျှသည် ကာယဝိညာက်စိတ် ပေါ်ရာရှာ့နမှာမှသာ သိနိုင်ကြ၏။

ခြေဖဝါး၌ ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်မှ ခြေဖဝါး ပူသည်၊ အေးသည် အစရိသည်ဖြင့် သိရသည်၊ အူအတွင်း၊ အသည်းတွင်း၊ အဆုတ်တွင်းတို့၌ ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်မှ ဝမ်းထဲက ပူသည်၊ နာသည်၊ ရင်ထဲက ပူသည်၊ နာသည် အစရိသဖြင့် သိကြရသည်၊ ကျောက်ကုန်းတစ်ပြင်လုံး၌ နေပူဟူသော ဟောငြွာထိခိုက်လျှင် ကျောက် ကုန်းတစ်ပြင်လုံးမှာ ဤဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဤဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ရာ ကျောက်ကုန်းအပြင်စုများ ဤနေရာ၌ ပူသည်၊ ထိနေရာ၌ ပူသည်ဟု သိကြရ၏၊ ဤနည်းအတိုင်း အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးအနဲ့ သိအပ်ကုန်၏။

နှလုံးအိမ်အတွင်း၌ ခကဗောဓာတ် တဖားဖား၊ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ဟဒယဝတ္ထုရှုပ်ကို အမိမြှုပ်၍ ခကဗောဓာတ် တဖားဖား၊ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော အကြံအမျိုးမျိုး၊ အသိအမျိုးမျိုးသည် သူ့ခွဲမနာယတန်မည်၏၊ ထိုမနာယတန်သည်-

- (၁) ဘဝင်မနော၊
  - (၂) ဇော်မနော- ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။
  - (၃) ခန္ဓာကိုယ်ကို မသေမပောက်ရုံမျှ စောင့်ရှောက်ချုပ်ထိန်း သော စိတ်မျိုးသည် ဘဝင်မနောမည်၏။
  - (၄) ကိုယ်အဂါ လူပ်ရှားခြင်း၊ နှုတ်အဂါ လူပ်ရှားခြင်း၊ စိတ်အဂါ လူပ်ရှားခြင်း ကြံဖန်ခြင်းကို ပြနိုင်သော စိတ်မျိုးသည် ဇော်မနောမည်၏။
- အတွင်းအာယတန်ခြောက်ပါး ခွဲဝေခန်းပြီး၏။

ဘီးလူးရှိသည် ရွာဆိုးကုန်း ဥပမာ

ရွာဆိုးကုန်း ဥပမာကို ပြဆိုသောအချက် ကာလအရှည် စည် ကား၍ လာခဲ့သော မြို့ရွာ နိုင်းကြီးသည်ရှိရာ၏ ထိုမြို့ရွာ နိုင်းကြီးသည်

မိခင်ရောဝတီ

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း ၁၀၉

နောက်အခါ၌ တစ်စုံးတစ်ခုသော ဘေးကြီးကြောင့် ပျက်စီးလေ၏၊ လူသူတစ်ဦး တစ်ယောက်မျှမရှိ အစိမ်းသူရဲ့၊ ဘီးလူး၊ သံသက်သို့သော ကျွန်းရှိကုန်၍ ရွှာဆိုးကုန်းကြီး ဖြစ်လေ၏၊ အဝေးက မြင်လျှင် အလွန်စည်ပင်သော မင်းနေပြည်ကြီး ထင်ရ၏။

အရပ်ကြီး ဒေသကြီးမှာ နေထိုင်လို၍ အရပ်ကြီး ဒေသကြီးကို ရှာ့ကြကုန်သော အဝေးနှင့်သား ခရီးသည်တို့သည် နှေ့လအခါ၌ အလွန်ပင်ပန်းစွာ ကန္တာရခရီးဖြင့် လာခဲ့ကြရာ ထိမြို့ရွှာ နိဂုံးအနီးသို့ ရောက်၍ ညီညြု့မြှင့်မြှုင်းကြီး မြင်ကြရာ အလွန်စည်ပင်သာယာသော မြို့ကြီးသို့ ငါတို့ရောက်ကြပေကုန်တော့သည် ဤမြို့ကြီးသို့ ရောက်ကြကုန်မှ ကောင်းမွန်စွာ စားသောက်ဝတ်ဆင်၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရ ပေကုန်တော့မည်ဟု အလွန်အားတက်သရော ရှိကြကုန်၏။

မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ဝင်ရောက်ကြသောအခါ တစ်စုံတစ်ယောက် သောလူကိုမှ မတွေ့မမြင်ကြကုန်မှု၍ အိမ်ပျက်၊ ရာပျက်၊ ဝင်းပျက်၊ ခြုံပျက်တို့ကိုသာ တွေ့မြင်ကြလေကုန်၏၊ ဆာလောင် မွပ်သိပ်ရှိကြ၍ အိမ်ရာ တိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ ဖွင့်လှစ်ရှာကြ စမ်းသပ်ကြကုန်ရာ တစ်စုံ တစ်ခုသော စာရန်၊ သောက်ရန်ကိုမှု မတွေ့၊ အသုံးသက်သက် မကျ သော အိုးကွဲ၊ အင်းကွဲ၊ ဖျာစုတ်၊ တောာင်းစုတ်၊ အစရှိသော အမှိုက်အစု တို့ကိုသာ တွေ့ရှိကြကုန်၍ အဆာမပြု၊ အမွတ်မပြု ရှိနေကြရာ အချို့ သောသူတို့သည် သင်းချိုင်းပြင်ကြီးကဲ့သို့ ထင်ကြကုန်၏။

အိမ်ပေါ် တိုက်ပေါ်မှာ နေကြပြန်လျှင် အိမ်တွင်း တိုက်တွင်း အိမ်ကြီးအိမ်ကြား တိုက်ကြီးတိုက်ကြားတို့မှ အစိမ်း၊ သူရဲ့ ဘီလူး၊ သံသက် တို့သည် ယခုပင်ထွက်၍ ဖမ်းယူအုံဟု ထင်ကြကုန်၏၊ သစ်ပင်ကြီး၊ ဝါးပင်ကြီး အရပ်၌ နေကြပြန်လျှင် သစ်ပင်ကြီး ဝါးပင်ကြီးတို့ အထက်မှ အစိမ်းကြီး၊ သူရဲကြီး၊ ဘီလူးကြီး သံသက်ကြီးတို့သည် ယခုပင်ဆင်း၍ ဖမ်းယူအုံဟု ထင်ကြကုန်၏ ညွှေအိပ်၍ မနေကြကုန်ပဲ အလျင်အမြန်

ကမ္မာနဒီပနီ

ထွက်ရှု ပြေးကြလကုန်၏၊ အချို့သောသိတိသည် အမှတ်မထင် ရှိကြ၍
မောပန်းလှသေးသည်ဟု အိပ်ရှု နေကြကုန်ရာ ညွှန်အခါသို့ ရောက်
သဖြင့် ထိရှာတွင် အစာင်တ်မှတ်လျက် ရှိနေကြကုန်သော အစိမ်း၊ သူရဲ့,
ဘီလူး၊ သံဘက်တို့အစာ ဖြစ်ကြလကုန်၏။

ဤဥပမာဏ္ဍာ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခွဲဗျာ -

- မျက်စိမြင်မှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု,
- နားကြားမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု,
- နှာခေါင်းနံမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု,
- လူာလျှက်မှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု,
- ကိုယ်တွေ့ထိမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု,
- မနောကြုံမှု သိမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု,

ဟူ၍ ရွာဆိုးကုန်းကြီး ခြောက်ငှာန ရှိကြ၏။

မျက်စိမြင်မှုသည် အဘယ်သို့ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူသနည်းဟူ
မူကား-မျက်စိဥပမာမည်သည် ကျယ်ဝန်း၏ အရပ်ဆယ်မျက်နှာ၌ တော့၊
တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ နေ၊ လ၊ နက္ခတ် အလုံးစုံတိနှင့်တကွ မျက်စိုးတည်ရာ
မျက်စိဥပစာ ထင်နိုင်ပြင်နိုင်သော နယ်ပယ်သည် ကျယ်ဝန်းလှ၏၊
ထိုမြင်မှုကြီးကို သတ္တဝါတို့သည် အလွန်ကြီးအားပြကြကုန်၏၊ ထိုမြင်မှု
ကြီးသည် သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို အလွန်မြောက်စားနိုင်၏၊ ထိုမြင်မှုကြီး
မြောက်စားသည်အတွက် သတ္တဝါတို့သည် သေမင်း၏ မျက်မောက်၌
စားအောက်လည်ခံ ဖြစ်နေကြပါကုန်လျက် သေမင်းကိုပင် ထိမထင်ရှိ
နေကြကုန်၏၊ အပိဋက္ခာမောင်ကြီးကိုပင် ထိမထင်၊ သက္ကသာယဒို့ကြီးကိုပင်
ထိမထင်၊ ရင်တွင်းနှလုံးတွင်း၌ ယခုင့်တုတ်ရှိလျက်နေကြသော
အပါယ်ကြွေးဟောင်း အနန္တတို့ကိုပင် ထိမထင်၊ ရွှေသို့ မိုက်မဲလတ္ထု့သော
ဒုစရိတ်အနန္တတို့ကိုပင် ထိမထင်၊ အပါယ်သရာကြီးကိုပင် ထိမထင်၊
ရှိနေကြကုန်၏၊ ထိရှာဆိုးကုန်းကြီးကို အဝေးက မြင်ကြရှိ၍ကဲသို့တည်း။

ထိသိသီပထင် ရှိနေကြကုန်သော်လည်း အဆက်ဆက်သော် အနှစ်တင်းလင်း ရှိနေကြသော အပူတြီးကို အေးပြီးကြစေရန် တစ်စုံ တစ်ခုကိုမျှ ထိမြင်မှုကြီးထဲမှာ ရာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ အဝိဇ္ဇာ မောင်ကြီး ဖောက်ကင်း၍ အလင်းသို့ မြင်ကြရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌအပါယ်မြစ်ကြီး ကျွတ်လွတ်ရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ အပါယ်ကြီးဟောင်း တွေအနှစ်ကို ပြေပြီးကြစေရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ ရွှေသို့ ဒုစရိတ်အနှစ် ဖြစ်မှုတွေ လွတ်ပြီးရန် တစ်စုံ တစ်ခုကိုမျှ ရာကြံ စမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ ရွှေသို့ကျရောက် လတ္ထုသော အပါယ်သံသရာကြီး ကျွတ်လွတ်ရန် ထိတစ်သက်လုံးမြင်မှု၊ ဘဝအဆက် ဆက် မြင်မှုတို့မှ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ ထိခရီး သည်တို့၏ ထိရာကြီးတွင်သို့ ရောက်ကြ၍ တစ်စုံတစ်ခုသော အကောင်း အမွန်ဝါးကို ရာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြသကဲ့သို့တည်။

ကြောက်မစောင့်၍ မောက်မှားရပုံ

လောဘ၊ ဒေါသ၊ ဓမ္မဘ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒီမိုး၊ ကြသာ၊ မဆွေရ-အစရိကုန်သော ကိုလေသာအည်းအည်း အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမှာကြီးတို့သည် ထိမြင်မှုကြီးထဲမှာ ကြီးပါးစည်ကား၍ ရှိနေကြကုန်၏၊ မျက်စိကိုဖွင့်၍ ကြည့်လိုက်တိုင်း ကြည့်လိုက်တိုင်း ထိအကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမှာတို့သည် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး၍ အရား တိုက်လိုတိုက် အနှမ်းတိုက်လိုတိုက် အမိုက်မျိုးအနှစ်၊ အမဲမျိုးအနှစ်၊ အမောက် အမှားမျိုးအနှစ်တို့ကို တိုက်တွန်း၍ ကိုလေသာကျွန်း၊ ကိုလေသာစားဖတ်၊ ဝါးဖတ် သုံးသပ်နှင်းနယ်ရာ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြ လေကုန်၏၊ မျက်စိမြင်သူတို့မှ ဖြစ်နိုင်ကြသော ကိုလေသာမှု ဒုစ္စရိတ်မှု တွေကို ရေသတ္တတ်၊ ကုန်းသတ္တတ်တို့၌ မြင်အောင်ကြည့်အပ်ကုန်၏။

၁၁၂

ကမ္မာနဒီပနီ

ထိရာဆိုးကုန်းကြီး၌ ည၌ အိပ်၍ နေသူတိ ဘီလူးအစာ ဖြစ်ကြလေကုန်
သကဲ့သို့တည်း။

စက္ခ၏၌ အသံဝတ် ဝိဟရ၌ အဘို့ဖြားဖော်မသာ
ပါပကာ အကုသလာဓမ္မာ အန္တသုဝယ်။

သင္တာယတနဝ္မာသံယုဇ္ဇာ၊ ပါ နှာ-၃၈၄

စက္ခ၏၌=စက္ခ၏၌ကို၊ အသံဝတ်=မပိတ်မဆိုမှု၍ ဝိဟရ၌=နေ
သာသူကို၊ အဘို့ဖြား ဖော်မသာ=အဘို့ဖြားဖော်မနသုတိသည်လည်း
ကောင်း၊ ပါပကာ=အကြမ်းအကြတ် အယုတ်တမာဖြစ်ကုန်သာ၊
အကုသလာဓမ္မာ=မကောင်းဆိုးဝါး တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊
အန္တသုဝယ်။=မီးခိုးလျောက်လျင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရှုံးတို့က်ခြင်း
စသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

ဓာတ်နိုင်ငြိုးသို့ အမြှင့်ကူးရောက် အမြှင့်ပေါက်ကုန်သာ သူတို့
သည် ထိရာတွင်း၌ ည၌မအိပ်ပဲ လွှတ်ရာအရပ်သို့ ထွက်ပြီးသောသူတို့
နှင့် တူကုန်၏၊ ပညာတ်နိုင်ငြိုး၌ စိတ်လိုလိုက်နေကြသာ သူတို့သည်
ထိရာဆိုးကုန်းကြီး၌ ည၌အိပ်၍ နေကြကုန်သာ သူတို့နှင့်တူကုန်၏၊
ဤကား စက္ခ၏၌ရာ၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံကို ပြဆိုချက်တည်း။

ထိနည်းအတူ အသံအမျိုးမျိုးကို ကြားမှုဟူသာ သောတဒ္ဒါရန်ယ်
ကြီး၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ အန်အမျိုးမျိုးကို နှုံးမှုဟူသာ ယာန်
ဒ္ဒါရန်ယ်ကြီး၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ အချို့၊ အချဉ်အစရှိသာ
အရသာ အမျိုးမျိုးကို ခံစားမှုဟူသာ ဒိဂုဒ္ဓဒ္ဒါရန်ယ်ကြီး၏ ရွာဆိုး
ကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ အဝဝတ်အရုံ မေတ္တန်ကာမအစရှိသာ ဖော်ပွဲကို
ခံစားမှုဟူသာ ကာယဒ္ဒါရန်ယ်ကြီး၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ မနား
မနေ အထွေထွေ အလာလာ ကြံမှု သိမှုဟူသာ မနောဒ္ဒါရ အနန္တ၏
ကြီးကျယ်လှစွာသာ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံမှားကိုလည်း စက္ခမှာကဲ့သို့

မိခင်ရောဝတီ

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၁၃

အသီးအသီး အကျယ်နှင့်တက္က သိအပ်ကြကုန်၏။

သောတိန္ဒိယ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တ အဘို့ဖြာဖောမနသာ
ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တသာသေဝယျ။

ယာနိန္ဒိယ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တ အဘို့ဖြာဖောမနသာ
ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တသာသေဝယျ။

ဂို့န္ဒိယ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တ အဘို့ဖြာ ဖောမနသာ ပါပကာ
အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တသာသေဝယျ။

ကာယိန္ဒိယ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တ အဘို့ဖြာ ဖောမနသာ
ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တသာသေဝယျ။

မနိန္ဒိယ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တ အဘို့ဖြာ ဖောမနသာ ပါပကာ
အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တသာသေဝယျ။

သင္္တာယတနဝါရိယုတ္တ၊ ပါ နှာ-၃၈၄

(၁၉၂၅၍ယ ဝါကျကိုမို့၍ ဝါကျဖော်ထားသည်)

သောတိန္ဒိယ-သောတိန္ဒိယို အသံဝုတံ=မပိတ်မဆိုမှု၍၊ ဝိဟရန္တံ=
နေသောသူကို၊ အဘို့ဖြာ ဖောမနသာ=အဘို့ဖြာဖောမနသာတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ပါပကာ=အကြမ်းအကြော် အယုတ်တမှာဖြစ်ကုန်သော၊
အကုသလာ ဓမ္မာ=မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ အန္တသာသေဝယျ=မီးခိုးလျောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရှုံး
တိုက်ခြင်းစသည်ကို ပြကြကုန်ရာ၏။

ယာနိန္ဒိယ= ယာနိန္ဒိယို အသံဝုတံ= မပိတ်မဆိုမှု၍၊ ဝိဟရန္တံ=
နေသောသူကို၊ အဘို့ဖြာ ဖောမနသာ=အဘို့ဖြာဖောမနသာတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ပါပကာ=အကြမ်းအကြော် အယုတ်တမှာ ဖြစ်ကုန်သော၊
အကုသလာဓမ္မာ=မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်း ကောင်း
အန္တသာသေဝယျ=မီးခိုးလျောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရှုံးတိုက်ခြင်း

မိခင်ဇရာဝတီ

စသည်ကို **ပြုကုန်ရာ၏။**

နိဂုံနှိုးယံ-နိဂုံနှိုးကျိုးကို၊ အသံဝတံ-မပိတ်မဆီမူ၍၊ ဝိဟရွှေ့-နေသေသူကို၊ အဘို့ဖြာ ဒေါမနသာ-အဘို့ဖြာ ဒေါမနသုတိသည်လည်းကောင်း၊ ပါပကာ-အကြမ်းအကြုံတ် အယုတ်တမာ ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာဓမ္မာ-မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္တသုတေသန-မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး၊ အရှုံးတိုက်ခြင်းစသည်ကို **ပြုကုန်ရာ၏။**

ကာယိနှိုးယံ-ကာယိနှိုးကို၊ အသံဝတံ-မပိတ်မဆီမူ၍၊ ဝိဟရွှေ့-နေသေသူကို၊ အဘို့ဖြာ ဒေါမနသာ-အဘို့ဖြာ ဒေါမနသုတိသည်လည်းကောင်း၊ ပါပကာ-အကြမ်းအကြုံတ် အယုတ်တမာဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာ ဓမ္မာ-မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္တသုတေသန-မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး၊ အရှုံးတိုက်ခြင်းစသည်ကို **ပြုကုန်ရာ၏။**

မနိနှိုးယံ-မနိနှိုးကျိုးကို၊ အသံဝတံ-မပိတ်မဆီမူ၍၊ ဝိဟရွှေ့-နေသေသူကို၊ အဘို့ဖြာ ဒေါမနသာ-အဘို့ဖြာ ဒေါမနသုတိသည်လည်းကောင်း၊ ပါပကာ-အကြမ်းအကြုံတ် အယုတ်တမာ ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာ ဓမ္မာ-မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္တသုတေသန-မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး၊ အရှုံးတိုက်ခြင်းစသည်ကို **ပြုကုန်ရာ၏။**

ငရဲဘုံး၌ ရှိနေကြသော သတ္တဝါအန္တာ၊ တိရှိနှင့်ဘုံး၌ ရှိနေကြသောသတ္တဝါအန္တာ၊ ပြီတ္တာဘုံး၌ရှိနေကြသော သတ္တဝါအန္တာ၊ အသူရကာယံဘုံး၌ရှိနေကြသော သတ္တဝါအန္တာတို့ကို ခြောက်ပုံခြောက်စုပြသည်ရှိသော် တစ်ပုံတစ်စုသည် စက္ခနယ်ကြီးမှ ဖြစ်သော ဥပဒေနှင့်ကျရောက်သူတို့တည်း၊ တစ်စုတစ်စုသည် သောတနယ်ကြီးမှ ယာန၊ နိုံ၊ ကာယံ၊ မနောနယ်ကြီးမှဖြစ်သော ဥပဒေနှင့် ကျရောက်သူတို့တည်း၊

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

၁၁၅

ထိုခြောက်ဌာနမှ အလွတ်ဟူ၍ မရှိပြီ။

ဤတွင်ချေကား “သူညော ဂါမောတီ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒတံ ဘဏ္ဍာတနာနဲ့ အမိဝစနဲ့” ဟူသော ပါဌိတော်၏ တန်က်အမိပို့ယ်ကို အကျယ် ဖော်ပြာခန်း ပြုး၏။

အပြင်အာယတန ခြောက်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဗာဟိရာယတန သဘာဝ

စောရာ ဂါမယာတကာတီ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒတံ
ဗာဟိရာနဲ့ အာယတနာနဲ့ အမိဝစနဲ့-

ဟူသောပါဌိတော်မြတ်၌ -

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ဂါမယာတကာ=ရွာကို တိုက်ဖျက်တတ်
ကုန်သော၊ စောရာ=ဓားပြတို့ဟူသည်၊ ဆန္ဒီ=ခြောက်ပါးကုန်သော
ဗာဟိရာနဲ့အာယတနာနဲ့အပအာယတန်တို့၏။ ထတ် အမိဝစနဲ့=ဤ၌
အမည်တည်း။

၁။ အဆင်းအမျိုးမျိုးဟူသော ရုပါယတနာ

၂။ အသံအမျိုးမျိုး ဟူသော သုဒ္ဓိယတနာ

၃။ အနဲ့ အမျိုးမျိုးဟူသော ဂန္ဓာယတနာ

၄။ အရသာအမျိုးမျိုးဟူသော ရသာယတနာ

၅။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူဆိုအပ်သော အတွေ့အထိ
အမျိုးမျိုးဟူသော ဖော်ပြောယတနာ

၆။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝေဒနာက္ခနာ သညာက္ခနာ သံဪရက္ခနာ
အတွင်းအာယတနာခြောက်ပါးနှင့်တကွ လောကဂုဏ်း၊

ဓမ္မဂုဏ်း၊ အမိုက်ဂုဏ်း၊ အလိမ္မာဂုဏ်းဟူသော ဓမ္မာယတနာ

ဤခြောက်ပါးသည် အတွင်းအာယတနာခြောက်ပါးတို့မှ အပ

ဖြစ်သော ဟာဟိရာယတနဲ့ကိုပါးမည်ကုန်၏။

ရွှေဖျက်ဓားပြ ဥပမာ

ထို့ဟောရာယတနဲ့ ခြောက်ပါးတို့သည် မြို့ရွာတိုကို တိုက်ခိုက်လုယက်နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးစားသောက်ပြီးလျှင် နေကြကုန်သော တော့အုပ် စားပြတပ်ကြီးတွေ့နှင့် တူကုန်၏၊ အဘယ်သို့ တူကုန်သနည်း ဟူမှုကား ထိုတို့တော့အုပ်တို့၏ အနီးမြှု မြို့ရွာ၊ ကျေးမြောင်း၊ သူရဲ၊ သူခက်၊ လက်နက်ကြိယာ၊ ဆူးစည်း၊ တံခါး၊ အစောင့်အရောက်တို့မှ ကင်းကြကုန်သော မြို့ရွာကြီးထံတို့သည် ရှိကြကုန်ရာ၏၊ ထိုတို့တော့အုပ်တို့၌ လည်း မြို့ရွာကို တိုက်ဖျက်လုယက်၍ အသက်မွေးကြ၊ အသောက် အစားနှင့် လောင်းကစား ကြကြကြကုန်သော ငါးရာအစု တစ်ထောင်အစု ရှိကြကုန်သော စားပြတို့သည် ရှိကြကုန်ရာ၏။

ထို့စားပြတို့သည် နေ့မဆို ညျှမဆို တိုက်ခိုက်လိုသောအခါနီးရာနီးရာ မြို့ရွာနိုင်းတိုကို ဝန်းရိုင်းတိုက်ခိုက်၍ အလိုရှိရာ သက်ရှိ သက်မဲ့ ဉာဏ်တိုကို ယူဆောင်ကြလေကုန်၏၊ ရွာနေလူတိုကို ခေါ်ငင်၍ ခေါ်ပိုဝင်ထမ်း ခိုင်းစေကြကုန်၏၊ ထိုတို့မြို့ရွာသူတို့သည် လက်နက် ကြိယာမြို့ရီး၊ ကျေးမြောင်း၊ ဆူးဝင်း၊ စည်းတပ်၊ တံခါး၊ အစောင့်အကြပ် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စားပြတို့ အနိုင်အစက်ကို အမြဲခံကြရကုန်၏၊ ဝစ္စည်း ဉာဏ်လုပ်ဆောင် စုဆောင်း၍ ထားကြကုန်သော်လည်း အထုပ် အထည် အကြွယ်အငွေး မဖြစ်စိုင်ကြ၊ အမဲ့အတီးဖြစ်၍ နေကြကုန်၏၊ အချို့အချို့သော သူတို့သည် ပစ္စည်းဉာဏ် စားရာမဲ့ ဝတ်ရာမဲ့ဖြစ်ကြသဖြင့် စားပြတို့၏ အစီးအပွားကိုပင် အားရှိသမျှ သည်ဟု ရွှေက်ဆောင်၍ စားသောက်ခါ နေကြရကုန်၏။

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း ၁၁၇

ဟောမိပက္ခိယကို ဓားပြဖူတဲ့ပဲ

ဉြုံဥပမာဏ္ဍာ သစ္စာ, သီလ, သုတ, စာဂ, ပညာ, ဟီရိ, ဉြုံဥပ္ပါယ သူတော်ကော်းဉွှော ခုနှစ်ပါးသည် သံသရာ၌ ကျင်လည် ကြသူ လူ, နတ်, မြို့ဟာ သတ္တဝါတို့၏ဉွှောမည်ကုန်၏၊ သာသနာတော် တွင်း၌ကား ဟောမိပဲက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနှစ်ပါးကို အတွင်းဉွှော ဆိုလေ။

အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါးတို့၏ အပေါင်းအစုဖြစ်ကြသော ဉြုံဥကိုယ်ခန္ဓာစုသည် ထို့ဖြူ၊ ထို့ရွာစုနှင့် တူကုန်၏၊ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့၊ အဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ အစရှိသော ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးသည် ဓားပြတပ်တွေနှင့် တူကုန်၏၊ အာဒိုဝင်းမကသီလ, ကျိန်းယသံဝရသီလ, ကာယဂတာသတီ အစရှိသည်တို့မှ ကင်းလွတ် ကြကုန်သော ဗာလပုစုအောင် သတ္တဝါတို့သည် လက်နက်ကြိုယာ, မြို့ရှိး၊ ကျျးမြောင်း၊ ဆူးစည်း၊ တံခါးတို့မှ ကင်းကုန်ကြသော ထို့ဖြူ၊ ရွာသူတို့နှင့် တူကုန်၏။

ခြောက်ဒါရ ဥပစာ၌ရှိနေကြကုန်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့သည် အမြှေအကြပ် စောင့်ထိန်းအပ်သော သီလသံဝရ ဆူးစည်း တံခါးလည်း မရှိကြကုန်သော အသုဘဘာဝနာ၊ ကာယဂတာသတီ အစရှိသော လက်နက်ကြိုယာတို့မှုလည်း ကင်းရှင်းကြကုန်သော ထိုထို ခန္ဓာ မြို့ရွာ နိဂုံးတို့ကို ဒွါရာခြောက်သင်း ဟာလာဟင်းတို့မှ တစ်ထိုင်တွင်းမှာပင် အကြိမ်တစ်ရာမက အတင်းဝင်ရောက်ကြကုန်၍ ထိုထိုကုသိုလ်စိတ် ကုသိုလ်မနော ကောင်းသောအကြိမ်အဖန်တည်းဟူသော ပစ္စည်းဉွှောတို့ကို အတင်းတို့က်ဖျက် လုံယက်ဆုံးရှုံးစေကြကုန်၏။

ကောင်းသောမနောကို ဝင်စား၍ နေစဉ်အခါ့၌ ခြောက်ဒါရတွင် ခိုက်တိုက်လာသော ထိုထိုအာရုံသည် ထိုကုသိုလ်မနောကို အသေ

သတ်၍ ထိပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိအထံသို့ တကြံကြံ တမော့မော့ နေအောင်ပြု၏၊
ထိပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိကုသိုလ်အကြံကိုလွှတ်၍ ထိအာရုံထံသို့ ရောက်ရ၏၊
ထိအာရုံ ဓားပြနောက်သို့ပါရလေ၏၊ ထိကုသိုလ်မနောသည် ဘယ်အခါမှ
အားအင်ရှုစွာ ဘာဝနာအစစ် အထုပ်အထည်အဖြစ်သို့ရောက်အောင်
တည်ထောင်စုဆောင်းမိသည်ဟု မရှိကြရကုန်။

ယခုဘုရားသာသနာတော်တွေးမှာ ကြံကြိုက်ကြ၍ ဘုရား
တကာ ကျောင်းတကာ ခံကြလျက် အသက်ခြောက်ဆယ် အသက်ခုနစ်
ဆယ် အသက်ရှစ်ဆယ် ရှိသည်တိုင်အောင် အပအာရုံ ဓားပြတိက ဉာဏ်,
ဂိတက်, လက်နက်ခပင်းနှင့် တဒိုင်းဒိုင်း ပစ်ခွင်းမှုမစ ရှိနေသောကြောင့်
အာနာပါနသုတိ အစရှိသော ဘာဝနာအထုပ်အထည် လက်ကိုင်မရှိနိုင်
ကြကုန်ပဲ မွဲလျက် တီးလျက်နှင့်ပင် နေကြသောကြရကုန်၏။

အနမတဂ္ဂဘာဝသံသရာ ကြာသောင်းကြကုန်သော်လည်း အပါယ်
ခုက္ခစာသည်တို့မှ အစဉ်ထာဝရ လွှတ်ပြီးစေနိုင်သော ဘာဝနာမှု
စနဉ်စွာတို့နှင့် ကင်းကွာတုံလစ် လက်မွဲဖြစ်၍သာ လာခဲ့ကြသည့်
အတွက်ကြောင့် ယခုထက်တိုင် အပိုဏာမောင်းကြီး တန်းလန်း၊ သူတူးယ
ခို့ အမောက်အမှားကြီးတန်းလန်း၊ ဒုစရိုက်ကံဟောင်း အနှစ်တန်းလန်း၊
ဒုစရိုက်ကံသစ် ဖြစ်ခွင့်တန်းလန်း၊ အပါယ်ဘေးကြီးတန်းလန်း ရှိနေ
ကြကုန်၏။

ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းတို့၌ ဘာဝနာတရား စားရမဲ့ ဝတ်ရမဲ့ ဖြစ်ကြ
ကုန်၍ မျက်စီအာရုံဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွဲး၊ နားအာရုံ
ဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွဲး၊ နှာခေါင်းအာရုံဟူသော ဓားပြ
တပ်ကြီး၏ အစီးအပွဲး၊ လျှာအာရုံဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွဲး၊
ကိုယ်ခန္ဓာအာရုံဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွဲး၊ မနောအာရုံ
ဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွဲးတို့ကို အင်အားရှိသမျှ အားထုတ်
လုပ်ဆောင်ကာ လာကြရကုန်၏။

၁၁၉ မာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အာရုံခြောက်ပါး ဓားပြတို့၏ လက်နက်ကြိယာတိုကား တစ်ထောင့်ငါးရာကိုလေသာတည်းဟူသော မီးထုပ်လက်နက်စုပေတည်း၊ အာရုံခြောက်ပါးတည်းဟူသော ဓားပြတို့သည် ထိုထိုသတ္တဝါ ကိုယ်ခန္ဓာ တည်းဟူသော မြို့ရွာကို တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိုလေသာတည်းဟူသော ဓာတ်မီးထုပ်တို့နှင့် မပြတ်မစဲ တိုက်ရှုံးကြကုန်၏၊ ထိုခန္ဓာတည်းဟူသော မြို့ရွာတို့၌ သတိပြာန်စသော အနှစ်ဉ်ဉာဏ် ရတနာတို့သည် ဘယ်မှာ တည်နိုင်ကြကုန်အံ့နည်း။

ଶ୍ରୀହୃଦୟାଆନଗର କି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଏହାରୁ ନିମିତ୍ତାତକାରୀ ଶେ
ହିନ୍ଦୁରେ ଜାଣିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିଛି ।

ଶ୍ରୀତୃଣ୍ଣୁଷ୍ଟେଗା: ଲାହିରୁଯତନ ପ୍ରୋକ୍ରିମିଟିକ୍ ପ୍ରଥମରେ

କାର୍ଡ ଏଣ୍-ଡିଃଟି ପ୍ରକଳ୍ପରେ

ବୀରପାତ୍ର ଶହୀଦିତି

ଯେଉାଏ ତାର୍ ଚନ୍-ପିଃକ୍ଷି ପୁଅଁପେଣ୍ଟ୍‌॥

၁။ သေယျထာပါ ဟိက္ခဒဝ ကန္တွေ ပရိုစွဲ အနိုင် လေတိ ကန္တိတွေဝ သချိ ဂါဏ်တိ။

J. ଯକ୍ଷମାନ ପଦ୍ମତି ଆଶୀ ରେତି ଯକ୍ଷମାନଙ୍କୁରେ ଯାଏ
ଗଢ଼ିଲି ॥

၃။ တိက္ခရပုဂ္ဂိုလ် အရို လေတိ တိက္ခဂိုလ် သုခ္ပါ ဂုဏ်တိ။

၄။ ဂေါမယဉ် ပင့်စ် အောင် လေတိ ဂေါမယရှိတွေဝ သုချို့ ရွှေတိ။

၅။ ထုသွေ့ပနိစ အဂို လေတိ ထုသရိတ္တာဝ သချိ စစ်တိ။

၆။ သက်ရွှေပင့်စာရိတ်လေတိသက်ရှုတွေဝယ်ဆံးရွှေတိ။

၁၂၀

ကမ္မာနဒီပနီ

- ၁။ ဝဝမေဝ ခေါ်ကွေဝ စကျဉ် ပဋိစ္စ ရွှေပေ စ ဉာဏ်တိ ဝိညာက် စကျဉ်ညာကန္တဝ သချို့ ဂါဌတိ။
- ၂။ သောတန္တ ပဋိစ္စ သင္တေ စ ဉာဏ်တိ ဝိညာက် သောတ ဝိညာကန္တဝ သချို့ ဂါဌတိ။
- ၃။ ယာနန္တ ပဋိစ္စ ဂင္းစွဲ စ ဉာဏ်တိ ဝိညာက် ယာနဝိညာကန္တဝ သချို့ ဂါဌတိ။
- ၄။ အိပ္ပာ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဉာဏ်တိ ဝိညာက် အိပ္ပာ ဝိညာကန္တဝ သချို့ ဂါဌတိ။
- ၅။ ကာယဉ် ပဋိစ္စ ဖော်ဖွဲ့ စ ဉာဏ်တိ ဝိညာက် ကာယ ဝိညာကန္တဝ သချို့ ဂါဌတိ။
- ၆။ မန္တ ပဋိစ္စ ဓမ္မ စ ဉာဏ်တိ ဝိညာက် မနောဝိညာကန္တဝ သချို့ ဂါဌတိ။

(မဟာတကျာသံယသုတေသန ပါ၌တော်)

- ၁။ ဘိကွေဝ=ရဟန်းတို့၊ သေယဉ်ထာပိုး ဉာဏ်ဆိုသည်ရှိသော် ကား ကြော်= ထင်းသစ်သားကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ= စွဲမှုရှုံး၊ ယော အရို့= အကြောင် မီးသည်၊ လေတိုး တော်ကို၏၊ သော အရို့= ထိမီးသည်၊ ကြော်တွေဝ်= ထင်းမီးဟူ၍သာလျှင်၊ သချို့= ခေါ်ဆိုရေတွေက်ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။
- ၂။ သကလိုကွေ= ထင်းပေါက်ကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ= စွဲမှုရှုံး၊ ယော အရို့= အကြောင်မီးသည်၊ လေတိုး တော်ကို၏၊ သော အရို့= ထိမီးသည်၊ သကလိုကိုတွေဝ်= ထင်းပေါက်မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သချို့= ခေါ်ဆိုရေတွေက်

၁။ မူလပဏ္ဍာသာ ပါ နှာ-၃၂၆။ ၂၇၅သုတေသန (ယယဒေဝ ပစ္စယ ပဋိစ္စ အရို့ လေတိုး တေန တေနေဝ သချို့ ဂါဌတိ) ဟူသော ဝါကျကို ချိန်လုပ်၍ ထင်ရှုံးဖွယ်ရာ ဝါကျဖြင့်သာ ရေးတော်မူသည်ဟု သိလေ။

ဆရာတော်ဘဏ်းကြီး ချိန်လုပ်ထားခဲ့သော (ယယဒေဝ) စသော ဝါကျ မန္တလေး ကျောက်စာတော်မူသည်း ဖို့။ (အရို့တွေဝ) ဟူ၍သာ ရှိသည်။

မိခင်ဇရာဝတီ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၂၁

ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။

၃။ တိက္ခာ-မြေက်ကိုလည်း ပဋိစ္စာ့မြှုပ်၍၊ ယော အရိုး- အကြောင်မီးသည်၊ လေတိုး တောက်၏။ သော အရိုး- ထိုမီးသည်၊ တိက္ခာရှိတွေ့ဝေး မြေက်မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သချိုး- ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။

၄။ ဂေါမယခွဲ-နွားချေးကိုလည်း ပဋိစ္စာ့မြှုပ်၍၊ ယော အရိုး- အကြောင်မီးသည်၊ လေတိုး တောက်၏။ သော အရိုး- ထိုမီးသည်၊ ဂေါမယရှိတွေ့ဝေး နွားချေးမီးဟူ၍သာလျှင်၊ သချိုး- ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။

၅။ ထုသခွဲ= ဖွဲ့ကိုလည်း ပဋိစ္စာ့မြှုပ်၍၊ ယော အရိုး- အကြောင်မီးသည်၊ လေတိုး တောက်၏။ သော အရိုး- ထိုမီးသည်၊ ထုသရှိတွေ့ဝေး= ဖွဲ့မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သချိုး- ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။

၆။ သက်ာရွှေ= အမိုက်စုကိုလည်း ပဋိစ္စာ့ ဖွဲ့မြှုပ်၍၊ ယော အရိုး- အကြောင်မီးသည်၊ လေတိုး တောက်၏။ သော အရိုး- ထိုမီးသည်၊ သက်ာရရှိတွေ့ဝေး= အမိုက်မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သချိုး- ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။

၁။ ဘိက္ခာဝေး ရဟန်းတို့ ဝေမေဝါဒ= ဉြှိအတူသာလျှင်၊ စက္ခတ်= စက္ခုဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပေ စ=အဆင်းအမျိုးမျိုးဟူသော ရူပေ ဓာတ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စာ့အစွဲပြု၍၊ ယု ဝိညာဏ်=အကြောင် ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပါန္တိ=ဖြစ်ပေါ်၏၏၊ တ ဝိညာဏ်=ထိုဝိညာဏ ဓာတ်သည်၊ စက္ခုဝိညာဏန္တွေ=စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သချိုး- ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဌတိုး ရောက်၏။

၂။ သောတွဲ= သောတဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သင္ခွဲ စ= အသံ အမျိုးမျိုးဟူသော သွေ့ဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စာ့ အစွဲပြု၍၊ ယု ဝိညာဏ်=အကြောင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပါန္တိ=ဖြစ်ပေါ်၏၏၊ တ ဝိညာဏ်=

မိခင်ရောဂါတီ

၁၂၂

ကမ္မာနဒီပနီ

ထိဝိညာကဓာတ်သည်၊ သောတဝိညာကန္တဝါး၊ သောတဝိညာကဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သချိ-ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဇ္ဈတိုး ရောက်၏။

၃။ ယာနန္ဒာ-ယာနဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓု စံ အနဲ့အမျိုးမျိုး ဟူသော ဂန္ဓုဓာတ်တိုကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စာ-အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာကံ-အကြောင်းဝိညာကဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပါဒ္ဒတိ-ဖြစ်ပေါ်၏၊ တံ ဝိညာကံ-ထိဝိညာကဓာတ်သည်၊ ယာနဝိညာကန္တဝါး-ယာနဝိညာကဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သချိ-ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဇ္ဈတိုး ရောက်၏။

၄။ ဒိဝ္ဒာ-ဒိဝ္ဒာဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရသေ စံ-ဖန်၊ ခါး၊ ချို့၊ ငန်၊ ချဉ်၊ ပြန်၊ အစပ် ရသဓာတ်အမျိုးမျိုးတိုကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စာ-အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာကံ-အကြောင်းဝိညာကဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပါဒ္ဒတိ-ဖြစ်ပေါ်၏။ တံ ဝိညာကံ-ထိဝိညာကဓာတ်သည်၊ ဒိဝ္ဒာ ဝိညာကန္တဝါး-ဒိဝ္ဒာ ဝိညာကဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သချိ-ခေါ်ဆိုရ တွက်ခြင်းကို ဂါဇ္ဈတိုး ရောက်၏။

၅။ ကာယန္ဒာ-ကာယဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖော်ပွဲ စံ-အတွေ့၊ အထိ အမျိုးမျိုးဟူသော ဖော်ပွဲဓာတ်တိုကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စာ-အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာကံ-အကြောင်းဝိညာကဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပါဒ္ဒတိ-ဖြစ်ပေါ်၏၊ တံ ဝိညာကံ-ထိဝိညာကဓာတ်သည်၊ ကာယဝိညာကန္တဝါး-ကာယဝိညာကဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သချိ-ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့ ဂါဇ္ဈတိုး ရောက်၏။

မန္ဒာ-ဘဝင်းစိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မမွေ စံ ၆၉-ပါး မမွေဓာတ်များတိုကိုလည်းကောင်း၊ ပဏိစ္စာ-အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာကံ-အကြောင်းဝိညာကဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပါဒ္ဒတိ-ဖြစ်ပေါ်၏၊ တံ ဝိညာကံ-ထိဝိညာကဓာတ်သည်၊ မနောဝိညာကန္တဝါး-မနောဝိညာကဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သချိ-ခေါ်ဆို

၁။ မူလပဏ္ဍာသာ နှဲ၊ နှာ- ဝါရာ-ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ သမွာဟရိနောဒနီ အငွကထာ၊ နှာ-ဥုံကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ (မန္ဒာ-ဘဝင်းစိတ်ကို) ဟု အနက်ပေးပါ။

ବୀରପାତ୍ର ପାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାତ୍ରମାନଙ୍କ

23

ရေတ္တက်ခြင်းသို့ ဂစ္ဆတိ=ရောက်၏။

ଠକ୍କାରୀ - ଏ ରୂପରୀ - ଏ ଠକ୍କାରୀଲୁହାଙ୍କରୀ - ଏ ଲ୍ଲିଂଗରୀଯୁଃପି: ତାତିଥ୍ରୀ

သောတဓာတ် - ၁၊ သဒ္ဓဓာတ် - ၁၊ သောတပိဋကဓာတ် - ၁၊
ဤဓာတ်သုံးပါး တစိစိ။

ବ୍ୟାକରାତି - ଓ ରକ୍ଷାରାତି - ଓ ବ୍ୟାକରିଲ୍ଲାଙ୍ଗରାତି - ଓ ଲ୍ଲାଙ୍ଗରାତିଯୁବୀଃ ପିଃ ତାତିଠି॥

ହିନ୍ଦୁରାତ୍ର - ଓ ରତ୍ନରାତ୍ର - ଓ ହିନ୍ଦୁପିଲ୍ଲାଙ୍କାରାତ୍ର - ଓ
ଗୁର୍ଜରାତ୍ରରୁଥୁବିଃ ତାତୀଠା

କାଯତାର୍ଥ- ଓ ଶୋଣ୍ଡପୁରାଟାର୍ଥ - ଓ କାଯପିଲ୍ଲାଙ୍ଗାତାର୍ଥ - ଓ
ଗ୍ରୀଷ୍ମତାର୍ଥକୁଳିଃ ତାର୍ଥକୁଳିଃ ।

ပဋိန္တရာဝဇ္ဇာန်းနှင့် သမ္မတန္တိန်းဒွေးဟုဆိုအပ်သော မနောကာတ်-
ဘာရုဏ်ပါးပါးတို့မှ ကြွင်းသော ခပ်သီမ်းသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
အဖျာကတမ္မာတ် -၊၊ မနောဝိညာဏာတ် -၊၊ ကြံမာတ်သုံးပါး
တစ်စုံ။

ତାଙ୍ଗାବ୍ୟେକ୍ସିଯ ପ୍ରକାଶକ୍ତି

၁။ သောတမ္မစရှု၍ ကျွန်ုသော်ဘိရန်၏ ဆိုင်ရာအန်များမှာ ဆရာတော်ကြီး
ပေးရင်း အနက်မဟုတ်။ (လယ်တိုင်ပန်းခိုင်သောကဗျား)

၂။ ဤအရာတွင် တတ် (၁၈)ပါးကို ဝေဖန်ရောဖြစ်၍ မန္ဒာ အရနှင့် မနောက်အရ မထွေးယ်သည်။

ମିଳନରୂପ

တအေဝိုင် ထိုပို့ညာကံ-ထိုပို့ညာက်တစ်ခုသည်ပင်လျှင် သန္တာဝတီ=ပြေးသွား၏၊ သံသရတိ=ပြောင်းရွှေ၏၊ (အညံ=အသစ်အသစ် တစ်ပါးတစ်ပါးဖြစ်၍၊ န သန္တာဝတီ=ပြေးသွားသည် မဟုတ်၊ န သံသရတိ=ပြောင်းရွှေသည် မဟုတ်။) ၂

အဓိပ္ပာယ်ကား ဝို့ညာ၏သည် သတ္တဝါတစ်ယောက်မှာ တစ်ခုသာ ရှု၏၊ ရင်တွင်းမှာ အမြဲတည်၏၊ မျက်စိမှာ ရုပါရုံ ထင်လာသောအခါ၌ ထိုပို့ညာက်သည်ပင်လျှင် ရင်တွင်းမှ မျက်စိပေါက်သို့ ပြောင်းရွှေ၍ ရုပါရုံကို ကြည့်ရှု၏၊ နားမှာအသံထင်လာပြန်လျှင် နားသို့ပြောင်းရွှေ၍ သွှေ့ရုံကို ကြား၏၊ ဉူးနည်းအတူ ခြောက်ခွါးရှိတို့၌ အာရုံဆိုက်တိုက်လာ ရာ ပြောင်းရွှေပြေးသွား၍ ထိုထိအာရုံကို ယူ၏၊ ခံစား၏၊ တစ်ဘဝလုံး တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ အမြဲတည်၏၊ ဘဝပြောင်းပြန်လျှင် ထိုပို့ညာ၏တစ်ခုတည်းသည်ပင်လျှင် ထိုထိဘဝသို့ ပြောင်းသွားလေ၏၊ ချပ်သည်၊ ပျက်သည်၊ သေသည် ဟူ၍ မရှိ ကမ္မာအဆက်ဆက် အမြဲတည်၏ဟူလိုသည် သသာတိဒိဋ္ဌမျိုးတည်း။

ထိုအယူကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝို့ညာ၏၏ အနိစ္စဓမ္မမျိုး၊ အနတ္ထဓမ္မမျိုး၊ စစ်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူခြင်းငါး ဉူးဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူပေသတည်း ဉူးဒေသနာတော်၌ ဝို့ညာ၏ ၆-ပါးကိုသာ ဟောတော်မူလို့ရင်း ဖြစ်ပြားသော်လည်း ဓာတ် ၁၈-ပါးလည်းပါဝင်သည်၊ ဥပမာ ဥပမေယျှန်င့်လည်း ပြည့်စုံလှသည်၊ ဓာတ် ၁၈-ပါးတို့တွင်လည်း ဂို့ညာကာဓာတ် ၃-ပါး၌ နိစ္စအယူ၊ အတ္ထအယူ အလွန်ခိုင်မြှုကြလှသည် ဖြစ်၍ ဉူးစာအုပ်မှာ ဓာတ် ၁၈-ပါးအရာ၌ ဉူးဒေသနာတော်မြတ်ကို

၁။ မူလပဏ္ဍာသ၊ ပါ၊ နှာ-၃၂။ ပါ၌အနည်းငယ်ကဲ့၏။ ၂။အနည်းငယ် ဆင်မူကျောက်စာမူတိုင်း၌၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် (အနည်းထိုပို့ညာ၏မှတ်စီးတစ်ခုသာ ဂို့ညာ၏စာမဟုတ်) ဟု နိသယတို့ပေါက်၏။ ဝိသောက အဖွဲ့အလိုမှာ ယခုပြည့်ခဲ့သော အနက်နှင့်ပိုင်ကိုကြိုက်၏။

ବୀରତାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମପିଃତୀର୍ଥି ପ୍ରକଳ୍ପିତ

69

ထုတ်ပြပေသတည်း။

ରୀତିରୀତିଶାୟ୍ନ୍ତ୍ରିପିଃ ଶ୍ରୀକୃତ୍ୟଃ

ବାର୍ତ୍ତ ଚାନ୍-ପିଃ ଆଶ୍ରମକୁଣ୍ଡଳିଙ୍ଗାଃ ବାର୍ତ୍ତଫର୍ଗ ଦୂ- ପିଃ ଟେ- ଦୁଃତ୍ଯ୍ୱା
ତୁଳ ଶ୍ରୀଦିଃଦୁଃତ୍ଯ୍ୱା ଶ୍ରୀପ୍ରପଦ୍ମପ୍ରମାଣିଷେଵା ଆତିର୍ଦିନଃପରି ଫୋର୍କର୍ଲଙ୍ଗଃ ଦୂ-ପିଃ
ତାତ୍ତ୍ଵଦୁଃତ୍ଯ୍ୱାମୁଗାଃ ମଫୋରାବାର୍ତ୍ତ- ଚ ମଫୋରାବିଲ୍ଲାକାବାର୍ତ୍ତ- ଚ ମୁଖବାର୍ତ୍ତ- ଚ
ହୃଦ୍ରି ଘେଲେ॥

မနောက်မှုလည်း ပဋိဒ္ဓရာဝဇ်နှင့် သမ္မတိမ္မန်းဒွေး- ဉြစိတ်သုံးခဲကို ယူလေ။

မနောဝိညာဏာတ်မှာလည်း ပွဲခိုညာဏာတ်- ၁၀။ မနော
ဓာတ်- ၃-ခုမှ ကြုံင်းသော စိတ်ပေါင်း ၃၆- ခုကို ယူလေ၊ ဓမ္မဓာတ်မှာ
လည်း စေတသိက်- ၅၂။ သုခုမရှုပ်- ၁၆။ နိဗ္ဗာန်တိုကို ယူလေ၊ ထုတ်ပြခဲ့
ပြီးသော ဒေသနာတ်၌ကား ဖို့ရ ၆- ပါး၊ အာရုံ ၆- ပါး၊ ဝိညာဏ်
၆- ပါးကို ပစာနပြ၍ ဟောတ်မှုသည်။ ဓာတ် ၁၈- ပါး သက်သက်ကို
ပစာနပြ၍ ဟောတ်မှုရင်းမဟုတ်။

ଶ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦୀ ଧର୍ମଲ୍ୟମୁଦ୍ରିତାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଆଜ୍ଞାଦୀ ଯେତେବେ
ଫାଟର୍ ଫଳାନ୍ତିରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଥିଲା ତାର ଗମ୍ଭୀରାନ୍ତିରେ କିମ୍ବା ପ୍ରତିକାରିତା
ଯୁଦ୍ଧପ୍ରଚ୍ଛେଷଣ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (୧) ଧର୍ମମାନୀ (୨) ଧର୍ମପାଇକିମାନୀ
(୩) ମୁଖୀମାନୀ (୪) କ୍ଷାମାକ୍ଷାମାନୀ (୫) ପ୍ରମାଦୀମାନୀ (୬)
ଆମ୍ଭାଗୀମାନୀ (୭) ମାନୀମାନୀ (୮) ମାନୀମାନୀ (୯))

ထိမ္မားတောက် ၆-ပါးတို့သည် အသီးအခြားစီ ဖြစ်ကြကုန်၏၊
ထင်းမီးတောက်သည် ထင်း၌သာ ဖြစ်၏၊ ထင်း၌သာတည်၏၊ ထင်း၌သာ

မိခင်ဇရာဝတီ

၁၂၆

ကမ္မာနဒီပနီ

ပုက်၏၊ သေ၏၊ ထင်းပေါက်မီးတောက် စသည်တို့သည်လည်း ထင်းပေါက်စသည်တို့၌သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ တည်ကုန်၏၊ ပုက်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ထင်းမီးတောက်သည် ထင်း၌ဖြစ်၍ ထင်းပေါက်သို့ ကူးပြောင်းသည် မရှိ၊ ထင်းပေါက်မီးတောက် စသည်တို့သည်လည်း တစ်ခုသည်တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းသည် မရှိကြကုန်။

စောဒနာရန် ရှိသည်ကား အဘယ့်ကြောင့် တစ်ခုသည် တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းခြင်း မရှိကြကုန်သနည်း၊ လောကမျက်မြင်၌ မီးတစ်ခုသည် မီးစာတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းမှု ရှိသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိ၏၊ ကူးပြောင်းမှု မဟုတ်၊ မီးစာတစ်ခု၌ မီးတောက်စေလိုသည်ရှိသော် တစ်ပါးသော မီးတောက်၌ ထိုမီးစာကိုထိ၍ထား၏၊ တစ်ပါးသော မီးတောက်သည် ထိုမီးစာသို့ ကူးပြောင်းသည် မဟုတ်၊ တစ်ခုသောအိမ်ကို မီးလောင်၍ တစ်ခုသောအိမ်သို့ မီးကူးရှုံးလည်း ဤနည်းတူ၊ မီးသည် မီးစာတစ်ခုမှ မီးစာတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းပြားအဲ၊ ပထမမီးစာကိုလွှာတ်၍ ဒုတိယမီးစာ၌ စွဲရလိမ့်မည်၊ မီးမည် သည် မီးစာမှလွှာတ်လျှင် သေမြှုမွှေတာဖြစ်၍ ပထမမီးစာမှ အလွှာတ်တွင် သေ၏။

စောဒနာရန် ရှိပြန်သည်ကား မီးတောက်မည်သည် လေ၏ အဟုန်အားဖြင့် တစ်ခုသောဌာနမှ ပြတ်လွှင့်လေ၍ တစ်ခုသောဌာနမှာ စွဲနိုင်သည်ကား မျက်မြင်မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန် ရှိပြန်၏၊ ပြတ်၍ လွှင့်လေသော မီးတောက်၌ တော်၏အစွမ်းပြင့် ပထမမီးစာမှ ပြစ်ပွား၍ သွားသော ပထဝီမီးစာသည် ပါရှိသည်သာဖြစ်၏၊ ထိုသဟဇာတ် ပထဝီ မီးစာကို စွဲ၍လွှင့်လေ၏၊ မီးစာနှင့်ကင်း၌ လွှင့်လေသည် မဟုတ်၊ ထိုမီးစာအကုန်တွင် သေရ၏၊ ထိုမီးစာသည် မျက်စိန့်၌ မြင်ကောင်းသည်

မိခင်ဇရာဝတီ

၃၂

၁၁၁

၁၁၁

၁၂၇

၁၁၁

မဟုတ်၊ ထိုကြောင့် မျက်စိနှင့် မြင်ကောင်းရာမျက် အစွဲပြု၍ မီးကူးသည်
ဟု ဝါဟာရဖြစ်သတည်း၊ ဉ်ကား မီးကူးမှု၌ လောကမွှေ နှစ်ပါး
ရှင်းလင်းချက်တည်း။

တစ်ခုသောမီးစာမှ တစ်ခုသောမီးစာသို့သာ မကူးသည်မဟုတ်
သေး၊ ထင်းမီးစတစ်ခု၌တောက်သော မီးသည်လည်း ထိုထင်းမီးစဉ် တစ်
ခုသော အဋ္ဌကလာပ်မှ တစ်ခုသောအဋ္ဌကလာပ်သို့ ပြောင်းကူးသည်ဟု
၍ မရှိ၊ သူ့ကလာပ်နှင့် သူ့မီးတောက်သာ ဖြစ်၏၊ သူ့မီးလောင်၍ သူ့
ကလာပ်ကုန်ဆုံးလျှင် သူ့မီးလည်း ကုန်ဆုံးမြှုပ်မွှေတာ ဖြစ်၏၊ အပြိုင်ဖြစ်
သော ကလာပ်တစ်ပါးသို့လည်း ပြောင်းကူးခြင်းမရှိ၊ ရွှေနောက်အစဉ်
ဖြစ်သော ကလာပ်တစ်ပါးသို့လည်း ပြောင်းကူးခြင်းမရှိ၊ မီးကိုလည်း
ကောင်း မီးတောက်ကိုလည်းကောင်း စွဲစွဲကြည့်ရှု၍ နေလျှင် လှုပ်လှုပ်
ရှုချို့မြင်ကြရ၏၊ ထိုလှုပ်မှု၊ ရွှေမူးသမျှသည် အသီးအသီး သူ့ကလာပ်နှင့်
သူ့မီး ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်ဆုံးမှုပေတည်း။

ဉ်ကား လောကမွှေနှစ်ပါးတွင် မှုချအမှန်ဖြစ်သော ဓမ္မအလိုကို
ပြဆိုချက်တည်း။

ဉ်တွင် ရွှေကား ဥပမာ ၆- ချက်၍ ရှင်းလင်းချက်ပြီး၏

၁၁၁

၁၁၁

တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော သတ္တာဝါသန္တနှင့် ၁၁၁-
မျိုး၊ ၁၁၁-မျိုး၊ ၁၁၁-မီးစာ ၆-မျိုး၊ ၁၁၁-မီးတောက် ၆-မျိုး၊
၁၁၁-မီးကို ညိုတွန်းသူ ၆-မျိုး၊ ၁၁၁-နန်းကြီး အထောင်မက ရှိကြ၏။
မျက်လုံးအိမ်- ၁၊ နားအိမ်- ၁၊ နားခေါင်းအိမ်- ၁၊ ခံတွင်းအိမ်- ၁၊
အတွင်းအပ် တစ်ကိုယ်လုံး- ၁၊ နှစ်လုံးအိမ်- ၁၊ ဉ်ကား ၁၁၁-မျိုးတည်း။

၁၂၈

ကမ္မာနဒီပနီ

မျက်လုံး - ၁၊ နား - ၁၊ နှာခေါင်း - ၁၊ လျှာ - ၁၊ အလုံးစုံသော အရထူး၊ အရပါး၊ အသားဆိုင်၊ အသားခဲ့၊ အသည်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ နှုန်း၊ ကျောက်ကပ်၊ အကြောကြီး၊ အကြောင်ယ်၊ ခြင်ဆီ၊ ဦးနှောက် အစရှိသော အမျှတ္ထသနာန်တစ်ခုလုံး - ၁၊ နှုန်းသွေး - ၁၊ ဉ်ကား ဓာတ်အိုး ၆-မျိုးတည်း။

စက္ခဝတ္ထရှပ် - ၁၊ သောတဝတ္ထရှပ် - ၁၊ ယာနဝတ္ထရှပ် - ၁၊ ဖို့ဂိုဝတ္ထရှပ် - ၁၊ ကာယဝတ္ထရှပ် - ၁၊ ဟဒယဝတ္ထရှပ် - ၁၊ ဉ်ကား ထိုဓာတ်အိုး ၆-မျိုးတို့၏တည်ရှိသော ဓာတ်မီးစာ ၆-မျိုးတည်း။

စက္ခဝပိညာက် - ၁၊ သောတဝပိညာက် - ၁၊ ယာနဝပိညာက် - ၁၊ ဖို့ဂိုဝပိညာက် - ၁၊ ကာယဝပိညာက် - ၁၊ မနောဝပိညာက် - ၁၊ ဉ်ကား ထိုဓာတ်မီးစာ ၆-မျိုးတို့၏မြှုပ်ဖြစ်သော ဓာတ်မီးတောက် ဓာတ်မီးအလင်း ၆-မျိုးတည်း။

မြို့ရာဂါစ္စကို အစွဲပြု၍ ဝတ္ထရှပ် ၆-မျိုးကို မီးစာဆိုပေသည်။ လောင် စာဖြစ်၍ ဆိုသည်မဟုတ်၊ အာရုံကို အလင်းပြုမှုကြောင့် ဝပိညာက် ၆-ပါးကို ဓာတ်မီးတောက် ဆိုပေသည်။ ပူလောင်မှုကြောင့် ဆိုသည် မဟုတ်။

အဆင်းအမျိုးမျိုး - ၁၊ အသံအမျိုးမျိုး - ၁၊ အနှံအမျိုးမျိုး - ၁၊ အရသာအမျိုးမျိုး - ၁၊ အတွေအထိအမျိုးမျိုး - ၁၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အပျောကတမ္မ အမျိုးမျိုး - ၁၊ မိမိ မိမိတို့ဆိုင်ရာ ဓာတ်မီးတောက်ကို ထောင်ညီထွန်းကြသူ ၆-မျိုး။

ရင်တွင်းရှိ နှုန်းသားဟူသော အချပ်အခြာဖြစ်သော ဟဒယ ဓာတ်အိမ်မှ တစ်ကိုယ်လုံးအနှံး သွယ်တန်းလျက်ရှိသော သွေးကြော ကြီးငယ်အပေါင်းကို ဓာတ်နန်းကြီး၊ အထောင်မကဆိုသည်။ အဆင်း အမျိုးမျိုးအစရှိသော အာရုံ ၆-ပါးကိုမှုကား ရေနံဆီအလားကဲ့သို့ ဓာတ် မီးကို အလွန်တောက်စေနိုင် ပွားစေနိုင်သော ဓာတ်မီးစာ ၆-မျိုး ဟူ၍ လည်းဆိုအပ်၏။ ဉ်ကား ခန္ဓာပုရဟူသောဓာတ်မြို့ကြီး၏ ဓာတ်

မိခင်ဇရာဝတီ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၂၉

ကြိယာစုကို အကျဉ်းပြဆိုချက်တည်း။

ဟဒယဓာတ်အိမ် အချပ်အခြာဖြစ်ပုံကား ပဋိသန္တေ အခါမှုစ၍ ဖြစ်ပေါ်၍လာခဲ့သော ဘဝင်ခေါ်သော မနောဝိယာဏာ ဓာတ်မီးတောက် သည် ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်ရှိ နှလုံးသွေးနှင့် အပြည့်ရှိနေသော ဟဒယ ဝါးရှုပ်ကို စွဲမို၍ ခက္ခမစဲ တစ်ဖွားဖွား တစ်လက်လက် ဖြစ်ပေါ်၍ နေ၏၊ အလွန်မှုန်မျှးသော ဓာတ်မီးတောက်မျိုးသာတည်း၊ အာရုံ မှားလည်း ရှုံးဘဝ၌ မရကာသန္တတွင် ထင်မြင်ခဲ့ဖူးသော အာရုံဟောင်း တစ်ခုခုကိုသာ အမြှေအာရုံပြု၏၊ ယခုဘဝတွင် ထင်မြင်တွေ့ရှိသော အာရုံသစ်ကို အာရုံမပြု၊ ထိုကြောင့် ထိုဘဝင်၏အာရုံကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မသိနိုင်၊ ထိုဟဒယဓာတ် အိမ်တွင်၌ တစ်ခြားတစ်ပါးသော ဝိယာဏာ ဓာတ်ထို ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကြံကြိုက်သောအခါ၌သာ ထိုဘဝင်စိတ်သည် ပြတ်စဲ၏။

ထိုအတူ စက္ခဓာတ်အိမ် အစရှိသော ဓာတ်အိမ်တစ်ပါးတို့၏ ပွဲစိ ယာဏာဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကြံကြိုက်သောအခါတို့၏လည်း ထိုဘဝင် စိတ်သည် ပြတ်စဲ၏၊ ထိုစကားမှုန်၏၊ စိတ်မည်သည် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ တစ်ခုတစ်ခုသာ ဖြစ်ပေါ်ဖြေ ဓမ္မတာ တည်း၊ တစ်ကိုယ်လုံး မှာ ဤနေရာ ထိုနေရာ၌ ပြိုင်၍ဖြစ်ပေါ်သည် မရှိ၊ စက္ခဓာတ်အိမ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ စက္ခတွင်သာ စိတ်ရှိ၏၊ ကြုံင်းသော တစ်ကိုယ်လုံးမှာ စိတ်မရှိ၊ သောတဓာတ်အိမ် စသည်တို့မှာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အခါတို့၏လည်း ဤနည်းတူသိလေး ဤကား ဓမ္မတာတည်း။

သို့သော်လည်း စိတ်၏ဖြစ်မှု ပျက်မှုမည်သည်၊ မျက်တောင် တစ်ခတ်ခန့်ခက္ခာ၌ပင် ကုဋ္ဌတစ်သိန်းမက လျှင်မြန်လှသည် ဖြစ်၍ ထိုထိုဘဆင်းကို မြင်မှု ထိုထိုအသံကို ကြားမှု စသည်တို့သည် အပြိုင်ပင် ဖြစ်သကဲ့သို့သာ ထင်ကြရကုန်၏၊ ဤသည်လည်း ဓမ္မတာတစ်ခန်း တည်း။

မိခင်ဇရာဝတီ

စက္ခဝိညာဏဓာတ်ကို သိရန်

စက္ခဝိညာဏဓာတ် ဆိုသည်ကား- အဆင်းအမျိုးမျိုးကို မြင်မှု သက်သက်သာတည်း၊ ထွေထွေလာလာ ကြံမှု သိမှုမဟုတ်၊ မျက်စိဖြင့် မြင်ပြီးနောက် ထွေထွေလာလာ ကြံမှု သိမှုတို့သည်ကား ဟဒယဓာတ် အိမ်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်တို့အမှုသာတည်း၊ ထိုကြောင့် မြင်ဆဲခက်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါမြင်သည်ဟူ၍ပင် မသိသေး၊ နောက် လိုက် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်သောအခါမှ ငါမြင်သည်ဟု သိ၏၊ မြင်အပ်သော ဝတ္ထု၏ အဖြူ၊ အနီစသော အဆင်း အဝန်း၊ အလျား စသောသဏ္ဌာန်အမည် ပညတ်တိုကိုလည်း နောက်လိုက် မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်သောအခါမှ သိနိုင်၏။

မြင်မှုကား စက္ခဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်၏၊ မြင်ပြီးနောက် သိမှုကား ဟဒ ယဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်၏၊ ဉှုံသို့ တုံးကိုမြင်၍ တုံးမှန်းသိရာ၊ တိုင်ကိုမြင်၍ တိုင်မှန်းသိရာ၍ ဓမ္မအလိုအားဖြင့် မြင်မှု သိမှုစုစုပါး တစ်ခြားစီသာ ဖြစ်၏၊ မြင်မှုတစ်လျည့် သိမှုတစ်လျည့် အစဉ်အတိုင်းသွား၏၊ လောကအလို အားဖြင့်မှုကား စိတ်၏ပြောင်းလဲမှု အလွန်မြန်လှသောကြောင့် မြင်မှု သိမှုတစ်ခုတည်း တစ်ပြီးတည်း ထင်ရှု၏၊ ထိုထိုအသံကို ကြေားမှ သိမှု တစ်စုံ၊ ထိုထိုအနဲ့ကို နံမှု သိမှုတစ်စုံ၊ ထိုထိုအရသာကို လျက်မှု သိမှုတစ်စုံ၊ ထိုထိုအပူအချမ်း အကြမ်းအနဲ့ စသည်ကို ထိုမှု သိမှုတစ်စုံ၊ ဉှုံလေးစုံ တို့၌လည်း ထိုနည်းတူသိလေ၊ အကြံအသိဟုသမှုသည် ဟဒယဓာတ် အိမ်မှချည်း ဖြစ်၏၊ ဉှုံသည်လည်း ဓမ္မတာတစ်ခန်းတည်း။

စက္ခအိုင် ဟဒယဓာတ်

စက္ခဓာတ်အိမ်ကို ဖွင့်လှစ်၍ လပီမာန်ကို ကြည့်ရှု၍ လဝန်းအ ဆင်းသဏ္ဌာန်သည် စက္ခဓာတ်အိမ်တွင်းရှိ စက္ခအကြည်ဓာတ်၌လည်း

မိခင်ဇရာဝတီ

ဓາတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆီခြင်း

၁၃၁

ကောင်းဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းရှိ ဘဝင်ဟူသော မနောအကြည်ဓာတ်၌
လည်းကောင်း ဉြိဓာတ်အိမ်နှစ်ခုမှာရှိသော အကြည်ဓာတ်နှစ်ခု၌
တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ခိုက်၏၊ စက္ခာဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ လဝန်း
သဏ္ဌာန်တစ်ခု၊ ဟဒယဓာတ် အိမ်တွင်းမှာ လဝန်းသဏ္ဌာန်တစ်ခု၊
တစ်ပြိုင်နက် အရိပ်ပေါ်၏၊ ထိုအရိပ်ပေါ်မှုသည် မမှုသဘာဝအလို
အားဖြင့် မိုးကြီးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်၏၊ ထိုအခါ ဟဒယဓာတ်အိုးမှာ
ဘဝင်စိတ်လှပ်ရှား၍ အစဉ်ပြတ်၏၊ ထိုလဝန်းသဏ္ဌာန်ကို ဆင်ခြင်သော
အာဝဇ္ဈန်းစိတ်သည် ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ ရွှေးလီးစွာ ဖြစ်ပေါ်၏၊
ဘာလဟု ဆင်ခြင်မှုပေတည်း။

ထိုဆင်ခြင်မှု ချုပ်သည့်နောက်၌ စက္ခာဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ
စက္ခာပိဿာဏဓာတ်တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ မြင်မှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်း
ထိုမြင်မှုချုပ်သည့်နောက်၌ ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ သိမှု ကြံမှုတွေ
ဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုနောက်မြင်မှု တစ်လှည့် သိမှု ကြံမှုတွေတစ်လှည့် ဉြိသို့
အလှည့်အလည်အားဖြင့် အကြိမ်ပေါင်း အသိန်းအသန်းများစွာ ဖြစ်၍
နေကြ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်၍ နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘယ်ဟာကို ငါမြင်သည်
ငါကြည့်သည် ငါရှုသည်- အစရှိသည်ဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းကြရကုန်၏။

ဉြိတွင် မြင်မှု သိမှု၏ ဝိညာက်တည်းဟူသော ဓာတ်မီးအလင်းကို
တောက်စေခြင်း၌ လဝန်းပီမာန်တည်းဟူသော သော့ကိုင်ယောကျား
သည် မိမိမှတွေက်သော အဆင်းအရောင်ဟူသော ရူပဓာတ် သော့တဲ့ဖြင့်
စက္ခာဟဒယဟူသော ဓာတ်မီးအိမ်နှစ်ခု၌ တစ်ပြိုင်နက် သော့ပေး၏၊
ထင်ခြင်း ထိခိုက်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏ဟုဆိုလိုသည်၊ ထိုအခါ ဟဒယ
ဓာတ်အိမ်၌ ဘဝင်စိတ်နှစ်ကြိမ်လည်၍ ချုပ်ပြီးမှ ဆင်ခြင်း၊ မြင်မှု၊
ကြံမှုဟူသော ဝိညာက်တောက်တို့သည် အေး၍အကိုင်း အကျေက်
ကြကုန်၏၊ အောခေါ်သော ဝိညာက်တောက်မီးသည် အလွန်ကြီးသော
အဟုန်ရှိ၏၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ သူ၏၊ ပညာ၊

၁၃၂

ကမ္မာနဒီပနီ

သတိ၊ ဝိရိယအစရှိသော ပြင်းထန်သော အနိုးအရှိနှိုး၏ သော့ ပေးသော သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထာအားလျှပ်စွာ ဥသာဟဗျာပါရ အထွေ ထွေကို ဖြစ်စေနိုင်၏။

ချော် ပြုးအံ့၊ သော့ပေးသော ဝတ္ထာသည် လောဘ၏ အစာဖြစ်ခဲ့ အံ့၊ ဟာသမာတ်အိမ်၌ လောဘမူးမာတ်မီးသည် ဝတ္ထာအားလျှပ်စွာ အဟုန်နှင့်တကွ တစ်ဟုန်းဟုန်း တောက်ထ၏၊ ထိုလောဘမူးမာတ်မီး တောက်မှ ဖြစ်ပွားကုန်သော စိတ္တရာပ်ကလာပ်တို့သည် တစ်ကိုယ်လုံး၌ တစ်ပြိုင်နက် အပြည့်ပျော်နှင့် ဖြစ်ပွားကုန်၏။

ညအခါ၌ တိုက်ခန်းလယ်မှာ မီးထွန်းကြရာ မီးတောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုမီးတောက်မှ ဖြစ်ပွားသော မီးရောင်တို့သည် တိုက်ခန်း တစ်ခုလုံး၌ တစ်ပြိုင်နက်အပြည့် ပျော်ဖြစ်ပွားကုန်သကဲ့သို့တည်း၊ သော့ပေးသောဝတ္ထာသည် ဒေါသမီးကို ပွားမီးစေနိုင်သော ဒေါသမီး စာဖြစ်၍ ဒေါသမူးမာတ်မီး တစ်ဟုန်းဟုန်းတောက်ထမှာ ဒေါသမူးစိတ္တရ ရုပ်တစ်ကိုယ်လုံး ခဏချင်း ပြည့်မှုစသည်တို့ကိုလည်း အသီး အသီး ပြည့်စုံစွာ ဆိုလေ၊ မျက်စိ မျက်နှာ၌ ပေါ်လာသောရုပ်ကို မြင်ကြသဖြင့် ထိုသူ၌ သာယာသောစိတ် ဖြစ်သည်၊ မသာယာသောစိတ် ဖြစ်သည်၊ လျှစ်လျှော်သောစိတ် ဖြစ်သည်ကို သိနိုင်ကြကုန်၏။ ဤကား ဟဒယမာတ် အိမ်မှ မနောက်အနေမှ တောက်ထသော ဇော်တို့မှာ အခြင်း အရာတည်း၊ ပြောခြင်း၊ ဆိုခြင်းအစရှိသော စကားသံအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေရှု၍ ဥပမာကား မီးသဘော၌ ဥပြုသံလွှတ်သော ခေါင်းတိုင် ငယ်သည် ရှိ၏၊ ရေနွေးအိုးကြီးမှ ယင်းခေါင်းတိုင်ငယ်သို့ သွားသော အခိုးလေလမ်းသည် ရှိ၏၊ ယင်းခေါင်းတိုင်ငယ်၏အတွင်း၌ အသံ ပြင်းထန်စွာဖြစ်ဖို့ရန် စီမံ၍ထားသော အခင်ကြိယာသည် ရှိ၏၊ ဥပြုသံလွှတ်လို့ လတ်သော် အခိုးလေလမ်းကို ဖွှင့်၍ပေး၏၊ အခိုးလေသည် ပြင်းထန်သော အဟုန်နှင့် တက်လေ၍ အခင်ကြိယာကို ပြင်းထန်စွာ

ပိခင်ဇရာဝတီ

၁၃၃

၈၁။ တော်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

တိုးငွေ့လေ၏၊ ထိုအခင် ကြိယာမှ လိုရာ့သြုသံဖြစ်၍ ထွက်လေ၏။

ဉ်ဥပမာအတူ လူသံစသည်ဖြစ်မှုကိုလည်း သီရာ၏၊ လည်းချောင်းပေါက်၊ ခံတွင်းပေါက်သည် ခေါင်းတိုင်ငယ်အပေါက်နှင့် တူ၏၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ယင်းအပေါက်သို့သွားသော လေလမ်းသည် ရှိ၏၊ အသံကိုပြုအုံဟူသော စေတနာ ဥသာဟလေဓာတ်မီးသည် ဟဒယ ဓာတ်အိမ်မှ တောက်ထလတ်သော ထိုအပေါက်၌ စိတ္တဇ်ပေါက်သံ သည် ဖြစ်ပေါ်လျှောက်သွားကုန်၏၊ လည်းချောင်းအတွင်း၌ အခင်တစ်ငှာန ရှိ၏၊ အာဓာတ်၊ အာခေါင်၊ ခံတွင်း၊ လျှောရှင်း၊ လျှောလယ်၊ လျှောဖျား၊ သွား၊ နှုတ်ခမ်းတို့၌ အခင်တစ်ငှာနစီ များစွာရှိကြကုန်၏၊ ထိုထိုအကွဲရာ အသံတို့သည် ထိုထိုအခင်ငှာနမှ အခင်ပြုပြင်ချက်အားလော်စွာ ဖြစ်၍ ထွက်ကြရကုန်၏၊ အခင်ပြုပြင်မှုဆိုသည်လည်း- အင်မဂ္ဂါနသာရီ ခေါ်သော စိတ္တဇ်ပေါက်တည်း။

ဟဒယဓာတ်အိမ်မှတောက်သော ဇောဓာတ်မီးသည် လေဘ ဇောဖြစ်ခဲ့အုံ၊ တက္ကာသံ၊ ရာဂသံ၊ လေဘသံတို့သည်ဖြစ်၍ ထွက်ကုန်၏၊ ဒေါသဇော ဖြစ်ခဲ့အုံ၊ ဒေါသသံ ဒေါမနသုသံတို့သည်ဖြစ်၍ ထွက်ကုန်၏၊ ကြွေးသော ဇောအမျိုးမျိုးတို့လည်း ထိနည်းအတူ သီလေ၊ အသံကို ကြားကြသဖြင့် ထိုသွေ့ဗြှုလေဘ ဇောဖြစ်၍ နေသည်၊ ဒေါသ ဇောဖြစ်၍ နေသည် အစရှိသည်ဖြင့် သီကြကုန်၏၊ ဉ်ကား ဟဒယ ဓာတ်အိမ်မှ ဝိုက်ကိစ္စနှင့် တောက်ထသော ဇောဓာတ်မီးတို့၏ အခြင်း အရာတည်း။

ကိုယ်အင်းကြီးငယ်တို့၏ လူပ်ရှား၊ ချီကြွေး၊ ထိုင်၊ ထဲ၊ သွား၊ ပြေး၊ ကျွေးမှု၊ ဆန့်မှု အစရှိသော ကာယက်ကြိယာ အမျိုးမျိုးကို ပြကြရာ၌ ဥပမာကား မီးသဘော်၌ ရေနေးအုံး၊ စရကားအုံး၊ စက်ကြိယာကြုံးငယ် အမျိုးမျိုး အဆင့်ဆင့် ရှိကြကုန်၏၊ ထိုအတူ ဉ်္ခာ့ခန္ဓာပုရဓာတ်သဘော်ကြီး၌လည်း များစွာသောအရှိုးဆက်ဘို့သည် ခြေဖျားခေါင်းဖျားတို့င်

၁၃၄

ကမ္မာနဒီပနီ

အခင် အတွင်းအပ အနဲ့အပြား လျှောက်သွားကူးယူက်ကာ ရှိနေကြ ကုန်သော များစွာသော အကြောကြီး အကြောင်ယ်တို့သည် ရှိကြကုန်၏။

အိပ်နေရာမှ ထိုင်လိုက်အဲဟူသော စေတနာ ဥသာဟအော ဓာတ်မီးတို့သည် ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ တောက်ထလတ်သော် ထို့ကော ဓာတ်မီးတောက်တို့မှ ဖြစ်ပွားကုန်သော အောင်မဂ္ဂနှင့်သာရီ ခေါ်သော စီတွေဇာတ်လေတို့သည် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အကြောကြီး အကြောင်ယ်တို့၌ အပြည့်အတင်း ဖြစ်ပေါ်လျှောက်သွားကြကုန်၏။ နိုင်းတွေ ကကြကုန် သကဲ့သို့ ထိုအကြောကြီး အကြောင်ယ်တို့သည် စိတ်အလိုရှိရာသို့ ထို ဓာတ်လေတို့၏ သည်ပိုးမှုနှင့် လူပ်ရှားထကြခြင်း စသည်ကို ပြကြကုန် ၏။ ထိုထိုအကြောနှင့်စပ်သော ကိုယ်အောင်တို့သည်လည်း အကြောဓာတ် လေတို့ သည်ပိုးရာပါကြရလေကုန်၏။ ထိုအခါ့၍ လူပ်ရှား၊ ချီကြ၊ ထိုင်၊ ထ၊ သွား၊ ပြေး၊ ကွေးမှု၊ ဆန်းမှုစသည်တို့သည် ဖြစ်လေကုန်၏။ ကြံကား တစ်ကိုယ်လုံး လူပ်ရှားမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဉီးခေါင်းလူပ်မှု၊ မျက်လုံးလူပ်မှု၊ လျှာဖျား၊ လျှာရင်း၊ ခံတွင်း၊ ဖေးပါး၊ နှုတ်ခိုးသားလူပ်မှု၊ ခြေလက်စသည် လူပ်ရှားမှုဟူသော ထိုထိုအောင်ကြီးငယ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လူပ်ရှားမှုတို့မှုကား ထိုထိုလူပ် ရှားရာ အောင်၏ဆိုင်ရာ အကြောကြီး အကြောင်ယ်တို့ကို ကွက်ခြား၍ ဆိုလေ၊ ကြိုကိုယ်ခန္ဓာသည် ရုပ်သေးရုပ်နှင့်တူ၏။ အကြောလျှောက် လေ ဓာတ်တို့သည် ရုပ်သေးကြီးစုနှင့်တူ၏။ ဟဒယဓာတ်အိမ်ဖြစ်သော ဇော်တို့သည် ရုပ်သေး ကြိုးစုစွဲကသူ ယောက်ရားနှင့်တူ၏။ ကြိုးတွင်ရွှေ ကား အဆင်းအမျိုးမျိုးဟူသော ရူပဓာတ်၏စက္ခဝာတ်အိမ် ဟဒယ ဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှုကိုအစွဲပြု၍ ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ထသော ဝိညာဏဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အမူအားလျှော့စွာ ကာယက်၊ ဝစီက်၊ မနောက် သုံးပါးဖြစ်ပွား၍ သွားပုံကိုပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၃၅

အသံအမျိုးမျိုးဟူသော သုဒ္ဓဓာတ်၏ သောဓာတ်အိမ် ဟဒေသ
ဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှူ, အနဲ့အမျိုးမျိုးဟူသော ဂန္ဓဓာတ်၏
ယာနာဓာတ်အိမ် ဟဒေယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှူ, အရသာအမျိုး
မျိုးဟူသော ရသဓာတ်၏ထို့ဝါဓာတ်အိမ် ဟဒေယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌
ခိုက်မှူ, အပူအချမ်း အကြမ်းအနုအစရှိသော ဖောငွ္ခဓာတ်၏ ကာယ
ဓာတ်အိမ် ဟဒေယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှူတို့ကိုအစွဲပြု၍ အသီးအသီး
ဟဒေယဓာတ်အိမ်မှထသော ဝိညာကဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အမူ
အားလုံးစွာ ကာယက်, ဝါစိက်, မနောက်သုံးပါးတို့ ဖြစ်ပွား၍ သွားပုံ
တိုကိုလည်း ထိုနည်းကိုအမှုပြု၍ အကျယ်သိလေ မြင်လေ။

ဓာတ်တို့၏ ဆန်းကြယ်ပုံ

ဓမ္မာရုံမည်သည် လောကဓမ္မအားဖြင့် အလွန်များပြား၏၊ တို့ဓမ္မာ
ရုံမျိုးနှင့်တကွာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရှုပဓာတ်, သုဒ္ဓဓာတ်, ဂန္ဓဓာတ်, ရသဓာတ်,
ဖောငွ္ခဓာတ်တို့၏ ပဋိချို့ရဓာတ်အိမ်နှင့် မဖက်၊ သက်သက်သော
ဟဒေယဓာတ်အိမ် ဘဝင်မနောမှာ ခိုက်မှူသည်လည်း အလွန်များပြား၏၊
ယခုမျက်စိမြင်မှုစသည် ငါးခေါက်နှင့်ကင်း၍ စိတ်သက်သက်မှာ ဖြစ်သမျှ
သော အကြံအသီတွေကို ယူလေ၊ ဤဟဒေယအိမ် သက်သက်၌ ကံသုံးပါး
ဖြစ်ပုံလည်း အလွန်များပြား၏ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာမှာမူကား မထူးကြလှပြီ။

ဥပမာကိုပြဆိုးအဲ- သံပတ်ဖြင့် စက်ကြီးစက်ငယ် အမျိုးမျိုး၊
သော့အိမ် သော့ပေါက် အမျိုးမျိုးတို့၏ စီရင်အပ်သော စက်သူယောင်ရှုပ်
ကြီးသည် ရှိရာ၏၊ စကျေသော့အိမ် သော့ပေါက်မှ တစ်ကြိမ်သော့ပေး၍
စက်တိုကို နှီးလိုက်သည်ရှိသော် တစ်မှုဟုတ်, နှစ်မှုဟုတ်, တစ်နာရီ၊
နှစ်နာရီ အစရှိသဖြင့် သံပတ်လှုပ်ရှားသမျှ ကာလပတ်လုံး စက်ကြိယာတို့
လည်ကြကုန်၏၊ စက်ကြယာတို့လည်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ခံတွင်းမှ

ထွေတွေလာလာ အသံတို့သည် ထွက်ကုန်၏၊ ထိုင်ခြင်း၊ ထခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ အကိုကြီးငယ် လှပ်ရှားခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ တစ်စိတ် တစ်ဒေသသော စက်တိုကို နှီးခဲ့လျှင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသသော အမူအရာ ကိုသာပြု၏။

ဤစက်သူယောင် ဥပမာကဲသို့ သတ္တဝါတိ၏ခန္ဓာ၌ ထင်မြင်ရာ၏၊ အပျော်အရုံခြောက်မျိုးသည် သော့တံ ၆-မျိုးတည်း၊ လောက၌ အာရုံ ၆-မျိုး၏၊ တည်ရှိရာ သက်ရှိသက်မဲ့ဝတ္ထုမျိုးသည် သော့ကိုင်သူ၊ သော့ ပေးသူ၊ စက်နှီးသူ ခြောက်မျိုးတည်း၊ မျက်လုံးအိမ်၊ မျက်လုံးပေါက် အစရှိ သဖြင့် သော့အိမ် သော့ပေါက် ၆-မျိုးရှိ၏၊ ဘဝင်တည်းဟူသော သံပတ် ရှိ၏၊ ဇော်တို့ငါးပြိုင်တည်းဟူသော စက်ကြီးစက်ငယ် အမျိုးမျိုးရှိ၏၊ အကြောကြီးငယ်ဟူသော စက်ကြီးစက်လွှန်အမျိုးမျိုးရှိ၏။

မျက်စိုဥပမာ၌ရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ဝတ္ထုတို့က အဆင်းအရောင် တည်းဟူသောသော့တံဖြင့် စက္ခခွဲရသော့အိမ်၌ တစ်ကြိမ်သော့ပေး၍ စက်တိုကို နှီးလိုက်သည်ရှိသော ဘဝင်ဟူသော သံပတ် မသေသမျှကာလ ပတ်လုံး ဇော်တို့ငါးပြိုင်တည်းဟူသော စက်တို့သည် အဟုန်နှင့်တကွ လည်ကြောက်၍ ကာယက်မှု၊ ဝစ်က်မှု၊ မနောက်မှုတိုကို ဖြစ်စေကြောက်၏။

နားဥပစာ စသည်တို့၌ရှိရှိကုန်သော သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုတို့က အသံစကားအမျိုးမျိုးစသော သော့တံတို့ဖြင့် မိမိ၊ မိမိတို့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သောတွဲရစသော သော့အိမ်တို့၌ တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ် သော့ပေးရာ တို့၌လည်း အသီးအသီး ကာယက်မှု၊ ဝစ်က်မှု၊ မနောက်မှု ဖြစ်ပွား၍ သွားပုံကို ထိုနည်းတူသိလေ၊ အိပ်ပျော်၍နေမှုကား သံပတ်သေမှုတည်း၊ အိပ်ရာက နှီးတော့မည်ရှိရာ ရှေ့ဦးစွာ နှီးလိုက်သော သော့ချက်မှုစဉ် တစ်နှုန်ပတ်လုံး ကာယက်မှု တလုပ်လူပ်၊ ဝစ်က်မှု တဖ္တာဖ္တား၊ မနောက်မှု တရွှေ့ နေလေ၏၊ ထိုသို့ ကံသုံးပါး တရွှေ့နေခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှု

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၃၃

မဟုတ်၊ သတ္တဝါဒီအမှုမဟုတ်၊ ဓာတ်တို့၏ အမှုသက်သက်သာတည်း။

[ဤကားဓာတ်တို့၏ အမှုဆန်းကြယ်ပုံကို ပြဆိုလိုက်သော ဓာတ်သူယောင် ဥပမာတည်း။]

ရုပ်အကြည် ငါးရပ်နှင့် ဝိဉာဏ်ဓာတ်

ယခုအခါ အထက်ဒေသနာတော်၌ ဥပမာဆောင်၍ ပြအပ်သော မီးတောက် ၆-မျိုးတိုကဲ့သို့ စက္ခတသော စွဲမြို့ရာ အဖွဲ့တွေဝတ္ထု ၆-မျိုးတို့၌ အဆင်းဓာတ်အစရှိသော အစာအာရုံဓာတ် ၆-မျိုးတို့၏ ခိုက်တိုက်မှု ဒက်ချက်အဟုန်ကြောင့် သူဝတ္ထု၌သူ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ဝိဉာဏ် ဓာတ်တို့၏ တစ်ဌာနမှ တစ်ဌာနသို့ အကုမ္ပါဒ်မှု ပြောင်းရွှေခြင်း မရှိကြပုံကို ပြဆိုပေအဲ။

စက္ခ၊ သောတ၊ ယာန၊ နိုဝင်း၊ ကာယဟူသော ရုပ်ကြည်ငါးပါး တို့သည် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ကြည်ပုံခြင်း မတူကြုံနှင့် ထိုကြောင့် အဆင်းဟူသော ရုပ်ဓာတ်သည် စက္ခဓာတ်နှင့်သာ ခိုက်ဖော် ခိုက်ဖက် ဖြစ်နိုင်၏။ သောတဓာတ်စသည်တို့နှင့် ခိုက်ဖော်ခိုက်ဖက် မဖြစ်နိုင် မီးရောင်တည်းဟူသော အဆင်းဓာတ်ကို စက္ခဓာတ်၌ပြခဲ့လျှင် ခကာချုင်း ခိုက်ကြ၏။ ရုပ်ဓာတ် စက္ခဓာတ်နှစ်ပါး ခကာချုင်း လုံးထွေးမိကြ၏။ သံနှင့်သလိုက် ကဲ့သို့တည်း မီးခတ်နှင့်ကော်သား နှစ်ပါးစုံ ခိုက်ကြရာ၌ မီးပွင့်ဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့ ထိုဓာတ်နှစ်ပါး ခိုက်မှုဒက်ချက်ကို စွဲ၍ အမြင်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၏။

စက္ခဝိဉာဏ်ဓာတ်ကို အမြင်ဓာတ်ဆိုသည် ထိုမီးရောင်တည်းဟူ သော အဆင်းဓာတ်ကို နားဝါ၊ နှာခေါင်းဝါ၊ လျှာပေါ်၊ ကိုယ်အဂါးစုံ၌ တစ်ကဗ္ဗာလုံးပြသော်လည်း ခိုက်ခြင်းမရှိကြ၊ အဆင်းနှင့် လုံးထွေးမှု မရှိကြ၊ ကော်ခဲ့နှင့် သလိုက်ကဲ့သို့တည်း ခိုက်ခြင်း မရှိကြသောကြောင့် အမြင်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိ။ မီးရောင်အဆင်းကို နားနှင့်မြင်ရှိး မရှိ။

မိခင်ဇရဝတီ

၁၃၈

ကမ္မာနဒီပနီ

နှာခေါင်းနှင့်မြင်ရှိး မရှိး လျှာအဂါ ကိုယ်အဂါတိနှင့်မြင်ရှိး မရှိး မျက်စီ
နှင့်သာ မြင်ရှိးရှိသည် ဟူလို့။

ထိုကြောင့် အဆင်းကိုမြင်မှုမည်သည် စက္ခာဓာတ်မှသာ ဖြစ်ပေါ်
နိုင်၏၊ သောတဓာတ်စသည်တို့မှ မဖြစ်ပေါ်နိုင်၊ မြင်မှုကိုပင် စက္ခာ
ဝိညာက်စိတ်ခေါ်သတည်း၊ မာဂဓဘာသာ၌ ဒသနဟူ၍လည်းကောင်း၊
စက္ခာဝိညာဏာဟူ၍လည်းကောင်းခေါ်သည်၊ မြန်မာတို့၌ မြင်မှုခေါ်သည်၊
ထိုမြင်မှုကိုပင် စက္ခာဝိညာဏာဓာတ်ခေါ်သည်၊ မြင်မှုမှတစ်ပါး စက္ခာ
ဝိညာဏာစိတ် စက္ခာဝိညာဏာတ်ဟူ၍ အသီးအခြားမရှိပြီ။

သတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် အဖွဲ့တ္ထသန္တနှင့် တစ်ခုတည်း အမြဲ
တည်နေ၍ မျက်စီ၌ အဆင်းထင်လာခိုက် ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် မျက်စီသို့
ရောက်လာ၍ မြင်မှုကို ဆောင်ရွက်၏၊ နား၌ အသံထင်လာခိုက် ထိုစိတ်
သည်ပင်လျှင် နားသို့ရောက်လာ၍ ကြားမှုကို ဆောင်ရွက်၏၊ နှာခေါင်း၌
အနဲ့ထင်လာခိုက် ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် နှာခေါင်းသို့ရောက်လာ၍
နဲ့မှုကိုဆောင်ရွက်၏၊ လျှာ၌ အရသာထင်လာခိုက် ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင်
လျှာပေါ်သို့ရောက်လာ၍ လျှာကိုမှုကို ဆောင်ရွက်၏။

ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် ရင်တွင်းမှာနေ၍ အထွေထွေသော ကြံ့မှု၊
သိမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်၏ဟု ယူသော သာတိမည်သော ရဟန်း၏
မိစ္စာဒိဋ္ဌအယူ၌မှုကား မြင်မှုကား တစ်ခြား၊ ထိုမြင်မှုကို ဆောင်ရွက်သော
အမှုဆောင်စိတ်ကား တစ်ခြား၊ ဤသို့ အမှုနှင့်အမှုဆောင်နှစ်ပါးခြား
နား၍ယူ၏၊ ထိုသို့ခြားနား၍ယူသောကြောင့် စက္ခာ၌မြင်မှုပြီးစီးကွယ်
ပျောက်သော်လည်း မြင်မှုကိုဆောင်ရွက်သော ထိုစိတ်မှုကား ကွယ်
ပျောက်သည် မရှိဟု ယူ၏၊ ယခုလောကအများ၌လည်း ဤအထင်
အမှတ် အယူမိစ္စာတင်းလင်း ရှိနေကြလျက်ပင်တည်း။

ဤအယူသည် နိစ္စာဒိဋ္ဌလည်းမည်၏၊ သသာတာဒိဋ္ဌလည်းမည်၏၊
အတ္တဒိဋ္ဌလည်းမည်၏၊ သက္ကာယာဒိဋ္ဌလည်းမည်၏၊ ဤဒိဋ္ဌကို ပယ်ဖျောက်

ဓార్తాంశు ర్యాథిపిఃత్విగ్ని ప్రశ్నాప్రణాలః

१२६

ప్రాణః ఆగ్నిఃద్య “క్రుషు పఢ్చి ఆద్ది లాతి క్రుష్టిత్వం వశీ ర్షితి”
-ఆంగ్రీవేం వోవాతార్మితగ్ని గోతార్మణీః గ్ర్యామ్భువేం
ఉగ్మాః ర్థిప్రణి ఉగ్మామాత అశింభు ప్రతిపోవేం ప్రణమ్భువగ్ వగ్ గ్రు
వేం ఉగ్మాంబ్రిన్మామాత వల్స వేంతార్మాత అశింభంవల్స త్వి ప్రొండః
శ్రోప్రణఃమగ్నిః ఉగ్మామాత గ్రువ్ ఆప్రణమ్భువు ఆశండః త్విఓగ్ గ్రు పవాం
ంట్లాష్ట ప్రతిపోవ్ త్విప్రతిపోవ్ రాష్ట్రువు వ్యాప్తమ్భువు ఆశిప్రియగ్ గ్రు
ప్రవాతమ్భువుః॥

వేంతార్మాత అశింభంవల్స త్వివు పిప్రొండఃమశ్రోవల్స పగ్ గ్రు
వేం త్విఉగ్మామాత అశింభు యంలావేం ఆప్రు ఆశ్మితవేం ఆశండః
వాష్ట్వాం ఆమ్మిఃమ్మిఃత్విత్వంలవల్స కొండః ఆప్రువేం ంట్లాష్ట్వాం
ఆమ్మిఃమ్మిఃత్విత్వంలవల్స కొండః మ్మిర్మాఉగ్మా ంట్లామ్మిఃమ్మిఃత్విత్వం
లవల్స కొండః తాంపిఃముతాంపిఃత్వి ప్రొండఃశ్రోప్రణఃమగ్ని ఆప్రుత్విఓగ్ గ్రు
క్షం ప్రతిపోవు ప్రణమ్భువల్స ఆప్రుగ్నివుప్రణవ్ వ్యాప్తువీ ఆశ్మితవల్స త్వి
ప్రొండఃశ్రోప్రణఃమగ్ని ఆప్రుత్వంలవల్స తాంప్రాత్వివుఆప్రు త్విఓగ్ గ్రుక్షం
ప్రతిపోవు ప్రణమ్భువల్స త్విఆప్రుగ్నివుప్రణవ్ వ్యాప్తువీ ఆప్రుతాంపిఃత్వి ప్రొండఃశ్రోప్రణఃమగ్ని॥

ఉగ్మామాత అశింభంత్వం ఉగ్మాంట్లార్పిత్వం ఆమ్మాఃశ్రింగ్రువల్స త్వం
తాంప్రాత్వివు ంట్లార్పిత్వం ప్రతిపోవు ప్రణమ్భువల్స త్వింట్లార్పిత్వం వు
వ్యాప్తువీ తాంపిఃవేం ఉగ్మాంట్లార్పిత్వి ప్రొండఃశ్రోప్రణఃమగ్ని తాంపిఃవేం
ఉగ్మాంట్లార్పిత్విమ్మా ఆమ్మాంయంమ్మా ఉణ్ణుఅగ్నిర్మిలాల్పుం ఆవాత్తావాత్తావు
ప్రతిపోవీ ప్రొండఃశ్రోమ్మలవల్స మగ్ని ప్రణమ్భు జ-ఓ, ఓ-ఓతవల్స ఆప్రింప్రతి
పోవల్స గ్రుమ్మలవల్స మగ్ని లోగీల్లుత్వి ఆయంప్రామ్మం పిష్టుక్షుమ్మగువు
గ్రుంబ్రిన్మామాత మశ్మియాఃగ్రిమ్మిః ఃిఃతోగీమ్మం ఃిఃతాతాంప్రామ్మవల్స ఃిఃతా
తాంప్రాత్వి ఃిఃతోగీమ్మాఃప్రొండఃవల్స తాంప్రణల్లుమ్మతోవుగ్ శ్రింగ్రువీ
వేంతార్మాత వాష్ట్వామాత వేంతాంబ్రిన్మామాత ఆంగ్రీవేం ఆంగ్రీమాత

షిండంరాంతి

၁၄၀

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

လေးမျိုးတို့၏လည်း အသီးအသီး ဤနည်းအတိုင်း အကျယ်သိလေ။
ရှုပ်ကြည်ငါးရပ် ဝိယာကဓာတ် ဂါးပါးစစ်တစ်း ပြီး၏။

ဟဒယဝတ္ထု၌ ထိသိမှုအထွေထွေ

တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တဝါသဏ္ဌာန်၌ မ, တည်,
မူးတည်, ဇရာတည်ဖြစ်သော ဟဒယဓာတ်အိမ်၌မူးကား အထွေထွေ
အပြေးပြား အလွန်များ၏၊ ကြံမှုအထွေထွေ, သိမှု အထွေထွေ များပြား၏၊
မြင်မှု, ကြားမှု, နံမှု, လျှက်မှု, ထိမှုတို့၌ အသီးအသီးလိုက်ရသော ကြံမှု,
သိမှုတို့သည်လည်း ဤဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်ပေါ်၍ လိုက်ရကုန်၏၊
လိုက်ပုံမှာ ရွေး၌ပြုဆိုခဲ့ပြီ မြင်မှုစသည် ငါးခုက်တို့မှ အလွတ်ဖြစ်သော
ကြံမှု, သိမှုတို့သည်လည်း ဤဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊
ဖြစ်ပေါ်၍ ကာယက်, ဝစ်က်, မနောက်သုံးပါး ဖြစ်ပွဲးပုံကိုလည်း ရွေး၌
ပြဆိုခဲ့ပြီ။

တစ်ခုတစ်ခုသော ဝတ္ထုကြိုကြည့်ရှု၍ နေဆဲအခါ၌ မျက်တောင်
တစ်ခတ်ခန့်ကာလအတွင်း၌ပင်လျှင် မြင်မှု, သိမှု အလှည်အလည်
အပြန်ပေါင်း အထောင်မက များပြား၏၊ လူတို့အထင်အမှတ်၌ကား
ထိအလုံခိုက် အကုန်ပေါင်း၍ မြင်မှုတစ်ခုတည်း ထင်မှုတိကြရ၏၊ ထိသို့
အထောင်မက များပြားကြရ၍ မြင်မှုသည် စက္ခဝတ္ထုမှုသာ ဖြစ်
ပေါ်နိုင်၏၊ သိမှုသည် ဟဒယဝတ္ထုမှုသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏၊ ထိကြောင့်တစ်
ပါးနှင့်တစ်ပါး ဓာတ်အိမ်ကူးပြေားခြင်း မရှိကြ၊ တစ်ခုချုပ်သေမှ တစ်ခု
ဖြစ်ပေါ်ကြရ၏၊ ကြားမှု, သိမှု, နံမှု, သိမှု လျှက်မှု, သိမှုတို့၌လည်း ဤ
နည်းတူ သိကြလေ။

ယခုအခါ ထိမှု, သိမှုနှစ်ပါးကို ထင်လျားအောင် ပြဆိုပေအံး လူတို့
အမှတ်အထင်အတိုင်း အထောင်မကသော ထိမှု သိမှုတိုက် တစ်ခု
တည်းပြု၍ ဆိုမည်၊ သွားခြင်းအမှု၌ ခြေတစ်လှမ်းတွင်

မြင်ဇရာဝတီ

၁၁၁

၁၁၁ ၁၁၁ ၁၁၁

၁၁၁

မြေအပြင်နှင့် ခြေဖါးအပြင် ထိခိုက်မှုတို့၌ အောက်မြေအပြင်ကား ပထဝီဖော်ဖွဲ့စာတ်တည်း ခြေဖါးအပြင်ဟူသော ကာယစာတ်အိမ် အ စိတ်မှာရှိနေသော ကာယဝတ္ထုရှုပ်အကြည်တိနှင့် ထိုဖော်ဖွဲ့စာတ်တို့ ထိခိုက်ကြရာတွင် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကိစ္စ၍ ထိုကယဝတ္ထုရှုပ်အကြည် တစ်ပြင်လုံးမှာ ကာယဝတ္ထုရှုပ်အကြည်တွေ တဖ္တားဖွား ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ဤအရာ၌ ပထဝီဖော်ဖွဲ့စာတ်တို့၏ ခြေဖါးအပြင်၌ ထိမှုသည် နှစ်ပါးရှိ၏။ နှစ်ပါးဆိုသည်ကား- ခြေဖါးအပြင်ရှိ ရှုပက္ခနာ၌ ထိမှုတစ်ပါး၊ ထိုရှုပက္ခနာအပြင်မှာ ယခုပေါ်ရှိခဲ့ဖြစ်သော နာမက္ခနာလေးပါးတို့၏ ထိပထဝီဖော်ဖွဲ့စာတ်၌ ထိမှုတစ်ပါး ဤ J-ပါးတည်း။

ထိနာမက္ခနာလေးပါးတို့၏ ဖော်ဖွဲ့စာတ်၌ ထိမှုဆိုသည်ကား- ထိုဖော်ဖွဲ့စာတ်ချက်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ထိမှုကိုဆိုသတည်း၊ သိခြင်း အထူးတစ်မျိုးကိုပင် ထိမှုဆိုသည်။ ဤထိမှုကို ဤအရာ၌ ပြဆိုလိုရင်းပေတည်း၊ အောက်မြေအပြင်ဟူသော ပထဝီဖော်ဖွဲ့စာတ် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်အဟုန်ကြောင့် ခြေဖါးအပြင်ဟူသော ရှုပက္ခနာ၌ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏သော ထိနာမက္ခနာလေးပါးတို့၏သည်။ ထိုဖော်ဖွဲ့ ဒဏ်ချက်ကို ထိကြကုန်၏၊ ထိသောအနေအားဖြင့် အာရုံပြုကြကုန်၏ဟု ဆိုလိုသည် ဤကား ထိမှု သိမှုနှစ်ပါးတွင် ထိမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

မြေကြီးကို နင်းမိသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်၏သိမှုကား ဟဒယစာတ်အိမ် ဆိုင်ရာသာတည်း၊ ဟဒယဝတ္ထုရှုပ်တွင် သိမှုဟူသော မနောဝိညာဏ စာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိမှု၏နောက်လိုက် ဖြစ်ကြကုန်၏၊ မျက်တောင်တစ်ခတ်ခန့် ကာလအတွင်းမှာပင် ထိမှုတစ်သုတ်၊ သိမှုတစ်သုတ် အလှည့် အပြန်ပေါင်း အထောင်မက များပြား၏၊ လူတို့အထင်အားဖြင့် ကြိယာတစ်ခုသာဟု ထင်ကြရ၏။

ခြေဖါးအပြင်၌ ထိမှုတစ်သုတ် ချုပ်သေမှ ဟဒယစာတ်အိမ်၌ သိမှုတစ်သုတ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ ဟဒယစာတ်အိမ်၌ သိမှုတစ်သုတ် ချုပ်သေ

၁၄၂

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

မှ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ကာယဓာတ်အိမ်၌ ထိမှုတစ်သုတ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ ဤသို့ အလျဉ်းအလည် အပြန်အလှန်ကို သိလေ၊ ဤ၌လည်း ကာယဓာတ်အိမ်၌ ဖြစ်ပေါ်သော ထိမှုနာမက္ခနာလေးပါးသည် ဟဒယဓာတ်အိမ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းမရှိ၊ ကာယဓာတ်အိမ်၌သာ ချုပ်ပျက်သေဆုံးကြလေကုန်၏၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှုနာမက္ခနာလေးပါးတို့သည် ကာယဓာတ်အိမ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းမရှိ၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌သာ ချုပ်ပျက်သေဆုံးကြလေကုန်၏။

လူတို့အထင်၌မူကား ထုတိမှု သိမှုနှစ်ပါး အပြန်ပေါင်း အထောင်မကများပြားသည်ကို သိမှုကြိယာတစ်ခုတည်းဟု ထင်ကြရကုန်၏၊ ထိမှု၊ သိမှုနှစ်ပါးနှစ်ပါးတို့၏ အကူးအကူး၌ ချုပ်မှု၊ ပျက်မှု အပိုင်းအပိုင်းခြားခြား၍ နေသည်ကို မသိမဖြင့်နိုင်ကြကုန်၍ တစ်ခုတည်းဟု ထင်ကြရကုန်သည်၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှာ ထိမှုဟူသော နာမက္ခနာလေးပါးတွေးဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါး၌ ခြေဖဝါးအပြင်မှာသာ ခန္ဓာဝါးပါးရှိ၏၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ ကြွင်းကျေန်သော တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးမှာ ရူပက္ခနာချည်းသက်သက်ရှိ၏၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်အပြင်မှာ သိမှုဟူသော နာမက္ခနာလေးပါး တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါး၌ ထိုဟဒယဓာတ်အိမ်မှာသာ ခန္ဓာဝါးပါးရှိ၏၊ ထို့ကြွင်းကျေန်သော တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးမှာ ရူပက္ခနာချည်းသက်သက်ရှိ၏၊ ရွှေး၌ ပြခဲ့ပြီးသောမြင်မှုကြားမှုစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတူသို့ကြလေ။

ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် နှစ်ရပ်

ခြေခါးမှု၊ ကြွေမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုအစရှိသော တစ်လှမ်းတစ်လှမ်းအတွင်း၌ဖြစ်သော ကာယက်မှုတို့ကိုမူကား ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ပြပြင်ကြပေကုန်၏၊ ပြပြင်ပုံကို ရွှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ၊ ဤခြေတစ်လှမ်းအတွင်းမှာပင် မြင်မှုလည်း မစဲသကဲ့သို့၊ ကြားမှုလည်း မစဲသကဲ့သို့၊ ထွေထွေလာလာ

၁၃၃
၈၁၁။

ကြံမှုလည်း မစဲသကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်လျက်ရှိကြသည်ကား မျက်တောင်တစ်ခတ်၌ ကုဋ္ဌတစ်သိန်းမကဟု ပြဆိုခဲ့သော စိတ်၏အဖြစ်အပျက်အပြောင်းအလဲ မြန်လှသည့်အတွက်ပေတည်း။

ဤကား ပထမခြေလှမ်း ပထမဖဝါး၌ ခန္ဓာဝါးပါးဟူသော ဓာတ်တို့၏ အစုအစု အပိုင်းအပိုင်း ဖြစ်နေပုံကို ပြဆိုချက်တည်း ဒုတိယခြေလှမ်း ဒုတိယဖဝါးစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း အကုန်သိကြလေ မြင်ကြလေ။

မြေအပြင်ဟူသော ပထဝီဖော်ပွဲဓာတ် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက် ကြောင့် ခြေဖဝါးအရေအပြင်၌ ဖြစ်ပေါ်သော နာမက္ခနာလေးပါးတို့တွင် ထိမှုခေါ်သော သိမှုအထူးကား ဝိညာဏာက္ခနာတည်း၊ ထိသိမှုအထူးမှာ ပါရှိသော ဝေဒနာကား ဝေဒနာက္ခနာတည်း၊ သညာကား သညာက္ခနာတည်း၊ ဖသာ၊ စေတနာ၊ ကက္ဂတာ၊ ဒီပိတ၊ မန်သိကာရ ဤပါးခုတို့ကား သခါရက္ခနာတည်း၊ ခြေဖဝါးအပြင်ကား ရူပက္ခနာတည်း၊ ခြေကိုချီးကြ၍ မြေမှုလွှတ်သောအခါ နာမက္ခနာလေးပါးသည် ထိနေရာမှာအကုန်ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်လေ၏၊ အနိစ္စရောက်လေ၏၊ အစဉ် ဖော်ပွဲဓာတ် အခိုက်တွင် ဖြစ်ပေါ်မှုကား နာမ်၏အတိတည်း၊ ချုပ်ကွယ်မည်ရှိသော အခါ ဆုတ်ယုတ်လော့ပါး၍ သွားမှုကား နာမ်၏သန္တတိရောတည်း၊ ထိတွင် ခြေဖဝါးအပြင်ရှိ ကာယပသာဒရှုပ်ကား ကာယဓာတ်မည်၏၊ အောက်မြေအပြင်ရှိ ပထဝီဓာတ်ကား ဖော်ပွဲဓာတ်မည်၏၊ ထိဓာတ်၂-ပါး ထိခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သိမှုအထူးကား ကာယဝိညာဏာ ဓာတ်တည်း၊ နာမ်၏ကာတိ၊ နာမ်၏ရော၊ နာမ်၏မရဏတိနှင့် စေတသိက်ခန္ဓာ ၃-ပါးတို့ကား ဓမ္မဓာတ်တည်း ဤမြေမြှုပ် ခြေဖဝါးနှင်း၍ ထိမှန်းသိ၍ နေကြခဲ့အခိုက်၌ ခြေဖဝါးရောမှာ ခန္ဓာဝါးပါးဓာတ်လေးပါး ခွဲခြမ်းနည်းတည်း။

၁၄၄

ကမ္မာနဒီပနီ

အကျဉ်ချုံးပြန်လိုသော ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်ဟူ၍လည်းကောင်း J-ပုံပြု၍ရှုရာ၏၊ ခြေဖဝါးရော့ရှိနေသော ကာယဝတ္ထုရှုပ်၊ မြေအပြင်ဟူသော ဖော်ပွဲရုပ်တိုကား ရုပ်ခန္ဓာ ရုပ်ဓာတ်တည်း နာမက္ခနာလေးပါးတို့ကား နာမ်ခန္ဓာ နာမ်ဓာတ်တည်း ရုပ်ခန္ဓာ၏ ဘတ်၊ ရော၊ မရဏတို့သည် ရုပ်ခန္ဓာ၌ ဝင်ကုန်၏၊ နာမ်ခန္ဓာ၏ ဘတ်၊ ရော၊ မရဏတို့သည် နာမ်ခန္ဓာ၌ ဝင်ကုန်၏၊ ထိုနေရာ၌ အသီးအခြား ထင်ရှားရှိနေခိုက်ဖြစ်သော ထိုမှု၊ သိမှုဟူသော နာမ်ခန္ဓာ ကို ဉာဏ်ထဲတွင် အသီးအခြား ထင်ရှားစွာမြင်နိုင် ထင်နိုင်စေရာ၏၊ ရုပ်ခန္ဓာနှင့်ရောထွေး၍ မနေစေနှင့်။

ဤကား ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ခွဲနည်းတည်း

ဓာတ်ကမ္မာန်းရှုရန်

ဤသို့ ထိုခြေဖဝါးရော် ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် J-ပါးကို ဉာဏ်၌ အသီးအသီး ခြားနား၍ ထင်မြင်ပြီးမှ ရုပ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်၊ နာမ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ကို ရှုရာ၏၊ နာမ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ဆို သည်ကား- “အနိစ္စ ခယငွေန်”-ဟူသည်နှင့်အညီ ထိုနေရာမှာ ထိုမှု၊ သိမှု၏ ချပ်ဆုံးပောက်ပျက်မှုသည် နာမ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ပင်တည်း၊ ရုပ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ကိုမှာကား “အာဟာရဒီပနီ” မှာ ရှုပက္ခနာ အနိစ္စ ခန်း၌ ကြည့်ကြလေ။

ဤကား သွားခြင်းကြရိယာပုတ်၌ ခြေတစ်လျမ်းတစ်လျမ်းတွင် မြေသို့ ခြေဖဝါးတစ်ခါတစ်ခါအခုတွင် ခြေဖဝါးရေအပြင်မှာ နာမက္ခနာ လေးပါးဖြစ်ပေါ်ခိုက် ထိုနေရာ၌ ခန္ဓာဝါးပါး စုလင်ခိုက်အခါဖြစ်၍ ထိုနေရာ၌ ဉာဏ်မှာခန္ဓာဝါးပါး ကွဲအောင်ရှုနည်း၊ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် J-ပါး ကွဲအောင်ရှုနည်း အစီအရင်တည်း။

မိခင်ဇရာဝတီ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိကို ပြဆီခြင်း

၁၄၅

ခန္ဓာဝါပါးတိတွင် ရူပက္ခန္တသည်ကား တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်
နေရာတွင် ဘယ်အခါ၌ မရှိဟု ဆိုဖွယ်မရှိ၊ နာမက္ခန္တသေးပါး
တိသည်မူကား ခြေဖတ်အပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ်၍နေခိုက် ခြေဖတ်အပြင်
တွင်သာ ရှိနေကြကုန်၏၊ ခြေဖတ်အပြင်မှုကြင်းသော တစ်ကိုယ်လုံးမှာ
ရူပက္ခန္တသာရှိ၏၊ ဤနည်းအတိုင်း တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အရေပေါ်မှာ
အကြောင်အကြောင်နေရာ၌ ထိမှု ခိုက်မှုရှိခဲ့ဖြစ်၍ ဤနာမက္ခန္တသေးပါး
ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖြစ်၏၊ ထိုထိနေရာ၌သာ ခန္ဓာဝါပါး ပေါင်းဆုံးမြှင့်၏၊
ခြေမထိပ်၌ ထိခိုက်၍ နာမှုဟူသော နာမက္ခန္တတို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်
ခြေမထိပ်၌သာ ခန္ဓာဝါပါးရှိ၏၊ လက်မထိပ်၌ ထိခိုက်၍ နာမှုဟူသော
နာမက္ခန္တတို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် လက်မထိပ်၌သာ ခန္ဓာဝါပါးရှိ၏၊ ဤသို့
အစရှိသည်ဖြင့် နာမက္ခန္တသေးပါးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကျရာကျရာ ငြာန
၌သာ ခန္ဓာဝါပါးရပုံကို သိကြလေ။

ဤကား ခြေဖတ်မှုများ၏ ငယ်ထိပ်တိုင်အောင် တစ်ကိုယ်လုံးကို

မှုးအုပ်၍နေသော အရေပါးပေါ်မှာ ခန္ဓာဝါပါး

ဣနည်းကို ပြဆီခန်းတည်း

အတွင်းရေ အတွင်းသား ဦးနှောက်ခဲ့၊ မျက်လုံးခဲ့၊ အသည်းခဲ့၊
အဆုတ်ခဲ့ အစရှိသော အတွင်းကောင့်သူ ရှိသုဉ်တို့သည်လည်း ကာယ
ဓာတ်အိမ်ချည်းဖြစ်ကြကုန်၏၊ အတွင်းကာယဓာတ် အပြည့်ရှိကြကုန်၏၊
ပထမီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော အတွင်းဖော်ပွွဲဓာတ်အပြည့်
ရှိကြကုန်၏၊ ကိုယ်အဂ်လူပ်ရှားမှုကို ပြုခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ဓာတ်
လေးပါး ဖောက်ပြန်လှပ်ရှားခဲ့သော်လည်းကောင်း ထိုထိုးခေါင်းတွင်း
ရင်တွင်း ဝမ်းတွင်းအစရှိသော အတွင်းအရပ်တို့၌ အတွင်းကာယ
ဓာတ်နှင့် အတွင်းဖော်ပွွဲဓာတ်တို့၏ ထိခိုက်မှုတို့သည် ဘယ်အခါမှုမစ
ရှိနေကြကုန်၏။

နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ထိခိုက်ရာဌာနတို့၏ အလုပ်အလည် အားဖြင့် တဖ္တားဖွား ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်၍ နေဆဲ ဖြစ်သော ထိုတိအတွင်းအရပ်တို့ကိုသာလျှင် ငါကိုယ်တွင်းမှာ ဘယ်နေရာက လှုပ်ရားသည်ဟု သိကြကုန်၏၊ ဘယ်နေရာက ပူသည်၊ အေးသည်၊ ပြောင်းသည်၊ ညာသည်၊ နာသည်၊ ကျင်သည်၊ ယားသည်၊ ယံသည်၊ အောင့်သည်၊ အင့်သည် အစရိသည်ဖြင့် သိကြကုန်၏ မီးနှင့်ပင် မြိုက်သော်လည်း မြိုက်သည်နေရာမှာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ မပေါ်ကြသည်ရှိသော ပူသည်ဟု၍ မသိကြကုန်၊ တစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်ရားသွားလာဆဲအခါတို့၌လည်းကောင်း၊ အဖျား ရောဂါ၊ ကျောက်ရောဂါ၊ ကာလရောဂါ စသည်တို့ဖြစ်၍ နေဆဲအခါတို့၌လည်းကောင်း တစ်ကိုယ်လုံးရှိကာယာတ် ဖော်ပွဲဓရတ်တို့သည် အချင်းချင်း အုန်းအုန်းဆူ ထိခိုက်ကြကုန်သောအခါ တစ်ကိုယ်လုံး၌ လျှပ်ကြီးတထိန်ထိန် ပြက်သိသကဲ့သို့ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး အပြည့်ထင်ရအောင် တလက်လက် တလျှမ်းလျှမ်း ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဗာဂျာဆိုသော တူရိယာ ဘဏ္ဍာဂျို မြိုင်လှုစွာတိုးသောအခါ၌ အတွင်းမှာရှိနေကြကုန်သော ကြိယာတို့သည် အချင်းချင်း အလျင်အမြန် ထိခိုက်ကြကုန်၏၊ ထိခိုက်ရာ ထိခိုက်ရာတို့မှ အသံအထူးထူး အထွေထွေတို့သည် အလျင်အမြန် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏၊ ဗာဂျာတစ်ခုလုံးသည် အသံဖြင့်ပြည့်သကဲ့သို့ ထင်ရော၏၊ ဗာဂျာခေါ်သော တူရိယာ ဘဏ္ဍာ အထည်ကြီးနှင့် ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် တူ၏၊ အတွင်းကြိယာတို့နှင့် အတွင်းကာယာတ် ဖော်ပွဲဓရတ်တို့သည် တူကုန်၏၊ အသံအထွေထွေအလာလာတို့နှင့် ထိုတို့ခိုက်ရာဌာန အကွက်အကွက်မှာ ဖြစ်ပေါ်ကြသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် တူကြကုန်၏။

ဗာဂျာသံတို့၌လည်း တစ်ခုတစ်ခုသော ထိခိုက်မှုတို့မှ ဖြစ်ပေါ်သော တစ်မျိုးတစ်မျိုးသော အသံတို့၏ အဆုံးအဆုံးဟူသော အနိစ္စဓရတ်

ବାର୍ତ୍ତାକାରୀଙ୍କ ପରିମାଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ

०९७

თკუყალდის გოვა: „ბრძანებული მწერა“ „ზაგალა ღიტება“ „ზაფლული მწერა“ თებულ ასე დღის დროის მიზანზე დასრულდება.

ପର୍ମିଲ୍ କାର୍ତ୍ତିଣୀ ଯତୋ

“သတ္တသု-သတ္တဝါ၏ ဝသံ-အလိုသို့ အဝတီတွာ-မလိုက်
ကြကုန်မျှ၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သဘာဝံ-သဘောကိုသာလျှင်၊
မာရော်-တစ်ဖြောင့်တည်း တစ်စင်းတည်း ဆောင်တတ်ကြကုန်
၏၊ ကြတိ-ကြုသို့သောအကြောင်းကြောင့်၊ မာတုယော- ဓာတ်တို့
မည်ကုန်၏”

ହୃଦୀ ଲନ୍ଧିଃଗୋଟିଃ॥ ॥

“କିମ୍ବାତ୍ର କିଣିଂଟ୍ରେଫ୍- ବାତ୍ରାରିଲାନ୍ୟୁସ୍:ମହାତ୍ମା ବାତ୍ରାରିଣ୍ଣ

ପ୍ରକାଶକୀ

၁၄၈

ကမ္မာနဒီပနီ

အသက်လည်း အဟုတ်လေသောကြောင့် ဓာတုယော-ဓာတ်တို့
မည်ကုန်၏”

ဟူ၍လည်းကောင်း ဓာတ်မည်ကြောင်းကို မှတ်ရာ၏။

အနမတဂ္ဂသသရာ၌ စကြေဝင်ာအနဲ့၊ ကမ္မာအနဲ့၊ သတ္တဝါ
အနဲ့၊ မြို့၊ ရေ၊ တော့၊ တောင်အစရှိသော သခ္ပါရအနဲ့တိုကို ဉာဏ်နှင့်
အကုန်ပေါင်းစဉ် သေတ္တုထုတ်ယူသည်ရှိသော် ရွှေးခြားပြုဆိုခဲ့ပြီးသော
ဓာတ်သား၊ ဓာတ်နှစ် တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုသာ အသားတင်ရ၏၊ စကြေဝင်ာ
ကမ္မာသတ္တဝါ သခ္ပါရတွေ မြှေ့မျှမကျွန် ကွယ်ပျောက်လေ၏၊ ထို့မှာတ်သား
ဓာတ်နှစ် တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုကို ဓမ္မအားဖြင့် ဝေဖန်သော် စိတ် -၁၊
စေတသိက်- ၅၂၊ နို့ဘာန် -၁ ဟူ၍ နာမ်ဓာတ် ၅၄-ပါး၊ ပထဝိဓာတ်၊
အာပေါဓာတ် အစရှိသော ရုပ်ဓာတ် ၂၃-ပါးဟူ၍ ၈၂-ဖြစ်၏။

ထို ၈၂-တို့တွင် စိတ်ဟူသော ဝိညာကဓာတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏
အလိုသို့ မလိုက်မှု၍ မိမိသဘောကိုသာ တစ်ဖြောင့်တစ်စင်းတည်း
အဘယ်သို့ ဆောင်လေသနည်းဟူမှုကား ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏
ပကတီသဘောသည် မိမိ၏ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ အမြှေချမ်းသာခြင်းကိုသာ
အလိုရှိ၏၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ မချမ်းသာခြင်းကို စက်ဆုပ်၏၊ မိမိ၏ကောင်း
မြတ်သည်ကိုသာ အမြှေလျှင် အလိုရှိ၏၊ မကောင်းသည် မမြတ်သည်ကို
အလိုမရှိ၊ ဤကား ပကတီအလိုတည်း။

ဝိညာက်အစရှိသော ဝိပလ္လာသဓာတ်တို့၏ နှောင့်ယှက်ခြင်း
ကြောင့် ဖောက်ပြန်၍ ဥမ္မတ္တက အနေသိရောက်၍ နေကြသောအခါ၍
ထိုပကတီအလိုနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော ဖောက်ပြန်သော အထင်
အမှတ် အစွဲအလမ်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ ဓာတ်တို့သည်ကား အနမတဂ္ဂ
သသရာ၌ အခါခပ်သိမ်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပကတီအလိုသို့ လိုက်ခြင်းမရှိကြကုန်၊
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသာ ဓာတ်တို့၏အလိုသို့ လိုက်ပါ၍ နေကြကုန်၏၊ မျက်စိ၌
ဆိုက်တိုက်လာသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုမြင်မှုသည် စကျိုဝညာကဓာတ်

၁၃၉

၁၁၅ ဓမ္မတရာနရှင်ပါးတိကို ပြဆိုခြင်း

၏သဘောတည်း။

ထိုအဆင်းသဏ္ဌာန်မျိုးသည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာဆင်းခြင်းသို့ရောက်အောင် နစ်သတ်မည့် အဆင်းသဏ္ဌာန်မျိုးလည်း ရှု၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆီးဝါးညစ်ညမ်းခြင်းသို့ရောက်အောင် နစ်သတ်မည့် အဆင်းသဏ္ဌာန်မျိုးလည်းရှု၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မောက်မှားခြင်းသို့ရောက်အောင်, မိုက်မဲခြင်းသို့ရောက်အောင် အပါယ်ငရဲသို့ နစ်မြှုပ်၍ သွားလေအောင်, သံသရာဝင့်၍ နစ်မြှုပ်၍ နေရလေအောင် နစ်သတ်မည့် အဆင်းသဏ္ဌာန်မျိုးလည်း ရှု၏၊ စက္ခတိညာကာဓာတ်သည်ကား မျက်စိနှင့် ဆိုင်စီသမျှသော အဆင်းသဏ္ဌာန်တို့၍ မြင်မှုကိုသာ အသွင်ဆောင်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပကတိအလိုက့် ဖက်စပ်၍ မရအပ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသာ ဟောပြန်၍ ထိုစိတ်အလိုသို့ လိုက်ကြရကုန်၏၊ ထိုကြောင့်-

စိတ္တန နိယတိ လောကော၊ စိတ္တန ပရီကသုတိ။
စိတ္တသု ဇကမွှေသာ၊ သပွဲဝ ဝသ မန္တရူ-

သဝါထာဝစ္စသယုဇ္ဇာ၊ ပါ၊ နာ-ရု။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ ပေ၏။

လောကော=ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို၊ စိတ္တန=ဝိညာကာဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော မိမိစိတ်သည်၊ နိယတိ= မိမိအလိုသို့သာ အပါသွေးဆောင်၏၊ လောကော= ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို၊ စိတ္တန= ဝိညာကာဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော မိမိစိတ်သည်၊ ပရီကသုတိ= မိမိအလိုသို့သာ အတင်းဆွဲင်၍ သွား၏၊ တသွား=ထိုကြောင့်၊ သပွဲဝ=အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပုထုဇ္ဇာသတ္တဝါတို့သည်၊ စိတ္တသု=မိမိစိတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဇကမွှေသာ= တစ်ခုသောတရား၏၊ ဝသ=အလိုနှင့်သို့၊ အန္တရူ=အနမတဂ္ဂသံသရာ၍ အစဉ်တစိုက် အမြဲလိုက်၍ နေကြရကုန်၏။

မိခင်ဇရာဝတီ

၁၅၀

ကမ္မာနဒီပနီ

စိတ်၏အလိုနိုင်ငံ ဆိုသည်ကား - “ပါပသ္ဌာ ရမတီ မနော”- ဟူသော ပါဌိုတော်နှင့်အညီ မကောင်းသောအမူ၊ မကောင်းသောအာရုံ တို့သာ မွေးလျော်မှုသည် စိတ်၏အလိုပေါတည်း။ ။ သတ္တဝါတို့သည် စိတ်၏အလိုကို အဘယ်မျှလောက် လိုက်ကြကုန်သနည်းဟူမှုကား စိတ်ကိုပင် မိမိကိုယ် ပြုလုပ်စွဲလမ်း၍ စိတ်၏အလိုကို မိမိတို့အလိုဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်း၍ ထားကြကုန်၏၊ မိမိတို့၏ ပကတီအလိုကား တစ်လမ်း၊ ဝိပညာသစိတ်၏အလိုကား တစ်လမ်းဟု နှစ်ထွေမရှိကြကုန်မျှ၍ ဝိပညာသစိတ်၏ အလိုတစ်ခုသာ ထားကြကုန်၏၊ ဤမျှလောက် စိတ်၏ အလိုကို လိုက်စားကြကုန်၏၊ ထိုသို့ လိုက်စားကြလေလေ၊ စိတ်၏ အလိုနိုင်ငံသိပါရာ နစ်မော၍ သွားကြလေလေဖြစ်သဖြင့် မိမိတို့၏ ပကတီ အလိုနှင့် ကွာလမ်း၍ သွားကြလေလေသာဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

ကမ္မာပေါ်၌ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်ပုံ သတ္တဝါတို့ နေကြပုံကို မျှော်လိုက်သော် မိမိတို့၏ပကတီအလိုကို ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ပကတီအလိုဖက်သို့ အဖြောင့်သွားနိုင်လေအောင် စိတ်ကို သံဝေဂါမွှဖြင့် နာနာနှိပ်ကွပ်၍ ပကတီအလိုသို့လိုက်ပါအောင်ပြ၍ ပကတီအလိုနှင့် ညီညွတ်စွာ နေနိုင်သော သတ္တဝါကား အလွန်နည်းပါးလျ၏၊ စိတ်အလိုရှိ တိုင်းကို မိမိတို့အလိုပြ၍ လိုက်စားခွင့်သာသမျှ ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် လိုက်စား၍ နေကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ အလွန်များကုန်၏။

ကာမရှိက်မှု၌ လိုက်စားကြသူ၊ လောကီစီးပွား၌ လိုက်စားကြသူ ခုစရှိက်စီးပွား၌ လိုက်စားကြသူ မိဇ္ဇာဖို့ဒီစီးပွား၌ လိုက်စားကြသူ အလုံးစုံ တို့သည် စိတ်နိုင်ငံသားတို့၏ ချဉ်းသာတည်း၊ အပါယ်လေးဘုံမှာ သတ္တဝါ အဘယ်မျှလောက် များပြားသည်ဟု မျှော်နိုင်ကြပါလျှင် စိတ်၏အလိုနိုင်ငံသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်စည်ကား ပွားစီးသည်ဟု မျှော်နိုင် ကြကုန်ရာ၏၊ ဤကား စက္ခတ်သာကာဓာတ်၏ မိမိသဘောကိုသာ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၅၁

တွင်ကျယ်စွာ ဆောင်မှုကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ဆောင်မှုပြောင့် ဓာတ် မည်ပြောင်းကိုလည်းကောင်း ပြဆိုချက်တည်း၊ ကြုံးသော ဝိဉာဏ် ဓာတ် ၆-ပါးတိုကိုလည်း အသီးအသီး ဤနည်းချည်းသိကြလေ၊ စိတ် ဓာတ်ပြီး။

ကြုံးသော ဖသာ ဝေဒနာအစရှိသော နာမ်ဓာတ်ပထဝီ၊ အာပေါ အစရှိသော ရုပ်ပေတ်တိုကိုလည်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ပကတိအလိုသို့ မလိုက်မှု၍ သူ့သဘောကို သူအသီးအသီး အကြီးအကျယ် ဆောင်ပြပုနှင့်တကွ အကျယ်ဝိတ္ထာရ သိကြမြင်ကြလေ။

သုဒ္ဓိစသော ဓာတ်အများ

ဒါန်၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ သုဒ္ဓိ၊ ပညာ အစရှိသော ဓာတ်ကောင်း မျိုးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ပကတိအလိုသို့ လိုက်ကြပေကုန်သည် မဟုတ်လော ဟူဗြားအံ့ လူတို့အသုံးပြုကြသော မီးဥပမာဖြင့် ဖျေရာ၏၊ မိမိတို့အိမ်၍ မိမိတို့ညိုတွန်း၍ ထားသော မီးတောက်ကို မိမိတို့အစိုးရသည်ဟု လောက ပညတ်ရှု၏၊ အလိုလိုက်မှ အစိုးရမှုအတူတူ၊ အလိုလိုက်လျှင် အစိုးရ တော့သည်၊ အစိုးရလျှင် အလိုလိုက်ရတော့သည်။

မချစ်စစ်အားဖြင့်မူကား ထိုမီးတောက်သည် မီး၏အကြောင်းစု နှင့်သာ အလိုတူအလိုပါကဲ့သို့ ဖက်စပ်၍ရ၏၊ မီးရှင်ဆိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုနှင့်ကား ဖက်စပ်၍ မရအပ်၊ မီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ညိုတွန်းမှ ပယေဂါဟူသော အကြောင်းစုနှင့်ကား၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသက်သက် အားဖြင့် တောက်အောင်လည်း မတတ်နိုင်၊ တစ်ညွှေ့လုံးတည်နေအောင် လည်း မတတ်နိုင် အကယ်၍ စင်စစ်အားဖြင့် အစိုးရသည်ဖြစ်ခဲ့ပြားအံ့၊ ထိုအကြောင်းစုသည် အသုံးမကျေရာပြီ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်က တောက် စေလိုလျှင် ကောင်းက်သက်သက်မှာပင် တောက်ရလတ္တာ၊ စိတ်က တည်နေစေလိုလျှင် နေ့ရက်များစွာ ကောင်းက်မှာပင် မီးတောက် တည်နေ

မိခင်ဇရာဝတီ

၁၅၂

ကမ္မာနဒီပနီ

ရလတ္တံ! မဟုစေလိုလျှင် မဟုရလတ္တံ! မလောင်စေလိုလျှင် မလောင်ရလတ္တံ။

ထိသိကားမဟုတ် အကြောင်းစုနှင့်ကင်း၍ အလိုသက်သက်နှင့် တောက်မှု တည်မှတိ၍ အစိုးမရ ထိပါးပြန်လျှင် ထိပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် လောင်လတ္တံ! ထိပုဂ္ဂိုလ်၏ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာ အိမ်ရာဝင်းခြံကိုပင် ခဏချင်းပြေဖြစ်အောင် လောင်လတ္တံ၊ ဤသို့ ထိမီးသည် အကြောင်းစုနှင့် ဖက်စပ်၍ မိမိ၏သဘောကိုသာ ဆောင်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသက်သက်နှင့် ဖက်စပ်၍ မရအပ် အကြောင်းစုကို စုံလင်အောင်ပြု၍ တောက်မှု၊ မီးစာ၊ ဆီရှိနေသမျှသာ တည်နေမှုတို့မှုမှုကား မီး၍ ထိပုဂ္ဂိုလ်အစိုးရမှု မဟုတ်၊ မီး၏ကျွန်းခံမှုသက်သက်သာတည်း။

လောက်၌ ဥစ္စာကျွန်း၊ လူကျွန်း နှစ်ပါးရှိ၏၊ သူငြေးတစ်ဦးက တစ်ယောက်သောသူအား အသပြာဂါးရာ ချေး၏၊ နောက်ကာလ၍ မဆပ် မပေးနိုင်ရှိ၍ ထိသူငြေးအိမ်မှု ကျွန်းခံရ၏၊ သူငြေးကား ထိသူ၏ ဥစ္စာကျွန်းတည်း၊ ထိသူကား သူငြေး၏ လူကျွန်းတည်း၊ ထိပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မီး၏ဥစ္စာကျွန်း၊ လူကျွန်း နှစ်ပါးဖြစ်၏၊ မီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီစိုက်ရမှုအတွက် ဥစ္စာကျွန်း၊ လူပယောဂစိုက်မှုအတွက် လူကျွန်းဖြစ်သတည်း၊ ထိသို့သော မီး၏ကျွန်းခံမှုနှင့် သက်သက်ကင်း၍ မီးတောက်၌ ထိပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ လိုက်မှ ထိပုဂ္ဂိုလ်အစိုးရမှုဟူ၍ မရှိ မီး၏ဆိုင်ရာ အကြောင်း အဆောက်အိုးတို့ကိုပေးနိုင်ပါမှုကား ပေးနိုင်သမျှသာ အနည်းငယ်အလိုသို့ လိုက်ပါယောင်ထင်ရ၏၊ ဥပမာအတိုင်း ဒါန်၊ သီလာ၊ ဘာဝနာ၊ သွွှဲ၊ ပညာစသည်တို့၏လည်း ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ လိုက်မှုမရှိပုံကို သိလေ။

မီးတောက်သည် မီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီ ညီတွန်းမှု ပယောဂဟူသော အကြောင်းလေးပါးကို စွဲ၍သာဖြစ်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ပကတီအလိုကိုစွဲ၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတိုကို ပြဆိုခြင်း

၁၅၃

ထိုအတူ ဒါနစေတနာဟူသော ဓမ္မဓာတ်သည်လည်း အလျောဝတ္ထု၊ အလျောခံပုဂ္ဂိုလ်၊ သွို့တရား၊ လျှဒိန်းမှု ပယောဂဟူသော အကြောင်းလေးပါးကို စွဲ၍ သာဖြစ်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသက်သက်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ အကြောင်းလေးပါး မရှိခဲ့သွေ် ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်မှာ ပင် ဒါနကုသိုလ်တစ်ခု ဖြစ်ခွင့်မရ အကြောင်းလေးပါးစုညီစွာ ရှိနေခဲ့ အခါးသာလျှင် ဒါနကုသိုလ်သည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ အကြောင်းလေးပါး ကင်းခဲ့လျှင် ကင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်ကွယ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အကုသိုလ်မောင်အတွင်းသို့ ရောက်ရပြန်၏၊ မချုပ်မကွယ်ရအောင် အစိုးမရလေ။

မီးသည် အကိုင်၊ အတွယ်၊ အထား၊ အသိ လိမ္မာလုပါမှ ချက်မှု ပြုတဲ့မှုစသော အနုလ်းငယ်မျှသော အလိုသို့လိုက်ပါယောင် ရှိ၏၊ မလိမ္မာပါမှုကား ထိုသူ့အိမ်ရာ ထိုသူ့ခန္ဓာနှင့်တကွ ထိုရပ် ထိုရွာ သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးကို နေခြင်းညာခြင်း ပြာဖြစ်အောင် လောင်တတ်သော ကြီးကျယ်လှသော ရန်သူကြီး ရှိုးရာမျိုး စင်စစ်ဖြစ်၏။

ထိုအတူ ဒါနကုသိုလ်သည်လည်း လိမ္မာသူကိုမှ သသရာကြီး အတွင်း၌ လျှပ်တစ်ပြက်စာမျက်ဘဲသို့သော လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို ပေး၏၊ မလိမ္မာပါမှုကား ထိုဒါနကုသိုလ်မှ တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌစသော ကိုလေသာမီးတို့ တောက်ထကုန်၍ အမျိုးအဆွဲ အပေါင်းအသင်းတို့နှင့် တကွ ကြီးစွာသောအပါယုံကွ ဝင့်ခွဲကွသို့ ပစ်ချတတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ဒါနဓာတ်မျိုး၏ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်စခန်း ကြီးကျယ်ပဲကို သိအပ်၏၊ လောက်သီလ်၊ လောက်ဘာဝနာ၊ လောက်သွို့၊ လောက်ပညာအစရှိသော ဓာတ်တို့ကဲလည်း ဒါနဓာတ်ကဲသို့ သိလေ။

ထိုကြောင့် အဘိဓမ္မာ ပဋိနာန်းပါ့မြို့တော်ကြီး၌-

သွို့သီလ် သုတေ စာဂေါ် ပညာ (ပ) ရာဝသာ ဒေါသသာ

မြိုင်မရာဝတီ

၁၅၄

ကဗ္ဗာန္တနိပန္ဒ

မောဟသု မာနသု ဒီဋ္ဌယာ ပတ္တနာယ (၅) ဥပန္ဒသယ
ပစ္စယေန ပစ္စယော-

ပဋ္ဌနပါ နာရာ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

သဒ္ဓါးလောကီသဒ္ဓါးကုသိုလ်မျိုးသည်လည်းကောင်း၊ သီလံး
လောကီသီလကုသိုလ်မျိုးသည်လည်းကောင်း၊ သုတံးလောကခမ္မံ
ဗဟိသုတပညာမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ စာဂေါ်ဒါနကုသိုလ်မျိုးသည်
လည်းကောင်း၊ ပညားလောကီအသီအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာမျိုးသည်လည်း
ကောင်း၊ (၅) ကူမေးကြုံလောကီကုသိုလ်မျိုးတို့သည်၊ ရာဂသုံး ရာဂမီး
အားလည်းကောင်း၊ ဒေါသသုံးအားလည်းကောင်း၊ မောဟ
သုံးမောဟမီးအားလည်းကောင်း၊ မာနသုံးမာနမီးအားလည်းကောင်း၊
ဒီဋ္ဌယားမိန္ဒီဒီမီးအားလည်းကောင်း၊ ပတ္တနာယား ဘဝတောင့်တခြင်း
ဟူသော ဘဝတက္ကာမီးအားလည်းကောင်း၊ (၅) ဥပန္ဒသယ ပစ္စယေနံ
အားကြီးစွာမှုရာ ပြီးစီးရာဟူသော ဥပန္ဒသယပစ္စယ သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယေား
ချီးမြောက်သမှု ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိုးဖြစ်၏။

မလိမ္မာသူတို့အား လောကီသဒ္ဓါးကုသိုလ်မျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
  - ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
  - မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
  - မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
  - မိန္ဒီဒီမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
  - ဘဝတက္ကာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- လောကီဖြစ်သော ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊
ရဟန်းတော်တို့၏ စတုပါရိသူ၌ သီလမျိုးသည်-
- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

မိခင်မရာဝတီ

ဘတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

၁၅၅

- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိန္ဒာဒိန္ဒိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏ္ဍာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

လောကဓမ္မ ဗဟိုသုတပညာမျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိန္ဒာဒိန္ဒိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏ္ဍာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

ဒါနကုသိုလ်မျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိန္ဒာဒိန္ဒိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏ္ဍာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

လောကီဖြစ်သော အသိအလုံမှာ ဉာဏ်ပညာမျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိန္ဒာဒိန္ဒိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

မိခင်ဇရာဝတီ

၁၅၆

ကမ္မာန္ဒမီပနီ

- ဘဝတက္ကာမိုးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏
ဟု ဆိုလိုသည်။

သဒ္ဓါ သီလအစရှိသော လောကီကုသိုလ်တို့သည် အလိမ္ာ
မင်္ဂလာစုတို့အား ရာဂ ဒေါသစသော မီးကြီး ၆-မျိုးတို့ကို တောက်လောင်
စည်ကား ပြီးစီးစေတတ်ကုန်သည်ဟူ၍ ဟောတော်မှုသဖြင့် ထိကုသိုလ်
ဓာတ်တို့၏ သတ္တာဝါတို့ကို နှစ်သတ်မှုသည် အဘယ်မျှကြီးကျယ်ရာ
သည်ဟု မျှော်နိုင်လေရာ၏၊ ထိုကြောင့် ထိုလောကီကုသိုလ်တို့ကို
သူသတ် ယောက်ရှား မာရ်မျိုးပါးတို့တွင် အဘိသီရမာရ်ဟူ၍ သူသတ်
ယောက်ရှား မာရ်မျိုးတစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မှုပေသည်၊ ရွှေးဪ
ထုတ်ပြခဲ့သော မီးဥပမာနှင့် အလွန်ထူလှု၏၊ လောကီကုသိုလ်တို့သည်
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပကတိအလိုသို့ မလိုက်မှု မိမိတို့သောကိုသာ ဆောင်မှုသည်
အလွန်ထင်ရှားလှ၏၊ ဤတွင် “အတ္ထနာ စေ သဘာဝ ဓာရွှေ့တိ
ဓာတုယော” ဟူသော ဂိုဏ်ဟု အမြဲက်မျှ ပြခိုခန်းပြီး၏။

“နိသတ္တ နိနိုဝင်ငွေ ဓာတုယော” ဟူသော ပါ၌၏အရကုံမှုကား
“အာဟာရခိုပနီ” တွင် ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တာ၊ အတ္ထာ၊ ဇီဝ စစ်ခန်းမှုပြခိုလျက်
ရှုပြု။

ဓာတ်ကမ္မာန္ဒီး အစိုးရင် အမြဲက်ပြီး၏။

-----o-----

ဝိပသာနာအားထုတ်ခြင်း၏အကျိုး

ယခုအခါ ခန္ဓာ၊ အာယတန်၊ ဓာတ်တို့၏ ဝိပသာနာမှုကို အားထုတ်
ခြင်း၏ အရင်းမှုလဖြစ်သော အကျိုးကို ပြခိုပေအဲ။

သတ္တာဝါတို့၏သန္တာန်တွင် အစပ်ဖြစ်ပြီး၍ နေကုန်သော လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒီးအစရှိကုန်သော ကိုလေသာတရားတို့ကို အားထုတ်မှု၍ အရင်း
ပယ်ရှားမှုသည် ခ်ပိသိမ်းသောကုသိုလ်တရားတို့ကို အားထုတ်မှု၍ အရင်း

မိခင်ဓရာဝတီ

ဝိပဿနာ အားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုး

၁၅၃

မူလဖြစ်သော အကျိုးပေတည်း၊ ကိုလေသာတရားတို့တွင် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ကိုလေသာတရား၏ အခိုက်အတန်းတို့သည် ဝိတိက္ခဗာ အခိုက်အတန်း၊ ပရီယုဌာနအခိုက်အတန်း၊ အနှစ်သယအခိုက်အတန်း ဟူ၍ ၃-ပါး ၃-ပါးစီ ရှိကြကုန်၏၊ ကိုလေသာတရားတို့ကို ပယ်ရှားမှုတို့သည် လည်း တဒဂ်ပဟာန်မှု၊ ဝိက္ခဗာနပဟာန်မှု၊ သမုတ္တဒပဟာန်မှု ဟူ၍ ၃-ပါး ရှိ၏၊ ပယ်တတ်သော သာသနပြဟွာစရိယတရားသည်လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူ၍ ၃-ပါး ရှိ၏။

ချ.၍၍ ပြဆုံးအဲ၊ လောဘက်လေသာတစ်ခုသည် ဝိတိက္ခဗာမှု၊ ပရီယုဌာနမှု၊ အနှစ်သယမှုဟူ၍ အခိုက်အတန်းမှု သုံးပါးရှိ၏၊ တို့သုံးပါးတို့တွင် လောဘ၏ ဝိတိက္ခဗာမှုဆိုသည်ကား- ဝစ်ခွဲရမှု လောဘစကားမျိုးတွက်၍လာအောင် လွန်စွာသောင်းကျန်းမှုတစ်ပါး၊ ကိုယ်အဂါးကြီးငယ်ဟူသော ကာယဒ္ဒိရမှု လောဘအမူအဣးမျိုး ဖြစ်ပွဲး၍လာအောင် လွန်စွာသောင်းကျန်းမှုတစ်ပါး၊ ဤသို့ နှုတ်အဂါး၊ ကိုယ်အဂါး ၂-ပါးလူပ်ရှားလေအောင် ထမ်းဆောင် ချိကြွေ တံခွန်ပြ၍လာသော သာယာမှု၊ ချစ်ချင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ ရချင်မှုများသည် ဝိတိက္ခဗာမှုမှု မည်၏၊ ဤဝိတိက္ခဗာမှုကို မြင်ကြလျင် ဤသူမှာ သာယာသော တဏ္ဍာ၊ ရာဂ၊ လောဘဖြစ်သည်ဟု ပကတ် လူတိချင်းချင်းပင် သိကြကုန်၏။

ပရီယုဌာနမှုဆိုသည်ကား- ကိုယ်အဂါး၊ နှုတ်အဂါး လူပ်ရှားသည်တိုင်အောင် မသောင်းကျန်းမှု၍ စိတ်နှုလုံးတွင်း၌သာလျှင် ဇောကိစ္စနှင့် ပွာက်ပွာက်ဆူထ၍နေသော လောဘမှုပေတည်း၊ ဤပရီယုဌာန လောဘကိုကား ပကတိလူတို့ မသိနိုင်ကြကုန်၊ မိမိစိတ်ကို မိမိသာ သိနိုင်၏၊ သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို သိနိုင်ကြကုန်သော အဘိုးကိုရပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စောင့်နတ် အစရှိသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း သိနိုင်ကြကုန်၏။

အနှစ်သယမှုဆိုသည်ကား- မနောဒ္ဒိရ၍ ဇောကိစ္စနှင့် အမှု

၁၅၈

ကမ္မာနဒီပနီ

ထက္ခခြင်း မရှိမှု၍ အနမတရှိ သံသရာနှင့်အမျှ စိတ်သန္တာန်ထဲဝယ် အမြတ်ဝရဂါန်းဝပ် ငုပ်အောင်း၍ နေသော လောဘမှုပေတည်း၊ ဤ လောဘမှုကိုကား သွားလုပ်သာ သိနိုင် မြင်နိုင်ကုန်၏၊ သာသနာပ အခါ့် အခြားတစ်ပါးသော လူ၊ နတ်၊ သိကြား၊ ပြဟ္မာတို့ကို မဆိုထားဘီ သရာဂံရသော အစရှိသော အဘိညာက်ရ ဘုရားအလောင်းကြီးများ သောမှုလည်း ဤအနုသယလောဘကို မသိနိုင်ကြ မမြင်နိုင်ကြကုန်။

လောဘမှု၏ ဥပမာ

ဤအရာ၍ ဥပမာကား- စိတ်သန္တာန်သည် မီးခြစ်တံနှင့် တူ၏၊ စိတ်သန္တာန်၌ အစဉ်အမြဲ ကိန်းဝပ်၍ ငုပ်နေသော လောဘမှုသည် မီးခြစ်တံ့၍ ရှိနေသော မီးဓာတ်နှင့် တူ၏၊ ပိယရပ်၊ သာတရုပ်ဟုဆိုအပ် သော မာတုဂါမအဆင်း အသံအစရှိသော အာရုံ ၆-ပါးသည် ကော် ပတ်နှင့် တူ၏၊ ကော်ပတ်နှင့် မထိခိုက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုမီးခြစ် သည် ပိုက်ပွဲ၍၍ပင် နေသော်လည်း ပူမှုလောင်မှု မရှိသေး၊ အေးမြစ် နေသည်သာဖြစ်၏၊ ထိုအတူ ထိုအနုသယဟုဟူသော ကိန်းဓာတ် ဝပ်ဓာတ် ငုပ်ဓာတ်မျိုးသည် မီးခြစ်တံ့ထောက်သော အာရုံမျိုးတစ်ခုခုသော ဒွါရတွေ မထိမခိုက်လာသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မထမကြ ပြိုဝင်းပြိုဝင်းနာနေ၏၊ ကိုလေသာမရှိသကဲ့သို့ ထင်ရှု။

ဤကား အနုသယဟုသော ငုပ်ဓာတ် ဝပ်ဓာတ်၏

အခြင်းအရာပေတည်း

မီးခြစ်နှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ

မီးခြစ်နှင့်ဝပ်၍ ငုပ်၍နေသော မီးဓာတ်သည် ကော်ပတ်နှင့် တိုက်ခိုက်သောအခါ ထက္ခ၍ မီးခြစ်တံ့တောက်၍ မီးခြစ်တံကို လောင်၏၊ ထိုအတူ အကြောင်အခါ့် ထိုလောဘင်းဓာတ်ကို ထက္ခအောင်

မိခင်ဓရာဝတီ

မီးခြစ်နှင့် မီးခြစ်တဲ့ ဥပမာ

၁၅၉

နှီးနိုင် လျှော်နိုင်သော အာရုံသည် စက္ခဝရသော ဒ္ဓရာဇ် ခိုက်တိုက် ဆုံးစည်းလာ၏၊ ထိုအခါ ထိုလောဘုတ်ဓာတ်သည် ခကာချင်းထကြ၍၍ ကောက်စွဲနှင့် မနောဒ္ဓရအစဉ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆူ ပူလောင်စွာဖြစ်ပေါ်၏၊ ဤကား ပရီယုဌာနဟူသော ထဓာတ်ကြောတ်၏ အခြင်းအရာပေတည်း။

မီးစာနှင့် မီးခြစ်တဲ့ ဥပမာ

မီးခြစ်တဲ့၍ တောက်လောင်၍ နေသော မီးတောက်သည် မီးစာတစ်ပါး မရှိခဲ့လျှင် မီးခြစ်တဲ့တွင်ပင် သောငြိမ်းလေ၏၊ မီးစာတစ်ပါး ရှိခဲ့မှ ခကာချင်းပင်လျှင် အားကြီးစွာပွဲးစီး၍ တစ်ဖြို့လုံး တစ်ရွာလုံး ပြာဖြစ်သည်တိုင်အောင်ပင် သောင်းကျိန်းနိုင်၏၊ ထိုအတူ မနောဒ္ဓရာဇ် ထကြ၍၍ နေသော ထိုလောဘမီးသည် သတိပညာနှင့် အုပ်ချုပ်သဖြင့် ပိယဝတ္ထီး စာနှင့် တာရည်ပွဲးစီးခွင့် မရခဲ့သည်ရှိသော် မနောဒ္ဓရာဇ်ပင် ရုပ်သိမ်း၍၍ အိပ်မြေအိပ် ဝပ်မြေဝပ် ငုပ်မြေငုပ် ပြန်လေ၏၊ အကြောင်အခါ၍၍ သတိပညာအချုပ်အထိန်း မရှိမှု၍ ပိယဝတ္ထုဟူသော မီးစာတစ်ပါးသို့ အကူးခဲ့၏၊ အာရုံသို့လွှတ်၍ ပေး၏၊ ထိုအခါ မနောဒ္ဓရတွင်မက ဝစီဒါရ ကာယဒ္ဓရ တို့ ထကြသောင်းကျိန်း၍ လာ၏၊ ပိယဝတ္ထု၍ တက္ကာရာဂ စကားမျိုး ထွက်၍၍ လာ၏၊ ပိယဝတ္ထုနှင့်ပေါင်းဖက်ရန် ကိုယ်အကိုလှပ်ရှားမှု သွားလာမှု စသည်တွေဖြစ်၍၍ လာ၏၊ ဤကား ဝိတိက္ကာမဟူသော လွန်ကျူးမှု၊ သောင်းကျိန်းမှုပေတည်း၊ အကြမ်း၊ အလတ်၊ အနုဟူသော လောဘ ၃-မျိုးပြီး၏။

ကံသုံးလီ၏ အမိပ္ပါယ်

ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒီဋီး အစရုံသည်တို့၏လည်း ဤနည်းအတူ အကြမ်း၊ အလတ်၊ အနု ၃-မျိုး ၃-မျိုးစီ ခွဲ၍၍ သိလေ၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ကာယက်၊ ဝစီက်ဟုဆိုအပ်သော အကြမ်းမျိုးဖြစ်သော ဝိတိက္ကာမကိုလေသာမှုသည် သီလသာသနာ၏ ဆိုင်ရာပေတည်း၊ ထိုကြောင့် သီလသည် ထိုဝိတိက္ကာမမှုမျိုးကိုသာ ဝေဒဂ်ပဟာန်အားဖြင့် ပယ်နိုင်၏၊ ပရီယုဌာန

မီခင်ဒရာဝတီ

၁၆၀

ကမ္မားနီးပနီ

ကိုလေသာမှုမျိုး အနဲသယကိုလေသာမှုမျိုးတို့ကို မပယ်နိုင်၊ မနောကံ
ဟုဆိုအပ်သော အလတ်မျိုးဖြစ်သော ပရိယုဒ္ဓာနကိုလေသာမှုမျိုးသည်
ဥပစာရစာနှင့်တကွသော သမာပတ်ရှစ်ပါးဟူ၍သော သမာဓိ၏ ဆိုင်ရာ
ပေတည်း ထိုကြောင့် သမာဓိသည် ထိုပရိယုဒ္ဓာနမှုမျိုးကိုသာ ဝိကွ္မာန
ပဟာန်အားဖြင့် ပယ်နိုင်၏၊ အရင်းလဲလျှင် အဖျားထင်းဖြစ်မြခဲ့သကဲ့သို့
ပရိယုဒ္ဓာနမှုကိုပယ်လျှင် ဝိတိက္ကမှုသည် ဝိကွ္မာနအနေအားဖြင့်
ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏။

မိန်းမ၏ အဆင်းဓာတ် လက်နက်စွားဝင်ပုံ

အနဲသယဟုဆိုအပ်သော ငုပ်ဓာတ်တို့ကိုမူကား- မပယ်နိုင်သည်
သာဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးဖြစ်သော ဟရိတစ
ရှင်ရသော့၊ ဓမ္မဓရောင်ရသေ့တို့သည် နှစ်ရှည်များစွာ စျေန်အဘိညာက်
သမာပတ်တို့ဖြင့် ဟိမဝန္တာဗြို့နေ၍ ဗာရာကာသီပြည်သို့ ရောက်လာကြရာ
မင်း၏ဥယျာဉ်၌ နေကြကုန်၍ နေ့စဉ် ကောင်းကင်ခေါ်ဖြင့် မင်း၏နှစ်း
တော်သို့ ဆွမ်းစားကြွကြကုန်၏။

ထိုသို့ကြကြရာ တစ်ရုရောအခါ ကောင်းကင်မှ မိဖုရားကြီး၏
အသွင်အပြင်ကို မြင်ကြကုန်ရာ မိဖုရားကြီး၏အသွင်အပြင်ဟုသော
ရူပဓာတ်သည် ရှင်ရသေ့တို့၏ စကျွမာတ် ဘဝင်ဓာတ်တို့ ခိုက်လေ၏၊
မီး၏ကော်ပတ်နှင့် တိုက်ခိုက်ရာ ခကာချင်းမီးတော်၍ ထသကဲ့သို့
ကာမစွှန်ခေါ်သော လောဘတဏာ ရာဂမီးသည် အနဲသယ ငုပ်ဓာတ်မှ
ခကာချင်း တော်ထ၍ ပရိယုဒ္ဓာနကိစ္စနှင့် နှလုံးအပြင်မှာ ပွဲက်ပွဲက်ဆူ
ဖြစ်ပေါ်လေ၏၊ ကောင်းကင်သို့ပျော်သွားသော ရွှေဟသာကို သေနတ်
နှင့်ပစ်ရာ အသည်းကိုကျည်ဆန်မှန်၍ ကျလာသကဲ့သို့ ရှင်ရသေ့တို့
သည် မိဖုရား၏အဆင်းတည်းဟူ၍သော ရူပဓာတ်လက်နက် ဘဝင်၌
ထိခြင်းကြောင့် ခကာချင်းကောင်းကင်မှ လျောကျ၍ မိဖုရားအတံသို့

မိခင်ဇရာဝတီ

ကံသုံးပါးတို့၏ ပီဇာုလက္ခာ ဖြတ်ရန်

၁၆၁

ရောက်ကြကုန်၏။

ဤကား မိန်းမ၏အဆင်းဟူသော ရှုပေစာတ်လက်နက် စူးဝင်ပုံ ဝဏ္ဏတည်း။

သီဟိုင်၌ ရွှာန်အဘိညာက်နှင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားသော ရှင်သာမကောသည် မိန်းမ၏ယ်တစ်ယောက်၏ သီချင်းသံကို ကြားလေရာ ထိုအသံဓာတ် ခိုက်မှုကြောင့် ရွှာန်လျော၍ ကောင်းကင်မှုကျရလေ၏။

ဤကား မိန်းမ၏အသံဟူသော သဒ္ဓဓာတ်လက်နက် စူးဝင်ပုံဝဏ္ဏတည်း။

ထိုရှင်ရသေ့ ရှင်သာမကောတို့အား လောဘင်းဓာတ် လူပို့ကြော၍ ပရီယု့ဗြာနအဖြစ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အနှစ်ရှုည်ကြာစွာ အားထုတ်၍ ထားအပ်သော ရွှာန်အဘိညာက်သမာပတ်တို့သည် ခဏာချင်း အကုန်ကွဲယ်ပျောက်လေကုန်၏၊ ကောင်းကင်မှုလျောကျ၍ ထိုမိန်းမတို့နှင့် တွေ့ကြသောအခါ ပရီယု့ဗြာနတွင် မရပ်၊ ဝိတိက္ခာမအဖြစ် သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အနှစ်ရှုည်ကြာစွာ စောင့်ထိန်း၍ ရထားအပ်သော ရသေ့ ရဟန်းသီလသည် ခဏာချင်းကွဲယ်ပျောက် လေ၏။ ဤသို့လျှင် သမထမည်သည် အနှစ်သယုဓာတ်ကို မပယ်နိုင်း အနှစ်သယုဟူသော ငုပ်ဓာတ်အမြစ်ကို မဖြတ်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝင်ဘုံမှာ ပြဟာကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်သော်လည်း အပါယ်မှ လွတ်ခွင့် မရှိသေး၊ ခေါ်သီလဝန်၊ ခေါ်ရွှာနလာဘီ၊ ခေါ်ပြဟာမင်းသာ ဖြစ်နိုင် ကြလေသတည်း။

ကံသုံးပါးတို့၏ ပီဇာုလက္ခာ ဖြတ်ရန်

ကာယကံ၊ ဝစ်ကံ၊ မနောကံတို့မှ အလွတ်ဖြစ်၍ ထိုကံသုံးပါးတို့ ဖြစ်ပွဲးရန် အမြစ်မှုလ ပီဇာု့ဗုံးစွဲ အနေနှင့် စိတ်သန္တာန်ထဲမှာ အစဉ်အမြဲ ကိန်းဝပ်၍ ရှုနေသော အနှစ်သယုကိုလေသာမှုသည် ပညာ၏ဆိုင်ရာ ပေတည်း၊ ပညာသည်သာလျှင် သမုတ္တဒပဟာန်ဖြင့် ထိုအနှစ်သယု ကိုလေသာမှုကို ဖြတ်တောက်ပယ်ရှားနိုင်၏။ သီလ၊ သမာဓိတို့၏ ဆိုင်ရာ

မိခင်ဇရာဝတီ

၁၆၂

ကမ္မာနဒီပနီ

မဟုတ်၊ သီလ၊ သမာဓိတိသည် မပယရှားနိုင်ကုန်၊ လောဘ၏အမြစ် အရင်းကို ဖြတ်တောက်ပယရှားလျှင်လည်း လောဘ၏ ပရိယုမြာနမူ၊ ဝိတိက္ခမမူတိကိုလည်း သမုဒ္ဓဒေဝဟာန်အားဖြင့် ဖြတ်တောက်ပယရှား ခြင်းကိုစွဲ ပြီးစီးလေ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာလောဘမျိုးပြတ်လေ၏။

ဝသဝတ္ထိနတ်ပြည့်မှ ဝသဝတ္ထိနတ်မင်းကြီး၏ သမီးတော် နတ်သမီး ပေါင်း တစ်ထောင်လာ၍ အဆင်းသဏ္ဌာန်၊ အသံ၊ အတွေ့စသည်တိဖြင့် တစ်သက်လုံး ထိပါးဖြားယောင်းသော်လည်း သာယာသော တာဏျာ၊ ရာဂ၊ လောဘဟူ၍ အကျိုးမျှ မလာပြီ၊ ရေမိုးကောင်းစွာ စွဲတိပြီးသော မီးခြစ်ကို ကော်ပတ်နှင့် အကြိမ်တစ်ရာပင် ခြစ်ချုပ်ပွတ်တိုက်သော်လည်း မီးမျိုးစွဲ ပုက်ဆုံးပြီးဖြစ်၍ မီးတော်ကြိုင်း မရှိနိုင်သကဲ့သို့တည်း အနုသယဟုဆိုအပ်သော ကိုလေသာအမြစ်တို့သည် အဘယ်၌ စူးစိုက် စည်ကားပြီးစီး၍ နေကြကုန်သနည်းဟူမှုကား ခန္ဓာဝါးပါး၊ အာယတန် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၌ စူးစိုက်စည်ကား ပြီးစီး၍ နေကြကုန်၏။

ဒီဇိုက်လေသာ၏ အမြစ်ဖြတ်နည်း မျိုးဖြတ်နည်းကို ဥပမာနှင့် တကွ ပြဆိုအံ့၊ ပျိုးရိသောသဘောရှိသော ယာလုပ်ယောကျားသည် တစ်ခုသော တောချုံအရပ်ကို ယခုနှစ်ထွန်သာ ယက်သာရှိရှုံးအပေါ်တွင် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍ ကြီးမားသော အင့်တ်အရင်းတိုကို ရှောင်ကွင်း၍ ထွန်ယက် မျိုးကြလေ၏၊ မိုးလေဖြောင့်မှုန်လျှင် တစ်နှစ်စာ စားရ သောက်ရရှုံးရ၏၊ မိုးဦးကျပြန်လျှင် ယာပြင်တစ်ခုလုံး၌ ချိန်ယ် သစ်ပင် ပြည့်ပြန်၏၊ ခုတ်ထွင်မြဲ ခုတ်ထွင်၍ မျိုးကြမြဲ မျိုးကြ၍ ရမြေပြန်၏၊ ယာကောင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ မရှိ၊ နှစ်စဉ်အတိုင်း ခုတ်မူး၊ ထွင်မူး မဖြစ်းရှုံးနေ၏၊ မိုးခေါင်၍ သော်လည်းကောင်း မိမိကအရပ်တစ်ပါး၌ နေရခိုက် ကြံဗျားလည်းကောင်း မခုတ်မလုပ်ရပဲ ၃-နှစ် ၄-နှစ်စသည် ကြာ သော်အဲလျှင် တောကြီးမြက်ပဲ ဖြစ်ပြန်လေ၏။

ကံသုံးပါးတို့၏ မီဒ္မ္မာလက္ခ ဖြတ်ရန်

၁၆၃

ဝိရိယကောင်းသော ယာလုပ်ယောကျားသည်မှာကား ပေါက်တူး၊
ပုဆိုန်၊ ဓား၊ တူရွင်း စုလင်စွာတို့နှင့်တကွ အစမှုစဉ် ရှိသမျှသော ချုံစွဲ
သစ်ပင်တို့ကို ရွှေ့ခြီးစွာ အကိုင်းအခက်တို့ကို ခုတ်တွင်ရှင်းလင်း၍
အင့်တ်အရင်းမျှသာ ကျွန်းစော်၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်၍ အင့်တ်အရင်းတို့ကို
ဖြတ်တောက်ရှင်းလင်း၍ မြေတွင်းရှိ အမြစ်ကြီး အမြစ်ငယ်မျှသာ
ကျွန်းစော်၊ သုံးကြိမ်မြောက်၍ အမြစ်ကြီးငယ်တို့၏ ရူးစိုက်စည်ကား
ပွဲးစီး၍ နေရာမြေအဖို့တို့ကို အခြေအနေ အကုန်ပျက်စီး၍ ပေါက်တူး
စာချည်းဖြစ်အောင် တူးဆွဲ၏၊ အမြစ်ကြီးငယ်တို့သည် တွယ်တာရာမရှိ
အကုန်လုံး ပေါ်ကုန်၏၊ ကုန်းပေါ်သို့ အကုန်တင်ထား၍ အမြစ်ကြီးများ
ကို ဓားမဖြင့် အပိုင်းပိုင်းဖြတ်တောက်၍ ပုဆိုန်ဖြင့် ၃-စိတ် ၄-စိတ်စသည်
ပေါက်ခဲ့၍ မြေတလင်းရှိရာ၍ နေသွေ့စွာ ဖြန့်လှန်းပြီးလျှင် စုပုံ၍
မီးတို့က်လော်၊ ပြာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏၊ ယာပြင်ကြီးတစ်ခု
ဖြစ်လော်၊ အနှစ်တစ်ရာ၊ တစ်ထောင်ပင် မလုပ်ပ ပစ်ထားသော်လည်း
ထိအပင်တို့ကား တစ်ဖန်ပေါက်ရောက်ခြင်း မရှိကြကုန်ပြီ။

ပါဌ္ဇာတော်၌ကား- အဆိပ်ပင်ကို သတ်မှတ်ပောင်းပြု ပြာတို့ကိုပင်
မြစ်ရှုံး မျောမှုလာသေး၏၊ ကြုံညာမှု၌ အကိုင်းအခက်မျှကို ရှင်းလင်းပူ
နှင့် သီလဝိသူ့ခို့မှ တူ့၏၊ မြေပေါ်၌ ပေါ်ရှိသော အင့်တ်အရင်းတို့ကို
ရှင်းလင်းမှနှင့် သမာဓိဟုဆိုအပ်သော စိတ္တဝိသူ့ခို့မှ တူ့၏၊ မြေတွင်းရှိ
အမြစ်ကြီး၊ အမြစ်ငယ်တို့၏ မို့တွယ်ရာ မြေအဖို့တို့ကို အခြေအနေ
အကုန်ပျက်၍ ပေါက်တူးစာချည်းဖြစ်အောင် ပြုမှန်င့် ခန္ဓာဝါးပါး
ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ ဝိပသုနာရှုံးမှ တူ့၏။

တူးပုံကား ထိမြေကြီးသည် အခြေမပျက် အနေမပျက် ပကတိ
အတိုင်းတည်၍ ထိသစ်မြစ်ကြီးငယ်တို့ကို အစဉ်ထာဝရ ပိုက်ထုပ်
ချီပွေ့၍ မြေအခိုး၊ ရေအခိုးဟူသော အစာရေစာတို့ကို ဝွာကျွေး၍
မွေးမြှေ၏၊ သစ်မြစ်ကြီးငယ်တို့သည် အခြေအနေကောင်းသော မြေမှ

ကျေးဇူးတွေကိုရှု၍ ဤဗိုးပါးစည်ကားကြကုန်၏၊ ထိအတူ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ ဝါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ မိန်းမ၊ ယောကျား၊ ဦးခေါင်း၊ ခြေလက်အစရှိသော သဏ္ဌာနပည်၊ သန္တတိပည်တည်းဟူသော ပည်နိုင်ငံကြီး အခြေအနေနှင့် ထိကိုလေသာတို့ကို ပိုက်ထပ် ချည်ဖွဲ့၍ ပိယရပ်၊ သာတရှုပ်တည်းဟူသော အစာရေစာတို့ကို ဝွာ ကျေး၍ မွေးမြှုပူလျက် ရှိနေကြကုန်၏၊ ကိုလေသာတို့သည် မိမိကိုယ် ခန္ဓာဝါးပါးတို့မှ ကျေးဇူးတွေကိုရှု၍ အနမတရွှေသံသရာ၌ ဤဗိုးပါးစည်ကား၍ နေကြကုန်၏။

ထိမြေအဖို့ကို အခြေအနေအကုန်ပျက်၍ ပေါက်တူးစာချည်း ဖြစ်အောင် ပြုလိုက်သည်ရှိသော် ထိသစ်မြစ်တို့သည် မြစ်သေး၊ မြစ်မွား မကျန် အကုန်ပေါ်၍ တွယ်ရာမှိုရာမှ ကျော်လွှတ်၍ ကုန်လေ၏သို့၊ ထိအတူ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံးကို ဓာတ်နိုင်ငံကြီး လုံးလုံးပေါ်အောင် ဂိပသံနာဉာဏ်တည်းဟူသော ပေါက်တူးဖြင့် သဏ္ဌာနပည်၊ သန္တတိ ပည်တ် ဖြစ်အထည်ဟူ၍ အကျော်မှုမှ မကျန်ရအောင် တူးဆွဲပေါက်ခွဲ၍ ပေါက်တူးစာချည်းဖြစ်အောင် ပြုလိုက်သည်ရှိသော် ထိကိုလေသာ အမြစ်ကြီးငယ်တို့သည် တွယ်ရာမှိုရာမှ ကျော်လွှတ်၍ ကုန်ကြကုန်၏။

ထိသစ်မြစ်ကြီးငယ်တို့သည် ထိနေရာတွင် မွေးသောမြှုပ် ထိအတိုင်းထားပြန်လှုပ် မကြာမီ ရောနောမိကြ၍ ခကာချင်း အညွှန် အညောက် ပေါက်ရောက်ကုန်ရာသောကြောင့် ထိနေရာမှ ထုတ်တင်၍ မြေတလင်းမာမာ၍ ဖြတ်တောက်စိတ်ဖြောကာ နေသွေ့စွာလှန်း၍ မီးတိုက်လေ၏သို့ ဂိပသံနာဉာဏ်ဖြင့် ခန္ဓာတစ်ကောင်လုံးကို ပေါက်တူးစာချည်းဖြစ်အောင် တူးဆွဲ ပေါက်ခွဲ၍ ပည်နိုင်ငံကြီးငယ် ကျယ်ပျောက်၍ ကိုလေသာမြစ်တို့ တွယ်ရာ မှိုရာမှ ကျော်လွှတ်ကုန်ပြားသော်လည်း ထိအတိုင်းထားခဲ့လှုပ် ခကာချင်း ရောနောမိကြပြန်၍ ဤဗိုးပါး စည်ကားမြှုပ်စည်ကားရန် ရှိနေသောကြောင့် မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော မီးဖြင့် အကျော်မီး

လက္ခဏဝိမောက္ခ ရေပြမ်းပုံ

၁၆၅

ଫୁଲିମ୍ବାରକୁଣ୍ଡଳ ଯତନ୍ୟଃ ॥

၅၇။ ဒုက္ခလေသာ အမြစ်ဖြတ်မှုကိုကား ဘုရားသာသနာ၌လည်း
ကောင်း ပစ္စကဗ္ဗ္ဗိုတို့၌လည်းကောင်း ရအပ်၏၊ ထိုမှတစ်ပါးသော
သာသနာပအခါတို့၌ မရအပ်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမှ ထိုကဲ့သို့သော
ပညာသာသနာ၏ ထိုအခါတို့၌ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ သီလ၊ သမဂ္ဂ^၁
နှစ်ပါးတိုကိုမှုကား သာသနာတွင်း၌လည်းကောင်း၊ သာသနာပုံးလည်း
ကောင်း ခပ်သိမ်းသောကမ္မာ၊ ခပ်သိမ်းသောအနွေစကြဝှာ တို့၌ပင်
ရအပ်ကုန်၏၊ သီလတရားရှိကြသောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောကမ္မာ၊
ခပ်သိမ်းသောစကြဝှာတို့၌ လူသတ္တဝါ၊ နတ်သတ္တဝါ အပြည့်ရှိကြ
ကုန်၏၊ သမဂ္ဂတရားရှိကြသောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောကမ္မာ၊ ခပ်သိမ်း
သော စကြဝှာတို့၌ ပြဟ္မာပြည် ပြဟ္မာသတ္တဝါဟူ၍ ရှိကြကုန်၏။

ကိုလေသာအပေါင်းတို့တွင် ဒီနှုဟူသော ကိုလေသာသည် အဆိုး
အဝါးဆုံးဖြစ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော ဂုစရရှိက်အမိုက်ကြီး အမှားကြီး ဟူသမျှ
တို့သည် ထိုဒီနှုမှ ဖြစ်ပါးကုန်ကြ၏၊ ဒီနှုကိုလေသာ အမြစ်ပြတ်လျှင်
ခပ်သိမ်းသော ဂုစရရှိက်အမိုက် အမှားကြီးတို့သည် အမြစ်ပြတ်ကြ
လေကုန်၏၊ ထိုသူမှာ အပါယ်သံသရာကြီးအပြီး ချုပ်ပြမ်း၏၊ အနတ္ထ
ဝိပဿနာမှုသည် ဒီနှုကိုလေသာအမြစ်ပြတ်မှု သက်သက်ပေတည်း၊
ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတုကမ္မာန်မှုသည် အထူးအားဖြင့် အနတ္ထဝိပဿနာ
မှုပင်တည်း၊ ထိုကြောင့် ဒီနှုအမြစ်ပြတ်ခြင်းကို အလိုရှိသော အမျိုးသား
သည် ဘုရားသာသနာ၌ ကြံကြိုက်ဆဲအခါတွင် ဓာတုကမ္မာန်များကို

မိခင်ဇရာဝတီ

၁၆၆

ကမ္မာနဒီပနီ

အိုးအားထုတ်ရှာသတည်း။

ဤတင်ရွှေကား "ကမ္မာ ပဋိစ္စ အရို လေတီ ကျော်တွေဝ သခါ ဂ္ဗ္ဗီ"-
အစရိုသော မဟာတက္ဌသန်ယသုတ်ကို အမိပြု၍ ပြဆိုတ်သော စတ်
ကမ္မာန်းအမြဲက် ပြုး၏။

လက္ခဏာရေး သုံးပါး ဝိမောက္ခမူခည်၏ သုံးပါး
လက္ခဏာဝိမောက္ခ ရောပြုမ်းပုံ

ယခုအခါ၌ လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို ချွဲမြှု ကြည့်ရှုကြကုန်သော
သူတို့အား မိမိတို့၏မြင်ကြသော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၏ အနိစ္စမှန်၊
ဒုက္ခမှန်၊ အနတ္တမှန် ဟုတ်မည် မဟုတ်မည်၊ အချက်ကျမည် မကျမည်ကို
ဆင်ခြင်နိုင်ကြရန် အနုပသသနာည်၏သုံးပါး ဝိမောက္ခမူခည်၏သုံးပါး
တို့၏ ရောနောခန်းကို ပြဆိုပြီးအဲ။

အနိစ္စနုပသသနာည်၊ ဒုက္ခနုပသသနာည်၊ အနတ္တနုပသ
နာည်ဟူ၍ အနုပသသနာည်၏သုံးပါး၊ အနိမိတ္တနုပသနာ၊ အပကိုဟို
တာနုပသသနာ၊ သူညာတာနုပသသနာ ဟူ၍ ဝိမောက္ခမူခည်၏ သုံးပါး၊
ဝိမောက္ခကား ကျော်လွှတ်မှုတည်း၊ မဂ်၊ ဖိုလ် နိုဗာန်တည်း၊ မူခ-ကား
တံခါးဝတည်း၊ တံခါးပေါက်တည်း၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိုဗာန်၏ တံခါးဝကို တံခါး
ပေါက်ကို ဝိမောက္ခမူခ ဆိုသတည်း။

- ၁။ အချက်လှလှ ကောင်းကောင်းကျသော အနိစ္စနုပသသနာ
ည်၏ကို အနိမိတ္တနုပသသနာည်၏ ဆိုသည်။
- ၂။ အချက်လှလှ ကောင်းကောင်းကျသော ဒုက္ခနုပသသနာ
ည်၏ကို အပကိုဟိုတာနုပသသနာည်၏ ဆိုသည်။
- ၃။ အချက်လှလှ ကောင်းကောင်းကျသော အနတ္တနုပသသနာ
ည်၏ကို သူညာတာနုပသသနာည်၏ ဆိုသည်။

ဝိမောက္ခသုံးဖြာနှင့် လက္ခဏာသုံးသွယ်

၁၆၃

ဝိမောက္ခသုံးဖြာနှင့် လက္ခဏာသုံးသွယ်

အနိစ္စာနှပသုနာဉာဏ်ကို အနိမိတ္ထာနှပသုနာဉာဏ် ဆိုရှုံး
ဓာတ်တို့၏ ချုပ်ပျက် ကွယ်ပောက်မှုသည် အနိစ္စမည်၏၊ သတ္တဝါတို့၏
ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍နေသော သဏ္ဌာနပညတ်၊ သန္တတိ
ပညတ် အရိပ်နိမိတ်ကြီးကယ်စုသည် နိမိတ္ထမည်၏။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီး၏ ခက္ခမစဲ ချုပ်ပျက်ကွယ်ပောက်မှုကို ဉာဏ်၌
ကောင်းကောင်း ထင်မြင်သည်ရှိသော ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍
နေသော ထိအရိပ်နိမိတ်ကြီးကယ်စုသည် ဉာဏ်၌အလိုလို ကွယ်ပ၏၊
၍သို့ ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အရို
ကြီးကယ်၊ ဆပင်၊ မွေးညင်း အစရှိသော အရိပ်နိမိတ်ကြီးကယ်တို့ကို ဉာဏ်
အမြင်၍ ကွယ်ပစေနိုင်သော အမှုဖြစ်၍ အနိစ္စာနှပသုနာကို အနိမိတ္ထာ
နှပသုနာ ဆိုသတည်း။

ဒုက္ခာနှပသုနာဉာဏ်ကို အပကိုဟိတာနှပသုနာဉာဏ် ဆိုရှုံး
တေဘာ်မက ဓမ္မအသိက်အအုံဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးသည် ဒုက္ခသွား
ဖြစ်၏ “ဘယ်ငွေနဲ့ ဒုက္ခ” -ဟူသည်နှင့်အညီ ကြောက်မက်ဖွယ်သော
အန္တရာယ်အစု၊ ဘေးအစုသာ အမှန်ဖြစ်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် သာယာဖွယ်
ဟူ၍ တစ်စုတစ်အုမျှ မရှိ အနိစ္စဟုဆိုအပ်သော မရကဘေးကြီး ခက္ခမစဲ
အမြတပ်ကြီးတိုက်၍နေသော ဓမ္မတို့သာ အမှန်ဖြစ်၏၊ မရကဘေးကြီး
ခက္ခမစဲ အမြတပ်ကြီး ပွဲက်ပွဲက်ဆူတိုက်၍နေသော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို
မိမိ၏ကိုယ်တွင်း အရိုး၊ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဥစာ ပြုလုပ်သိမ်းပိုက်၍နေကြမှု၏
အလွန်ဘေးဘယ် ကြီးကျေယ်များပြားလျသောအပြစ်ကို ရှုမြင်မှုသည်
ဒုက္ခာနှပသုနာဉာဏ် မည်၏။

လူ့လောက၊ နတ်လောကတို့၌ ချုစ်ဖွယ်၊ ခင်ဖွယ်၊ လိုချင်ဖွယ်၊
ရချင်ဖွယ် အတင့်အတယ် အကောင်းအမြတ ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍နေသော
သုဘ သုခအခြင်းအရာမျိုးစုသည် ပကိုဟိတဗျာမျိုးမည်၏၊ သက်ရှိသက်မဲ့

၁၆၈

ကမ္မာနဒီပနီ

ဖြစ်သော ဓရနိုင်ငံကြီး၏ ဒုက္ခအချက်တွေကို ကောင်းကောင်းထင်မြင် သည်ရှိသော ထိသုဘ သူခအခြင်းအရာမျိုးစုသည် ဉာဏ်ကွယ်ပျောက်၏၊ ကြောက်မက်ဖွှာယ်တွေ အတိထင်မြင်၏၊ ဤသို့ လောက၌ ပကတီ စိတ်သညာတွင် ထင်မြင်၍ နေကြသော သုဘ သူခ အခြင်းအရာတိုကို ဉာဏ်အမြင်၌ ကွယ်ပစ္စိုင်သောအဲမှုဖြစ်၍ ဒုက္ခနုပသုနာကို အပကို ဟိတာနုပသုနာ ဆိုသတည်။

ဓရနိုင်ငံကြီးကို ဉာဏ်မပေါက်သည့်အတွက် သဏ္ဌာနပည်၊ သွေးတိပည်တို့မှာ ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္ထ၊ ဒိဝတ္ထုကို ပျောက်ကွယ်စေခြင်းငါး ခန္ဓာဝါးပါးတို့ကို အနှစ်သာရမရှိသည့် အတွက် ရော်၊ ရေ့ပွဲ၊ တံလျှပ်၊ ငှက်ပျောတုံး၊ မျက်လှည်အသွင် ထင်မြင်အောင်ရှုမှုသည် အနတ္တာနုပသုနာဉာဏ် မည်၏။

ရော်၊ ရေ့ပွဲ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်မြင် သည်ရှိသော ထိပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္ထ၊ ဒိဝတ္ထုသည် ဉာဏ်အမြင်၌ ကွယ်ပ လေ၏၊ ခန္ဓာဝါးပါးသည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္ထ၊ ဒိဝတ္ထု၊ တုထ္ထ၊ သည် အတိ ထင်မြင်လေ၏၊ ဤသို့ ပကတီစိတ်တွင် အဟုတ်ရှိထင် မြင်၍ နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္ထ၊ ဒိဝတ္ထုကို ဉာဏ်အမြင်၌ ကွယ်ပစ္စိုင်သောအဲမှုဖြစ်၍ အနတ္တာနုပသုနာကို သည်တာ နုပသုနာဆိုသတည်။

ဝိပသုနာသုံးပါး၌ အချက်ကျေ၊ မကျ

အလိုရှိရာ ခန္ဓာအစိတ်ကို အနိစ္စဉာဏ် ချိန်ရှုပ် ရှုကြည့်လိုက် သည်ရှိသော စဏ္ဍာပုံ စဏ္ဍာပြာသာမ်းကို ဗုံး အမြောက်ဖြင့် ပစ်ခွင့်း လိုက်ဘိသကဲ့သို့ သဏ္ဌာနပည်၊ သွေးတိပည်တိုးဟူသော အရိပ် နိမိတ် ကြီးငယ် ပြုကွဲပျောက်ကွယ်၍ ဓရတိုက်ချုပ်ပျောက်ခြင်းဟူသော အနိစ္စအချက် ထင်မြင်လာသောအပါ အနိမိတ်ဉာဏ်ဖြစ်၏၊ အနိစ္စဉာဏ် အချက်ကျေ၏ ဟု သိအပ်၏၊ အောင်နိမိတ်ကြီးငယ် ခုခံ၍ နေလျှင် အနိမိတ်

မိခင်ဇရာဝတီ

ကိုလေသာ၏ နိုင်ငံကြီးသုံးရပ်

၁၆၉

ဉာဏ်မဖြစ်၊ အနိစ္စဉာဏ် အချက်မကျဟု သိအပ်၏။

ဒုက္ခဉာဏ် ချိန်ရွယ်ရှုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော အကြောင်အာရုံဝဏ္ဏ၌ သာယာသိမ်းပိုက်ချင်ဖွယ်သော ပကိုဟိတအခြင်းအရာ၊ ကွယ်ပို့ယ်၊ ပေါင်ကြည့်ဖွယ်၊ စွန့်ပစ်ဖွယ်သော ဘယအာဒီ နံပါး၏၊ ထိုအာရုံဝဏ္ဏတို့၌ အပကိုဟိတဉာဏ်ဖြစ်၏၊ ဒုက္ခဉာဏ် အချက်ကျ၏၊ ပကိုဟိတ အခြင်းအရာ မပျောက်လျှင် ဒုက္ခဉာဏ် အချက် မကျဟု သိအပ်၏။

အနတ္ထဉာဏ် ချိန်ရွယ်ရှုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော၊ မိုဝင်သာရ၊ အခြင်းအရာ ကွယ်ပျောက်၏၊ အသာရ၊ အစိုး၊ တူစွေ၊ သူညှ၊ ဓာတ်အစု၊ ဓာတ်အခဲ၊ ဓမ္မအစု၊ ဓမ္မအခဲ သက်သက်မျှ ထင်မြောင်၏၊ ထို အခါ သူညှတဉာဏ်ဖြစ်၏၊ အနတ္ထဉာဏ် အချက်ကျ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္ထသာရ၊ မိုဝင်သာရ ထင်မြောင်၏၏နေသည်ရှိသော အနတ္ထဉာဏ် အချက် မကျဟု သိအပ်၏၊ အတ္ထသာရ မိုဝင်သာရ စစ်ချက်သည်ကား “အာဟာရ ဒီပနီ” စာအုပ်၊ “အနတ္ထဒီပနီ” စာအုပ်တို့မှာ ပါရှိလေပြီ။

ဤသည်ကား အကျဉ်းအားဖြင့် အဆုပသုနာဉာဏ်သုံးပါးနှင့် ဂိမာကွဲမှုခြာဏ် သုံးပါးရောနောပုံတည်း။

ကိုလေသာ၏ နိုင်ငံကြီးသုံးရပ်

ကိုလေသာတို့၏ မိုရာတည်ရာ စည်ကားရာ ဖြစ်ကုန်သော နိုင်ငံကြီးတို့သည်-

- နိမိတ္ထနိုင်ငံကြီးတစ်ပါး၊
- ပကိုဟိတနိုင်ငံကြီးတစ်ပါး၊
- အတ္ထစိုး နိုင်ငံကြီးတစ်ပါး
- ဟူ၍ သုံးပါးရှိကုန်၏။ ထိုတွင်-
- ပရမာဏုမြို့၊ အကုမြို့တို့မှစ၍ ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြော

မိခင်ရောဝတီ

၁၃၀

ကမ္မာနဒီပနီ

- ပေါ်ရှု၍ နေကုန်သော သဏ္ဌာနပညတ်, သန္တတိပညတ်, ဖြစ်ကြီး
ထဲ, အထည်ဝတ္ထုဟူသမျှသည် နိမိတ္ထနိုင်ငံကြီးမည်၏။
- လောက၌ တက္ကာဖြင့် သာယာအပ်ကုန်သော အကောင်း
အမြတ် အတင့်အတယ် အဖွယ်အရာ ချမ်းသာသုခ သုဘ
ကျက်သရေ ဟူသမျှသည် ပက္ပါဟိတနိုင်ငံကြီးမည်၏။
  - ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူတစ်ပါး, ယောကုံး၊ မိန်းမ, အတ္ထသာရ,
ခိုသာရ, ကာရက, ဝေဇကအစရိုသော အခြင်းအရာမျိုးစုသည်
အတ္ထိုင် နိုင်ငံကြီးမည်၏။

ကာရကဆိုသည်ကား- ဤသတ္တဝါတို့သည် အလုံးစုံသော ကာယ
တဲ့မှု, ဝစ်ကဲ့မှုမတိုကို မိမိတို့အစွမ်းအားလျော်စွာ အထိုးတရ^၁
ပြနိုင်ကြကုန်၏ဟူသော အတ္ထိုင်မျိုးစုံတည်း။

ဝေဇကဆိုသည်ကား- ထိုသို့ ပြုလုပ်ပြီးစီး၍ ရရှိသော ပစ္စပန်
အကျိုး, သသရာအကျိုးတို့ကို ခံစားတတ်ကြကုန်၏၊ ခံစားတတ်ကြကုန်၏
ဖြစ်သော အတ္ထိုင်မျိုးစုံတည်း။

ဤကား နိုင်ငံကြီးသုံးပါး အမြှက်အားဖြင့် ပိုင်းခြားချက်တည်း၊
အကျယ်ဝေဖန်မှုကား အသီးအသီးပင် အလွန်ကြီးကျယ်ကြ၏။

အုပ်စိုးသောဓမ္မ

ထိုနိုင်ငံကြီးသုံးရပ်တို့တွင်-

- နိမိတ္ထနိုင်ငံကြီး၌ မာနအုပ်စိုး၏။
- ပက္ပါဟိတနိုင်ငံကြီး၌ တက္ကာအုပ်စိုး၏။
- အတ္ထိုင်နိုင်ငံကြီး၌ ဒီနို့အုပ်စိုး၏။

နိမိတ္ထဖြို့ကြီး၌ အုပ်စိုးသော မာနကိုပယ်ရန်
နိမိတ္ထနိုင်ငံကြီး၌ အဘယ်သို့ မာနအုပ်စိုးသနည်း ဟူမှုကား- မာန
ဆိုသည် “မညန့်-အထင်မှားခြင်း၊ မာနော-အထင်မှားခြင်း”- ဟူသည်

နိမိတ္ထမြို့ကြီး၌ အုပ်စိုးသော မာနကိုပယ်ရန် ၁၃၁

နှင့်အညီ ခုက္ခသစ္စာဖြစ်၍ စင်စစ်ဆိုးဝါးသော လောကီရှပ်နာပဲ ခန္ဓာ တရားတို့၏ အတွင်းမှာပင် ဉူကားအယုတ်, ဉူကားအမြတ်, ဉူကား အကောင်း, ဉူကားမကောင်းဟု အယုတ်အမြတ် အထွေအပြား အထင် မှားခြင်းသည် မာနမည်၏။

ဥပမာကား- မြေစိုင်ခဲ့နှင့် ရွှေခဲ့သည် လောကအလိုအားဖြင့် အယုတ်အမြတ် ဂွဲကြုံ၏၊ မြေစိုင်ခဲ့သည်ကား ယုတ်ညွဲ၏၊ ရွှေခဲ့သည်ကား ကောင်းမြတ်၏။

သစ္စာဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် ပထဝီဓရတ်ချင်း အတူတူပင် ဖြစ်၏။ အာဒီနဝအရှုံးကား မြေစိုင်ခဲ့မှာ တရား၊ မာန၊ ကူသာ၊ မန္တေရ စသော ကိုလေသာပါးများရန် အခွင့်မရှိ၊ စောင့်ရွှေ့က်မှုလျင် အရင်းရှိ သော ခုက္ခတရား ပါးများရန် အခွင့်မရှိ၊ အပါယ်လားကြောင်းမှာ ပါးများရန် အခွင့်မရှိ။

ရွှေခဲ့မှာမူကား ထိုအလုံးစုံသော အပြစ်ဒေါသအာဒီနဝတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ခုက္ခသစ္စာချင်း တူသည်ဆိုငြားသော်လည်း မြေစိုင်ခဲ့သည် ခုက္ခသစ္စာမညသာဖြစ်၏။ ရွှေခဲ့သည်ကား အလွန်ကြီးမား များပြားသော အပြစ်ဒေါသ ခုက္ခဘေးမျိုးရှိ၏။

ရသေ့သူတော်ကောင်း၊ ရဟန်းသူတော်ကောင်းတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ကာမရာဂမှ ထွက်မြောက်ကြကုန်ပြီးသော လူ၊ နတ်၊ ပြဟာ၊ အနာဂတ်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း မြေစိုင်ခဲကို အကောင်း အမြတ်ပြု၍ အသုံးပြုသော ပြုကြကုန်ရာ၏။ ရွှေခဲ့ကိုမူကား ဝေးစွာ ကြည်ရွှေ့ကြကုန်၏။

ဉူဥပမာ၌ သစ္စာဒေသနာတော် အလိုအတိုင်း ရွှေခဲ၏အပြစ် ဒေါသအာဒီနဝ ခုက္ခဘေးကြီးတွေကို ကောင်းစွာသိမြင်ကြ၍ ရွှေခဲ၌ သာယာသောတရားမှ ကင်းစင်ကြကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လောက ဝေါဟာရမျှကို ရွှေခဲပြု၍ ရွှေခဲကို အကောင်းအမြတ် အဖိုးထိုက် အဖိုး

၁၃၂

ကမ္မာန်ဖီပနီ

တန် အမြတ်ဘစ္စာ ရတနာပြု၍ ပြောဟောကြကုန်သော်လည်း အထင်မှား သော မာနတရား မဆိုရ အပြစ်ဒေါသအာဒီနဝ ဒုက္ခ ဘေးကြီးကို မမြင်ကြကုန်မူ၍ မမြစ်င်ခဲကား အယုတ်အညုံ၊ ရွှေခဲကား အကောင်း အမြတ်ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့၏ အထင် အမှတ်သည် ကား အထင်မှားမှု စင်စစ်ဖြစ်သတည်း၊ ဉ်ဥပမာအတိုင်း လူလောက၊ နတ်လောက၊ ပြဟွာလောကတို့၌ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထာအာရုံ အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင်ကြလေကုန်။

ဉ်ကဲသို့သော အထင်မှားခြင်းမည်သည် စာတန့်ခိုင်ငံ့ ညာက် အမြင်စင်ကြယ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တိအား မရှိ နိမိတ္ထာနိုင်ငံသားတို့အားသာ ရှိ၏၊ ထိုကြောင့် နိမိတ္ထာနိုင်ငံကြီး၌ မာနအုပ်စီးသည်ဟု ဆိုသတည်း။

အနိစ္စာနှုပသာနာညာက်သည်ကား ထိုနိမိတ္ထာနိုင်ငံကြီးကို မှုန်မှုန် ညာက်ညာက် ထုံးလိုကြကာ ပြာလိုလွင့်ပျောက်အောင် ပစ်ခတ်ဖျက်ဆီး သော ဝရဇိန်လက်နက်ကြီးပေတည်း၊ ထိုနိမိတ္ထာနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးခဲ့လျှင် ထိုနိုင်ငံကြီးကို အုပ်စီးသော မာနဘူရင်မင်းလည်း အသင်းပိုလ်ပါနှင့် တက္က ပျက်ဆုံးကြလေကုန်၏၊ ထိုကြောင့် -

အနိမိတ္ထာ ဘာဝေဟို မာနာနုသယ မှုဇ္ဈား။

တတော မာနာဘီသမယာ၊ ရွှေပသန္တာ စရိသယီ။

သုတ္ထနိပါတာ ဒါ နာ-၃၂၉

ဟူ၍ ရာဟုလသုတ်၌ဟောတော်မူပေသည်။

ဉ်နိမိတ္ထာနိုင်ငံကြီးမှ ဖြစ်ပါးသော နိမိတ်အများတို့တွင် သောတာ ပတ္တိမင်္ဂီး နိစ္စာနိမိတ်၊ အတ္ထာနိမိတ်နှစ်မျိုးကိုသာ အကုန်အစင် ဖျက်ဆီး နိုင်၏၊ သုခနိမိတ် သုဘန့်မိတ်တို့ကိုမူကား အရဟတ္ထာမင်္ဂီးလိုက်မှ အကုန်အစင် ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုမာနသည်လည်း အရဟတ္ထာ မင်္ဂီးလိုက်မှပင် အကုန်အစင် ကျွတ်၌မြှင့်းလေသတည်း။

နိမိတ္ထာနိုင်ငံကြီးကို ဖြေဖျက်ခန်း ပြီး၏။

ပိခင်မရာဝတီ

ပဏီဟိတမြို့၌ တက္ကာ

၁၃၃

ပဏီဟိတမြို့၌ တက္ကာ

ယခုအခါ ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီး ဖြူဖျက်ခန်းကို ပြဆိုဘုံ၊ ရွှေးမီးကျိုး အစုထဲမှ အေးမြှုသော မီးခဲဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ သစ္စဒေသနာ တော်အလိုအားဖြင့် အလွန်ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခသစ္စာတရားမျိုးထဲမှ သူခဲ၊ သူဘ၊ ကူးမြှေး၊ သီရိ၊ မင်္ဂလာ ချမ်းသာကောင်းမြတ်သော တရားမျိုး၊ ဝထ္ထာအာရုံမျိုးဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိ၊ ထိသိဖြစ်ပါလျက် လူလောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှု၍ နေကြမှု၊ နတ်လောက၊ ပြဟွာလောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှု၍ နေကြမှုတို့သည်ကား ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီး ကို အုပ်စီးသော ပဏီဓိ တက္ကာ၏ အမှုပေတည်း။

ပဏီဓိ ဆိုသည်ကား-တောင့်တူမှုတည်း၊ လောက၌ ပုထုလှုတို့၏ ပကတိစိတ်တွင် ကောင်းသည်ဟုတွေ့ရှုကြသော ကူးမြှေးအာရုံမျိုးကို ကြည့်ချင်၊ မြင်ချင်မှု၊ ကြားချင်မှု၊ နာချင်မှု၊ စားချင်မှု၊ သောက်ချင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ ရချင်မှု၊ ခံစား ခံစားချင်မှုပေတည်း၊ ဒုက္ခသစ္စပသုနာဉာဏ်သည် ထို ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီးကို ထုံးလိုကြကာ ပြာလိုလွင့်ပျောက် ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေ ဖြစ်၍ကုန်အောင် ပစ်ခွင်းဖျက်ဆီးသော ဝရအိန်လက်နက်ကြီးပေတည်း။

မြေစိုင်ခဲ၊ ရွှေခဲ ဥပမာကို ဤအရာ၌လည်း ထုတ်ဆိုရာ၏ မာနအမှုနှင့် တက္ကာအမှုနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား- မြေစိုင်ခဲကို အယုတ်အညွှေ့ထင်မှု၊ ရွှေခဲကို အတွေ့အမြှုတ်ထင်မှုသည် မာနတည်း၊ ရွှေခဲကို သာယာခ်မက် နှစ်သက်တွယ်တာမှုသည် တက္ကာတည်း၊ မာနဆိုသော လည်း အနုသယမာနမျိုးတည်း၊ ကုသိုလ်စိတ်ထဲမှာပင် အထင်ပါရှု၍ နေသော မာနမျိုးဟူလို့သည်၊ တက္ကာသည်လည်း အနုသယတက္ကာမျိုးတည်း၊ ကုသိုလ်စိတ်ထဲမှာပင် သာယာသောအခြင်းအရာ ပါရှု၍ နေသော တက္ကာမျိုးဟူလို့သည်။

၁၃၆

ကမ္မာနဒီပနီ

ဉ်အနက်များကို ငါတို့စိရင်သော “စတုသစ္စဒီပနီ” စာအုပ်မှာ
အကျယ်ပါရှိလေ၏။

ဉ်တွင်ရွှေကား နိုင်တြေးသုံးပါ၊ ဘုရင်ြေးသုံးပါ၊ ထိနိုင်တြေးသုံးခဲ့တိ
မှန်မှန်ညက်ညက် ကြပျက်လေဆောင် ပစ်ခွင်းရသော လက်နက်ြေး သုံးပါးကို
ပြဆိုခန်း ပြု၏။

* * *

နိဂုံး

တေတွို့သက္ကဇူဇိုဇ်တော် လက်ပံတောင်းနာမ ပွဲတော်။

ဝသတာ မဟာထောက်ရေနာ ကတာ ကမ္မာနဒီပနီ။

တေတွို့သက္ကဇူဇိုဇ်တော်သုံးကျိပ်သုံးပါး နတ်သီကြားတို့ ပျော်ပါး
စံရာ မြို့ပမာဖြင့် ရုကာညွတ်ရုံး သုံးဆယ့်သုံးလုံးသော တောင်ထွတ်
တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ထသော လက်ပံတောင်းနာမ ပွဲတော် သလ္လာ
ဝတီ နောက်ကမ်းဆီမှ သုံးလီမိုင်ခန့် ခရီးဆန်လျက် ကြီးခုံ မြင့်ပြောင်း
“လက်ပံတောင်း” အမည်ရှိသော တောင်ဆောင်းဝယ် မုရွာမြို့၊ အမိန့်
တော်ရ မောင်ကြုံ၊ မောင်စံလင်းတို့ ဆောက်လျှော့ခါန်းအပ်သော စကြို
ကျောင်း၍ ဝသတာ၊ ၁၂၂-ခုနှစ်ရှို့ အသစ်တည်လတ် ဝါကပ် သီတင်း
သုံးနေသော၊ မဟာထောက်ရေနား မဟာထောက်မြတ်ဖြစ်သော၊ မယား=
လယ်တီတော်ကျောင်းဆရာ ငါသည်၊ ကမ္မာနဒီပနီ=ရန်ကုန်မြို့၊ ပုဂ္ဂန်
တောင် တောင်လုံးပျော်ရာကြီး ဆရာမြို့လျှောက်ထားအပ်သည်
ဖြစ်၍ ရေးသားအပ်သော “ကမ္မာနဒီပနီ” ဉ်စာကျမ်းသစ်သည်၊
ကတာ၊ ၁၂၂-ခု သီတင်းကျော်လဆုတ် ၅၂-ရက်နောက် ပြုစီရင်အပ်
အပြီးသတ်သတည်း။

* * *

-----o-----

ပဏီဟိတမြို့၌ တက္ကာ

၁၃၃

ပဏီဟိတမြို့၌ တက္ကာ

ယခုအခါ ပဏီဟိတနိုင်ငြီး ဖြူဖျက်ခန်းကို ပြဆိုအံ၊ ရွားမီးကျိုး အစုထဲမှ အေးမြှုသော မီးခဲဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ သစ္စဒေသနာ တော်အလိုအားဖြင့် အလွန်ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခသစ္စတရားမျိုးထဲမှ သုခ၊ သုဘ၊ ကူး၊ သမ္မတို့၊ သီရိ၊ မဂ်လာ ချမ်းသာကောင်းမြတ်သော တရားမျိုး၊ ဝတ္ထာရုံမျိုးဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် လူလောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှိ၍ နေကြမှု၊ နတ်လောက၊ ပြဟွာလောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှိ၍ နေကြမှုတို့သည်ကား ပဏီဟိတနိုင်ငြီး ကို အုပ်စိုးသော ပဏီဓိ တက္ကာ၏ အပူပေါတည်း။

ပဏီဓိ ဆိုသည်ကား-တောင့်တူမှုတည်း၊ လောက၌ ပုထုလှုပို့၏ ပကတိစိတ်တွင် ကောင်းသည်ဟုတွေ့ရှိကြသော ကူး၊ သမ္မတို့၊ ရုပ်၊ ချင်၊ မြင်ချင်မှု၊ ကြားချင်မှု၊ နာချင်မှု၊ စားချင်မှု၊ သောက်ချင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ ရချင်မှု၊ ခံစား စံစားချင်မှုပေတည်း၊ ဒုက္ခသစ္စပသုနာဉာဏ်သည် ထို ပဏီဟိတနိုင်ငြီးကို ထုံးလိုကြကာ ပြာလိုလွှင့်ပျောက် ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေ ဖြစ်၍ ကုန်အောင် ပစ်ခွင်းဖျက်ဆီးသော ဝရဏိန်လက်နက်ကြီးပေတည်း။

မြေစိုင်ခဲ၊ ရွှေခဲ ဥပမာကို ဤအရာ၌လည်း ထုတ်ဆိုရာ၏၊ မာနအမှုနှင့် တက္ကာအမှုနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား- မြေစိုင်ခဲကို အယုတ် အညွှေထင်မှု၊ ရွှေခဲကို အထွေ့အမြတ်ထင်မှုသည် မာနတည်း၊ ရွှေခဲကို သာယာခ်င်မက် နှစ်သက်တွယ်တာမှုသည် တက္ကာတည်း၊ မာနဆိုသော လည်း အနုသယမာနမျိုးတည်း၊ ကုသိလိုစိတ်ထဲမှာပင် အထင်ပါရှိ၍ နေသော မာနမျိုးဟူလိုသည်၊ တက္ကာသည်လည်း အနုသယတက္ကာမျိုး တည်း၊ ကုသိလိုစိတ်ထဲမှာပင် သာယာသောအခြင်းအရာ ပါရှိ၍ နေသော တက္ကာမျိုးဟူလိုသည်။

ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် ထိနိုင်ငံကြီးကို အုပ်စိုး၍ နေသော တဏ္ဍာသည်လည်း အသင်းပိုလ်ပါတို့နှင့်တကွ ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏၊ ဤပဏီဟိတနိုင်ငံကြီးသည်ကား အရဟတ္ထမဂ်သို့ဆိုက်မှ အကုန်ပျက်စီးသည်၊ တဏ္ဍာသည်လည်း အရဟတ္ထမဂ်သို့ဆိုက်မှ အကုန်ချုပ်ဆုံးသည်။

ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီး ဖြူဖျက်ပုံကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

အတ္ထိဝိဇ္ဇိကို ပယ်ပုံ

အနိစ္စာန်ပသုနာ လက်နက်နှင့် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ပစ်ခွင့်း သဖြင့် နို့နိမိတ်နိုင်ငံကြီး ပျက်စီးကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် အတ္ထသာရ၊ ဒိဝသာရ နိုင်ငံကြီးသည်လည်း ပျက်စီးကွယ်ပျောက်တော့သည်သာ ဖြစ်၏၊ အဘယ်သို့ ပျက်စီးကွယ်ပျောက်လေသနည်းဟူမှုကား- တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဓမ္မ ဓမ္မတို့၏ သေဆုံးခြင်း၊ ဓမ္မတို့၏ သေဆုံးခြင်းတို့ဖြင့် မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ မပြတ်မစဲ တစ်ကိုယ်လုံး၊ တစ်ကောင်လုံး အမြေသေဆုံး၍ နေသည်ကို ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ရုပ်ဓမ္မ၊ နာမ်ဓမ္မတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အမာခံ အတ္ထသာရမျိုး၊ မဟုတ်ကုန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ကာလအရှည် တည်နေနိုင်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်ကြသော ဒိဝသာရမျိုး မဟုတ်ကုန်ဟု အတ္ထမဟုတ် ဒိဝမဟုတ်သည်ကိုလည်း ထင်မြင်တော့ မည်သာ ဖြစ်၏၊ ယုတ္တစ္ဆာဆုံး မျက်တောင်တစ်ခတ်အတွင်း၌ပင်လျှင် ရွှေနောက် အဆက်ဆက်အားဖြင့် များစွာသော ရုပ်ဓမ္မ၊ နာမ်ဓမ္မတို့ သည် ချုပ်ဆုံးကုန်၏။

ထိုကြောင့် လောကမျက်မြင်ဖြစ်သော ကာယကံမှူး၊ ဝစီကံမှူး၊ မနောကံမှူးတို့တွင် ဘယ်ကြိယာတစ်ခုကိုမျှ တစ်ပါးတည်းနှင့်ပြီးစေနိုင်သော ဓမ္မဟူ၍ မရှိလေသောကြောင့် ကာရကသတ္တိ မရှိမှုကိုလည်း ထင်မြင်တော့မည်သာ ဖြစ်၏၊ ခံစား စံစားမှုမြှင့်လည်း ထိုအတူပင်တည်း။

နိုင်ငံကြီး သုဒ္ဓရှင်ကို ဖြေဖျက်ရန်

၁၃၅

တစ်နည်းကား ပြုပြင်မူ၊ ခံစား စံစားမှုဟူသော ကြိယာသည်ပင် လျှင် ဓာတ်သားဓာတ်စစ် အမှန်ဖြစ်လေသောကြောင့် ထိုကြိယာကို ပြုတတ်သော ကာရကာမာတ်၊ ဝေဒကဗာတ်ဟူ၍ အသီးအခြားမရှိ ဓာတ် ကိုလွှာတ်၍ ကာရကာပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝေဒကဗာပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ လည်း မရှိဟု ထင်မြင် တော့မည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လျှင် နိစ္စနိမိတ္ထနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးကွယ် ပျောက်ခဲ့သည်ရှိသော် အတ္ထိအိန္တနိုင်ငံကြီးသည်လည်း ပျက်စီးကွယ်ပျောက် တော့သည်သာ ဖြစ်သတည်း၊ ထိုကြောင့် အတ္ထိအိန္တနိုင်ငံကြီး ဖြေဖျက်ခန်း ကို အသီးအခြား မဆိုပြီ။

နိုင်ငံကြီး သုဒ္ဓရှင်ကို ဖြေဖျက်ရန်

ဉာဏ်အမြင်၌ ဤနိုင်ငံကြီး သုဒ္ဓရပြုဖြေဖျက် ပျောက်ကွယ်သည် ရှိသော် ဓမ္မစက္ခာ၊ ပညာစက္ခာတို့သည် ပေါ်ပေါက်ကုန်၏၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တာကွ သော တက္ကာ၊ မာန၊ ဒီနိုဒ်းပါးတို့သည် ချုပ်ဆုံးကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာအလုပ်သည် ထမြောက်ပြီးစီး၏၊ နောင်သာသနာတော် တစ်ပါး ကို မျှော်ဖွှေယ်ကိစ္စမရှိ၏။

ယခုအခါ်မူကား နိစ္စနိမိတ္ထ၊ အတ္ထိအိန္တနိုင်ငံကြီးနှစ်ရပ် ဖြေဖျက်ရန် အခွင့်သည်သာ အလွန်အလျင်လိုလှ၏၊ ထိုနိုင်ငံကြီးနှစ်ရပ်ပြုပျက်လျှင်ပင် ခပ်သိမ်းသော မိစ္စာဒီဋီဖီး၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိတ်မျိုး အပါယ သံသရာကြီးတို့မှ အပြီးတိုင် လွှတ်ပြီးလေသည်၊ ဘဝများစွာ ကမ္မာများ စွာ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ သွားသော်လည်း သံသရာ၌ နစ်မွန်းမျောပါး သော သံသရာဝင့်သမား မဟုတ်ပေပြီ၊ တဖြေးဖြေး နိုဗာန်သို့ ဆန်တက်ရင်းနှင့် ဘုံစဉ်စံစား၍ သွားသူသာဖြစ်ပေ၏။

၁၃၆

ကမ္မာနပိန်

ଶ୍ରୀତୁଳେଖାଙ୍କୁ ପିଲାନ୍ତିରେ ଏହାର ପିଲାନ୍ତିରେ ଏହାର
ମୁଣ୍ଡମୁଣ୍ଡଲୁଗୁରୁଙ୍କ କ୍ରିୟାଗାରରେ ଏହାର ପିଲାନ୍ତିରେ ଏହାର
ପିଲାନ୍ତିରେ ଏହାର ପିଲାନ୍ତିରେ ଏହାର ପିଲାନ୍ତିରେ

* * *

५४

ତେଣ୍ଡିବନ୍ଧୁରେମଣ୍ଡିତୋ ଲଗ୍ନପତ୍ରାଂଃକ୍ଷମ ପଢ଼ିତୋ॥

ପଦ୍ମବୀ ମହାକୟରେଣ୍ଟା ତଥା କମ୍ପୁଟରକିମ୍ବିପକ୍ଷି॥

တေတ္ထိသက္ကာဇူးမဏ္ဍာတော်သုံးကျိပ်သုံးပါး နတ်သီကြားတို့ ပျော်ပါး စံရာ မြို့ပမာဖြင့် ရဲကာညွတ်ရှိုး သုံးဆယ့်သုံးလုံးသော တောင်ထွက် တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ထသော လက်ပံတောင်းနာမ ပွဲတော် သုၢာ ဝတီ နောက်ကမ်းဆီမှ သုံးလီမိုင်ခန့် ခရီးဆန္ဒလျက် ကြီးခဲ့ မြင့်ပြောင်း “လက်ပံတောင်း” အမည်ရှိသော တောင်စောင်းဝယ် မုံရှာမြို့၊ အမိန့် တော်ရ မောင်ကြု့၊ မောင်စံလင်းတို့ ဆောက်လျှော့အနီးအပ်သော စကြေ ကျောင်း၌ ဝသတား ၁၂၆၂-ခုနှစ်၌ အသစ်တည်လတ် ဝါကပ် သီတင်း သုံးနေသော၊ မဟာတထေရာန်း မဟာတထေရာန်းဖြစ်ဖြစ်သော၊ မယား လယ်တီတောာကျောင်းဆရာ ငါသည်၊ ကမ္မာဌာနဒီပနီးရန်ကုန်မြို့၊ ပုဂ္ဂိုဏ် တောင် တောင်လုံးပုံ ဗာတ်ဆရာကြီး ဆရာမြို့လျောက်ထားအပ်သည် ဖြစ်၍ ရေးသားအပ်သော “ကမ္မာဌာနဒီပနီ” ဤစာကျိုးသုတေသန၊ ကတား=၁၂၆၅-ခု သီတင်းကျွောက်လဆုတ် ၅-ရက်နေ့၌ ပြုစီရင်အပ် အပြီးသတ်သတည်း။

* * *
